जगत्पूज्य श्रीपुण्यचन्द्रमुनीश्वरगुरुपदकजेभ्यो नमोनमः।

શેઠ જમનાભાઇ ભગુભાઇ
તરફથી ભેટ અમદાવાદ

श्री हिंगुल प्रकरणना श्लोकना शब्दार्थ.

श्लोक १

श्रीमद्	શોભાયુકત
श्रीवासुपूज्य	વાસુપુજ્ય-પ્રભુ
जगत्	દુનિયા
आनद	હર્ષ
दायक	આપનાર
कल्पवृक्ष	દેવાનુ ઝાડ, કલ્પવૃક્ષ
उपमा	સરખામણી
भूयात्	થાઓ
सुख	સુખ
संतति	સમુહ
सिद्धये	સિદ્ધિનેમાટે

श्लोक २

हिंगुल	હિંગળોક
प्रकरः	સમુહ
अथ	આ
च	અને
बाल	નાનો
अरुण	સૂર્ય
विचक्षणाः	પડિતો
तर्कयन्ति	તેઓતર્ક કરેછે
इति	એ પ્રમાણે
य	જેમને
दृष्ट्वा	જોઇને

प्रभ्रो	हे प्रभु
मुदे	हर्षनेमाटे
अस्तु-	थाओ-
सः	ते

श्लोक ३

जनयन्ति	जन्मआपेछे
यशा.	स्त्रीयो
पुत्रान्	छोकराओने
भाग्यम्	नशीब
स्व	पोतान
उपार्जित	मेळवेलु
यथा	जे प्रमाणे
प्रधान्	प्रधाने
कुर्वन्ति	करें छे.
हि्रास	पडीतो
गुणात	गुणथकी
विस्तरता	विस्तार थाय

श्लोक ४

सुपात्रे	योग्यमाणुसप्रत्ये
दीप्तिकृत	शोभा आपनारी
विद्या	विद्या
कला	कळा
मैत्री	मित्राई
धनम्	धन

श्लोक ५

कुपात्रे	अयोग्यमाणुस प्रत्ये
अनर्थकृत्	अनर्थ करनारी

श्लोक ६

नास्ति	नथी
न्याय	न्याय
समम्	जेवु-
सत्यम्	सत्य
धर्मसम.	धर्मजेवो
सखा	मित्र

उद्यमसमम्	ઉદ્યોગજેવો
मित्रम्	-મિત્ર
भाग्यसम्	ભાગ્યજેવુ

श्लोक ७

देहस्य	શરીરનુ
भूषण	અલંકાર
प्रौढि	ગંભીરપણુ
सुमत्री	સારોપ્રધાન
राज्यभूषणम्	રાજ્યનુ ભૂષણ
रूपस्य	રૂપનુ
सद्धार्म्यम्	ઉત્તમધર્મપણુ
नरभूषणम्	પુરૂષનુ ભૂષણ

श्लोक ८

दूषणम्	દોષ
तद्रा	આલસ
कुमंत्री	ખરાબમંત્રી
राज्यदूषणम्	રાજ્યનો દોષ
जाड्यम्	મુર્ખાઇ
अधार्म्य	અધાર્મીકપણુ
नरदूषणम्	પૂરૂષનુ દુષણ

श्लोक ९

पुण्यात्	પુણ્યથકી
धनम्	ધન
आप्नोति	મેળવે છે
कीर्तिम्	જશને
इह	આલોકમા
एति	મેળવે છે
तद्धनात्	તેધનથકી
परत्र	પરલોકમા
स्वर्गसौख्यम्	સ્વર્ગનુ સુખ
अपवर्ग	મોક્ષને
क्रमात	અનુક્રમથી

प्रभो	हे परमप्रभु
मुदे	हर्षनेमाटे
अस्तु	थाओ
स	ते

श्लोक ३

जनयन्ति	जन्मआपेछे
वशा.	स्त्रीयो
पुत्रान्	छोकराओने
भाग्यम्	नशीब
स्व	पोतानु
उपार्जित	मेळवेलु
यथा	जे प्रमाणे
प्रथान्	प्रथाने
कुर्वन्ति	करे छे.
तिष्ठाम	पडीतो
गुणात	गुणथकी
विस्तरता	विस्तार
भवेत्	थाय

श्लोक ४

सुपात्रे	योग्यमाणुसप्रत्ये
दीप्तिकृत	शोभा आपनारी
विद्या	विद्या
कला	कळा
मैत्री	मित्राइ
धनम्	धन

श्लोक ५

कुपात्रे	अयोग्यमाणुस प्रत्ये
अनर्थकृत्	अनर्थकरनारी

श्लोक ६

नास्ति	नथी
न्याय	न्याय
समम्	जेवु
सत्यम्	सत्य
धर्मसम.	धर्मजेवो
सखा	मित्र

उद्यमसमम् ઉદ્યોગજેવો
मित्रम् મિત્ર
भाग्यसम् ભાગ્યજેવુ

श्लोक ७

देहस्य શરીરનુ
भूषण અલંકાર
मौढि ગંભીરપણુ
सुमत्री સારોપ્રધાન
राज्यभूषणम् રાજ્યનુ ભૂષણ
रूपस्य રૂપનુ
सद्धार्मम् ઉત્તમધર્મપણુ
नरभूषणम् પુરૂષનુ ભૂષણ

श्लोक ८

दूषणम् દોષ
तद्रा આળસ
कुमत्री ખરાબમંત્રી
राज्यदूषणम् રાજ્યનો દોષ
जाड्यम् મુર્ખાઇ
अधार्म्य અધાર્મીકપણુ
नरदूषणम् પુરૂષનુ દુષણ

श्लोक ९

पुण्यात् પુણ્યથકી
धनम् ધન
आप्नोति મેળવે છે
कीर्तिम् જશને
इह આલોકમા
गति મેળવે છે
तद्धनात् તે ધનથકી
परत्र પરલોકમાં
स्वर्गसौख्यम् સ્વર્ગનુ સુખ
अपवर्ग મોક્ષને
क्रमात અનુક્રમથી

ततः	ત્યારપછી

श्लोक १०

सम्यक्	સારિ રીતે
आराधित	સેવાયો
वर्ग	વર્ગવર્ગ
प्रथम	પહેલો
यै	જેમણે
जन्तुभि	પ્રાણીઓએ
तेषा	તેમને
साध्या	સાધવા યોગ્ય
त्रयः	ત્રણ
वर्गा	વર્ગો
अनुक्रमेण	ક્રમથી
मत्रिवत्	મત્રીનીપેઠે

श्लोक ११

प्रिय	મીઠું-વહાલું
ब्रुहि	બોલ
कुर्यात्	કરવું જોઇએ
तत्र	નિશ્ચય
अमृतम्	અમૃત
पर	અતિશય
वच	વચનના
प्रदानेन	આપવા વડે
भवन्ति	થાય છે
प्राणिनः	જીવો

श्लोक १२

विद्या	વિદ્યા
सम	જેવું
नास्ति	નથી
शरीर	દેહ
भूषणम्	ઘરેણું
निंदा	નિંદા
दूषणम्	દોષ
तृष्णा	તૃષ્ણા
समा	સરખી
परा	બીજી

चिंता ચીંતા	किपाक નામનુ ઝાડ
क्लेश કલેશ	कल्वत् ફળજેવુ
उपशातेः શાતિથકી	ज्ञात्वा જાણીને
समता સમતા	दूरे દુર
न નથી	यान्ति જાયછે
शब्द કાનથકી જેનુ પ્રત્યક્ષ થાયતે	मनीषिण પંડીતો
रुपम् નેત્રથકી જેનુ પ્રત્યક્ષ થાય તે	શ્લોક ૧૪
	संतोष' સંતોષ
	परमम् મોટુ
रस જીભથકી જેનુ પ્રત્યક્ષ થાય તે	सौख्यम् સુખ
	अमृतम् અમૃત
गन्ध નાકથકી જેનુ પ્રત્યક્ષ થાય તે	पथ्यम् પથ્ય
	हितम् હિત-ભલુકરન ર
स्पर्श ચામડી થકી જેનુ પ્રત્યક્ષ થાય તે	શ્લોક ૧૫
	स्थानानि રહેવાનીજગ્યાઓ
शरीराः ભોગ	अष्टादश અઢાર
हि નિશ્ચય	किल्विपस्य પાપના
पञ्चधा પાચ પ્રકારે	तथा તેપ્રમાણે

ततः ત્યારપછી

श्लोक १०

सम्यक् સારી રીતે

आराधित સેવાયો

वर्ग વર્ગ [illegible]

प्रथम [illegible]

ये [illegible]

जन्तुभि [illegible]

तेषां

साध्या.

अयः

धर्मा

अनु [illegible]

प्रबोध

श्लोक १६

ધારણ કરવો

[illegible]

[illegible]

एव

अमृत [illegible]

[illegible]म्

तप [illegible]

भावनयां [illegible]

कार्या કર[illegible]

जिनेन्द्र જિન[illegible]

पूजा

गुरुभक्ति ગુ[illegible]

उत्तमं

ना ક્રોધથી
कृतघ्न सेवनात् અપકારી
ના સેવનથી
कूट भाषणात् જૂઠું બો
લવાથી

श्लोक ३
अग्निना દેવતાવડે
सिंच्यमान' સીંચાતો
છટાયેલો
नाप्नुयात् પામતો નથી
पुष्टिम् પોષણને

नायाति નથી આવતો
कस्मिंचित् કોઇપણ સમયે
श्लोक ४
असत्य वस्तु જૂઠું બોલ
નારનો
भुवि આ જગતમાં
संकटेऽपि દુખમાં પણ
वसुराजवत् વસુરાજની
પેઠે
अपवादम् દોષ
परत्र પરલોકમાં

अथ अदत्तादान प्रक्रम्

श्लोक १
कातराणाम् બીકણોને
यथा જેમ
धैर्यम् ધીરજ

वध्यानाम् તાડીયાઓને
सतति વસ્તાર
नविश्वास વિશ્વાસ નહોતો
तथा તે પ્રમાણે

પણ
ચોરી
દુરાચરણમાં
શ્લોક ૫
નહિ
ગ્રહણ કર
ચીજ
તો
નથી
ખવાય છે
ધારણકર
પણ
પક્ષીઓના
સમુહ

नीरम्	પાણીને
लभन्ते	મેળવે છે
स्थले	જમીનમાં
येन	જેણે
वपुः	શરીર
सत्त्वं	તેજ
भुवि	પૃથ્વીમાં
नो	નહિ
चिंताम्	ફીકરને
करिष्यति	કરશે
समग्र रचनाः	સઘળી રચનાઓ
तस्मिन् स्थिता	તેને વિષે રહેલી છે

મૈથુન प्रश्नः

શ્લો

जगति	જગતમાં
यः	જે
च	અને

लोके આ લોકમા
नृणाम् મનુષ્યોને
अदत्त हारिणाम् ચોરી કરનારાઓને

श्लोक २

क्षुक्षिम् પેટને
शाकेन શાકથી
पूर्येत ભરવી જોઇએ
यदि જો કે
स्तोकम् થોડુ
धनार्जनम् ધનની પેદાશ
परं न પણ નહિ
अदत्तम् ચોરી
आदद्यात् લેવુ જોઇએ
यत જેથી
स्यात् થાય
भूपते' રાજા થકી
भयम् બીક

श्लोक ३

सुखलिप्सु સુખની ઇચ્છાવાળો
मानव માણુસ
सः તે
सद्य તુરત
आप्नुयात् પ્રાપ્ત થાય
मड्डुक चौरवत् મડુક ચોરની પેઠે
किल નક્કી

श्लोक ४

अनिष्ट ઇષ્ટ નહિ
खेचरे પક્ષીનાં
घूक ઘુવડ
स्वामिद्रोही રાજા ઉપર દ્રોહ કરનાર
नरेषु માણસોમા
अनीष्टात् અનિષ્ટથી

अपि	પણ
अदत्तम्	ચોરી
अपलक्षणे	દુરાચરણમાં
श्लोक ५	
मा	નહિ
गृहाण	ગ્રહણ કર
वस्तु	ચીજ
चेत्	તો
नास्ति	નથી
भुज्यते	ખવાય છે
धेहि	ધારણ કર
तथापि	તો પણ
पक्षि निवहा	પક્ષીયોના સમુહ

नीरम्	પાણીને
लभन्ते	મેળવે છે
स्थले	જમીનમાં
येन	જેણે
वपु	શરીર
सत्व	તેજ
भुवि	પૃથ્વીમાં
नो	નહિ
चिंताम्	ફીકરને
करिष्यति	કરશે
समग्र रचनाः	સઘળી રચનાઓ
तस्मिन् स्थिता	તેને વિષે રહેલી છે

अथ मैथुन प्रक्रमः

श्लोक १	
स्त्री लुब्ध	સ્ત્રીયોમાં લોભીયો

जगति	જગતમાં
यः	જે
च	અને

अत्यजत् तजर्यो
यशा कीर्ति
तु तो
नरम् ते माणसने
दासी लुब्धा दासी प्रत्ये लोभ भावथी
मुज मुंजराजा
अपकीर्त्या अपकीर्तिथी
जीवने जवाय छे
न किम् नथी के शुं

श्लोक २

अंतर्दुष्टा मनमां दुष्ट
मुखे मिष्टा मोढेथी मीठुं बोलनार
अनिष्टा अनिष्ट
का कई
अतःपरम् तेथी बीजी

विषवल्लरीवत् झेरी वेलडीनी पेठे
त्याज्या तजवी जोइये
ज्ञानिभिः ज्ञानीयोए
मुक्त कामिभिः सुखनी इच्छावाळाए

श्लोक ३

उग्रसभोगतः घणा संभोगथी
सूरिकांता परदेशी राजानी स्त्री
नरकम् नरकना प्रत्ये
गता गई
स्वर्गम् स्वर्ग प्रत्ये
गतः गयो
प्रदेशी परदेशी राजा
तत्र त्यां

संवरं कारणम् संव२
કારણ રૂપ

श्लोक ૪

अत अ ह२
श्यामा' કાળીયો
बहि: બહારથી
श्यामा કાળી
गुटिका, इव ગોળીનાપેઠે
बहि' બહારથી
दधति ધારણ કરે છે
सौंदर्यम् સુંદરતાને
अंत અન્દરથી
ता' તે સ્ત્રીયો
भस्मराशय ભસ્મના ઢગલા જેવી

श्लोक ૫

श्रीमत् શોભાયુકત
कोणिकराट् કોણીકરાજા
चेटकनृपै' ચેટકરાજા સાથે
साकम् સાથે
महत संगरम् મોટું યુદ્ધ, સંગ્રામ
चकार, કર્યું ?
किल નિશ્ચય
कामकेलिकलित કામ ક્રીડાયથી યુકત
पद्मावती પદ્માવતીથી
प्रेरित' પ્રેરાયેલો
भोगासक्त ભોગમાં લાગેલુ
मना મનવાળો
नृपे રાજા
मणिरथ' મણિરથે
भ्रातृभार्यया ભાઈનીસાથે
अकरोत કરતો હતો
द्रोहम् દ્રોહને

मोहवशात् મોહને આધિન હોવાથી
परन्तु પણ
तदनु ત્યાર પછી
प्राप्तम् મેળવ્યું
फलम् ફળ
कीदृशम् કેવું

॥ अथ परिग्रह प्रक्रमः ॥

श्लोक १

प्रमेहिना પ્રમેહના રોગ વાળાને
विषम ઝેર
सर्पि ઘી
मैथुनम् મૈથુન
चक्षुरोगिणाम् નેત્રના રોગ વાળાઓને
तद्वत् તેની પેઠે
निःशेष जन्तुनाम् સર્વે પ્રાણિઓને
कालकूट ઝેર
परिग्रह પરીગ્રહ

श्लोक २

यथा જેમ
अब्धेः દરીયાના
जलबिन्दूनाम् પાણીના ટપકાની
संख्या ગણતરી
नैव નથી
अत्र આ લોકમાં
लभ्यते મેળ-૧૫ છે.

तथैव તેજ પ્રમાણે
धन लुब्धाना ધનના લોભાયાઓની
दुःखमानम् દુ ખનુ પ્રમાણ
नदृश्यते નથી જણાતુ

श्लोक ३

अशुष्कम् લીલુ
यदिवा અથવા
शुष्कम् શકુ
अग्नि તેજ પ્રમાણે
किं गणयेत् શુ ગણે છે
परिग्रहरतः પરિગ્રહમા પ્રેમવાળો
तद्वत् તેની પેઠે
न जानते નથી જાણતા
पर, निजम्, આપનેે પોતાનાને

श्लोक ४

शीतज्वरीव ટાઢી ઓ તાવ વાળો જેમ
शीतेन ટાઢથી
वस्त्राद्वृतोपि વસ્રથી વિટાયલો છતો પણ
पीड्यते પીડા પામે છે
परिग्रही પરિગ્રહવાળો માણસ
धनासक्तः ધનનો લોભીયો
पीड्यते પીડા પામે છે
धन तृष्णया ધનની તૃષ્ણાથી

श्लोक ५

गिरि પર્વત
आरोहणताम् ચઢવાપુ

થાને	परिग्रह ग्रह हृदय પરી-
समुद्र तरणम् સમુદ્રમાં	ગ્રહમાજ મનવાળો
તરવુ	चेष्टाम् ચેષ્ટાને
देशाटनासेवन દેશોમા	अनेकाम् ઘણી
ફરવુ	इह અહીં
पाताले પાતાળમા	मृत्वा મરીને
निवरे ભોયરામા	इत અહીંથી
प्रवेश करणम् પેસવાની	नरकावटेषु નરકના સ્થા
ક્રીયા	નમા
नि शङ्कम् स देह વગર	गमनम् જવુ
इत्यादिकम् ત્યાથી આ	यस्मै ચહી
રભીને	सुभूम સુભૂમ
कुर्यात् કરવી જોઇએ	अकरोत् કરતો હતો.

अथ श्लोक प्रक्रम

શ્લોક १	अनर्थान् અનર્થો
दस्मुष्टिप्रहरादि દડ	करोति કરે છે
તથામુઠી વિગેરેથી મારવુ	अनेकशः ઘણીવાર

भूत आवेष्टियत् भूननो आवेश थयो होय तेम
लोके आलोकमा
कोपयुक्त क्रोधी
मानव माणुस

श्लोक २

दुर्गति खराब गति
प्रापणे पहोंचाडवामा
पक्ष' पक्ष करनार
विपक्ष शत्रु
शुभ कर्मणाम् शुभ कामोनो
सपक्षः सोबती
आपद्. आपत्तीयोनो
क्रोध क्रोध
स. केन ते, कोणे,
आद्रियते आदर कराय छे

श्लोक ३

ज्वलत् बळगता
बबूलवत् बावळ सरखो
भाति शोभे छे.
कायः शरीर
प्रायः अनिकोपिन' घणु करी वधारे क्रोधीनु
मुखे छाया, मुख निपे आंख
अंतरे दाहः अंदरमा दाह
सर्वेषां बधा माणसोने
भीमदर्शन. भय कर दर्शनवाळो

श्लोक ४

आकर. खाण जेवो
सर्व दोषाणाम सर्व दोषोनो
गुणानाम् गुणोनो
दवानल दावानल
सकेत प्रेरणा करनार
अखिल कष्टानाम् सर्व दुःखोने
क्रोध क्रोध

त्याज्य' तजवो जोइअे
मनीषिणा डाह्या माणसे
श्लोक ५
क्रोधाभिभूत क्रोधथी
जीतायेला
पुरुषा माणसो
नरके नरकमा
व्रजेयु जाय छे
तत्रापि त्या पण
ताडन ताडन करेवु

निधयन बाधवु
मारणोत्थम् मारवा थी उ-
त्पन्न थयेलु
घनम् पुष्कल
सहाम् मोटु
कृत कर्मणाम् करेला कर्मेना
श्रीकृष्णवत् श्रीकृष्णनी पेठे
जनगणा माणसोना समुह
समुपार्जयन्ति भोगवे छे

अथ मान प्रक्रम. ॥

य स्तब्ध' जे अभीमानी
जन
गुरुणा साकम् गुरुनी साथे
अन्यस्य बीजा माणसने
नमनम् नमस्कार
कृत कयाथी

न छायायै छाया माटे नहि
न लाभाय लाभने माटे
नहि
मानी अभिमानी माणस
कथेरवत् कथेरना झाडनी
पेठे

नृणाम् મનુષ્યોને
શ્લોક ૨
स्थाणु' वा જડ અથવા
पुरुष वा, અથવા પુરૂષ
अयम् આમાની માણસ
दृष्ट्वा इति જોઇને એ
પ્રમાણે
तर्कयन्ति વિચારે છે
यम् જે માણસને
स मानी ને માની માણસ
दूरत દુરથી
त्याज्य તજવો જોઇએ
नम्रादि गुण નમ્રતા વિગેરે
ગુણો
वर्जनात् ત્યાગ કરવાથી
શ્લોક ૩
शिक्षाम् શીખામણન
नो लभते નથી મેળવતો
मानी અભીમાની માણસ

विद्याम् સાગી વિદ્યાને
ईयात् न નથી પ્રાપ્ત થતો
कर्हिचित् કયારે પણ
विनयादि क्रिया વિનય
વિગેરે ગુણો
शुन्य વિના
स्तभरत थाभलानी પેઠે
स्तब्धताम् સ્થ ભપણાને
गत પ્રાપ્ત થયેલો
શ્લોક ૪
अरण्यजम् વનમા ઉત્પન્ન
થયેલુ
तरो. ઝાડનુ
पुष्पम् ફુલ
समुद्र अभ સમુદ્રનુ પાણી
शीतम्म् ઠડુ
लावण्यम् રૂપ
दम्भिनाम् કપટી માણસોનુ

तद्वत् तेनी पेठे
मानिमानम् अभीमानीनु मान
निरर्थकम् निष्फळ

श्लोक ५

धात्रा विधाताए
दत्तम् आप्यु
मानवत्याम् मानवती स्त्रीमा
लघुत्वम् हलकाई
मानोन्मत्तो अभिमानथी उन्मत्त
रावण रावणने विषे
दुर्मतित्वम् दुष्ट बुद्धिपणु
दर्प उत्कृष्टे घणा दर्पवाळो
कौणिके कोणिक राजा विषे
दुर्गतित्वम् दुर्गतिपणु
दुष्टात् दुष्ट एवा
मानात् मानथकी
सद्गति सारी गति
केन लब्धा कोणे मेळवी

अथ माया प्रक्रम

श्लोक १

माया प्रपञ्चात् कपटथी उत्पन्न थयेल
अविश्वासात् अविश्वासथी
मुग्धाशुद्धिर्मुखथी मीठु बोलनार पण
मानुष माणस
परसद्मप्रवेशम् पारका घरमा पेसवु
न आप्नुयात् नथी मेळवतो
श्वानवत् कुतरानी पेठे
सदा हमेशा

श्लोक २
छद्मना કપટથી
पठितम् ભણેલુ
शास्त्रम् શાસ્ત્ર
अनर्थाय અનર્થને માટે
केवलम् કેવલ
हरिभद्रस्य હરિભદ્રના
शिष्याणाम् શિષ્યોનુ
फलम् ફળ
किमुत શુ
न श्रुतम् નથી સાભળ્યુ

श्लोक ३
मायया કપટ થકી
यत्तपः જે તપ
तप्तम् તપાયુ
महाबलेन મહાબળ સાધુએ
साधुना સાધુએ
स्त्री वेद સ્ત્રી વેદ
हि अजितः પેદા કર્યો
तत्र તે સ્ત્રી વેદથી
मुक्तः ભોગવ્યો
मल्लीभवे મલ્લીનાથના ભવમા

श्लोक ४
दासीपुत्र દાસીનો પુત્ર
सुरूप સારા રૂપવાળો
कपिल इति કપિલ એ પ્રમાણે નામ
नरैः માણસો વડે
वद्यमान' अपि વદન કરતો એવો પણ
दारैः સ્ત્રીએ
उक्त्वा બોલીને
त्यक्त' તજ્યો
धिक् ધિક્કાર

विपाकपाक વસના વિપા કરૂપી પાકમા રહેનારા
हा ખેદ
नारकाम् નરકમા રહેનાર જીવોના
भवे ભવમા
मानामान विचार માન અપમાનનો વિચાર
मुक्त मनसाम् તજેલા મન વાળા
कामम् અતિશય
तिरश्चाम् પક્ષિયોના

मृत्यानाम् મનુષ્યોના ભવમાં
शुभ धर्म कर्म धरतां શુભ ધર્મ ક્રિયાને ધારણ કરનાર
देवार्चनम् દેવોની પુજા
कुर्वताम् કરનારા
देवानाम् દેવોના ભવમા
खलु નિશ્ચય
दुर्जय દુ ખે જીતાય એવો
सततम् નિરતર
लाभ. લોભ
जगद्व्यापक' જગતમા વ્યાપી રહેલ

॥ अथ राग प्रक्रम ॥

श्लोक १
मुच्यते છોડાય છે
शृन्खलाबद्ध. સાકલથી બધાયેલો
नाडीबद्ध' દોરડાથી બધાયેલો

अपि, मुच्यते તે પણ છુટી જાય છે
न, मुच्यते નથી છુટતો
कथम्, अपि કોઇ રીતે પણ
प्रेम्णा પ્રેમથી

यद्ध' બધાયેલો
निरगल બંધન વિનાનો

શ્લોક ૨

भर्तृ ધણીના
विरहत. વિયોગથી
नार्यः નારીયો
प्रविशन्ति પ્રવેશ કરે છે
अनल अन्तरे દેવતાનીઅ દર
स्व इच्छया પોતાની ઇ-
ચ્છાથી
सहर्षेण હર્ષ સહિત
तत्र તેમા
प्रेम प्रपञ्चकः પ્રેમનોજ પ્ર-
પંચ

શ્લોક ૩

मन' મન
तत्र ત્યા
वच વચન
जीव' જીવ
तत्र एव ત્યાજ
सवसेत् વસે છે
नेत्र अवलोकन આખનુ
જોવુ
रागः રાગ, સ્નેહ,
यत्र જ્યા
उपतिष्ठ તે રહે છે.

શ્લોક ૪.

रागिणि સ્નેહીને વિષે
गुणताम् ગુણપણાને
पश्यत् જુએ છે.
वैगुण्यम् ગુણરહિતપણુ
विरक्तके વિરક્ત પ્રત્યે
रागी રાગવાળો માણસ
गुणावगुणम् ગુણદુર્ગુણને
न परीक्षते પરીક્ષા નથી
કરતો.

कर्हिचित् કોઈ દિવસે પણ
श्लोक ५
पय पोत જલનુ વહાણ
नीरे પાણીમા
तरति તરે છે
तपन સૂર્ય
शीत किरणम् ચંદ્રને
दधाति ધારણ કરે છે.
एवम् એ પ્રમાણે
नित्यम्, किमु નિત્ય, શામાટે
कुमुद बधु ચંદ્ર
रसकरम् સૂર્યને
धरति ધારણ કરે છે

उर्वी પૃથ્વી
गुर्वी મોટી
कथम्, अपि શામાટે, પણ
भारेण ભારથી
नमति નમે છે
तथा તે પ્રમાણે
तिव्र राग, તિવ્ર રાગ થયે સતે
कनकरथवत् કનકરથની પેઠે
शम् સુખ
भवति થાય છે
भो હે

॥ अथ क्रोध प्रक्रमः ॥

श्लोक १
यस्मात् જે દ્વેષથી
बध्यते બંધાય છે
कर्म કર્મો

तपस्यत. તપશ્ચર્યાથી
नमुच्यते નથી મુક્ત થતો
प्राणिनाम् જીવોને
इति ज्ञात्वा એમજાણીને

त्याज्य' તજવો જોઈએ
द्वेष' દ્વેષ
बुधै. પંડિતોએ
स. તે દ્વેષ

॥ श्लोक २ ॥

स्वकीयम् પોતાનામાણસને
परकीयम् પારકામાણસને
द्वेषात् દ્વેષથકી
जनम् માણસને
सदा હમેશા
जना' માણસો
विध्येरन वींधे છે
वाक्य शरै‍ः વચનરૂપી બાણથી
बब्बुल कण्टका બાવળના કાંટા
यथा જેમ

॥ श्लोक ३ ॥

येषु જે પુરૂષોમા
यावत् જ્યાસુધી
राग. સ્નેહ
अमृत હોય
तेषु તે પુરૂષોમા
तावत् ત્યાસુધી
सद्गुणा સારાગુણો
द्वेषोत्पन्नेषु દ્વેષયુક્તથયેછતે
तेषु,एव તેજરાગીપુરૂષો
दोषम् દોષને
पश्येत् જુએ છે
हि केवलम् ફક્ત

॥ श्लोक ४ ॥

द्वेषिणाम् દ્વેષીમાણસોની
ज्वरिणाम् તાવવાળામાણસની
लोके આ લોકમા
द्वयो' બન્નેની
साम्या સરખી

प्रतिक्रिया प्रकृति
क्रूरत्वम् ક્રૂરપણુ
बहिः બહાર
दूरम्, अपि આ દૂરથીપણ
तापवान् તાપવાળા
श्रीद्वैपायन तापसेन દ્વીપાયન નામનાતાપસે
महती મોટી
प्रज्वालिता બાળીનાખી
द्वारिका તે નામની નગરી
द्वेषात् एव દ્વેષથીજ
वर्धमानं नगरं તે નામનુ નગર
श्रीशूलपाणि શુલપાણિ નામનો યક્ષ
अभूत હતો
मारी મરકી
येन જે યક્ષે
विमोचिता ચલાવી
सहसा તુરત
लोकाः લોકો
दुःखीकृता દુખીકર્યા
तस्मात् તેથી
स તે દ્વેષ
विमुच्यताम् તજો
इति એ પ્રમાણે
जिनैः જીનેશ્વરોએ
व्याख्यायि કહ્યુ છે
सर्वेषु સર્વનેવિષે
अनघे પાપરહિત

॥ अथ कलश प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥
अग्नि દેવતા
सूते ઉત્પન કરે છે
यथा જેમ

धूमम् धुंवाडाने
धूम धुवाडो
अमितद्युतिम् कांळीकान्तिने
अन्यायः अन्याय
अपयशः अपजशने
तद्वत् तेनी पेठे
क्लेशः क्लेश, कष्ठो
किल्मिषम् दुःखने

॥ श्लोक २ ॥

अग्निः देवता
दहति एव बाळेछेज
काष्ठादिसमूहम् लाकडा विगेरेने
घनम् पुष्कळ
क्लेश लेश अपि कलेशनो लेशपण
तद्वत् तेम
वृद्धितः वधवाथी
तनुदाहक शरीरनेबाळनार

॥ श्लोक ३ ॥

कलङ्केन कलंकथी
यथा जेम
चन्द्रः चन्द्रमा
क्षारेण खारथी
लवणाम्बुधिः लवण समुद्र
कलङ्केन कलंकथी
तथा भाति ते प्रमाणे शोभेछे
ज्ञानवान्, अपि,ज्ञानी एवो
मानव माणुस [पण

॥ श्लोक ४ ॥

आत्मानम् पोताना शरीरने
तापयेत् तपावे
नित्यम् हमेशा
परान् अपि बीजाने पण
उभयोः ए बन्नेने
दुःखकृत् दुःख आपनार
यथा जेम
उष्णरेणुका उष्णुथयेली रेत

क्षितौ પૃથ્વીમા	उर्व्याम પૃથ્વીમાં
॥ શ્લોક ૫ ॥	कस्मिन કસ રાજાએ
संग्रामत સગ્રામ કરવાથી	ना તે
अनन આ માણસે	जीरजसा જીવજશાએ
अयासम् મેળવ્યુ	आशु તુરત
इति श्रुतम् એ પ્રમાણે સાભળ્યુ	लेभे મેળવી
केन કોણે	ना જે જીવજશા
नद्रष्टम् નથી જોયુ	युग्मरजक्षयकारिणी બન્ને વગનો ક્ષય કરનારી

॥ अथअभ्याख्यान प्रक्रम

શ્લોક ૧	अभ्याख्यानम् ખોટૂ તહોમત
काचकामलदोषेण કાચ ક મલ નામના રોગથી	वदेत બોલે
पश्येत् જુવે છે	जीह्वा જીભ
नेत्रे આખમા	नत्र તેમા
विपर्यम् વિપરિતપણુ	रोग क, કયો રોગ

उच्यते કહેવાય છે

॥ श्लोक ૩ ॥

यथा જેમ
अभक्ष्यम् નખાવા જેવી વસ્તુ
नभक्षयेत નથી ખાતા
द्वादशव्रतधारिभि બારવ્રતને ધારણ કરનાર
अभ्याख्यानम् ખોટા તહોમત
न, च, उच्चैत, નથી બોલતુ
तथा તે પ્રમાણે
कस्य अपि કોઇને પણ
पण्डितै પંડીતોએ
अग्नि દેવતા
स्तोकाम थोडा
वृद्धिम् વધારાને
आयाति પામે છે
योगात् યોગથી
तद्वत् તેમ
क्लेश लश કલેશનો અંશ
प्रयाति પામે છે
अभ्याख्यानात् તહોમતથી
स्तोकन જરા
कर्म કર્મ
वृद्धि प्राप्नोति વૃદ્ધિને પામે છે
एवम् એ પ્રમાણે
कष्टन દુખથી

॥ श्लोक ४ ॥

सा, न, याति તે જતી નથી
देवेषु સર્વ દેવોમાં
किल्बिष કિલ્બિસ દેવ
ग्रहेषु ગ્રહોમાં
शनैश्चर શની
तथा તે પ્રમાણે
सर्व कर्मसु દરેક કર્મમાં

॥ श्लोक ॥

गर्हितम् નિંદિત
देवै દેવતાઓએ
चपाद्वारम् ચપાનગરીનુ દ્વાર

उद्घाटितम् ઉઘાડ્યુ	तस्या તેની
सौभद्रायाः સુભદ્રાનુ	श्वश्वाः સાસુની
शीलमाहात्म्यम् શીલનોજ પ્રભાવ	अभ्याख्यानम તહોમત
मिथ्यात्विन्या મીથ્યાત્વીનુ	गत ગયુ આલીયા
दुर्गतित्वात् દુર્ગતિપણુ	हेतु કારણ

॥ अथ पैशून्य प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥	॥ श्लोक २ ॥
अदाता નહિ આપનાર	दान शील तपोभावैः દાન, શીલ, તપ અને ભાવનાથી
यथा જે પ્રમાણે	अस्य આ માણસનો
लोके આ જગતમા	वर्धते વધે છે
वर ઉત્તમ	वृष ધર્મ
नि.स्व નિર્ધન	भुवि જગતમા
धनी ધનવાળો	यस्य જે માણસને
मूक મુગો	मनोवच कांय મન વચન અને કાયાથી
वर, न, શ્રેષ્ઠ નથી	
वाक्‌दक्ष સારો વક્તા	
पैशुन्यम ચુગલી	
यदि, बिभृति જો,ધારણકરેછે	पैशुन्यम ચાડી, ચુગલી,

न, अभिप्रयेत् નથીઆશ્રય કરતો
अन्यस्य બીજામાણસને
तापन, आदि, अर्थम् ખેદ વિગેરે થવામાટે
क्रियते કરાય છે
जनै માણસોવડે
स्व आत्मा પોતાનોજઆત્મા
तप्यते તપાવાય છે
तेन તેપુરૂષથી
यद् उप्तम् જે વાવ્યું
स्यात् હોય
फलम् तत्, તે ફલ થાય છે

श्लोक ॥ ४ ॥
दानम् દાન આપવું
विफलम् નિષ્ફળ
नित्यम् હમેશાં
शौर्यम् પરાક્રમ
तस्य તે પુરૂષનું
निरर्थकम् નકામું
केवलम् ફકત
चित्ते મનમાં
वसेत् વસે છે
यस्य જે પુરૂષને
अयशः અપજશ
भुवि પૃથ્વીમાં

॥ अथ रत्यरतिप्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥
न चिंत्यते નથી જાણતા
रति રતિ, રાગ
प्राज्ञः ડાહ્યામાણસો।એ
न चिंतयेत નથી ગણતા
अरति અરતિ વૈરાગ્ય

उद्घाटितम् ઉઘાડ્યુ
सौभद्रायाः સભ
शीलमा

मित्या
दुर्गति

आर्तैः, रति
च, अरति
ततः

न, अभिप्रेत् नथीआश्रय करतो
अन्यस्य बीजामाणसने
तापन, आदि, अर्थम खेद विगेरे थवामाटे.
क्रियते कराय छे
जनै' माणसोवडे
स्व आत्मा पोतानोजआत्मा
तप्यते तपावाय छे.
तेन तेपुरुषथी
यद् उप्तम् जे वाव्यु
स्यात् होय
फलम् तत्, ते फळ थाय छे

श्लोक ॥ ४ ॥
दानम् दान आपवु'
विफलम् निष्फळ
नित्यम् हमेशा
शौर्यम् पराक्रम
तस्य ते पुरुषनु
निरर्थकम् नकामु
केवलम् फक्त
चित्त मनमा
वसेत् वसे छे
यस्य जे पुरुषने
अयशः अपजश
भुवि पृथ्वीमा

॥ अथ रत्यरतिप्रक्रम ॥

॥ श्लोक १ ॥
न विद्यते नथी जाणुता
रति रति, राग

प्राज्ञः डाह्यामाणसोऐ
न विद्यते नथी गणुता
अरति अरति वैराग्य

समलम् મલવાળુ
कृतम् કર્યું
तदृच, તે મુખ
केन अपि કોઇપણ
उपायेन ઉપાયવડે
कर्तुं કરવાને
न अर्हति નથી યોગ્ય
निर्मलम् પવિત્ર

॥ श्लोक ४ ॥

एके કેટલાક
जातिचण्डालाः જાતીથી ચંડાલ
कर्मचण्डाल કર્મચંડાળ
निंदक નિંદાકરનાર
ज्ञात्वा, इति જાણીને એ પ્રમાણે
हृदये ચિત્તમા
सम्यक् સારીરીતે
परापवादम् પરાયાનીનિંદા
त्यजेत् તજવિજોઇએ

॥ अथ मायामृषावाद प्रक्रम ॥

॥ श्लोक १ ॥

मनसि મનમા
अन्यत् બીજુ
वचसि વચનમા
अन्यत् બીજુ
मायामृषा જુઠોપ્રેમ
सा उच्यते તે કહેવાય છે
कदापि ક્યારેપણ
सुखदा સુખનેઆપનાર
न स्यात् ન થાય
विश्वे આ જગતમા
यथा જેમ

पणाङ्गना वेश्या स्त्री

॥ श्लोक २ ॥

फलम् ફળ
इन्द्रवारुण्या ઇન્દ્રવારૂણીનુ
कटु કડવુ
मायामृषावच જુઠા પ્રેમનુ વચન
अन्तरङ्गधिया અંતરંગ બુદ્ધિથી
श्रेयस्करम् શ્રેયકરનારૂ
न स्यात् ન થાય
यत माटे
अत्र च આ દુનીઆમા

॥ श्लोक ३ ॥

खड्गधाराम् તરવારનીધારને
मधुलिप्ताम् મધથીલીપાયલી
विद्धि જાણ
वर्जनीया ત્યાગકરવાયોગ્ય
प्रयत्नेन પ્રયાસવડે
विदुषा વિદ્વાને
शिव वाञ्छता કલ્યાણ ઇચ્છનારે

॥ श्लोक ४ ॥

मुग्ध ભોળાને
प्रतारण आदि अर्थे ઠગવા આદિમાટે
वदेत्, न બોલવું નજોઇએ
पूर्वम् પ્રથમતો
सुधानिभा અમૃત જેવી
सा, च તે
यत શાથી કે
अन्ते છેવટમા
तत्फलम् તેનુ ફળ
कटु કડવું

॥ अथ मिथ्यात्वशल्य प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥

शत्रुभिः	शत्रुओએ
निहितम्	નાખેલું
शस्त्रम्	શસ્ત્ર
शरीरे	શરીરમાં
जगति	જગતમાં
नृणाम्	મનુષ્યોને
यथा	જેમ
व्यथाम्	પીડાને
करोतिएव	કરેછેજ
मिथ्यात्वम्	મિથ્યાપણું
आत्मन	આત્માનેજ

॥ श्लोक २ ॥

दुर्वचनम्	કુવચન
पराधीनम्	પરાધિનતા
शरीरे	શરીરમાં
कष्टकारकम्	દુખકરનાર
शल्यम्	બાણ
शल्यतरम्	મોટું બાણ
तस्मात्	તેથી
मिथ्यात्वशल्यम्	મિથ્યાત્વરૂપીબાણ
आत्मनि	પોતાનાઆત્મામાં

॥ श्लोक ३ ॥

स्वाध्यायेन	સારા અધ્યયનથી
गुरोः	ગુરૂની
भक्त्या	ભક્તિથી
दीक्षया	દીક્ષાથી
तपसा	તપથકી
येनकेन	જેકોઇ
उग्रमेन एव	ઉદ્યમથી
मिथ्यात्व शल्यम्	મિથ્યાત્વરૂપી શલ્યને

उद्धरेत्	ઉદ્ધાર કરવોજોઇએ

॥ श्लोक ४ ॥

उन्मुल्य	ઉખેડીને
स्वात्मान	પોતાનાઆત્માને
निर्मलीकुरु	પવિત્રકર
यथा, अजस्रम	જેમનિરંતર
सुसिंदूररजसा	સિંદુરનિ રજથી
भुवि	પૃથ્વીમા
दर्पण'	દર્પણ

॥ अथ द्युत प्रक्रम' ॥

॥ श्लोक १ ॥

न,स्यात्	નથી થતો
क्रोधतः	ક્રોધથી
प्रेम	પ્રીતિ
परस्त्री लपटात्	પરાઇસ્ત્રી મા આસક્તિથી
यशः	જશ
दयया	દયાથી
रहित	વિનાનો
धर्म	ધર્મ
द्युतात्	જુગારથી
घन	ધન
तथा	તે પ્રમાણે
यथा	જેથી

॥ श्लोक २ ॥

द्युतस्य	જુગારનુ
व्यसनम्	દુ:ખ
त्याज्यम्	તજવુ જોઇએ
नरेण	મનુષ્યે
शुभवाञ्छता	શુભ ઇચ્છ-નારે
हठात्	હઠથી

यदि, न, मुच्येत् જો ન ત્યાગ કરે
तदा તો
क्लेशपरंपरा દુઃખની પંક્તિ
॥ શ્લોક ૩ ॥
लभेत પ્રાપ્ત થાય
शम સુખ
पराधीनात् પરાયાના તાબે રહેવાથી
तत्वबुध्धिम તત્વ જ્ઞાનને
तु તો
मद्यपात् દારૂડીયાથી
यदा જો
प्रमादत પ્રમાદથી
ज्ञान, भवेत, જ્ઞાન, મળે
द्युतात् જુગારથી
धनम् ધન
तदा તો

॥ શ્લોક ૪ ॥
न, यंत्रसाध्यम યંત્રથી ન સધાય તે
न, तन्त्रसाध्यम તંત્રથી ન સધાયતે
न, मन्त्रसाध्यम મંત્રથી ન સધાયતે
न, मणिसाध्यम મંત્રથી ન સધાય તે
एव विधम् એવા પ્રકારનું
द्युतम् જુગાર
अत એટલા માટે
प्रमोच्यम् તજવું જોઇએ
नो, चेत् નહીં, જો,
त्यजेत् છોડે
पाडवचत પાંડવનીપેઠે
भवेत् થાય
च અને

॥ श्लोक ५ ॥	
द्यूतात्	જુગારથી
नलेन, अपि	નલરાજાએપણ
राज्यभारम्	રાજ્યનોભાર
अमोचि	ત્યાગ કર્યો
द्रव्यम्	ધન
नृपकोटिभिः	કરોડરાજાઓએ

श्रीमूलदेव प्रमुखैः	મુલદેવ વિગેરે
तथा, इह	તેમભાણે, અહીં
लभेत	મેળવે છે
कः	કોણ
द्युततः एव	જુગારથીજ
द्युम्नम्	ધન

॥ अथ मासव्यसन प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥	
मास अदनात्	માસખાવાથી
प्रणश्यति	નાશ પામે છે
देहश्री.	દેહની શોભા
सुमतिः	ઉત્તમબુદ્ધિ
सुखम्	સુખ
शौचयम्	પવિત્રતા
सत्यम्	સત્ય
यशः	જશ

पुण्यम्	પુણ્ય
श्रद्धा	શ્રદ્ધા
विश्वास	વિશ્વાસ
सद्गतिः	સદ્ગતિ
॥ श्लोक २ ॥	
मांस अदनात्	માસખાવાથી
जनानाम्	માણસોને
जायते	ઉત્પન્નથાયછે
विभ्रमः	ભ્રમ

ध्रुवम्	ખરેખર
निर्दयत्वम्	નિર્દયપણુ
अशौचम्	અપવિત્રપણુ
दुर्धी	ખરાબબુદ્ધિ
दुःखपरंपरा	દુઃખનીપંક્તિ

॥ श्लोक ३ ॥

प्रपश्यन्ति	જુએ છે
पशून्	પશુઓને
यत्र	જેસ્થાનમા
मन	મન
तत्र	તેસ્થાનમા
प्रवर्त्तते	પ્રવર્તે છે
रागता	સ્નેહપણુ
मांसपुष्टे	માંસથીપુષ્ટ
स्यात्	થાય
दुर्बलत्वे	દુર્બલપણામા
विरागता	વૈરાગ્યપણુ

॥ श्लोक ४ ॥

पापकर्मघटे	પાપકર્મરૂપીઘડો
पूर्णे	ભરાયેછતે
रौद्रध्यान,वशागते,	રૌદ્રધ્યાનને વશથયે છતે
मांसभक्	માંસનેખાનાર
मरणं, प्राप्य	મરણનેપામીને
व्यथाम्	પીડાને
सहते	સહન કરે છે
दुर्गतेः	નરકની

॥ श्लोक ५ ॥

सा रेवती	તે રેવતી
या	જે રેવતી
नरके, प्रविष्टा	નરકમા પ્રવેશ કર્યો
मांस अदनात्	માંસખાવાથી
भीमकुकर्मकर्त्री	ભયકરકર્મને કરનારી

श्रीश्रेणिकेनअपि	શ્રેણીક રાજા એપણ
पल, अशनात	માંસખાવાથી
प्रासा	પ્રાપ્તકરી
पीडा	દુ ખ
नरकस्य	નરકની
तीव्रा	તીવ્ર

॥ अथ मदिरापानव्यसन प्रक्रम. ॥

॥ श्लोक १ ॥

पारवश्यम्	પરાધિનપણુ
अशुचित्वम्	અપવિત્રપણુ
विकलत्वम	વિકલપણુ
अचेष्टता	ચેષ્ટારહીતપણુ
निर्दयत्वम्	નિર્દયપણુ
भवेत्	થાય
तस्मात	તેથી
सुरा पानम्	મદીરાપાન
विवर्जयेत	તજવુ જોઇએ

॥ श्लोक २ ॥

शैथिल्यम्	શીથીલતા
विग्रहे	શરીરમા
वस्त्रे	વસ્ત્રમા
नेत्र युग्मे	બન્ને નેત્રમા
मदान्धता	મદાંધપણુ
पतनम्	પડવાપણુ
यत्र,तत्र,अपि,	જ્યા,ત્યા,પણ,
मद्यम	મદિરાને
पिबेत्	પીવી જોઇએ
तत्र , न	તેટલા માટે નહિ

॥ શ્લોક ૩ ॥

सतति'	પ્રજા
न, अस्ति	નથી
वंध्यायाः	વાંઝણીને
कृपणस्य	કંજુસને
यशः	જશ
नहि	નથી
कातरस्य	બીકણને
जय	જીત
मद्यपस्य	મદિરા પીનારને
न, सद्गति	સારીગતિ નથી

॥ શ્લોક ૪ ॥

यस्या	જે દ્વારિકાનો
धवः	ધણી
माधव वासुदेव	કૃષ્ણ વાસુદેવ
सुवर्णदुर्गा	સોનાનાકીલ્લાવાળી
धनदेव,दत्ता	કુબેરે, આપેલી
सा,द्वारिका	તે દ્વારિકા
प्रज्वलिता	બળીગઇ
नूनम्	નિશ્ચય
हेतु	કારણ
मद्यपानम्	મદિરાપાન

॥ अथ वेश्या व्यसन प्रक्रम' ॥

कुष्टाभिभूत	કોઢથી પરાભવ પામેલા
मृत्यानाम्	માણસેને
मन्येत	માને છે
अनंग तुल्यताम्	કામનીતુલ્ય

द्रव्यार्थं	દ્રવ્યને માટે
न च स्नेहार्थं	સ્નેહનેમાટે નહિ
गणिका	ગુણકા
सुखदा	સુખને આપનારી
न, सा	તે નથી

॥ શ્લોક ૨ ॥

लोभमार्यिनी	લોભવાળી
निर्लज्जा	લજ્જા વિનાની
पापिष्ठा	પાપ કરનારી
पाप कुंडिका	પાપોના કુંડ જેવી
विट चुंबिता	ખરાબ જનો એ ચુંબન કરેલી
निःस्नेहा	સ્નેહ વિનાની
कथ सेव्या	કેમ સેવવી જોઇએ
पणाङ्गना	વેશ્યા

॥ શ્લોક ૩ ॥

सा	તે વેશ્યા
कठ आश्लेशम्	કંઠને આલિંગનને
आचरते	કરે છે.
परम्	પણ
प्रीति विवर्जिता	પ્રેમ વિના
तेन	તે કારણથી
अज्ञा	મુર્ખા
तत्र, बध्यन्ते	ત્યાં, બંધાયછે
यथा, सिंहा	જેમ સિંહો
पजरे	પાંજરામાં

॥ શ્લોક ૪ ॥

वेश्या संगात्	વેશ્યાની સોબતથી
सप्त एव	સાતજ વસ્તુઓ
नश्यन्ति	નાશ પામે છે.
अङ्गच्छविः	શરીરની કાન્તિ
यश	જશ
लज्जा	લાજ
संतति	પ્રજા
सिद्धि	સિદ્ધિ
द्रव्यम्	ધન
गृहाङ्गना	ઘરની સ્ત્રી

दुःखराशिम् દુઃખનાસમુહને परमापदम् મોટીઆપત્તિને
सहेत સહન કરે છે अजपुत्र અજ નામનો પુત્ર
अस्मिन् આલોકમા रघुवशजात રઘુ રોજાના વંશમાં જન્મેલો

॥ अथ चौर्यव्यसन प्रक्रम ॥

॥ श्लोक १ ॥		॥ श्लोक २ ॥	
चौर्यकर्ता	ચોરીનોકરનાર	निर्दयः	દયાવિનાનો
चौरमत्री	ચોરની સાથેગુપ્ત વાત કરનાર	खरवाक्	કઠોર વચનબોલનાર
स्थानद	સ્થાન આપનાર પણ ચોર	क्रूर	ક્રૂર
रक्षक	તેનુ રક્ષણ કરનાર પણ ચોર	शठः	લુચ્ચો
चौरेण सह	ચોરની સાથે	धृष्ट	ઉદ્ધત
व्यापारी	વ્યાપાર કરનાર	निर्भय	ભયવિનાનો
पचविध	પાચપ્રકારનો	निर्दाक्षिण्य	દાક્ષિણતા વિનાનો
स्मृत	કહેલો છે	क्रूरकर्मा	ક્રૂર કર્મને કરનાર
		चौरस्य	ચોરને

अष्टौ	આઠ
गुणाः	ગુણો
स्मृता	કહેલાછે

॥ श्लोक ३ ॥

चौरस्य	ચોરને
पच	પાચ
चिह्नानि	ચિન્હો
भ्रमदृदृग्	ભમતીદ્રષ્ટિવાળો
चंचलानन,	ચપળમુખવાળો
वस्तु, आसक्त, मनाः	વસ્તુમા આસક્ત મનવાળો
व्यग्रः	વ્યગ્ર
इत.ततः	આમતેમ
निरीक्षणम्	જોનાર

॥ श्लोक ४ ॥

भयम्	બીક
शिक्षा	શીખ
वध.	વધ
दण्ड	દંડ
शृखलापदबधनम्	સાકળથી ચરણ બન્ધન
शूलिकारोपणम्	શૂલીપર ચડવાપણુ
मृत्यु.	મરણ
फलानि	ફળો
चौर कर्मणः	ચોરી કર્મના

॥ श्लोक ५ ॥

ज्ञात्वा	જાણીને
अत.	એટલા માટે
विजयस्य	વિજયનુ
चौर्यकरणम्	ચોરી
ससार सप्लावनम्	સસારમા ડુબાડનારી
च, अन्यस्मात्	નેબીજાથકી
वसुभूति तस्कर कथाम्	વસુભૂતી ચોરની કથા

श्रुत्वा	સાભળીને	सुखम्	સુખને
त्यज	ત્યાગકર	लिप्ससे	મેળવવા ઇચ્છેછેતો
दूरत.	દુરથકી	नो चेत्	નહીતો
यत पुण्य	જે તે પુણ્યને	दुर्गतियातनाफल	નરકમા જવારૂપફલ
भज	સેવનકર	इदम्भुक्ष्व	એફલનેભોગવ
रोहिणेयक इव	રોહિણેય ચોરની પેઠે	स्वकर्म्मोदयात्	પોતાનાકર્મ નાઉદયથી
पीडम्	અતિશય		

॥ अथ परदारप्रक्रम ॥

॥ श्लोक १ ॥		सहते	સહન કરે છે
निरं	નિર તર	स. हि	તે માણસનિશ્ચે
मनोवच कायै	મનવચન તથા કાયા વડે	दुखम्	દુ ખને
[illegible]	જેપુરૂષ	श्वभ्र	નરકમા
परस्त्रीषु	પરાઇ સ્રીયોમા	ताडनादिकम्	તાડનવિગેરે
लंपट	આક્તિવાળો	॥ श्लोक २ ॥	
		रणे	રેતીના રણુમા

फलेत् च — ફળઆપે
वृक्षः चेत् — ઝાડ તો
सुयशः — ઉત્તમ યશ
स्यात् — થાય
कुकर्मण. — કુકર્મથી
कुवाक्यात् — કુવચનથી
शम् — સુખ
लभते — પામે
यत्, तदा — જો તો
परस्त्रियं — પરાઇસ્રીથી
सुखम् — સુખ

॥ श्लोक २ ॥

इंद्रधनुं — ઇન્દ્રધનુષ
कराऽस्पृक् — હાથવીસ્પર્શન થાય તેવુ
न, वश. — વશનથી રહેતો
पवनः, यथा — પવનજેમ
तथा — તે પ્રમાણે
दुर्ग्राह्यम्, एव — નજાણીશકાયએવુ
परस्त्रीहृदयम् — પરાઇસ્રીનુ મન
सदा — હમેશ
लोके — આલોકમા
दुर्ग्रहता — પનોતી
ख्याता — પ્રખ્યાત પામેલી
या — જે
सार्धसप्तवार्षिकी — સાડાસાતવર્ષની
परस्त्री — પરાઇસ્રી
सात्व — તેજ
विज्ञेया — જાણવીજોઇએ
यत. — શાથીકે
प्राप्नोति — પ્રાપ્ત થાયછે
च, आपदम् — આપત્તીને

॥ શ્લોક ૫ ॥

त्यजेत् ત્યાગકરવોજોઇએ
सुखार्थी સુખ ઇચ્છનારે
परदारसंगम् પરાઇ સ્ત્રીનો સંગ
नो, चेत्, सः, નહિ, તો, તે માણસ,
पद्मोत्तरवद् પદ્મોત્તરરાજાની પેઠે
भवेत्, च થાય
मतान्तरे બીજાના મતમાં
गौतम तापसस्य ગૌતમઋષીની
दारानुरागात् સ્ત્રીવિષે પ્રેમ હોવાથી
अभवत् થયું
रवेः સૂર્યનું
किम् શું

॥ अथ पाप प्रक्रम ॥

॥ શ્લોક ૧ ॥

भवन्ति થાય છે
प्राणिनः પ્રાણીયોને
पापत् પાપથકી
कास,श्वास ज्वरादय ખાસી,તાવ, શ્વાસ વિગેરે
सर्वापि અપિમિત્રવર્ગ,પણ
कदर्या च કૃપણ માણસો
नागश्रीवत् નાગશ્રીની પેઠે
महीतले પૃથ્વીતલમાં

॥ શ્લોક ૨ ॥

अमृतम् અમૃત
कालकूटम् ઝેર
स्यात् થાય

मित्रम्	મિત્ર
शत्रुः	શત્રુ
सुधी॰	જ્ઞાનીમાણસ
अधीः	મુર્ખો
सज्जन'	સારોમાણસ
दुर्जन'	દુર્જન
पापात्	પાપ થકી
विपरितम्	વિરૂદ્ધ
फलम्	ફળ
तु, इव	તો આલોકમા

॥ श्लोक ३ ॥

गुणः च	સારોગુણ
दोषताम्	દોષપણાને
याति	પામેછે
पापत'	પાપથકી
हृद्	હૃદય
शून्यताम्	શુન્યપણાને
ज्ञानम	જ્ઞાન
अज्ञानताम् एव	અજ્ઞાન પણાનેજ
भ्रमरागात् इव	ભ્રમરોગથી જેમ
देहिनः	પ્રાણીના

॥ श्लोक ४ ॥

दुष्टा॰	દુષ્ટ
रामा'	સ્ત્રીયો
सुता॰	પુત્રો
परिजना'	ચાકરો
जना'	માણસો
भ्रातरः	ભાઇઓ
दुःखदातारः	દુઃખને આપનારા
पापात्	પાપથી
भवन्ति	થાય છે.
सर्वदा	હમેશ

॥ श्लोक ५ ॥		निर्गत्य	નીકળીને
श्रीब्रह्मदत्त	બ્રહ્મદત્ત નામે	तस्मात्	તે નરકથી
नरचक्रवर्त्ती	ચક્રી	भवपङ्कमग्न	સંસારરૂપી કાદવમાં ડુબ્યો
मृत्वा	મરીને	तत्र अपि	તેમાં પણ
गतः	ગયો	हेतुः	કારણ
स अपि	તે પણ	पापकस्य	પાપનું જ
सप्तमीम्	સાતમી નરકે		

॥ अथ सम्यक्त्व प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥		वेदकम्	પાંચમું સમ્યકત્વ
उपशामिकम्	ઉપશામિક	॥ श्लोक २ ॥	
एकम्	એક	जैनधर्मे	જીનધર્મમાં
परम्	બીજું	दक्षत्वम्	દક્ષપણું
क्षायोपशामिकम्	તે નામનું બીજું સમ્યકત્વ	सस्थैर्य	સ્થિરતા
		उन्नति	ઉન્નતિ
तृतीयम्	ત્રીજું	भक्ति	ભક્તિ
क्षायिकम्	ત્રીજું સમ્યકત્વ	तीर्थसेवा	તીર્થસેવા
तुर्यम्	ચોથું	इति,पंच,अपि	એ,પાંચ,પણ
सास्वादनम्	ચોથું સમ્યકત્વ	सम्यक्त्व	સમકીતના

भूषणानि — ઘરેણા, ભૂષણ

॥ श्लोक ३ ॥

शंका — શંકા
कांक्षा — આકાંક્ષા
विचिकित्सा — વિચિકિત્સા
जैनात् — જૈનથી
अन्यस्य — બીજા મતની
सस्तुति — સ્તુતિ
तत् सस्तवःअपि — બીજા મતનો પરિચય પણ
पच गच — પાચ પણ
सम्यक्त्व — સમકીતના
दूषणानि — દૂષણો

॥ श्लोक ४ ॥

मूलम् — મૂલરૂપી
धर्मस्य — ધર્મનું
सम्यक्त्वम् — સમકીત
स्वर्ग सौख्यफलप्रद — સ્વર્ગના સુખરૂપી ફલને દેનાર
अनुक्रमेण — ક્રમથી
मोक्षस्य — મોક્ષના
सुखदम् — સુખ આપનારૂ
भणितम् — કહેલું છે.
ध्रुवम् — નિશ્ચય

॥ श्लोक ५ ॥

प्रबोधरत्नम् — જ્ઞાનરૂપી રત્ન
हृदि — હૃદયમાં
यस्य — જે પુરૂપને
नित्यम् — હમેશ
वसेत् — વસી રહેલું છે
परम — ઉત્તમ
तस्य — તે પુરૂપને
यश, अपि — જશ, પણ
महीम — પૃથ્વીમા
लभेत — મેળવે છે

॥ अथ दान प्रक्रम. ॥

॥ श्लोक १ ॥

स्यात् થાય છે

जन्म ઉત્પત્તિ

सफलम् સફળ

तस्य તે પુરૂષનું

जीवितम् જીવન

यस्य,यन्मे જેના, મુખમાં

वसेत् नित्यम् હમેશાવસેછે

दानम् इति દાનએમકારનું

अक्षरद्वयम् બે અક્ષર

॥ श्लोक २ ॥

कलत्रपुत्र सौख्यानि સ્ત્રી તથા પુત્રનાસુખ

स्वर्गस्य સ્વર્ગની

सुख संपद सुખનીસ પત્તી

पंचप्रकार भोगा પાંચપ્રકારના ભોગ

प्राप्यन्ते મેળવાય છે

दानतः દાન થકી

नरै માણસોવડે

॥ श्लोक ३ ॥

वादशक्तिं વાદકરવાની શક્તિ

मंत्रशक्तिः મંત્રશક્તિ

तंत्रशक्तिः તંત્રશક્તિ

तथा एव તેપ્રમાણેજ

भवेत् થાય છે

पुसाम् માણસોને

परम् પણ

महाम् પૃથ્વીમાં

दानशक्तिः, [illegible] દાનશક્તિ તો

दुर्लभा ન મલીશકે એવી

॥ श्लोक ४ ॥

दानात्, इह દાનથી આલો કમાં

महत् कीर्त्ति मोटी कीर्त्ति
स्वर्ग सौख्यम् स्वर्गनु सुख
परत्र परलोकमा
क्रमात् क्रमथकी
मुक्तिः मोक्ष
भवेत् थाय
लोके आ लोकमा
श्री श्रेयासकुमारवत् श्रे-
यासकुमारनी पेठे

॥ श्लोक ५ ॥

भूपाला' अपि राजाओपण
दुर्गपाल कील्लाना रक्षको
सचिवसार्थवाहादय' प्र-
धान, सार्थवाह विगेरे
व्याला. सर्पो
व्याघ्रगजादय.वाघ, हाथी,
विगेरे

स्थनकरा' जमीनमांरहनार
मारह पद्वादयः वारड
विगेरे पक्षाओ
भूत, प्रेत पिशाच, यक्ष
भूत, प्रेत पीशाच, जक्ष
निवहाः ना समुह
आयान्ति आवे छे
वश्ये निजे पोतानेवश
येषा जे पुरुषोने
दानम् दान
अनर्गलम् अतिशय
करकजे हस्तकमळमां
तिष्ठेत् रहेलु छे
अवश्यम् निरन्तर
यदि जो

॥ अथ शील प्रक्रम' ॥

॥ श्लोक १ ॥

हस्तसिद्धि	હસ્તસિદ્ધિ
वचः सिद्धिः	વચનસિદ્ધિ
सपद्	સપત્તિ
तस्य	તે પુરૂષને
पदे पदे	પગલે પગલે
श्रीसुदर्शनवत्	શ્રીસુદર્શન શેઠની પેઠે
यस्य	જે પુરૂષને
शीलम्	શીલ
अस्ति	છે
समुज्ज्वलम्	ઉજવલ
कदा ग्रहग्रह ग्रस्ता	કદાગ્રહરૂપી ગ્રહથી ખવાઇ ગયેલા
नारदाः	નારદ વિગેર
क्लेश कारिण	ક્લેશ કરાવનારા
लेभिरे	મેળવતા હતા
ते	તે નારદાદિ
अपवर्गम्	મોક્ષને
तत्र	તેમા
शीलस्य	શીલનુંજ
कारणम्	કારણજ

॥ श्लोक ३ ॥

अग्नि'	દેવતા
जलम्	પાણી
रिपत्, मित्रम्	શત્રુ, મીત્ર જેવો
तालपुटम्	વિષ
सुधानिभम्	અમૃતજેવુ
सिन्धु'	સમુદ્ર
स्थलम्	ભુમિ
गिरिः	પર્વત
भूमि	જમીન
हेतु	કારણ

शीलस्य	શીલનુ
तत्र	તેમા
॥ श्लोक ४ ॥	
यत् मंत्र'	જે મંત્ર
सिद्धताम्	સિદ્ધિને
याति	પામે છે
तत्रम्	તંત્ર
फलति	ફળે છે
निश्चितम्	નિશ્ચય
यत्रम्	કાર્યને કરનારૂ
स्यात्, च,तत्र,	થાયછે,તેમા
शीलविजृंभितम्	શીલનુ જમાહાત્મ્ય

॥ श्लोक ५ ॥	
प्रभावती	નામ વિશેષ
चदन पालिका	નામવિશેષ
राजिमती	નામ વિશેષ
द्रुपद राजपुत्री	દ્રૌપદી
इत्यादीनाम्	એ વિગેરેનાં
उपसर्गहर्तृ	વિઘ્નને હરણ કરનાર
शीलम्	શીલ
समाख्यावि	કહેલુ છે.
जिनैः	જીનેશ્વરોએ
सभासु	સભાઓમા

॥ अथ तप प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक १ ॥	
वलालया यय	પોતાની લાલથીજ

कुष्ट उपशमनम्	કોડની શાન્તિ
दर्शितम्	બતાવેલીછે

यत	જે તપથી
लब्धा,सा	મેળવી,તે લબ્ધિ
तपसा	. તપથી
सनत् कुमार चक्रिणा	સનત્ કુમાર ચક્રીએ
वस्त्रम्	કપડુ
जलेन	પાણીવડે
पूतस्यात्	પવિત્ર થાય છે.
पुन' तत्	ફેરથી,'તે પાણી
मलिनमवेत्	મલીનથાયછે
तपसा	તપ વડે
कृत' शुद्ध'	શુદ્ધ કરેલો
देहः	શરીર
नस्यात्	નથી થતો
मलीमस'	મલીન

॥ શ્લોક ૩ ॥

दानेन, न,	દાનવડે નહિ
या, सिद्धिः	જે સિદ્ધિ
तत्रमत्रादिभि', न,	તત્ર મત્ર વિગેરેથી નહિ
सिध्यति	સિદ્ધથાયછે
त्तपसा सिद्धिः	તપવડે જે સિદ્ધિ
बाहूबलिवत्	બાહુબલીની પેઠે

॥ શ્લોક ૪ ॥

तपसा	તપથી
क्षियते,	કર્મનો ક્ષય થાયછે
केवली	કેવલ જ્ઞાની
कर्मणा', क्षयात्	કર્મોના ક્ષયથી
वृणुयात्	વરે છે.
तम्	તપસ્વીને
मुक्ति स्त्री	મોક્ષરૂપી સ્ત્રી
तत्र सौख्यम्	મોક્ષમા સુખ
निरन्तरम	હમેશ

॥ श्लोक ५ ॥

तप्यते — અતિશય તપ કરે છે
य — જે માણસ
तप. — તપને
अभिरामम् — મનોહર
अटाट्यते, न, एव, — નથી ભટકતો
भव अर्णवम् — સંસાર સમુદ્રમાં
लभ्यते — મેળવે છે
मुक्तिकरम् — મુક્તિના હાથને
स सद्य — તે તુરત
दृढ प्रहारी इव — દ્રઢપ્રહારીની પેઠે
सुखी — સુખવાળો
लोके — આલોકમાં

॥ अथ भावना प्रक्रम. ॥

भव्यै — ભવ્ય માણસોએ
भावना — ભાવના
भाव्या — ભાવવી જોઇએ
भरतेश्वर वत् — ભરતરાજાની પેઠે
फलन्ति — ફલે છે.
दानशीलाद्याः — દાનશીલ વિગેરે
वृष्ट्या — વૃષ્ટિ થકી
यथा इह — જે પ્રમાણે અહીં
पादपा. — વૃક્ષો

॥ श्लोक २ ॥

पंचभि पंचभिः पाचने पाचे गुणुवाथी

भावनाः भावनाओ

पंचविंशति. पचीश

ताभिः ते भावनाओ वडे

महाव्रतानि एव मोटा व्रतोने

साधयन्ति साधे छे.

अमृतं पदम् मोक्षस्थानने

॥ श्लोक ३ ॥

दाने दानमां

शीले, तपसिण्व शीलमां, तपमांज

भावना भावना

मिलिता यदि भणीहोयतो

मोक्षसुखाकांक्षा मोक्षना सुखनी इच्छा

चिन्तनीया चींतववी जोइओ

जनै. इए भाणुसोओ अहींया

॥ श्लोक ४ ॥

सर्वत सर्वथी

देशत देशथी

विरति विरति

सफला, तदा त्यारे, सफ्ल जाणुवी

यदा, भाव युता ज्ने भाववाळी होय

स्वर्ग मोक्ष सुखप्रदा स्वर्ग तथा मोक्षना सुखने आपनारी

॥ श्लोक ५ ॥

षट्खंड राज्ये छ खंडना राज्यमां

भरत. भरत राजा

निमग्नः આસક્ત થયેલા
ताम्बुलचर्वणः તાંબુલ મુખમાં છે એવા
स विभूषण', च આભુષણ વાળા
आदर्श हर्म्ये આરીસાવાળા મકાનમાં
जटिले જડેલો
सुरत्नै' ઉત્તમ રત્નોવડે
ज्ञानम् જ્ઞાનને
स. લેમે તે મેળવતો હવો
वरभावत. ઉત્તમ ભાવ થકીજ
अत्र આ લોકમાં

॥ अथ पूजा प्रक्रम' ॥

॥ श्लोक १ ॥
धनाढ्यत्वम् ધનાઢયપણુ
सौभाग्यम् સાભાગ્ય
विद्वत्वम् પણ્ડિતાઇ
सुपरिच्छद. સારો પરિવાર
एक छत्र नृपत्वम् એક છત્રી રાજ્યપણુ
देव पूजा फलम् દેવ પૂજાનુ ફળ
मतम् માનેલા છે

॥ श्लोक २ ॥
दारिद्रयम् દરિદ્રીપણુ
दौर्भाग्यम् ખરાબ નશીબ
मूर्खत्वम् મૂર્ખાઇ
कु परिच्छद દુષ્ટ પરિવાર
दुर्मित्रम् દુષ્ટ મિત્ર
दुर्नृप. ખરાબ રાજા
दुर्धीः ખરાબ બુદ્ધિ

॥ श्लोक २ ॥

पचभि पचभि पाचने पाचे गुणवाथी
भावनाः भावनाओ
पचविंशति. पचीश
ताभिः ते भावनाओ वडे
महाव्रतानि एव मोटा व्रतोने
साधयन्ति साधे छे.
अमृत पदम् मोक्षस्थानने

॥ श्लोक ३ ॥

दाने दानमा
शीले, तपसिएव शीलमा, तपमाज
भावना भावना
मिलिता यदि भणीहोयतो
मोक्षसुखाकाक्षा मोक्षना सुखनी इच्छा
चिन्तनीया चींतववी जोइए
जनैः इह माणसोए अहींया

॥ श्लोक ४ ॥

सर्वत. सर्वथी
देशत' देशथी
विरति विरति
सफला, तदा त्यारे, सफल जाणवी
यदा, भाव युता जो भाव वाळी होय
स्वर्ग मोक्ष सुखप्रदा स्वर्ग तथा मोक्षना सुखने आपनारी

॥ श्लोक ५ ॥

षट्खड राज्ये छ खडना राज्यमा
भरतः भरत राजा

निमग्न' આસક્ત થયેલા	जटिले જડેલો
तांबुलवस्त्र,તાંબુલ મુખમાં છે એવા	सुरत्नै ઉત્તમ રત્નોવડે
	ज्ञानम् જ્ઞાનને
स विभूषण',च આભુષણુ વાળા	स. લેભે તે મેળવતો હવો
आदर्श रम्ये આગીસાવાળા મકાનમાં	वरभावत ઉત્તમ ભાવ વડીજ
	अत्र આ લોકમાં.

॥ अथ पूजा प्रक्रम' ॥

॥ श्लोक १ ॥	मतम् માનેલા છે
धनाढ्यत्वम् ધનાઢયપણું	॥ श्लोक २ ॥
सौभाग्यम् સોભાગ્ય	दारिद्र्यम् દરિદ્રીપણું
विद्वत्वम्' પણ્ડિતાઇ	दौर्भाग्यम् ખરાબ નશીબ
सुपरिच्छदः સારો પરિવાર	मूर्खत्वम् મૂર્ખાઇ
एक छत्र नृपत्वम् એક છત્રી રાજ્યપણું	दुःपरिच्छद દુષ્ટ પરિવાર
	दुर्मित्रम् દુષ્ટ મિત્ર
देव,पूजा फलम् દેવ પૂજાનું ફળ	दुर्नृप ખરાબ રાજા
	दुर्धी. ખરાબ બુદ્ધિ

अहम् હું
तेजःपुञ्जमयः તેજના સમુહ મય
कृत કરાયો

॥ श्लोक ४ ॥

स्वर्गावलम्बनम् મકાનને આશ્રયભુત
स्तम्भ થાભલો છે
दण्ड લાકડી
वृद्ध, अवलम्बन વૃદ્ધને આ-શ્રયભુત
देह अवलम्बनम् દેહને આશ્રયભુત
भाज्यम् ભોજન
भव्य अवलम्बन ભવ્યને આશ્રયભુત

यै જે શ્રાવકોએ
लब्ध મેળવ્યા
वर वीरनाथ ઉત્તમ વીર ભગવાન
सदानन्द मुख्यै સદાનન્દ વિગેરે
दश श्रावकै દશ શ્રાવકોએ
प्रसादात् મહેરબાનીથી
स्वर्ग सौख्यम् સ્વર્ગનું સુખ
भजन्ति ભોગવે છે.
मानुष्यम् મનુષ્યપણાને
भवम् ભવને
प्राप्य મેળવીને
मुक्ति ईश्वरा ते તેઓ મુક્તિના સ્વામી

॥ अथ उद्यम प्रक्रम ॥

॥ श्लोक १ ॥
उद्यमेन विना उद्योग विना
हे विद्वन् हे पण्डित
न, सिद्ध्यन्ति नथी, सिद्ध थता
मनोरथा मनोरथो
तीर्थंकर पदम् तीर्थंकरनु स्थान
लेभे मेळव्यु
रेवती रेवती
उद्यम हेतुत उद्योगनाहेतुथी

॥ श्लोक २ ॥
भविष्यति इति थशे ए प्रमाणे
यद् भाव्यम् जे थवानु हशे ते
आलस्य देहिनः आळसु माणसो
ज्ञानिन , च, इति, ज्ञानीओ तो ए प्रमाणे
जल्पन्ति बोले छे,
लभेरन् मेळवे छे.
धर्मत धर्मथी
जयम् जीतने

॥ श्लोक ३ ॥
तद्राम् आलसने
विहाय छोडीने
कर्त्तव्य करवो जोइए
प्राणिभि प्राणीओए
सर्वथा सर्व प्रकारे
उद्यम उद्योग
दान शील तपो भावा' दान, शील तप तथा भाव
सार्था सार्थक
स्यु थाय
जिन शासने जीन शासनमा

॥ श्लोक ४ ॥

मौन कृतम् मैान कर्युं
मल्लिनाथेन मल्लीनाथ प्रभुએ
अत्र અહીંયા
तप्तम् तपायु
तप तप
आदि जिनेन આદિનાથ પ્રભુએ
तीव्रम् કઠીન

नाना उपसर्गा અનેક ઉપસર્ગો
सहिता સહન કર્યા
वीरे વીર પ્રભુએ
क' अपि કોઇપણ
उद्यमम् ઉદ્યોગને
वारयितु નિવારણ કરવાને
समर्थ સમર્થ છે

॥ इति उद्यम प्रक्रम ॥

॥ हिंगुल प्रकरण शब्दनाम अर्थो संपूर्णो ॥

अथ सिन्दूर प्रकरः

श्लोक शब्दानामर्थः प्रारभ्यते

॥ श्लोक १ ॥

सिन्दूर प्रकर. સિન્દુરનો સમુહ

तप. करि તપ રૂપી હાથીના

शिर क्रोडे મસ્તકના મધ્ય ભાગે

कषाय अटवी કષાયરૂપી જંગલમાં

दावार्चिर्निचय દાવાનલના સમુહ જેવો

प्रबोधदिवस प्रारंभ જ્ઞાનરૂપી દીવસના પ્રારંભે

सूर्योदय સૂર્યના ઉદય સરખો

मुक्ति स्त्री મુક્તિ રૂપી સ્ત્રીના

कुच कुम्भ સ્તનરૂપી કળશમાં

कुङ्कुमरस. કંકુના રસજેવો

श्रेयस्तरो. કલ્યાણરૂપી વૃક્ષનો

पल्लव प्रोल्लास અંકુરના ફણગા જેવો

क्रमयो. બે ચરણના

नखद्युतिभरः નખોની કાન્તિનો સમુહ

पार्श्वप्रभोः પાર્શ્વ પ્રભુનો

पातु રક્ષણ કરો.

व તમોને

॥ શ્લોક ૨ ॥

सन्त: સજ્જન પુરૂષો

सन्तु હો

मम મને

प्रसन्न मनस: પ્રસન્ન મનવાળા

वाचाम् વાણીયોના

विचारोद्यताः વિચારમાં તત્પર એવા
सूते ઉત્પન્ન કરે છે.
अम्भः પાણી
कमलानि કમળો
तत्, परिमलम् તે કમળોના સુગંધને
वाताः વાયરાઓ
वितन्वन्ति, यत् જે વિસ્તાર કરે છે
किंवा અથવા
अभ्यर्थनया પ્રાર્થનાથી
अनया આવા પ્રકારની
यदि, गुणः, अस्ति જોગુણ, છે
तत् તે, स्वयम् તો, તે, પોતે
कर्त्तारः કરશે
प्रथनम् પ્રસિદ્ધીને
नचेत् ગુણ નહિ હોય તો

यशः प्रत्यर्थिना યશનો શત્રુ ૩૫
तेन किम् તે પ્રસિદ્ધિથી શું ?

॥ श्लोक ३ ॥

त्रिवर्ग ધર્મ, અર્થ, ને કામના
ससाधनम् ઉત્તમ સાધન
अन्तरेण વિના
पशोः इव પશુની પેઠે
आयुः विफलम् આયુષ નિષ્ફળ છે
नरस्य માણસનો
तत्र, अपि તેમાં પણ
धर्मम् ધર્મને
प्रवरम् શ્રેષ્ઠ
वदन्ति બોલે છે
न નહિ
तं, विना તે ધર્મ વિના
यत् શાથી કે

भवतः થાય છે
अर्थकामौ અર્થ અને કામ

॥ શ્લોક ૪ ॥

यः જે માણુસ
प्राप्य મેળવીને
दुष्प्राप्यम् ન મલી શકે એવુ
इदम्, नरत्वम् આ મનુષ્ય પણાને
धर्म्मम् ધર્મને
न, यत्नेन, करोति નથી, પ્રયાસવડે કરતો
मूढः મોહ પામેલો જન
क्लेश प्रचयेन દુઃખની પરંપરાવડે
सः તે માણુસ
लब्धम् મેળવેલો
अब्धौ સમુદ્રમા
चिन्तामणिम् ચિન્તામણી રત્નને
पातयति ગુમાવે છે
प्रमादात् આળસથી

॥ શ્લોક ૫ ॥

स्वर्ण स्थाले સોનાના સ્થાળમા
क्षिपति નાખે છે
स. ને માણુસ
रज ધુળ
पादशौचम् પગની પવિત્રતા
विधत्ते કરે છે
पीयूषेण અમૃતવડે
प्रवर करिणा ઉત્તમ હાથીવડે
वाहयति વહન કરાવે છે.
ऐन्धभारम् લાકડાના ઢગલાને
चिन्तारत्नम् ચિ તામણીને.
विकिराति નાખે છે
करात् હાથ થકી

गुणि संगम गदगुणीओनो संग
इन्द्रिय दमम इन्द्रीओने कबजे राखवी
दानम दान
तपः तप
भावनाम् भावनाने
वैराग्यम् वैराग्यने
कुरुध्व कर
निर्वृतिपदे मोक्ष स्थानमा
यदि, अस्ति जो, छे,
गन्तुम् जवाने
मनः मन
॥ श्लोक ९ ॥
पापम् पापने
लुम्पति लोप करे छे
दुर्गतिम् नरक गतिने
दलयति दळी नाखे छे
व्यापादयति [illegible]

आपदम आपत्तीने
पुण्यम् पुण्यने
सचिनुते संग्रह करे छे
श्रियम लक्ष्मीने
वितनुते विस्तारे छे
पुष्णाति पुष्ट करे छे
नीरोगताम् नीरोगीपणाने
सौभाग्यम् सौभाग्य पणाने
विदधाति करे छे
पल्लवयति [illegible] करे छे
[illegible]
[illegible] करे छे
[illegible] प्रीतिने
[illegible] स्वर्गने
आपे छे
[illegible]

अर्हताम् અરિહન્તોની
निर्मिता કરેલી

॥ શ્લોક ૧૦ ॥

स्वर्ग સ્વર્ગ
तस्य તે પુરૂષને
गृह अगणम् ઘરનુ આગણુ
सहचरी સાથે રહેનારી
साम्राज्यलक्ष्मीः ચક્રવર્ત્તીની લક્ષ્મી
शुभा સુંદર
सौभाग्य आदि સૌભાગ્ય વિગેરે
गुणावलिः ગુણોની પંક્તિ
विलसति વિલાસ કરે છે.
स्वैरम् સ્વતન્ત્ર
वपुर्वेश्मनि શરીરરૂપી મકાનમા
संसार सुतरः સંસાર, સુખ પૂર્વક તરાય

शिवम् મોક્ષ
करतल क्रोडे હાથના તળીયામા
लुठति આળોટે છે.
अंजसा તુરત
य જે માણસ
श्रद्धाभर भाजनम् શ્રદ્ધાનુ પાત્રરૂપ
जिनपतेः જીનેશ્વરની
पूजाम् પુજાને
विधत्ते કરે છે
जन માણસ

॥ શ્લોક ૧૧ ॥

कदाचित् न કોઇ સમયે, નથી
आतंक ભય, (રોગ)
कुपित इव કોપાયમાન હોય તેમ
पश्यति જુએ છે

सुगति उत्तमगति
कुगति नरकादिगति
मार्गौ मार्गरूप
पुण्यपापे पुण्य तथा पापने
व्यनक्ति स्पष्ट करे छे
अगमगमयति बतावे छे
कृत्यअकृत्यभेदम् कृत्य, अकृत्यनो विचार
गुरू य जे गुरु
भव,जलनिधि संसाररूपी समुद्रमां
पोत वहाण जेवा
तम् विना ते गुरु विना
नास्ति नथी
कश्चित् कोइपण
॥ श्लोक १५ ॥
पिता बाप
माता मा
भ्राता भाइ

प्रिय सहचरी वहाली स्त्री
सनुनिवह पुत्रोनो समुह
सुहृद् मित्र
स्वामी धणी
माद्यत्करिभटरथाश्व उन्मत्तहाथी, सुभट, रथ तथा अश्व
परिकर नोकर वर्ग
निमज्जन्तम् डुबता एवा
जन्तुम् प्राणीने
नरककुहरे नरकनी गुफामां
रक्षितुम् रक्षण करवाने
अलम् समर्थ
गुरो गुरुथकी
धर्माधर्म पुण्य तथा पापने
प्रकटनपरात् प्रकाशक करवा मां तत्पर
क अपि कोइपण
नपरः बीजो नथी

॥ શ્લોક ૧૬ ॥
किम्, ध्यानेन ધ્યાન વડે શુ
भवतु હો, થાઓ
अशेष विषय त्यागैः સમગ્ર વિષયો તજવાથી
तपोभिः कृतम् તપશ્ચર્યા વડે થયુ
पूर्णं સંપૂર્ણ થયુ
भावनया સારી ભાવનાથી
अलम् બશ છે
इन्द्रियदमैः ઇંદ્રિયોને દમવાથી.
पर्याप्तम् બશ છે
आप्तागमैः આગમોના જ્ઞાનથી
किंतु, एकम् પણ એક
भव नाशनम् સંસારને નાશ કરનાર,
कुरु કર
गुरुप्रीत्या ગુરૂના પ્રીતથી,
गुरोः शासनम् ગુરૂના હુકમને
सर्वे સમગ્ર
येन विना ગુરૂની આજ્ઞા વિના
विनाथ यलवत् નાયક વિનાનુ સૈન્ય જેમ,
स्वार्थाय, સ્વ, સ્વ, અર્થ, સાધવાને
नअलम् નથી સમર્થ
गुणा ગુણો
॥ શ્લોક ૧૭ ॥
न, देवम् ઉત્તમ દેવને (જોતા) નથી,
न, अदेवम् કુદેવને (જોતા) નથી,
न, शुभगुरुम् ઉત્તમ ગુરૂને (જોતા) નથી;
न कुगुरुम् કુ ગુરૂને નથી જાણતો,

न, धर्मम् ધર્મને (જાણતા) નથી
न, अधर्म्मम् અધર્મને (જાણતા) નથી
न, गुण परिणक्षम् પુર્ણ ગુણવાળાને (જાણતા) નથી
न, विगुणम् ગુણ રહિતને (જાણતા) નથી
न, कृत्यम् કરવા યોગ્ય(જાણતા) નથી
न, अकृत्यम् ન કરવા યોગ્ય (જાણતા) નથી
न, हितम् હિત (જાણતા) નથી
न, अहितम् અશુભ (જાણતા) નથી.
न, अपि, निपुणम् નિપુણ પણ (જાણતા) નથી
न, विलोकन्तं, જોતા નથી
लोका: લોકો
जिनवचनचक्षु જીનેશ્વરના વચનરૂપી ચક્ષુથી
विरहिता રહિત એવા

॥ શ્લોક ૧૮ ॥

मानुष्यम् મનુષ્યપણુ
विफलम् નિષ્ફળ
वदन्ति બોલે છે
हृदयम् હૃદય
व्यर्थम् વ્યર્થ
वृथा નિષ્ફળ
श्रोत्रयो બે કાનનુ
निर्माणम् રચના
गुण दोष भेद कलनाम् ગુણ દોષના ભેદનો વિચાર
तेषाम् તે પુરૂષોની
असभाविनीम् ન સભવે એવી
दुर्वारम् ન રોકાય એવુ

नरक अंधकूप નરકરૂપી અંધ કુપમા
पतनम् પાત, પડવુ તે
मुक्तिम् મોક્ષને
बुधाः ડાહ્યા માણસો
दुर्लभाम् ન મળી શકે તેવો
सार्वज्ञः સર્વજ્ઞએ કહેલો
समयः સિદ્ધાન્ત
दयारसमयः દયારૂપી રસ વાળો
येषाम् જે પુરૂષોને
न, कर्णौ तिथि, કાને સાભળ્યો નથી

॥ श्लोक १९ ॥

पीयूषम् અમૃતને
विषवत् વિષ જેવુ
जलम् પાણીને
ज्वलनवत् અગ્નિની પેઠે
तेजः પ્રકાશને
तमः स्तोमवत् અન્ધકાર ના સમુહપેઠે
मित्रम् ભાઇ બંધને
शात्रव वत् શત્રુ સમાન
स्रजम् માલાને
भुजगवत् સર્પની પેઠે
चिंतामणिम् તે રત્નને
लोष्टवत् પથ્થર સમાન
ज्योत्स्नाम् કૌમુદીને
ग्रीष्मजघर्मवत् ઉષ્ણુકાલના તાપ જેવી
सः मनुते તે માણસ માને છે
कार्पण्य, पण्य, आपण દયારૂપી, દ્રવ્યની દુકાન
जैनेन्द्र मतम् જીનેશ્વરના મતને
अन्य दर्शन समम् બીજા શાસ્રો જેવુ

यः दुर्मतिः જે મુર્ખ માણસ	कृपाम् દયાને
मन्यते માને છે	मुष्णाति હરણ કરે છે,
॥ श्लोक २० ॥	तृष्णाम् તૃષ્ણાને
धर्मम् ધર્મને	यत् જે, મત
जागरयति પ્રકાશ કરે છે	तत् जैनं मतम् તે જીનેશ્વરના મતને
अघम् પાપને	
विदलयति દળી નાખે છે	अर्चति પુજા કરે છે
उत्थापयति ઉખેડી નાખેછે	प्रथयति વિસ્તારે છે
उत्पथम् કુમાર્ગને	ध्यायति ધ્યાન કરે છે
भिंत्ते ભેદી નાખે છે	अधीते અભ્યાસ કરે છે
मत्सरम् દ્વેષને	कृती કાર્ય કુશલ
उच्छिनत्ति નાશ કરે છે	॥ श्लोक २१ ॥
कुनयम् અન્યાયને	रत्नानाम् इव રત્નોનો જેમ
मथ्नाति નાશ કરે છે	रोहण क्षितिधर રોહણાચલ, પર્વત
मिथ्यामतिम् મિથ્યાત્વની બુદ્ધિને	व्यम् આકાશ
वैराग्यम् વૈરાગ્યને	तारकाणाम् તારાઓનો
वितनोति વિસ્તારે છે	इव જેમ
पुष्यति પુષ્ટ કરે છે	स्वर्ग સ્વર્ગ

कल्प महीरुहाणां कल्पवृ-
क्षोनु
इव जेम
सरः सरोवर
पंकेरुहाणाम् कमळोनुं
पाथोधि समुद्र
पयसा जळोनु
शशीव चंद्रमा जेम
महसाम् तेजनु
स्थानम् स्थान
गुणानाम् गुणोनुं
असौ आ संघ
इति आलोच्य ए प्रमाणे
विचारीने
विरच्यताम् रचो
भगवत पुज्य एवो
संघस्य चार प्रकारना संघनी
पूजाविधि पूजनो प्रकार

॥ श्लोक २२ ॥
यः जे संघ
संसारं निरासं संसारना
त्यागमा
लालस मति इच्छायुक्त
बुद्धिवाळो
मुक्त्यर्थम् मुक्तिने माटे
उत्तिष्ठते सावधान थाय छे
यम् जे संघने
तीर्थम् तीर्थ जेवु
कथयन्ति कहे छे
पावनतया पवित्रपणाथी
येन जे तीर्थनी
अस्ति छे
न, अन्यः बीजो नथी
सम तुल्य
यस्मै जेम अने
तीर्थपति तिर्थंकर
नमस्यति नमस्कार करे छे

सताम् સજ્જનોનું
यस्मात्ज સંઘથી
शुभं जायते કલ્યાણ થાયછે
स्फूर्तिः મહિમા
यस्य જે સંઘનો
परा ઘણોજ
वसन्ति વસે છે
गुणाः ગુણો
यस्मिन् જે સંઘમાં
स सघः તે સંઘ
अर्च्यताम् પુજાઓ

॥ श्लोक २२ ॥

लक्ष्मीः લક્ષ્મી
तम् તે માણસને
स्वयम् પોતેજ
अभ्युपैति પ્રાપ્ત થાય છે
रभसा વેગવડે
कीर्त्तिः યશ
तम् आलिंगति તે માણસ-
નો આશ્રયકરેછે
प्रीतिः પ્રીતિ
स भजते તેને ભજે છે
मतिः મતિ
प्रयतते યત્ન કરે છે
तम् लब्धुम् તેને મેળવવાને
उत्कठया ઉત્સાહથી
स्वः श्रीः સ્વર્ગની લક્ષ્મી
तम् તે માણસને
परिलब्धुम મેળવવાને
इच्छति ઇચ્છા કરે છે
मुहुः વારવાર
मुक्तिः મોક્ષ
तम् आलोकते તેને જુએછે
यः सघम् જે માણસ સંઘને
गुणराशि ગુણના સમુહને
केलि सदनम् ક્રીડાનું
સ્થાન

श्रेयोरुचि. કલ્યાણની ઇચ્છાવાળો
सेवते સેવે છે
॥ શ્લોક ૨૪ ॥
यद्भक्ते જે સધનની ભક્તિનુ
फलम् ફળ
अर्हत्, आदि, पदवी તીર્થંકર વિગેરેનુ સ્થાન
मुख्यम् મુખ્ય
कृषेः ખેતીનુ
सस्यवत् ધાન્યની માફક
चक्रित्वम् ચક્રિપણુ
त्रिदशेन्द्रतादि દેવોમા ઇંદ્રપણુ
तृणवत् ઘાસ જેવુ
प्रासङ्गिकम् પ્રસગોપાત મળેલુ
गीयते ગવાય છે
शक्तिम् શક્તિને
यत् माहिम स्तुतौ જે સંધના પ્રભાવની સ્તુતિ
न, दधते નથી, ધારણ કરતી
वाचः अपि વાણી પણ
वाचस्पतेः બ્રહસ્પતિની પણ
सघः सः તે સંઘ
अघहर' પાપને હરણ કરનાર
पुनातु પવિત્ર કરો
चरण न्यासैः ચરણના મુકવા વડે
सताम् સજ્જનોનુ
मन्दिरम् સ્થાનને
॥ શ્લોક ૨૫ ॥
क्रीडाभू. ક્રીડાનુ સ્થાન
सुकृतस्य પુણ્યનુ
दुष्कृतरज પાપરૂપી ધુળને
सहार वात्या સંહાર કરવામાં વાયુ જેવી

भव, उदन्वत्, नौः स- सार समुद्रमां, नाव जेवी	क्लेशौ क्लेशोवडे
व्यसन जाग्नि कष्ट रूपी अ- ग्निमां	अगोपे संपूर्ण एवा
मेघ पटली मेघ समुह जेवी	परैः बीजा नाय क्लेशादि
सुकेत दूती संकेत स्थानमां लइ जनारी दुति	॥ श्लोक २६ ॥
श्रीपाम् संपत्तिओने	यदिग्रावा जो के पथ्थर
निःश्रेणि, नीसरणी	तोये पाणीमां
त्रिदिवौकस स्वर्गनी	तरति तरे छे
प्रिय सखी वहाली सखी जेवी	तरणिः सूर्य
मुक्तः मुक्तिनी	यदि, उदयति जो के उ- दय पामे छे
कुगति, अर्गला दुर्गतिने	प्रतिच्याम्, पश्चिम दिशामां
रोकवामां, परिघ जेवी	सप्तार्चि अग्नि
सत्त्वेषु प्राणीयोमां	यदि भवति जो के थाय छे,
क्रियताम् करो	शैत्यम् शीतलाने
कृपाएव दयाज	कथमपि कोइ प्रकारे पण,
भवतु पूर्ण छे, बस छे	यदि क्ष्मापीठम् जो के पृथ्वी मंडळ
	स्यात् थाय
	उपरि उपर

सकलस्यअपि संपूर्ण એવા
जगतः જગતની
प्रसूते પ્રાપ્ત કરી શકે છે
सत्वानाम् પ્રાણીયોના
तदपि क्वापि કોઇ જગ્યાએ
न, वधः વધ, નથી [પણ
सुकृतम् પુણ્યને

॥ श्लोक २७ ॥

सः તે માણસ
कमलवनम् કમળોના વનને
अग्नेः અગ્નિથી
वासरं દિવસને
भास्वद स्तात् સૂર્યના અસ્ત
अमृतम् અમૃતને [થવાથી
उरगवक्त्रात् સર્પના મુખથી
साधुवादम् કીર્તિને
विवादात् ક્લેશ થકી

रुग पगमम् રોગના નાશને
अजीर्णात् ન પચવાથી
जीवितम् જીવનને
काल कूटात् વિષથકી
अभिलषति ઇચ્છા કરે છે
वधात् વધ થકી જે
प्राणिनाम् પ્રાણીયોના
धर्मम् ધર્મને
इच्छेत् ઇચ્છા કરે છે

॥ श्लोक २८ ॥

आयु આયુષને
दीर्घतरम् અવિન
वपुः શરીરને
वरतरम् અતિશ્રેષ્ઠ
गोत्रम् કુલને
गरीयस्तरम् ઘણું મોટું
वित्तम् ધનને
भूरितरम् અતિશય
बलम् બલને

भव, उदन्वत्, नौः स |
સાગ સમુદ્રમા નાવ જેવી
વ્યસન जन्मि કષ્ટ રૂપી =

मेघ पटली મે ૧ ઘ;
सकेत दूती,
માં સઇ
श्रीराम ... ઠા, વ-
नि ... ખાણને
... અતિશય
...નિધિમ् સ
करोति કરે છે [
सुतरम् સુખે તરાય
चेतः મન
कृपार्हान्तरम् ६ [
જયવં

॥ श्लोक २

प्रभाव भवनम् प्रभावनु घर
सत्यम् वच सत्य वचन
पावनम् पवित्र

॥ श्लोक ३० ॥

यशः જશ
यस्मात् જે અસત્ય વચનથી
भस्मीभवति ભસ્મ થઇ જાય છે
वनवह्नेः દાવાનલથી
इव જેમ
वनम् જંગલ
निदानम् કારણભુત
दुःखानाम् દુઃખોનુ
यत् જે અસત્ય
अवनिरुहाणाम् વૃક્ષોનુ કારણ
जलम् इव જલ જેમ

न, यत्र, स्यात्, જે અસત્યમા નથી થતી
छाया છાયો, પડછાયો
आतपे इव સૂર્યના તાપમાં જેમ
तप संयम कथा તપ સંયમની વાત
कथचित् કોઇ વખત પણ
तत् मिथ्यावचन તે અસત્ય વચનને
अभिधत्ते, न બોલતો નથી
मतिमान् ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ३१ ॥

असत्यम् જુઠું વચન
अप्रत्यय मूल कारण અવિશ્વાસનુ મુખ્ય કારણ
कुवासना सद्म પાપનુ ઘર
समृद्धि वारणम् ઋદ્ધીનુ વારણ કરનાર

बहु तरम् ઘણુ જ
स्वामित्वम् પ્રભુપણુ
उच्चैस्तरम् મોટુ
आरोग्यम् નીરોગીપણુ
विगतान्तरम् અન્તર વિનાનુ
त्रि जगति ત્રણે જગતમા
श्लाघ्यत्वम् શ્લાઘાપણુ, વ-
ખાણને
अभ्येतरम् અતિશય
संसाराम्बुनिधिम् સંસાર
करोति કરે છે [સાગરને
सुतरम् સુખે તરાય એવો
चेतः મન
कृपार्द्रान्तरम् દયાથી ભીં-
જાયલુ અંતર

॥ श्लोक २९ ॥

विश्वासायतनम् વિશ્વાસનુ
સ્થાન
विपत्तिदलनम् આપત્તીને
દળી નાખનાર
देवै દેવતાઓએ
कृताराधनम् સેવા કરાયલુ
मुक्तेः મોક્ષનુ
पथि अदनम् માર્ગનુ ખાઉ
ભાથુ
जल अग्नि शमन પાણી
તથા અગ્નિને શાન્ત કરનાર
व्याघ्र, उरग વાઘ તથા સ-
स्तम्भनम् અટકાવનાર [ર્પને
श्रेयःसवननम् કલ્યાણનુ
વશીકરણ
समृद्धि जननम् ઋદ્ધિને
कीर्तेः કીર્તીનુ [આપનાર
केलिवनम् ક્રીડાનુ સ્થાન

प्रभाव प्रवचनम् प्रभावनुं वर
सत्यम् वच' सत्य वचन
पावनम् પવિત્ર

॥ श्लोक ३० ॥

यश: જશ
यस्मात् જે અસત્ય વચ-
નથી
भस्मीभवति ભસ્મ થઇ
જાય છે
वनवह्नेः દાવાનલથી
इव જેમ
वनम् જંગલ
निदानम् કારણભુત
दुःखानाम् દુઃખોનુ
यत् જે અસત્ય
अवनिरुहाणाम् વૃક્ષોનુ
કારણ
जलम् इव જલ જેમ

न, यत्र, स्यात्, જે અસ
ત્યમા નથી થતી
छाया છાયો, પડછાયો
आतपे इव સૂર્યના તાપમાં
જેમ
तप' संयम कथा તપ સં-
યમની વાત
कथंचित् કોઇ વખત પણ
तत् मिथ्यावचन તે અસ-
ત્ય વચનને
अभिधत्ते, न બોલતો નથી
मतिमान ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ३१ ॥

असत्यम् જુઠું વચન
अप्रत्यय मूल कारण અ
વિશ્વાસનુ મુખ્ય કારણ
कुवासना सद्म પાપનુ ઘર
समृद्धि वारणम् ઋદ્ધીનું
વારણ કરનાર

घट्ट तरम पणु જ
स्वामित्वम् પ્રભુપણુ
उच्चैस्तरम મોટું
आरोग्यम् નીરોગીપણુ
विगतान्तरम् અન્તર વિનાનુ
त्रि जगति ત્રણે જગતમા
श्लाघ्यत्वम् શ્લાઘાપણુ, વખાણને
अभ्येतरम् અતિશય
संसाराम्बुनिधिम् સંસાર
करोति કરે છે [સાગરને
सुतरम સુખે તરાય એવો
चेतः મન
कृपार्द्रान्तरम् દયાથી ભીંજાયલુ અંતર

॥ શ્લોક ૨૧ ॥

विश्वासायतनम् વિશ્વાસનુ સ્થાન

विपत्तिदलनम् આપત્તીને દળી નાખનાર
देवैः દેવતાઓએ
कृताराधनम् સેવા કરાયલુ
मुक्तेः મોક્ષનુ
पथि अदनम् માર્ગનુ ખાઉં ભાથુ
जल अग्नि शमन પાણી તથા અગ્નિને શાન્ત કરનાર
व्याघ्र, उरग વાઘ તથા સર્પને
स्तम्भनम् અટકાવનાર [ર્પને
श्रेयःसंवननम् કલ્યાણનુ વશીકરણ
समृद्धि जननम् ઋદ્ધિને
कीर्तेः કીર્તીનુ [આપનાર
केलिवनम् ક્રીડાનુ સ્થાન

प्रभाव भवनम् प्रभावनु घर
सत्यम् वचः सत्य वचन
पावनम् पवित्र

॥ श्लोक ३० ॥

यशः जश
यस्मात् जे असत्य वचनथी
भस्मीभवति भस्म थइ जाय छे
वनवह्नेः दावानलथी
इव जेम
वनम् जंगल
निदानम् कारणभुत
दुःखानाम् दुःखोनु
यत् जे असत्य
अवनिरुहाणाम् वृक्षोनु कारण
जलम् इव जल जेम
न, यत्र, स्यात्, जे असत्यमा नथी थती
छाया छायो, पडछायो
आतपे इव सूर्यना तापमां जेम
तप' संयम कथा तप संयमनी वात
कथञ्चित् कोइ वखत पण
तत् मिथ्यावचन ते असत्य वचनने
अभिधत्ते, न बोलतो नथी
मतिमान् डाह्यो माणस

॥ श्लोक ३१ ॥

असत्यम् जुठुं वचन
अप्रत्यय मूल कारण अविश्वासनु मुख्य कारण
कुवासना सद्म पापनु घर
समृद्धि वारणम् ऋद्धीनुं वारण करनार

विपत् निदानम् આપત્તિનુ કારણ
परवचन उर्जितम् પરાયાને છેતરવામા ચતુર
कृता पराधम् અપરાધવાળુ
कृतिभि પડિતોએ
विवर्जितम् તજેલુ છે
॥ श्लोक ૨૨ ॥
तस्य તે સત્ય બોલનારને
अग्नि દેવતા
जलम् પાણી જેવો
अर्णवः સમુદ્ર
स्थलम् જમીન જેવો
अरिः શત્રુ
मित्रम् ભાઈબધ જેવો
सुराः દેવતા
किंकरा નોકરો જેવા
कान्तारम् જગલ
नगरम् નગર જેવુ
गिरिः પર્વત
गृहम् ઘર જેવો
अहिः સર્પ
माल्यम् પુષ્પ જેવો
मृगारिः સિંહ
मृग મૃગ જેવો
पातालम् પાતાળ
बिलम् બીલ જેવુ
अस्त्रम् અસ્ત્ર
उत्पल दलम् કમળના પત્રજેવુ
व्याल દુષ્ટ હાથી
शृगाल શિયાળ જેવો
विषम् ઝેર
पीयूषम् અમૃતજેવુ
विषमम्, सम કઠીન સ્થાન પણ શુદ્ધ કારક
सत्य आश्रितम् સત્ય યુક્ત વચનને
वक्ति यः જે માણસ બોલેછે

अथ स्तेय प्रक्रमः

॥ श्लोक ३३ ॥
तम् ते माणसने
अभिलषति ઇચ્છા કરે છે
सिद्धि મુક્તિ
तम् वृणुते ते पुरुषने वरेछे
समृद्धि' संपत्ति
तम् अभिसरति तेनी पासे आवे छे
कीर्ति' જશ
मुञ्चति तजे छे
भवार्ति संसारनी पीडा
स्पृहयत्ति स्पृहा करे छे
सुगति उत्तम गति
तम् ते माणसने
न, ईक्षते नथी जोती
दुर्गति' खराबगति
परिहरति त्याग करे छे
विपत् आपत्ति

य, न जे माणस नथी
गृह्णाति ग्रहण करे छे
अदत्तम् न आपेलुं (चोरी)

॥ श्लोक ३४ ॥
अदत्तम् चोरी
न आदत्ते नथी ग्रहण करतो
कृत सुकृत काम' पुण्यमा इच्छा करनार
किमपि कइपण
य' जे माणस
शुभश्रेणि कल्याणुनी परंपरा
तस्मिन ते पुरुषने विषे
वसति वसे छे
कलहंसी इव राजहंसी जेम
कमले-कमळमा
विपद् आपत्ती

सम्मात ते पुरुषथी	विद्याइव विद्या જેમ તેમ
दूर व्रजति વેગળી જતી રહે છે	त्रिदिव સ્વર્ગની
रजनी इव રાત્રીની પેઠે	शिव મોક્ષની
अम्बर मणेः સૂર્ય થકી	लक्ष्मीः લક્ષ્મી જે તે
विनीतम् વિનયવાળા માણસને	भजति ભજે છે
	तम् તે માણસને

असतेय प्रकरणम्

॥ श्लोक ३५ ॥	विरचित् રચ્યો છે
यत् જે નહિ આપેલું ધન	क्लिष्ट, આશય દુષ્ટ અભિપ્રાય
निर्वर्तित કર્યું છે	उद्योधनम् પ્રકાશ જેણે
कीर्तिधर्म કીર્તી તથા ધર્મનો	दौर्गति દુર્ગતીનું
निधनम् નાશ	एक बधनम् એક કારણ
सर्वागसाम् સમગ્ર આપત્તીયોનું	कृत કર્યું છે.
साधनम् કારણ	सुगति आश्लेष સુગતિના મેલાપનું
प्रोन्मीलत् પ્રકટ કરનાર	
वध बधनम् વધ તથા બંધન	सरोधन નિવારણ

प्रोत्सर्पत् प्रघनम् भरणुने પ્રાપ્ત કરનાર
जिघृक्षति ગ્રહણ કરવાને ઇચ્છે છે
न નહિ
तत् તે ધન
धीमान् બુદ્ધિમાન
अदत्तम् धनम् ન આપેલુ ધન, ચોરી

॥ શ્લોક ૨૬ ॥

परजनमनः- પરાયા માણ-સોના મનને
पीडाक्रीडावनम् દુ:ખદેવામા ક્રીડાના વન જેવુ
वध भावना,भवनम् હિસા ના ચિ તનનુ ઘર જેમ
अवनि व्यापि પૃથ્વીમા ફેલાયલી
व्यापत् लता આપત્તિરૂપી વેલોમા
घन मण्डलम् મેઘ મડલ જેવુ
कुगति गमने નરકાદિ ગ-તિમાં
मार्गः રસ્તા જેવુ
स्वर्ग अपवर्गपुर સ્વર્ગ અ થવા મોક્ષરૂપી નગરનુ
अर्गलम् ભૂગળ જેવુ
नियतम् નિશ્ચય
अनुपादेयम् ન ગ્રહણ કરવુ જોઇએ
स्तेयम् ચોરી
नृणाम् મનુષ્યોને
हित काङ्क्षिणाम् હિતની ઇચ્છાવાળા

अथास प्रक्रम.

॥ श्लोक ३७ ॥

दत्तः આપ્યો
येन તે માણસે
जगति જગતમા
अकीर्तिपटहः અપજશના ઢોલનો-શબ્દ
दत्तः દીધો
गोत्रे પોતાના કુલમા
मषी कूर्चक.રૂશ્ણાઇનો કુચો
चारित्रस्य ચારિત્રને
जलं, अजलीः જલની અ- જલી આપી; પૂર્ણ કર્યું
गुणगण ગુણ સમૂહનો
आराम બગીચો તેનો
दावानल.દાવાનલઆપ્યો
संकेत. સંકેત કરનાર
सकल आपदाम સમગ્ર આપત્તાયોને
शिवपुरद्वारे મોક્ષદ્વારમા
कपाट કપાટ, કમાડ
दृढः મજબુત
शिलम શીલ, બ્રહ્મચર્ય
येन જે માણસે
निजम પોતાનુ
विलुसम લોપ્યુ, ખોયુ
अखिलम સમગ્ર
त्रैलोक्य चितामणि ત્રણે લોકમા ચિ તામણી જેવુ

॥ श्लोक ३८ ॥

व्याघ्र. વાઘ
व्याल હાથી વા સર્પ
जल, अनल પાણી, અગ્નિ

आदि विपदः विगेरे आप-
तेषाम्, ते पुरुषोनी [त्तीयो
व्रजन्ति प्राप्त थाय छे
क्षयम् नाशने
कल्याणानि कल्याणनी प
रंपेरा
समुल्लसंन्ति वृद्धिने पामे छे
विबुधा: देवताओ
सांनिध्यम् नजीकमा; पासे
अध्यासते बेसेछे,सहायकरेछे
कीर्तिः यश
स्फुर्तिम् विस्तारने
इयर्ति पामे छे
याति पामे छे
उपचयम् वृद्धिने
धर्मः धर्म
मणश्यति नाश पामे छे
अघम् पाप

स्व निर्वाण सुखानि स्वर्-
र्ग तथा मोक्षना सुख
सांनिदधते पासे आवे छे
ये शिल आबिभ्रते जे मा-
णसो शीलने धारण करे छे
॥ श्लोक ३९ ॥
हरति हरण करे छे
कुल कलंकम् कुलना कलंकने
लुंपते नाश करे छे
पाप पंकम् पापरूपी कर्दमने
सुकृतम् पुण्यने
उपचिनोति वधारे छे
श्लाघ्यताम् प्रशसाने
आतनोति विस्तार करे छे
नमयति नमावे छे
सुरवर्गम् देवताओना वर्गने
हन्ति हणे छे
दुर्ग उपसर्गम् भय कर उ-
रचयति रचे छे [पद्रवने

शुचि शीलम् पवित्र शीलने
स्वर्ग मोक्षौ स्वर्ग तथा मो-
सलीलम् विलास पूर्व ક્ષિને

॥ શ્લોક ૪૦ ॥

तोयति પાણી સમાન થાયછે
अग्नि अपि અગ્નિ પણ
स्रजति પુષ્પની માલા જેવો
થાય છે
अहिः अपि સર્પ પણ
व्याघ्रः अपि વાઘ પણ
सारंगति હરિણ જેવો થાયછે
व्याल. अपि દુષ્ટ હાથી પણ
अश्वति અશ્વ જેવો થાય છે
पर्वतः अपि પર્વત પણ
उपलति પથ્થર જેવો થાયછે
क्ष्वेड. अपि વિષ પણ
पीयूषति અમૃત જેવુ થાયછે
विघ्न' अपि વિઘ્ન પણ
उत्सवति ઉત્સવ જેવુ થા
યછે
प्रियति પ્રિય જેવો આચરેછે
अरिः अपि શત્રુ પણ
क्रीडा तडागति ક્રીડાના
સરોવર જેવો
अपानाथः अपि સમુદ્ર પણ
स्वगृहति પોતાના ઘર જેવુ
આચરે છે
अटवी अपि જંગલ પણ
नृणाम् મનુષ્યોના
शील प्रभावात् શીલના પ્ર-
ध्रुवम् નિશ્ચય [ભાવથી

॥ इति शील प्रकरणम् ॥

॥ अथ परिग्रह प्रकरणम् ॥

॥ श्लोक ४१ ॥

कालुष्यम् ખરાબ વિચાર
जनयन् ઉત્પન્ન કરનાર
जडस्य જડ માણસને
रचयन् રચનાર
धर्मद्रुमोन्मुलनम् ધર્મરૂપી વૃક્ષને ઉખેડનાર
क्लिश्यन् કલેશ પમાડનાર
नीति, कृपा, क्षमा, ન્યાય દયા ને ક્ષમા રૂપી
कमलिनीः કમલીનીયોને
लोभाम्बुधिम् લોભરૂપી સ-મુદ્રને
वर्द्धयन् વધારનાર
मर्यादातटम् મર્યાદારૂપી તટને
उद्रुजन् પીડા કરતો
शुभमनोहंसप्रवास શુભ મનરૂપી હંસના પ્રવાસને
दिशन् આપનાર
किन क्लेशकृत् रो, કલેશ ક-રતો નથી
परिग्रह नदीपुरः પરિગ્રહ રૂપી નદીનો પ્રવાહ
प्रवृद्धिम् વૃદ્ધિને
गतः પ્રાપ્ત થયેલો

॥ श्लोक ४२ ॥

कलह कलभ विंध्य કલેશ રૂપી હાથીને વિંધ્ય પર્વત જેવો
क्रोधगृध्र स्मशानं ક્રોધરૂપી ગીધને સ્મશાન જેવો
व्यसनभुजंग દુ:ખરૂપી સ-ર્પને રહેવામા
रन्ध्रः બીલ જેવો
द्वेष दस्यु દ્વેષરૂપી ચોરને

प्रदोश प्रदेश काल जेवो
सुकृतवन पुण्यरूपी वनने
बाळवामा
दवाग्नि. दावानल जेवो
मार्दव अम्भोद मृदुतारूपी
मेघने उडाडवामा
वायु पवन जेवो
नयनलिन न्यायरूपी कम
लने बाळवामां
तुषारः बरफ जेवो
अत्यर्थम् अतिशय
अर्थानुराग. द्रव्यने विषे
अनुराग

॥ श्लोक ४२ ॥

प्रत्यर्थी शत्रु
प्रशमस्य शान्तिनो
मित्रम् मित्र
अधृते अधीरतानो
मोहनो

विश्रामभूःविशामानुं स्थान
पापानाम् पापोनी
खनिः खाण
आपदाम् आपत्तीओनुं
पदम् स्थान
असद्ध्यानस्य रौद्रध्यानने
लीलावनम् क्रीडानुं वन
व्याक्षेपस्य व्याकुलतानु
निधिः भडार
मदस्य मदनो
सचिवः मन्त्री
शोकस्य शोकनो
हेतुः कारण
कलेः कलेशनो
केलीवेश्म क्रीडानु मकान
परिग्रहः स्त्री धन विगेरे
परिहृते परिहारने
विविक्तात्मनाम् पवित्र मन
वाळाओने

श्लोक ४४ मो

वह्निः અગ્નિ
तृप्यति, न તૃપ્ત થતો નથી
इन्धनैः લાકડાથી
इह, यथा અહીં, જેમ
न, નહિ
अम्भोभिः જલવડે
अम्भोनिधि સમુદ્ર
तद्वत् તેની માફક
मोहघन. ઘણા મોહવાળો
घनैः अपि ઘણા પણ
धनैः ધનવડે
जन्तु. જીવ
न संतुष्यति નથી સંતોષ પામતો

न तु एवं मनुते એ પ્રમાણે જાણતો નથી
विमुच्य છોડીને, તજીને
विभवम् વૈભવને
निःशेषम् સમગ્ર
अन्यम् भवम् બીજા ભવ
याति જાય છે [પ્રત્યે
तद्, अहम् તેટલા માટે, હું
मुधा एव મિથ્યાજ
विदधामि ધારણ કરૂં છું
एनांसि પાપોને
भूयांसि ઘણા
किम् શામાટે

॥ अथ क्रोध प्रक्रम ॥

॥ श्लोक ४५ ॥
यः જે ક્રોધ
मित्रम् મિત્ર

मधुनः મદિરાનો
विकार करणे વિકાર-ઉત્પન્ન કરવામા

संत्रास संपादने त्रास ઉત્પન્ન કરવામાં
सर्पस्य સર્પનું
प्रतिबिम्बम् સમાન
अगदहने શરીરને બાળવામાં
सत्पार्चिषः અગ્નિનો
सोदरः ભાઇ
चैतन्यस्य જ્ઞાનના
निषूदन નાશ કરવામાં
विषतरोः વિષરુપી વૃક્ષનો
सब्रह्मचारी સમાન
चिरम् ઘણા કાળથી
क्रोधः स ते ક્રોધ જેતે
कुशल શ્રેયની
अभिलाष ઇચ્છામાં
कुशलै ચતુર માણસોએ
सोन्मूलम् મૂલ સહિત
उन्मूलयताम् ઉચ્છેદ કરવો જોઇએ

॥ श्लोक ४९ ॥

फलति ફળે છે, ફળ આપેછે
कलित ઉત્પન્ન કરી છે
श्रेयः श्रेणि કલ્યાણોની પંક્તિ એજ
प्रसून परंपरः પુષ્પોની પરંપરા જેણે
प्रशम् पयसा શાન્તિરૂપી
सिक्तः છંટાયેલો [જલવડે
मुक्तिम् મોક્ષને
तपश्चरणवृक्ष તપશ્ચર્યારૂપી
यदि पुन જો પણ [વૃક્ષ
असौ એ તપરૂપી વૃક્ષ
प्रत्यासत्ति સમીપતાને
प्रकोप हविर्भुजः કોપરૂપી અગ્નિની
भजति ભજેછે, આશ્રય કરે છે

लभते પામે છે
भस्मी भावम् ભસ્મપણાને
तदा ત્યારે
विफलोदय' ફલના ઉદયથી રહિત એવો

॥ શ્લોક ૪૭ ॥

सतापम् ચિત્તના ઉદ્વેગને
तनुते વિસ્તારે છે
भिनत्ति નાશ કરે છે
विनयम् વિવેકને
सौहार्दम् પ્રેમને
उत्सादयति નાશ કરે છે
उद्वेगम् ઉચ્ચાટને
जनयति ઉત્પન્ન કરે છે
अवद्यवचनम् અસત્ય વચનને
सूते ઉત્પન્ન કરે છે
विधत्ते ધારણ કરે છે
कलिम् કજીયાને
कीर्तिम् કીર્તિને
कृन्तति નાશ કરે છે
दुर्मतिम् દુષ્ટ બુદ્ધિને
वितरति વિસ્તારે છે
व्याहन्ति હણે છે
पुण्योदयम् પુણ્યના ઉદયને
दत्ते આપે છે
यः જે રોષ
कुगतिम् નરકાદિ ગતિને
सः તે રોષ
हातुम् તજવાને
उचितः યોગ્ય છે
रोषः ક્રોધ
सदोषः દોષવાળો
सताम् સજ્જનોને

॥ શ્લોક ૪૮ ॥

य' જે કોપ
धर्मम् ધર્મને

दहति બાળે-છે	स्वार्थम् સ્વાર્થને
द्रुमम् વૃક્ષને	वायु इव વાયુ જેમ
दव इव દાવાનલની પેઠે	अम्बुदम् મેઘને
उन्मथ्नाति ઉખેડી નાખેછે	विघटयति વિખેરી નાખેછે
नीतिम् ન્યાયને,	उल्लासयति વિસ્તાર કરેછે
लताम् વેલને	आपदम् આપત્તિને
दन्तीव ગજની પેઠે	तृष्णाम् તૃષ્ણાને
इन्दुकलाम् ચન્દ્રનીકલાને	घर्म इव તાપની પેઠે
विधुन्तुद इव રાહુના સમાન	उचित યોગ્ય થાય
क्लिश्नाति કલેશ આપે છે	कृत कृपालोप દયાનો લોપ
कीर्तिम् કીર્ત્તિને	सः कोपः તે ક્રોધ [કરનાર
नृणाम् મનુષ્યોની	कथम् કેવી રીતે

अथमान प्रक्रम

॥ श्लोक ४९ ॥	आपद् नदीनाम् આપત્તિ રૂપી નદીયોની
यस्मात् જે અભિમાનથી	यस्मिन् જે અભિમાનમા
आविर्भवति પ્રકટ થાય છે	शिष्ट आभिरुचित ઉત્તમ
विततिः વિસ્તાર	જનોને રૂચી કરનાર
. દુઃખે તરી શકાયએવો	

गुणग्रामं गुणना समुहोनुं
नाम अपि नाम पण
नास्ति नथी
यः जे मान
व्याप्तम् युक्त
वहति वहन करे छे
वधधीधुम्यया हिंसानी बु-
द्धि रूपी धुमाडावडे
क्रोध दावम् क्रोधरूपी दावा-
लम् तेवां प्रकारमो [नलने
मानाद्रिम् मानरूपी पर्वतने
परिहर त्याग कर
दुरारोहम् दुःखे चढी शकाये
तेवा
औचित्यवृत्तेः योग्यताना
॥ श्लोक ५० ॥
शमं शांति
आलानम् बन्धनने
भंजन् भांगतो

विमलमति निर्मलबुद्धि
नाडिम् रज्जुने
विघटयन् तोडनारो
दुर्वाक् पांशुं दुष्टवचनरूपी
उत्करम् समुहने [धुळने
किरन् विखेरतो
अगणयन् नहि गणतो
आगमश्रेणिम् सिद्धांतश्रेणी
भ्रमन् भमतो, [अङ्कुशने
उर्व्याम् पृथ्वीमां
स्वैरम् पोतानी इच्छाप्रमाणे
विनयनयवीथीम् विवेकरूपी
न्याय मार्गने
विदलयन् दळी नाखतो
जनः माणस
कम् कया एवा
न नहि
अनर्थम् अनर्थने
जनयति उत्पन्न करेछे

[illegible] મદ મહી ઓગ, મહેલ,
[illegible] ઇવ કામીની પેઠે
[[illegible] શ્લોક ५१ ॥
[illegible] પ્રાપ્ત આચરણને
[illegible] નાશ કરે છે
[illegible] મેઘને
[illegible] ઇવ પવન જેમ
[illegible] નાગને
[illegible] વિનયને
[illegible] પમાડે છે
[illegible] ઇવ સર્પ જેમ
[illegible] પ્રાણીઓનું
[illegible] માણને
कीर्तिम् કીર્તિને
[illegible] કમલિનીને
હાથી જેમ

प्रोन्मूलयति, ઉખેડી નાંખેછે
अंजसा તુરત
मान. અભિમાન જે તે
नीचः इव નીચ માણસની પેઠે
उपकार निकरम् ઉપકારના
[illegible] કરે છે [સમુહને
त्रिवर्गम् ધર્મ અર્થ
नृणाम माणसोना
॥ श्लोक
[illegible]
[illegible] જે માન
[illegible] કર્યું
[illegible]
[illegible]

जात्यादि जाति विगेरे
मान विषजम् मानरूपी झे-
रथी नीपजेलु
विषमम् घोर
विकारम् उपद्रवने
मार्दव मृदुतारूपी
अमृतरसेन अतम् रसवडे
नयस्व पमाड, प्राप्त कर
शान्तिम् शान्तिने

॥ अथ माया प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक ५३ ॥
कुशल क्षेम
जनन उत्पन्न करवामां
वन्ध्याम् वांझणी स्त्री जेवी
कुगति युवति कुगति रूपी
स्त्री विषे
मालाम् वरमाला जेवी
मोह मातङ्ग मोहरूपी हाथी
विषे
शालाम् रहेवाना स्थानजेवी
शम कमल शांतिरूपी कम
लने बाळवामां
हिमानी हिमना समुह जेवी
दुर्यशः खराब यशनी
राजधानी राजधानी
व्यसनशत सेंकडो दुःखोनी
सहायाम् सहायवाळी छे
दूरत दुरथकी
मुञ्च छोडी दे
मायाम् मायाने
॥ श्लोक ५४ ॥
विधाय करीने
मायाम् मायाने
विविधं अनेक प्रकारनां

उपायैः ઉપાયોવડે
परस्य બીજા માણસને
ये જે માણસો
वचनम् ઠગવાપણુ
आचरन्ति આચરે છે
ते वचयन्ति તે ઠગે છે
त्रिदिव સ્વર્ગનુ
अपवर्गसुखात् મોક્ષમા સુ-
ખથી
महामोह મોટા મો-
હના મિત્ર એવા
स्वम् एव પોતાના આત્માને

॥ શ્લોક ૫૫ ॥

मायाम् કપટને
अविश्वासं અપતિતને
विलास मन्दिरम् ક્રીડાનુ
ઘર
दुराशय, દુષ્ટ હૃદયવાળો
यः कुरुते જે માણસ કરેછે

धनाशया ધનની આશાથી
स. તે માણસ
अनर्थ सार्थम् કષ્ટોના સ-
મુહને
पतन्तम् પડતા એવા
न ईक्षते નથી જોતો
यथा જે પ્રમાણે
बिडालः બીલાડો
लकुटम् લાઠીનો પ્રહાર
पयः पिबन् દુધને પીતો

॥ શ્લોક ૫૬ ॥

मुग्धप्रतारण ભોળાઓને
છેતરવામા
परायणम् તત્પર
उज्जिहीते ઉલ્લાસ પામે છે
यत पाटवम् જે પુરૂષની
ચતુરાઇ
कपट लपट કપટમા લપટછે

चित्तवृत्तेः चित्तनी वृत्ति
जायेति ज्यर्ण थायछे [वाळो
उपप्लवम् उपद्रवने
अवश्यम् निश्चय
इहापि अहीं पण
अकृत्वा कर्या विना
न नहि

अपथ्यभोजनम् अंजर्ण थाय एवुं भोजन
इव जेम
आमयम् रोगने
आयतौ उत्तर कालमां
तत् ते चतुराई

॥ लोभ प्रक्रम ॥

॥ श्लोक ५७ ॥

यत् दुर्गाम् कठीन
अटवीम् जंगलमत्ये
अटन्ति भटके छे
विकटम् भयंकर
क्रामन्ति करे छे
देशान्तरम् बीजा देश प्रत्ये
गाहन्ते प्रवेश करे छे
गहनम् धाढ एवो
समुद्रम् समुद्रप्रत्ये

अतनुक्लेशाम् घणां कष्टवाळी
कृषिम् खेतीने
कुर्वते करे छे
सेवन्ते सेवे छे
कृपणम् कंजुस एवा
पतिम् स्वामीने
गजघटा हाथीयोना समुहना
संघट्ट संघथी
दुःसंचरम् दुःखथी संचार थाय एवो

सर्पन्ति पामे छे
मघनम् नाशने
धनाधितधियः धनमा अध
दृष्टिवाळा
तत् ते
लोभ विस्फूर्जितम् लोभ-
नुंज चेष्टित छे
॥ श्लोक ५८ ॥
मूलम् कारण
मोहविष मोहरूपी विशनु
द्रुमस्य वृक्षनु
सुकृत पुण्यनो
अंभोराशी समुद्रने शोष-
वामा
कुंभोद्भव अगस्त्यमुनीजेवा
क्रोध अग्ने क्रोधरूपी अ-
ग्निने
अरणिः अरणी जेवो

प्रतापतरणि प्रतापरूपी सू
प्रच्छादने ढाकवामां र्यने
तोयद मेघ जेवो
क्रीडा सद्म लीलानु घर
कलेः कळ्यानो
विवेक शशिनः विवेकरूपी
चद्रने
स्वर्भाणु राहु जेवो
आपदनदी आपत्तिरूपी
नदीयोनो
सिन्धु समुद्र जेवो
कीर्तिलता कीर्तिरूपीवेलनो
कलाप समुहने उखेडवामा
कलभः हाथी जेवो
लोभ लोभ जे ते
पराभूयताम् नाश करो
॥ श्लोक ५९ ॥
निशेषः समग्र
धर्मवन धर्मरूपीजेवनतेना

दाह विज्ञ्मामाणे दाहथी, विस्तार पामेलो
दुःख ओघ दुःखनो समुहछे
भस्मनि भस्म जे थकी
विसर्पत् फेलाती छे
अकीर्ति खराब कीर्त्ति
धूमे धुमाडो
बाढे अतिशय.
धन इन्धन धनरूपी लाकडानो
समागम आमिथथी
दीप्यमाने प्रज्वलीत, स ळगतो
लोभ अनले लोभरूपी अग्निमा
शलभताम् पतगीयाने.
लभते पामे छे,
गुणौघ गुणनो समुह.

॥ श्लोक ६० ॥

जात. उत्पन्न थयो

कल्पतरुः कल्पवृक्ष
पुरः आगळज
सुरगवी कामधेनु
तेषाम् ते पुरुषोना
प्रविष्टा पेठी
गृहम् घरमत्ये
चिंतारत्नम् चिंतामणीरत्न
उपस्थितम् प्राप्त थयु
करतले हाथना तळीयामां
प्राप्तः प्राप्त थयो
निधिः भडर
संनिधिम् नजीकपणाने
विश्वम् जगत
वश्यम् वश्य थाय छे
अवश्यम् निश्चय
सुलभाः सुखथीमळवा योग्य,
स्वर्ग अपवर्ग श्रियः स्वर्ग तथा मोक्षनी लक्ष्मी
ये जे माणुसो

संतोपम् संतोषने
नशेष संपुर्ण
दोषदहन दोषरूपी अग्निना
ध्वंस नाश करवामां
अम्बुदम् मेघ जेवो
विभ्रते धारण करे छे

श्लोक ॥६१॥ अथ दुर्जन प्रक्रम ॥

वर उत्तम श्रेष्ठ
क्षिप्तो नाखेवो
पाणि हाथ
कुपित क्रोधायमान
फणिन सर्पना
वक्त्र कुहरे मुखना छिद्रमां
जपापातो कुदको मारीने पडवु
ज्वलदनल कुण्डे सळगता अग्निना कुंडमां
विरचित रचेलो
प्राश प्रान्त, शूलानी अणी
सपदि तुरन्त
जठरान्तः पेटनी अंदर
विनिहितः नाखेलो
न जन्यम् न करवुं जोइये
दौर्जन्यम् दुर्जनपणुं
तदपि तोपण
विपदाम् विपत्तीयोनु
सद्म घर
विदुषा पंडित माणसे

॥ श्लोक ६२ ॥

सौजन्यम् सुजनता
विदधाति करे छे
यशाश्रयम यशना संमुहने
स्वः श्रेयसम् स्वर्ग संबंधी कल्याणने
विभवम् धनने

भवक्षयम् संसारना क्षयने (मोक्ष)	चणाम् मनुष्योनुं
दौर्जन्यम् दुर्जनपणुं	असाधु चरितात्मनाम् असाधु वर्त्तनारांओनी
आवहसि धारण करे छे	नवुन नथी
यत् जे	उर्जितम् संपादन करेलीयो
हे कुमते दुष्ट बुद्धिवाळी	संपदः सं पत्तीयो
तदर्थेम्याते वस्तुओने माटे	कृशत्वम् अपि दुर्बलपणुं
धान्ये धान्यनाक्षेत्रमा	शोभते शोभे छे [पण
अनलम् अग्निने	महजम् स्वाभाविक
दिशसि आपे छे	आपत्तो उत्तर कालमां
तत् तो	सुन्दरम् सुन्दर
जलसेकसाध्ये पाणीनासिंचनथी उगनार	विपाक विरसा परिणाममां दारुण
॥ श्लोक ६२॥	स्वपथ्य सम्भव सोजाथी उत्पन्नथयेली
वरम् श्रेष्ठ छे	स्थूलता जाडापणुं
विभव विभमत्ता धनवान्यपणुं (दारिद्र)	॥ श्लोक ६३ ॥
सुजनभाव भाजाम् साजन्यतावाळा	न ब्रुते नथी बोलतो
	परदूषणम् पराया दोषने

परगुणम् પરાયાનાં ગુણને	अक्षमाम् ક્રોધને
वक्ति બોલે છે	नरचयति નથી કરતો
अल्पम् अपि થોડા પણ	एतत् એ સર્વે
अनुवरम् નિરંતર	चरित्रम् ચેષ્ટિત
संतापम् સંતાપ	सताम् સજ્જન પુરૂષોનું
वहते ધારણ કરે છે	॥ श्लोक ६५ ॥
परऋद्धिषु બીજાની સંપતીમાં	व्यस्तदय નિર્દય
परबाधासु બીજાના દુઃખમાં	धर्मम् ધર્મને
धत्ते ધારણ કરે છે	यशः યશને
शुचम् શોકને	च्युतनयः ન્યાય વિનાનો
स्वश्लाघाम् પોતાનાં વખાણ	वित्तम् ધનને
न करोति નથી કરતો	प्रमत्तः ઉન્મત
न, उज्झति નથીતજતો	पुमान् પુરૂષ
नयम् નીતિને	काव्यम् કાવ્યને
औचित्यम् યોગ્યતાને	निः प्रतिभ જ્ઞાન વિનાનો
उलंघयति ઓળગે છે	तपः તપને
उक्तः अपि બોલાયેલો પણ	शमदयाशून्यः શમ દયા વિનાનો
अप्रियम् ખોટું નહિ	

अल्पमेधाः અલ્પ બુદ્ધિ-
श्रुतम् શાસ્ત્રને [વાળો
वस्तु आलोकम् વસ્તુ-પ-
દાર્થનું દર્શનને
अलोचनः નેત્ર વિનાના
चलमनाः ચલાયમાન મન-
ध्यानम् ધ્યાનને [વાળો
वांछति ઇચ્છા કરે છે
असौ આ માણસ
यः જે માણસ
सगम् સોબતને
गुणिनाम् ગુણી પુરૂષોનો
विमुच्य છોડીને,
विमतिः બુદ્ધિવિનાનો
कल्याणम् કલ્યાણને[માણસ
आकांक्षति ઇચ્છા કરે છે
॥ श्लोक ६६ ॥
हरति હરણ કરે છે
कुमतिम् ખરાબ બુદ્ધિને
भिनत्ति નાશ કરે છે.
मोहम् અજ્ઞાનને
करोति કરે છે
विवेकिताम् વિવેકીપણાને
वितरति વિસ્તારે કરે છે
रतिम् પ્રેમને
सूते ઉત્પન્ન કરે છે
नीतिम् નીતિને
तनोति વિસ્તારે છે
गुणावलीम् ગુણોની પંક્તિ
प्रथयति વિસ્તારે છે
यशः જશને
धत्ते ધારણ કરે છે
धर्मम् ધર્મને
व्यपोहति નાશ કરે છે
दुर्गतिम् નરકાદિ ગતિને
जनयति ઉત્પન્ન કરે છે
नृणाम् મનુષ્યોને
किं શું

न अभीप्सुः इच्छित नहि
गुण उत्तम् गुणोवडे उत्तम
संगताः से भद्रजनोमां
॥ श्लोक ६७ ॥
लब्धुम् मेळववाने
बुद्धि कलापम् बुद्धिना से
आपदम् आपत्तिने
अपाकर्तुम् दूर करवाने
विहर्तुम् विहार करवाने
पथि मार्गमां
प्राप्तुम् मेळववाने
कीर्तिम् कीर्तिने
असाधुताम् दुर्जनताने
विधुवितुम् धोवाने
धर्मम् धर्मने
समासेवितुम् सेववाने
रोध्धुम् रोकवाने
पाप विपाकम् पापना फलने

आकलयितुम् अनुभव करवाने
स्वर्गापवर्गश्रियम् स्वर्ग तथा मोक्षनी लक्ष्मीने
चेत् जो
त्वम् तुं
हे चित्त हे मन
समीहसे इच्छे छे तो
गुणवताम् गुणी पुरुषोना
संगम् सोबतने
अङ्गीकुरु अंगीकार कर
॥ श्लोक ६८ ॥
हिमति हिम समान आचरण करे छे
महिमा अम्भोजे महत्वरूप कमलमां
चंड अनिलति प्रचंड वायु जेवो वर्ते छे

उदयअम्बुदे उदयरूपी मेघमां
वैरिवृंदे ... हाथी जेवा वर्त्ते छे
दयारामे दयारूपी बगीचामां
धर्मद्रुमक्षमाभृति कल्याणरूपी पर्वतमां
पवति वज्र जेवा वर्त्ते छे
समिधति इंधन जेवा छे
कुमती अग्नौ कुबुद्धिरूपी अग्निमां

कंदति कंद जेवा वर्त्ते छे
अनीतिः क्लेशरूप अन्याय
किम शा माटे रूपी वेलोमां
अभिलषता इच्छनारे
श्रेयः कल्याणने
श्रेय आ श्रेय करवो जोइए
निर्गुण सगुणः निर्गुणीयानी
सोबत

॥ श्लोक ॥
आत्मानम् आत्माने
कुपथेन खराब मार्गे
निर्गमयितुम् लइ जवाने
यच्छी इंद्रियोना समुह
किशोरकल्प दुर्विनीत
अश्वायते घोडानी पेठे वर्त्ते छे

कृत्याकृत्य करवा तथा न करवानो
॥ ०७ ॥
विवेक जीवित विवेकरूपी
... जीवना
हन्तौ हरण करवामां
यः जे इंद्रियोनो समुह

कृष्ण सारंगने करता अर्थ जेवो वर्ते छे	अनविकार ध्यान अमाली चित्तनिने
पुण्यकुम पुण्यरूपी कुसुम	विषयपति नाथ करे छे
मेह वननां	अङ्गानुं न करवा केवल शरीरमां
मंदन किपो नाश करवामां	व्यापवं वश्य करे छे
गुञ्जत् भुखनमान	मनिम् जुवने
कुतारावर्त कुशलजेवो वर्ते	प्रेम बंधने
नम लेवा मकारनो	मनुने विस्तारे छे
सुस्वागत गुप्त मननी अ मोला लोचनाना	विशेषाय विशेषनो
इन्द्रिय गण इंद्रियोना	उत्तेजक उभागिने
जित्वा जीतीने [चामुदने	विनयावनि दणी नांखे छे
स्मरंपुर शुभवाळो	वले आपे छे
प्रश्व था	विस्तव आपनिने
॥ श्लोक ७० ॥	हृदय स्थानने
प्रतिज्ञाय मह्त्वने	ममू ने येवु
यत् जे दरीय अणु	जनन निर्गुण इंद्रियोना
निद्रात अन्तने	गुरु करे [अमुदने
प्रवृत्ति प्राप्त करे छे	चडा पदामां

॥ इन्द्रिय प्रक्रमः ॥

॥ श्लोक ७१ ॥

घत्ताम् धारण करो
मौनम् मौनपणुं
अगारम् स्थानने
उज्झतु त्याग करो
विधि मांगल्यम् आचारनी चतुराइ
अभ्यस्यताम् अभ्यास करो
अस्तु हो
अन्तर्गणम् गच्छनी अदर
आगम श्रमम् सिद्धान्तोना परिश्रमने
उपादत्ताम् अंगिकार करो
तपः तप जे ते
तप्यताम् तपो
श्रेयः पुञ्ज कल्याणना समुह जेवो

निकुञ्ज भजन गुफाने भागवामां
महावातम् मोटा पवन जेवो
इन्द्रिय वातम् छ इन्द्रियोना
जेतुम् जीतवाने (समुहने
न, वेत्ति, अवैति जे जाणता नथी-तो
भस्मनि भस्ममा
हुतम् होमेलु
जानीत जाणो
सर्वम् बधु
ततः त्यारपछी

॥ श्लोक ७२ ॥

धर्मध्वसधुरीणम् धर्मनो ध्वंस करवामां मुख्य
अभ्रमरसं सत्य ज्ञानने

आवारीणम् આચ્છાદન કરનારે	अनयाः અન્યાયમાં
आपत्त्प्रदा આપત્તીને વિસ્તારવાવાળા	अत्यतीनम् અત્ય તગમન કરનારી
अर्लिकर्मिणम् પુરુષાર્થ વાળો	॥ १७ ॥ इष्टे ७९ વર્તુમાં
अर्थमर्मितिर्मीति દુઃખોને નિર્મોણ કરવામાં	यथाकामीनम् ઇચ્છા પ્રમાણે વર્તનારી
कलापारीणम् ચતુર એવો	कृतमत् ...
एकान्तितः નિશ્ચયથી	अध्वनीनम् વટેમાર્ગુ
सर्वान्नीनम् સર્વ અન્નને ખાનારો	अजय्यम् જીતી ન શકાય તેવો
अनात्मनीनम् આત્માનું અહીત કરનારો	अक्षओणम् ઇન્દ્રિયોના સમુહને
	असर्मम्नति પુરુષાર્થ રહિત

॥ लक्ष्मी प्रकर्ष ॥

॥ श्लोक ७२ ॥	निम्नगा, इव નદીની પેઠે
निम्नं નીચા પ્રત્યે	नितराम् અત્યન્ત
गच्छति જાય છે	निद्रा, इव નિદ્રા ની પેઠે
	विक्रमते હારા કરે છે

चैतन्यम् જ્ઞાનને
मदिरा इव મદિરાની પેઠે
पुष्यति પુષ્ટ કરે છે
मदम् અહંકારને
धुम्या इव ધુમાડાના સમુહની પેઠે
दत्ते આપે છે
अन्धताम् અંધપણાને
चापल्यम् ચપળતાને
चपला इव વીજળીની પેઠે
चुंबति ભજે છે જવાલાની પેઠે
दव ज्वाला इव દાવાનલની
तृष्णाम् લોભને
नयति પ્રાપ્ત કરે છે
उल्लासम् આનંદ સ્ત્રીની પેઠે
कुलटा अंगना इव ખરાબ
कमला લક્ષ્મી
स्वैरम् ઇચ્છા પ્રમાણે
परिभ्राम्यति ભટકે છે

॥ श्लोक ७४ ॥

दायादाः ગોત્રીયો
स्पृहयन्ति સ્પૃહા કરે છે
तस्करगणाः ચોરોના સમુહ
मुष्णन्ति ચોરે છે
भूमिभुजः રાજાઓ
गृह्णन्ति ગ્રહણ કરે છે
छलम् કપટને
आकलय्य બતાવીને
हुतभुक् અગ્નિ
भस्मी करोति ભસ્મ કરેછે
क्षणात् ક્ષણવારમાં
अम्भः પાણી
प्लावयती પલાળે છે
क्षितौ પૃથ્વીમાં
विनिहितम् નાખેલું
यक्षा જક્ષો
हरन्ति હરણ કરે છે
हठात् હઠથી

दुर्वृत्ता' ખરાબ આચણુર કે
तनयाः પુત્રો [રનારા
नयन्ति પ્રાપ્ત કરે છે
निघनम् નાશને
धिक् ધિક્કાર છે આધીનતા
यदु अभिनम् બહુ વસ્તુની
धनम् દ્રવ્ય છે

॥ શ્લોક ૭૫ ॥

निघस्य अपि નીચના આ-
चिरम् ઘણીવાર [ગળ પણ
चटूनि મીઠા વચનોને
रचयन्ति બોલે છે
आयान्ति પ્રાપ્ત થાય છે
नीचै નીચ માણસો સાથે
नतिम् નમસ્કારને
शत्रो अपि શત્રુનુ પણ
अगुणात्मन'अपि નિર્ગુણ
विदधति કરે છે [એવા પણ

उच्चैः ઉંચે સ્વરે
गुणोत्कीर्त्तनम् ગુણોનુ વ
निर्वेदम् ખેદને [ર્ણન
न विदन्ति નથી પ્રાપ્તથતા
किंचिद् જરાપણ
अकृतज्ञस्य अपि કાર્યને
નહિ જાણનાર
सेवाक्रमे સેવા કરવામા
कष्टम् દુઃખ
किम् न, શુ નથી
मनस्विन. માની પુરૂષો પણ
मनुजा મનુષ્યો
कुर्वन्ति કરે છે
वित्तार्थिनः ધનની ઇચ્છા

॥ શ્લોક ૭૬ ॥ [વાળા

लक्ष्मी' ધન
सर्पति જાય છે
नीचम् નીચ પ્રત્યે

अर्णव समुद्रना
पयः सगात्-इव पाणीना
सगथी जेम
अम्भोजिनी कमलिनीना
संसर्गात् इव सोबतथी
कटक कांटावडे [जाणे
आकुल पदा युक्त चरण-
वाळी
क्वापि कोई जग्याओ पण
नधत्ते नथी धारण करती
पदम् पगने
चैतन्यम् ज्ञानने

विप सन्निधे इव विषना
नजीक पणाथी जेम
नृणाम् मनुष्योना
उज्जासयति नाश करे छे
अजस्रा तुरत
धर्मस्थान धर्मना स्थानमा
नियोजनेन योजना करवाथी
गुणिभि गुणी पुरुषोए
ग्राह्यम् ग्रह [illegible] कोईए
तत

तप मास क्षमणादि तपने
प्रचलयति म णुत करे छे
उल्लासयति आनंद पमाडेछे
आगमम् सिद्धान्तने
पुण्यम् पुण्यने
कदलयति प्रफुल्लित करेछे
अघम् पापने
दलयति नाश करे छे
स्वर्गम् स्वर्गने
ददाति आपे छे
क्रमात् अनुक्रमथी
निर्वाणश्रियम् मोक्षनी लक्ष्मीने
आतनोति विस्तारे छे
निर्दिष्टम् [illegible]
पात्रे [illegible]
पवित्रम् [illegible]
धनम् [illegible]

॥ श्लोक ७८ ॥
दारिद्र्यम् दरिद्रपणु
नतम् इक्षते ते पुरुषने जेतु नथी
न भजते नथी सेवतु
दौर्भाग्यम् दुर्भाग्यपणु
आलम्बते आश्रय करे छे
न नहि
अकीर्त्तिः दुष्कीर्त्ति
पराभव हार [करेतु
न, अभिलषते नथी इच्छा
व्याधि रोग
न, आस्कन्दति नथी पीडा करतो
दैन्यम् दीनता, गरीबाइ
न आद्रियते नथी आदर करेतु
दुर्गति न नथी पीडतो
[illegible]

क्लिश्यन्ति न एव नथी कले
श करती
आपदः આપત્તિયો
पात्रे સુપાત્રને વિષે
य. वितरति જે આપે છે
अनर्थ दलनम् ઉપદ્રવનુ ના
શ કે નારૂ
दानम દાનને
निदानम कारणभुत એવુ
श्रियः લક્ષ્મીનુ
॥ श्लोक ७९ ॥
लक्ष्मी લક્ષ્મી જે તે
कामयते ઇચ્છા કરે છે
मति બુદ્ધિ
मृगयते શોધે છે
कीर्त्ति યશ
तम् તેને (દાનકરનારને)
आलोकते જુવે છે
प्रीति આનંદ

चुम्बति પ્રાપ્ત થાય છે
सेवते સેવા કરે છે
सुभगता સૌભાગ્ય
नीरोगता નીરોગીપણું
आलिङ्गति આલિંગન કરે છે
श्रेय सहति કલ્યાણોની
પરંપરા
अभ्युपैति પ્રાપ્ત થાય છે
वृणुते વરે છે
स्वर્ग સ્વર્ગની
उपभोगस्थिति ભોગ પદ્ધતિ
मुक्ति મોક્ષ
वाञ्छति ઇચ્છા કરે છે
य पुमान् જે માણસ
प्रयच्छति આપે છે
पुण्यार्थम् પુણ્યને માટે
अर्थम् દ્રવ્યને
निजम् પોતાનુ

॥ श्लोक ८० ॥
तस्य ते पुरुषने
रति. समाधि
आसन्ना नजीक रहेनारी
अनुचरी सेवा करनारी
उत्कण्ठिता उत्साहवाळी
श्रीः लक्ष्मी
स्निग्धा स्नेहवाळी
शुद्धि मति
परिचयपरा अति परिचय
वाळी
चक्रवर्तित्वचक्रवर्त्ति पणानी
ऋद्धि संपत्ति

पाणौ हाथने विषे
प्राप्ता आप्त थाय छे
त्रिदिव कमला स्वर्गनी
लक्ष्मी
कामुकी इच्छा करनारी
मुक्ति संपत् मोक्षरूपीलक्ष्मी
सप्तक्षेत्र्याम् सातक्षेत्रनेविषे
वपति वावे छे
विपुलम् घणु
वित्त बीजम् धनरूपी बीजने
निजम् पोतानु
य जे माणस

॥ अथ तप प्रक्रम ॥

॥ श्लोक ८१ ॥
यत् जे तप
पूर्वार्जित प्रथम भवमा
संपादन करेला

कर्मशैल कर्मरूपी पर्वतोमा
कुलिशम् वज्र जेवु
यत् जे तप

काम दावानल કામરૂપી દાવાનલની
ज्वाला जाल જ્વાલાઓ ' ના સમુહમા
जलम् જલ જેવુ
उग्र ભય કર એવો
करणग्राम अहि ઇંદ્રિયોના સમુહરૂપી સર્પ નો
मन्त्राक्षरम् મ ત્રોના અક્ષર
यत् જે તપ [જેવો
प्रत्यूह વિઘ્નરૂપી
तम. समूह અ ધકારના સમુહમા
दिवसम् દિવસ જેવુ
लब्धि लक्ष्मी લબ્ધીની લક્ષ્મી રૂપી
लता मूलम् લતાના મુળજેવુ
तत् विविधम् તે અનેક પ્ર-કારનુ તપ

यथा विधि વિધિ પ્રમાણે
तप તપને
कुर्वीत કરવુ જોઇએ
वीतस्पृह સ્પૃહા વિનાનો

॥ श्लोक ८७ ॥

यस्मात् જે તપ થકી
विघ्न परंपरा વિઘ્નોની પ ક્તિ
विघटते નાશ પામે છે
दास्यम् દાસપણાને
सुरा' દેવતાઓ
कुर्वते કરે છે
कामं કામ
शाम्यति શાન્તિને પામેછે
दम्यति દમન કરે છે
इन्द्रियगण. ઇંદ્રિયોનો સમુહ
कल्याणम् કલ્યાણ
उत्सर्पति પ્રસાર પામે છે
उन्मीलन्ति વિકાસ પામેછે

त्याग व्यपेतः	દાનમાં કૃપણ એવો
प्रभोः	સ્વામિની
सेवा कष्ट मिव	સેવાનુ કષ્ટ જેમ
उपरोपणम् इव	વાવેતર જેમ
अम्भोजन्मनाम्	કમલોનુ
अश्मनि	પથ્થરને વિષે
विश्वग वर्षम् इव	ચારે તરફ વૃષ્ટિ જેમ
उपर	ખારવાળુ
क्षितितले	જમીનમાં
दान	દાન
अर्हदर्चा	જીન પુજા
तप	તપ
स्वाध्याय	ગ્રન્થોનુ
अध्ययनादि	અધ્યયન વિગેરે
निष्फलम्	નિષ્ફલ છે.
अनुष्ठानम्	અનુષ્ઠાન
भावना विना	શુભ ભાવના વિના

॥ શ્લોક ૮૬ ॥

क्रोधम्	ક્રોધને
सर्वम्	સર્વ વસ્તુને
ज्ञीप्सति	જાણવાને ઇચ્છે તો
पुण्यम्	પુણ્યને
ईप्सति	મેળવવા ઇચ્છે છે
दयाम्	દયાને (તો
धित्सति	ધારણ કરવાને ઇચ્છે છે તો
अघम्	પાપને
मित्सति	માપવાને ઇચ્છે
क्रोधम्	ક્રોધને (તો
दित्सति	નાશને ઇચ્છે છે તો

दान शील तपसाम् दान शील तथा तपनु
साफल्यम् सફળપણુ
आदित्सति ગ્રહણની ઇચ્છા છે તો
कल्याण उपचयम् કલ્યાણોની વૃદ્ધિને
चिकीर्षति કરવાની ઇચ્છા છે તો
भवअम्भोधे: સંસારરૂપી સમુદ્રના
तटम् તટને
लीप्सते મેળવવા ઇચ્છે છે તો
मुक्ति स्त्रीम् મુક્તિરૂપીસ્ત્રીને
परिरिप्सते આલિંગનની ઇચ્છા છે તો
यदि जनः જો, માણસ
तद् તેટલા માટે
भावयेत् ભાવના કરવી જોઇએ
भावनाम् શુભ ભાવનાને

॥ श्लोक ८७ ॥

विवेकवन વિવેકરૂપીવનમા
सारणीम् નદી જેવી
प्रशमशर्म શાન્તિરૂપી સુખની
संजीवनीम् જીવન કરનારી
भवअर्णव સંસારરૂપી સમુદ્રમા
महाणत्तरीपः મોટા નાવ જેવી
मदनदाव કામરૂપી દાવાનલમા
मेघावलीम् મેઘની પંક્તિ જેવી
चल ચલાયમાન

अक्षमृग इंद्रियोरूपी मृगने	अखिलम् - समग्र
वागुराम् पाशबन्धन जेवी	क्रिया काण्डम् कर्मकाण्ड
शुक्कषाय मोटा कषायरूपी	चण्डम् भय कर
शैलअशनीम् पर्वतरूपी वज्रमा	रचितम् कर्ये होय
विमुक्तिपथ मुक्तिना मार्गमा	अवनौ पृथ्वीमा
वेसरीम् अश्वतरी जेवी	सुप्तम् शयन कर्युं होय तो
भजत सेवा करो	असकृत् निरन्तर
भावनाम् शुभ भावनाने	तप तप
किम् परं बीजावडे शुं	तीव्रम् क्रुर
॥ श्लोक ८८ ॥	तप्तम् तपायु
घनम् प्रचुर	चरणमपि चरित्रपण
दत्तम् आपेलु	चीर्णम् सेव्यु होय
वित्तम् धन	चिरतरम् लाबाकाल सुधी
जिनवचनम जनशास्त्र	नचेत् न होय तो
अभ्यस्त अभ्यास कर्यो होय तो	चित्ते मनमा
	भाव शुभ भावना
	तुष फोतराना
	वपनवत् वावेतर जेवु

सर्वम्	દરેક કર્મ	अन्त्यम्	નિષ્ફળ છે

॥ वैराग्य प्रक्रमः ॥ श्लोक ८९ ॥

यद्	જે વૈરાગ્ય	विरति रमणी	વિરતીરૂપી
अशुभ	પાપરૂપી		રમણીનુ
रजः	ધુલેમા	लीला वेश्म	ક્રીડાના સ્થાન
पाथ	જલ જેવુ		જેવો
दृप्त	અહંકારવાળી	स्मर ज्वर	કામરૂપી જ્વરને
इन्द्रिय	ઇંદ્રિયોરૂપી	भेषजम्	ઔષધિ જેવો
द्विरद	હાથીયોને વિષે	शिवपथ	મોક્ષમાર્ગમા
अङ्कुशाम्	અંકુશ જેવુ	रथ.	રથ જેવો
कुशल	કુશળતારૂપી	तत् वैराग्यम्	તે વૈરાગ્યને
कुसुम	પુષ્પોનો	विमृश्य	વિચારીને
उद्यानम्	બગીચા જેવો	भव	થા
माद्यत्	ઉન્મત્ત એવો	अभय	નિર્ભય
मनः कपि	મનરૂપી વાન- રા વિષે		॥ श्लोक ९० ॥
		चण्डानील	પ્રચંડા વયુનુ
शृङ्खलम्	સાંકળ જેવો	स्फुरितम्	સ્ફુરણ

अब्दचयम्	મેઘના સમુહને
दवार्चि	દાવાનલ
वृक्षव्रजम्	ઝાડોના સમુહને
तिमिरमण्डलम्	અંધકારના સમુહને
अर्कबिम्बम्	સુર્યનાબિંબને
वज्रम्	વજ્ર—
महीध्रनिवहम्	પર્વતોના સમુહને
नयते	પ્રાપ્ત કરે છે
यथा	જેમ
अन्तम्	નાશને
वैराग्यम्	વૈરાગ્ય જેતે
एकम् अपि	એક પણ
कर्म	કર્મોને
तथा	તે પ્રમાણે
समग्रम्	સંપુર્ણ એવા

॥ श्लोक ९१ ॥

नमस्या	નમસ્કાર
देवानाम्	દેવતાઓને
चरणवरिवस्या	ચરણની સેવા
शुभगुरो	સુન્દર ગુરૂની
तपस्या	તપશ્ચર્યા
नि सीम	અત્યન્ત
श्रमपदम्	પરિશ્રમનુ સ્થાન
उपास्या	સેવા
गुणवताम्	ગુણી પુરૂષોની
निवद्या	સ્થિતિ, રહેઠાણ
अरण्ये	જંગલમાં
स्यात्	થાય
करण	ઇંદ્રિયોને
दमविधा	દમવાની વિધિ
शिवदा	કલ્યાણ કરનારી
विराग'	વૈરાગ્ય
क्रुर	ઘોર

आगः	અપરાધ
क्षपण निपूण	નાશ કરવામાં કુશલ
अन्त'	અન્દર, મનમાં
स्फुरतिचेत्	વર્તતો હોયતો

॥ श्लोक ९२ ॥

भोगान्	શબ્દાદિ ભોગોને
कृष्ण भुजङ्ग	કાળા સર્પના
भोग विषमान्	શરીર જેવા ભય કર
राज्यम्	રાજ્યને
रज सन्निभम्	ધુળ સદ્રશ
बधून्	સગાઓને
बर्धनिबन्धनानि	કર્મ બન્ધનના કારણરૂપ
विषय ग्रामम्	વિષય સમૂહને
विष अन्न	ઝેરના અન્નની
उपमम्	ઉપમાવાળો
भूतिम्	સંપત્તિને
भूति सहोदराम्	ભસ્મના જેવી
तृणम् इव	ઘાસ સમાન
स्त्रैणम्	સ્ત્રી સમુહને
विदित्वा	જાણીને
त्यजन्	ત્યાગ કરતો
न	નહિ
एषु	એમને વિષે
आसक्तिम्	અભિલાષને
अनाविल.	રાગાદિ રહિત
विलभते	પ્રાપ્ત થાય છે
मुक्तिम्	મોક્ષને
विरक्त.	રાગ વિનાનો
पुमान्	પુરૂષ

॥ श्लोक ९३ ॥

जिनेंद्रपूजा

गुरुपर्युपास्ति ગુરૂની સેવા	श्रियः લક્ષ્મીની
सत्वअनुकम्पा પ્રાણીયો-મા દયા	पात्रे પાત્રને વિષે
शुभ पात्र दानम् સારા પાત્રને દાન કરવુ	वापम् વાવેતરને
गुणानुराग ગુણોને વિષે પ્રેમ	जनय ઉત્પન્ન કર
श्रुति શ્રવણ, સાભળવુ	नय मार्गम् નીતિના માર્ગ
आगमस्य સિદ્ધાન્તનુ	नय લઈ જા (પ્રત્યે
नृजन्म મનુષ્યના જન્મરૂપી	मन. મનને
वृक्षस्य વૃક્ષના	स्मरक्रोध કામ ક્રોધ
फलानि ફળો	आद्य વિગેરે
अमूनि આ છે	अरीन् શત્રુને
॥ श्लोक ९४ ॥	दलय નાશકર
त्रिसन्धम् ત્રણે કાળ	कल्प કર
देवार्चाम् દેવોના પૂજા	प्राणिषु પ્રાણીયોમા
विरचय કર, રચ,	दयाम् દયાને
चयम् સમુહ	जिनोक्तम् જીનેશ્વરોએ
प्रापय પ્રાપ્તકર	सिद्धान्त નિર્ણયને [કહેલો
	शृणु સાભળ
	वृणु સ્વીકાર કર

जवात् वेग थकी
मुक्ति कमलाम् મોક્ષરૂપી લક્ષ્મીને

॥ श्लोक ९९ ॥

कृत्वा કરીને
अर्हत् पद पूजनम् જીનેશ્વરના ચરણનુ પૂજન
यति जनम् સાધુ જનને
नत्वा નમસ્કાર કરી
विदित्वा જાણીને
आगमम् સિદ્ધાન્તને
हित्वा તજીને
संगम् સ સર્ગને
अधर्म પાપમા
कर्मठधियाम् આસક્ત બુદ્ધિ વાળાનો
पात्रेषु સતુપાત્રને વિષે
दत्त्वा આપીને

घनम् વનને
गत्वा જઈને
पद्धतिम् માર્ગે
उत्तम क्रम जुषाम् ઉત્તમ માર્ગને સેવનારાનો
जित्वा જીતીને
अन्तर અંદરના
अरि व्रजम् શત્રુના સમુહને
स्मृत्वा સ્મરણ કરીને
पच नमस्क्रियाम् પંચ પદ નમસ્કાર મંત્રને
कुरु કર
कर क्रोडस्थम् હાથના મધ્યમાં રહેનારૂ
इष्टम् અનુકુલ
सुखम् સુખ

॥ श्लोक १६ ॥

प्रसरति વિસ્તાર પામે

यथा જે પ્રમાણે,
कीर्ति યશ
दिक्षु દિશાઓમાં
क्षपाकर सोदरा च द्रमाजेवी
अभ्युदय जननी ઉદયને ઉત્પન્ન કરનારી
याति પ્રાપ્ત થાય
स्फातिम् વિસ્તારને
यथा જે પ્રમાણે
गुण सततिः ગુણોની શ્રેણી
कलयति પ્રાપ્ત થાય
यथा જે પ્રમાણે
वृद्धिम् વૃદ્ધીને
धर्म. ધર્મ
कुकर्म પાપને
हति क्षम. હણવાને સમર્થ
कुशल सुलभे ચતુર પુરૂષોને સુલભ

न्याये ન્યાય યુક્ત
कार्यम् કરવુ જોઇએ
पथि માર્ગમા
वर्त्तनम् વર્તણુક

॥ श्लोक ९७ ॥

करे હાથમાં
श्लाघ्य વખાણવા યોગ્ય
त्याग દાનરૂપી ભુષણ
शिरसि મસ્તકમા
गुरुपाद ગુરૂના ચરણમાં
प्रणमनम् નમસ્કાર,
मुखे મુખમાં,
सत्या वाणी સત્ય વચન
श्रुतम् શાસ્ત્ર
अधिगतम् જાણેલુ
श्रवणयो બન્ને કાનમાં
हृदि, હૃદયમાં
स्वच्छावृत्ति. નિર્મલ વૃત્તિ

विजयि विजय करनार
भुजयो बन्ने भुजोओमा
पौरुषम् पुरुषार्थ
अहो आश्चर्य
विनाअपि तेना विना पण
ऐश्वर्येण ऐश्वर्यजेते
प्रकृति स्वभावथी
महताम् मोटा पुरुषोनु
मघटनम् इदम् आटला भू
पण छे

॥ श्लोक ९८ ॥

भव अरण्यम् संसाररूपी
मुक्त्वा तजीने [जंगलने
यदि जो
जिगमिषुः जवानी इच्छा
वाळो
मुक्ति नगरीम् मोक्ष नग-
तदानीम् तो [रीमा

मा, कार्षीः न करीश
विषय विषयरूपी
विष वृक्षेषु विषनां झाडमा
वसतिम् स्थानने
यत् शाथी के
छाया अपि छाया पण
एषाम् ए विषय वृक्षोनी
प्रथयति विस्तार करे छे
महा मोहम् मोटी मुर्छाने
अचिरात् तुरत
अयं जन्तु आ जीव
यस्मात् जे महामोहथी
पदम् अपि एक पगलु पण
गन्तुम् जवाने
न,प्रभवति समर्थ थतोनथी

॥ श्लोक ९९ ॥

सोमप्रभा च
अर्थमभा

यत् जे अन्धकारने
न, नथी
पुसाग पुरुषोनु [वने
तम पङ्कम् अन्धकाररूपी कादव
अपाकरोति दूर करे छे
तदपि ते अधकार पण
अमुरिनन् आ सिन्दूर प्रकरण नामनो
उपदेश लवो जरापण उपदेश
निशम्यमाने सांभळातो
अनिशम् निरन्तर [होय
एति पामे छे
नाशम् नाशने
॥ श्लोक १०० ॥
अभजत् सेवता हवा
अजित देवाचार्य अजीतदेव नामे आचार्य

पट्ट पट्ट एज
उदयाद्रि' उदयाचलनेविषे
शुमणि' सूर्य जेवा
विजयसिंहाचार्य ते नामना आचार्यना
पादारविन्दे चरणकमलमा
मधुकर समताम् भ्रमरनी तुल्यताने
यः जे सोम प्रभाचार्य
तेन ते एवा
सोमप्रभेण ते नामना आचार्य
आचार्य [आचार्य
मुनिप मुनीश्वरोनो
राजा ईश्वर तेणे
सूक्त सुन्दर काव्य एज
मुक्तावली मोतीनीमाळा
इयम् आ

सिन्दूर प्रकरणना श्लोकोना शब्दार्थ संपूर्ण.

कर्पूर प्रकरना शब्दार्थ.

श्लोक (१) लो

कर्पूर प्रकर कपूरना समुह सरखो	वाकाम धेनो वाणीरूपी कामधेनुना
शमामृतरसे शमतारूपी अमृत रसने विषे	चय ढग समान
वक्त्रेन्दु मुखरूपी चंद्रने विषे	व्याख्या व्याख्यान वखते
चन्द्रा तप चंद्रनी ज्योत्स्ना सरखो	लक्ष्य देखातो
शुक्ल ध्यान केवळ ज्ञान	जिनेश जीनेश्वर भगवाननो
तरू वृक्ष प्रसून पुष्प	पेशल मनोहर रद दातनो
निचय समुह सरखो	ज्योतिश् तेजनो चय समुह
पुण्याब्धि पुण्यरूपी समुद्रनेविषे	पातु रक्षण करो
फेनोदय फीणना उदय सरखो	व तमोने ॥ १ ॥
मुक्तिश्री मुक्तिरूपी लक्ष्मीना	**श्लोक (२) जे**
करपीडने विवाहमा	भव्या हे भव्य प्राणीओ
अन्छसिचय निर्मळ वस्त्रसमान	लब्ध्वा पामीने
	आर्यदेश आर्य देशने
	कथमपि कोइपण प्रकारे

नृपमत्र मनुष्य ભવને
सत्कुल સારા કુળને
साधुसग સાધુના સમાગમને
बोध ઉપદેશ વચનને
देवादिशक्ती દેવ, ગુરૂ, અને ધર્મને વિષે શક્તિને
कुरुत કરો શમ ઉપશમ
यति સાધુપણુ અને
श्रावकत्वव्रतानि શ્રાવકના ૧૨ વ્રતોને
सप्तक्षेत्री સાત ક્ષેત્ર
जिनार्चा જીન પૂજન
नय ન્યાય विनय વિનય
सुवैराग्य સારો વૈરાગ્ય
दानादि દાન વિગેરે (શીલતપ)ની
पुष्टिम् પુષ્ટિને
शब्द શબ્દ (સ્પર્શ રૂપ ગ્મગધ)
द्युत ધુત(જુગટુ) માસ,સુરાપાન
क्रुधादे ક્રોધ, માન, માયા, લોભ વિગેરે
जय જયને अपि પણ
सुदृताहेषु પુણ્ય દિવસોને વિષે
सत्कम સારા કાર્યને
मुक्त्यै મોક્ષને માટે ॥ ૨ ॥

श्लोक (३) જે

कोऽपि કોઇ પણ स्यात् હોય
लघुकमक હલકા કર્મવાળો
सुकृतधी પુણ્ય બુદ્ધિવાળો
देशेऽपि દેશમા પણ
अनार्ये અનાર્ય એવા
स्वत પોતાની મેળે
तस्य તેને अपि પણ
आर्द्रकुमारवत् આર્દ્ર કુમારની પેઠે
गुणचय ગુણનો સમુહ
किन्तु પરતુ
आर्यदेशाश्रयात् આર્ય દેશના આશ્રયથી
क्षाराब्धौ ખારા સમુદ્રમા
शशिनः ચદ્રની अथ અને

कौस्तुभमणे કૌસ્તુભમણિની
मा ते શ્રી શોભા
युत ધ્યાથી या જે
अभवत હોય
गगाशालिनि ગંગાવડે શોભતા
शंभुमूर्ध्नि મહાદેવના મસ્તક ઉપર
कमलागारे લક્ષ્મીના સ્થાનરૂપએવા
हरे વિષ્ણુના च અને
उरसि છાતિને વિષે ॥ ૩ ॥

શ્લોક (૪) થો

आर्य આર્ય देश દેશને
अवाप्य પામીને
धर्म रहित ધર્મ વિનાનો
अपि પણ अन्यस्य બીજાની
धर्मक्रिया ધર્મ ક્રિયાને (અને)
धर्मस्थान ધર્મના સ્થાનના
महान् ઉત્સવોને च અને
वीक्ष्य જોઇને (અને)
सुगुरो સારા ગુરૂ પાસેથી
श्रुत्वा સાંભળીને
च અને धर्म ધર્મને
क्वचित् કોઇ વખતે
बोध બોધને याति પામે છે
कुलोत्थ કુળ પરંપરાથી
नास्तिकमत નાસ્તિક મતવાળો
भूप રાજા प्रदेशी પ્રદેશી (નામે)
यथा જેવી રીતે सत्य સાચુ છે
चदन संगिन ચંદનના
સમાગમવાળા
क्षितिरुह વૃક્ષો न નહીં
अन्येऽपि બીજાએ પણ
किम् શું
चदना ચંદન વૃક્ષો ॥ ૪ ॥

શ્લોક (૫) મો

उत्सर्पिणी ઉત્સર્પિણી અને
अवसर्पिणी અવસર્પિણીઓને
क्षिति પૃથ્વીકાય
मरुत् વાયુકાય तेजस् તેઉકાય

अप्सु અપ્કાયને વિષે
असंख्याः અગણીત
नयत् પામે (ભમે)
सप्ताष्टौ સાત આઠ
तु વળી भवान् ભવોને
तिरश्चि તિર્યંચને વિષે
मनुजे મનુષ્યને વિષે
जीव જીવ अंतरे સમયે
अत्र આ अस्य આનુ (જીવનુ)
चेत् જો धर्मे ધર્મે હોય तत् તો
धरणेंद्रवत्स ધરણેન્દ્રવત્સ (નામે)
सुगतिं સારી ગતિને
प्राप्नोति પામે છે
तिर्यङ् તિર્યંચ
अपि પણ ॥ ૫ ॥

श्लोक (૬) ઠો

काल વખત प्राणि જીવ
भवा ભવ (અવતાર સંસાર)
अनादिनिधना આદિઅંત રહીત
(છે) જન્મ મરણ રહીત
तत् તે કારણ માટે
सर्वजातौ સર્વ જાતિમા
सदा નિરંતર जीवेन જીવે
भ्रमता ભમતા
मुहूर्त બે ઘડીવાર अपि પણ
हि નિશ્ચે प्राप्त પમાયુ
न નહીં किञ्चित् કાંઇક
हितम् હિત (ધર્મરૂપ સુખ)
मुक्ता મોતીની
शुक्तिकया છીપથી
इव જેમ वारि પાણી
मणिकृत् મણિ કરનાર
वार्धौ સમુદ્રમા
क्वचित् કોઇ વખતે
दैवत દૈવ યોગે
तत् તે કારણ માટે
प्राप्य પામીને अथ હવે
सस्वलेन સકબલ નામે (અને)
सनलेन શબલ નામે

सम्गा બળદની   इव પેઠે
धार्य ધારણ કરતું
श्रिये (મોક્ષ) લક્ષ્મીને માટે ॥૬॥

श्लोक (૭) મો

क्षेत्रे ખેતરમા   न નહીં
अमल बालुके નિર્મળ રેતીવાળા
च અને
लवणा कीर्णे ખારાશવાળા
च અને   रोहेत ઉગે
यथा જેમ   बीज બીજ
किंचित् કંઈપણ   इह આ
अखिले સમગ્ર (નહીં ખેડેલામા)
च અને   फलति ફળે છે
क्षात्रे ખેડેલા ખેતરમા च અને
नानाफलै ઘણા ફળોવડે
देवे દેવ ભવમા
नैरयिके નારકી ભવમા
तिरश्चि પશુ યોનિમા
मनुजे મનુષ્ય ભવમા
श्रेय प्रसूति, કલ્યાણની ઉત્પત્તિ
तथा તેવી રીતે
तस्मात् તે કારણ માટે
मघकुमारवत મેઘકુમારની પેઠે
नरभवे મનુષ્ય ભવમા
अनतश्रिये મોક્ષ લક્ષ્મીને માટે
त्वर्यता ઉતાવળ કરો ॥ ૭ ॥

श्लोक (૮) મો

वेलाकूले સમુદ્ર સમાન
महति મોટા
नृभव મનુષ્ય ભવમા
प्राक પૂર્વે
प्रसमेंदुवत् પ્રગનચંદ્ર રાજાની પેઠે
तत् તે કારણ માટે
जीवा જીવો
मूढस्थ हढधिय મૂઢ, સ્વસ્થ,
        દ્રઢ, બુદ્ધિવાળા
क्षीणते પ્રાપ્ત કરે છે
कर्मवस्तु કર્મ વસ્તુને

क्षुरा ક્ષુર એવી गुप्ति ગુપ્તિ
कुगति कुगतीवर्णन નરક તિર્યંચરૂપ
જે ગતિનુ વર્ણન તેનો છે
स्व સ્વર્ગ [વર્ણક જેમા
दुरव દુ એ કરીને આ નઆવે એવો
यत्र જેનાવડે अतो માણસને
स्यात હોય शिवपुर મોક્ષપુર
उरु स्फुर्ति મોટા પ્રકાશરૂપ વાણી
तेषा તેમને
क्रमेण અનુક્રમે ॥ ૮ ॥

શ્લોક (૯) મો

तत् તે કારણ માટે
मादृशा તેવા પ્રકારનો
अमस्यापितु અભાગ્ય છે આપ
જેનો એવો
सुत પુત્ર अपि પણ
धर्मालस ધર્મનેવિષે આળસવાળો
य જે सुलसः સુલસ નામે
अभवत् હોનો હવો न નહી

स ते किम् શું
विषाहे ઝેરી સાપથી
विषहन ઝેર હરણ કરનાર
मणि મણિ तत् તે વકાત્ કાદવથી
न નહી वा અથવા
श्रीवदन લક્ષ્મીના ઘરરૂપ
सरोज કમળ ॥ ૯ ॥

શ્લોક (૧૦),મો

बोधाय બોધને માટે
महर्ष कुलोद्भवा સારા ધર્મવાળા
કુળમા ઉત્પન્ન થએલીઓ
स्त्रिय સ્ત્રિયો अपि પણ
उदायनस्य ઉદાયન રાજાની
इव પેઠે पुरा પહેલા
प्रभावती પ્રભાવતી(રાણીનીપેઠે)
सर्त्तीयना સારૂ તીર્થપણુ
किम् શુ जल्पेः સમુદ્રનુ
न નથી गगया ગગાવડે
सद्वृत्तता સપૂર્ણ ગોળાકારપણુ

वा અથવા
शासिन ચ દ્રનુ न નથી
राक्या પુનમવડે ॥ ૧૦ ॥

શ્લોક (૧૧) મો

जीवादितत्वनिश्चैः જીવાદિ તત્વથી
विपुलैः વિસ્તારવાળા [ગ્રહીત
तपोभिः તપોવડે
मुक्तः મુક્ત न નથી
तामलिः તામલી નામે
अजात નથી થયો
सुसाधुसंगमः સારા સાધુનો સમા-
क ગમ [ગમ જેને
स्वर्णसिद्धिं સોનાની સિદ્ધિને
अधिगच्छति મેળવે છે
कूटपत्रैः મિથ્યા ઔષધિઓવડે
क કોણ वा અથવા
अंबुधिम् સમુદ્રને तरति તરે છે
जर्जरयानपात्रैः ભાંગેલા વહાણથી
જીર્ણ ॥ ૧૧ ॥

શ્લોક (૧૨) મો

गिरिपुष्प ગિરિનામે અને પુષ્પનામે
शुकौ બે પોપટ इव જેમ
अमल નિર્મળ अंगी પ્રાણી
गुण ગુણો
नाशोदय નાશ અને ઉદય તેને
भाग् ભજનાર
जड મૂર્ખ (અને)
ज्ञ જ્ઞાની (ના)
सगात् સમાગમથી
जलद મેઘનુ अंबु પાણી
विष ઝેર सुधा અમૃત
च અને न નહીં
स्यात् થાય वनकत्रौ વનકુંભમાં
च અને किम् શુ
इक्षुकानने શેલડીના વનને વિષે
च અને ॥ ૧૨ ॥

શ્લોક (૧૩) મો

प्राप्य પામીને अल्पम्

अपि પણ अमर निर्मળ
वॉथवच બોલતુ વચન
चिलाती पुत्र ચિલાતી પુત્ર
यथा જેવી રીતે
अधमलीन પાપથી મલીન એવો
अपि પણ विमर्ति ધારણ કરે
शुद्धिम् શુદ્ધિને किम શુ
कोटिवेधिरस ક્રોડો વાર તપાવે
 વા લોઢાને સોનુ બનાવનાર રસ
घदनरत्नबिंदु च દનરત્નના ટીંપાના
स्पर्शोऽपि અડકવાથી પણ
हम સોનુ शिशिर ઠંડુ
च અને न નથી
तप्त लोह તપેલુ લોઢુ ॥ १३ ॥

श्लोक (१४) मो

द्वेषे અપ્રીયને વિષે अपि પણ
बोधकवच બોધકારી વચનનુ
श्रवणम શ્રવણ विधाय કરીને
स्यात् હોય

रौहिणेय રોહિણેય (નામે ચોર) ની
इव પેઠે जतु પ્રાણી
उदारलाभ અત્યંત લાભ
काय ઉઠાવ્યો
अप्रिय અપ્રિય अपि પણ
सरुजा રોગીઓને
सुखद સુખ આપનાર
रवि सूर्य वा અથવા
सतापद તાપકારી अपि પણ
जगदगमृता જગતના પ્રાણીઓને
हिताय હિતને માટે ॥ १४ ॥

श्लोक (१५) मो

क કોણ (કોઈ)
अपि પણ अन्य બીજો
एव નિશ્ચે (નક્કી)
महिमा પ્રભાવ ननु નિશ્ચે
शुद्ध दृष्टे શુદ્ધ દૃષ્ટિવાળાને
 (નિર્મળ સમકિતવાળાને)
यत् જે કારણ માટે

श्रेणिक श्रेणिक राजा
हि निश्चे
अविरत नहि विरतीवाळो
अपि पण जिन जीन
अत्र अहीं भावी थशे
पुण्यागल अधिक पुण्यवाळो
किम् शुं इतर सामान्य (जन)
अपि पण न नहि
सार्वभौम चक्रवर्ति
रुपच्युत रूप रहित
अपि पणु
अधिगुण अधिक गुणवान
त्रिजगत् त्रणु जगतथी
नत नमायेनो
च अने ॥ १५ ॥

स्लोक (१६) मो

सत् ते दर्शनम् दर्शन
किमपि कोइपण (अपूर्व) सा ते
सुलसा सुलसा (नामे श्राविका)
आप पामी
येन जेनावडे (जे दर्शनवडे)
प्रादात् आपता हवा (प्रशंसा
जिन जीन [करता हवा)
अपि पण माहिमान महिमाने
अमान माप रहित (घणा)
अस्यै आने (सुलसाने)
नैर्मल्यत निर्मलपणाथी
शशिकला चंद्रनी कला
न नहि च अने
केतकीत्व केतकी (केवडानुं पुष्प)
पणाने
मालातुला माळापणाने च अने
हरमूर्ध्नि माहादेवना मस्तक उपर
बभार धारण करती हवी
गंगा गंगा ॥ १६ ॥

स्लोक (१७) मो

दूरे दुर अर्हत अरिहंत
अस्तु रहो [भगवाननी

महनाति पूजा विगेरे
नति नमस्कारनी
इच्छया ઇચ્છાવડે अपि पण
श्रेय सुर શ્રેષ્ઠ દેવ
अजनि થયો न नहीं
सेडुक સેડુક (નામે બ્રાહ્મણ)
दर्दुर દેડકો किम् શું
कल्पद्रुम કલ્પવૃક્ષ
स्मरणत સ્મરણ કરવાથી
अपि પણ न नहि किम् શું
फलाय ફળને માટે
पार्श्वे પાસે (સમીપમા)
अपि પણ वा અથવા
मृगमद કસ્તુરી न नहि
हि નિશ્ચે
सौरभाय સુગંધને માટે ॥१७॥

श्लोक (१८) मो
ध्यात ધ્યાન કરાએલા
परोक्षे પરોક્ષમા अपि પણ
जिन જીન (ભગવાન)
त्रिशुद्धया ત્રણ શુદ્ધિ વડે
(મન વચન કાયા)
जीर्णाभिध જીર્ણાભિધ (નામે)
श्रेष्ठिवत् શેઠની પેઠે
इष्टसिद्धयै ઇચ્છીતની સિદ્ધિમાટે
सिंधुरवृद्धयै સમુદ્રની વૃદ્ધિ માટે
कुमुद् પોયણા (એકજાતનાપુષ્પ)
ओघ સમુહની [ના
लक्ष्मै શોભા માટે
चकोर ચકોર(એકજાતનુપક્ષિ)ના
तुष्टे સતોષ માટે વિધુ ચદ્ર
अभ्रग આકાશમા રહેલો
अपि પણ ॥ १८ ॥

श्लोक (१९) मो
नय નનો गुरु ગુરૂ
सुरतरु કલ્પવૃક્ષ
विहितामितर्द्धि કરીછે અમાપ
यत् જે કારણ માટે [સમૃદ્ધિજેણે

केवलाय કેવળ જ્ઞાનને માટે
कवलाथिपु કોળીઆનાઅર્થિઓને
गौतम ગૌતમ રૂષિ
अभूत् થયા
तापातुरे તાપથી આ ુળ થએનાને
अमृतरस અમૃત રસ किमु શુ
शैत्यम् ઠંડકને एव જ (નિશ્ચે)
न નહીં प्रार्थित પ્રાર્થનાકરાએલો
अपि પણ वितरति આપે છે
अजरामरत्व અજરામરપણુ।१९।

श्लोक (२०) मो

कुबोधमतय' કુત્સિત જ્ઞાનવાળા
अभित મભંગપણાથી
कुगुरव' કુત્સિત ગુરૂઓ
जमाल्यादियत् જમાલ્યાદિની પેઠે
पुन ફરીથી
कचन કોઈપણ જગ્યાએ
वज्रवत् વજ્ર સ્વામીની પેઠે
सुगुरव સારા ગુરૂઓ

अमला નિર્મલ (પાપરહીત)
जन्मत જન્મથી આરભીને
करीर કેરડો (અને)
पिचुमन्दवत् લીંબડાની પેઠે
घनसारमलयजौ કપૂર અને શ્રેષ્ટ
घना ઘણા [ચંદન
न નહીં च અને
रासभोष्ट्रवत् ગધેડા અને ઉટની પેઠે
जयतुरग શ્રેષ્ઠ ઘોડો
भद्रद्विपा શ્રેષ્ઠ હાથી ॥ २० ॥

श्लोक (२१) मो

निज्ञाय જાણીને
धन्या ધન્ય પુરૂષો
जिनधर्ममर्म જીન ધર્મના મર્મને
रज्यति રાજી થાય છે
शय्यभववत् શય્યભવની પેઠે
न નહીં जाड्ये મૂર્ખતાને વિષે
पीत्वा પીઈને सिता સાકરવડે
भावित મિશ્રિત

धेनुदुग्ध गायना दुधने
क कोण वा अथवा
आम्लतक्र खाटी छाश
अर्कपयांसि आकडाना दुधने
पश्येत् जुने ॥ २१ ॥

श्लोक (२२) मो
लब्धे मेळवे सते (पामे सते)
जड मूर्ख क अपि कोइ पण
हिते हितकारक एवाय अपि पण
धर्मे धर्म (पामे सते)
स्तौति वखाणे छे
अक्षसौख्यानि इन्द्रीओना सुखोने
शशी शनी (राजानी पेठे)
इव पेठे राजा राजा (शशी) नामे
न नहीं पङ्कज कमळने
भेक देडको उपैति पामे छे
पङ्क कादवने क्रमेलक ऊट न नहीं
आम्र आम्बाने इयर्ति पामे छे
निम्बम् लींबडाने ॥ २२ ॥

श्लोक (२३) मो
अष्टाब्द आठ वर्षना
अपि पण
तथाविध तेवा प्रकारना (दुःकर
प्रसतप अहिंमादिवृत, (एवा)
अने बार प्रकारना तप
स्वाध्याय स्वाध्याय (भणवु)एवा
कृत्य कार्यमा
असह अशक्त एवाय
अपि पण उपै ऐश
ध्यानबलेन ध्यानरूपी बळवडे
कर्मरिपुमि कर्मरूपी शत्रुओथी
मुक्त रहित (मुकाएला)
अतिमुक्त अति मुक्त नामे
मुनि ऋषि शक्त्या शक्तिवडे
गच्छथ तमे जता (केम नथी)
तत् ते कारण माटे
न नथी किं केम (शु)
हितपथ धर्म मार्ग प्रत्ये
मुक्त्वा मुकीने

प्रमात्तर ઉત્કટ પ્રમાદને
श्रूयन्ते સંભળાય છે च અને
मन्दालसा मदालसाना तनुभुव पुत्रो
(શરીરથી ઉત્પન્ન થએલા)
बाल्येऽपि બાલ્ય અવસ્થામાં પણ
योगोज्वल ધ્યાનથી નિર્મલ
થએલા ॥ ૨૩ ॥

શ્લોક (૨૪) મો

शील શીલ ને तप તપ ને
च અને बलदेवमुनि બલદેવમુનિ
(કૃષ્ણવાસુદેવના મોટાભાઇ)
चरित्वा આચરીને दान દાનને
प्रदाय આપીને रथकृत् સુથાર
त्रितये ત્રણનેવિષે(શીલ,તપ,દાન)
अपि પણ अशक्त અસમર્થ
मृग મૃગ मुदा હર્ષવડે
तदनुमोदनया તેની અનુમોદનાથી
બલદેવના શીલ તપ દાનને
सुर દેવ [વખાણવાથી
अमून થયો योगात સમાધીથી
हि જે કારણ માટે
सिद्धिम् સિદ્ધિને आगमत् પામ્યો
चतुरंगिवाहि ચતુરંગીપુરૂષ ॥૨૪

શ્લોક (૨૫) મો

शमेन શમતાથી
सिध्यन्ति સિદ્ધ થાય છે
मतानि વા ગીતો
कृष्णानुवर्पिवत् કૃષ્ણના
तीव्रतप આકરૂં તપ
अस्तु હો वा અથવા मा ના
दिनाधिनाथेन સૂર્યથી
कृते કરે મતે
अन्नपाके અન્ન પાકવામાં
सधुक्षण જગાવવાને
क કોણ कुरुते કરે છે
अनलस्य અગ્નિના ॥ ૨૫ ॥

શ્લોક (૨૬) મો

प्रीत्यै પ્રીતિને માટે

शमी શમતાવાળો
स्वपरयो પોતાને વિષે તથા પા
अपि પણ [ન્કાને વિષે
चण्डरुद्रशिष्य ચ ડરૂદ્રનો શિષ્ય
यथा જેમ आत्मनि પોતાને વિષે
गुरौ ગુરૂને વિષે अपि પણ
केवलद्धया કેવળજ્ઞાનનીઋદ્ધિવડે
मतपिमगातिम् ગમર્થિનાસમાગમને
अवाप्य પામીને
विशाखनामा વિશાખ નામે
चौर ચોર अपि પણ
अभूत् થયો
विलसत् વિનાસ પામતી છે
उज्वलदिव्यशक्ति ઉજળી દિવ્ય
શક્તિ જેની ॥ ૨૬ ॥

શ્લોક (૨૭) મો.

व्रतम् વ્રત अपि પણ
बहुचीर्णम् બહુ કાળ સુધી કરેલુ
सातिचारम् અતિચાર સહીત
कुगत्यै કુગતિને માટે
दिन એક ન્હાનો
अपि પણ शुचि निर्मल
मुक्त्यै મુક્તિને માટે
कुटरीकादिवत् પુડરીક અને
सत् તે (વૃત્ત) [પુડરીકની પેઠે
अहह ખેદે दहति બાળે છે
चित्रावारिपूर ચિત્રા નક્ષત્રના
अपि પણ [પાણીનો ઋમુહ
शस्यम् ધાન્યને भृशम् અત્યત
अपि પણ स्वल्पाम्बु થોડુ પાણી
स्वातिजम् સ્વાતિ નક્ષત્રમા પડેલુ
पाति રક્ષણ કરે છે
जतुन् પ્રાણીઓને ॥ ૨૭ ॥

શ્લોક (૨૮) મો.

व्रतेन વ્રતવડે शुचिना પવિત્ર
अपि પણ किम् શુ अथ હવે
सद्गुरुपासनै મારા ગુરૂની ઉપા
સના વડે

उदायिनृप ઉદાયી રાજાના
मारक મારનાર
श्रमणवत् સાધુની પેઠે
मपापात्मन પાપીઠે આત્માઓનો
शिरस्थविपहन् માથા ઉપર રહેતો
मणि મણિ જે તે [વિષહારી
फणिगण સર્પોનો સમુહ
किम् શું आनन्द હર્ષકારી સ તે
घदनवनस्थित ચંદનના વનમાં
किम શું अथवा અથવા [રહેતો
जगतापहम જગતના તાપને દૂર
કરનારો ॥ ૨૮ ॥

श्लोक (૨૯) મો

माधी સાધુને अहाय જલદી
सिद्धि સિદ્ધિ (મોક્ષ)
सुचरणस्रणै સારા આચરણોવડે
श्रानकस्य શ્રાવકને अपि પણ
हि જે કારણ માટે स्यान् હોય
मध्यै મધ્યમાં
अष्टाना આઠ (ભવોની મધ્યે)
भवाना ભવો
शशि ચંદ્રમા સરખા
विपल ઉજ્વલ गुण ગુણો વડે
आनदन હર્ષકારી
आनद આનંદ (નામે) ના
वृत्ते વ્રતો વડે येन् જે
नौमि નાવો વડે
शीघ्रगामि જલદી જનારા
जलधि સમુદ્રના
जल्पथै જળ રસ્તેથી
तीरदेशेषु કાંઠાના સ્થાનને (કાંઠે)
पाथा મુસાફરો
केचिन् કેટલાક
याति જાય છે आशु જલદી
न નહીં अन्ये બીજાઓ
हय અશ્વ (ઘોડા) करभ ઊંટ
रथै રથોવડે भूपथै જમીનમાર્ગે
किम् શું क्रमेण અનુક્રમે ॥૨૯॥

श्लोक (३०) मो

सम्यक्त्व सम्यक्त्वरूप
उदारतेजा, ઉદાર તેજવાળો
नवनव नवीन नवीन
फलद ફળદાયક
आलवाल ક્યારારૂપ
प्रतालि (બાર) વ્રતની પંક્તિ
વાળો (અને)
सिद्धांतोक्त સિદ્ધાંતમાં કહેલા
एकविंशति એકવીશ
अमल નિર્મળ
गुणगति ગુણ રૂપ ગતિ છે
જેની (એવો)
श्राद्ध धर्म શ્રાવક ધર્મ રૂપ
तुरग ઘોડો प्राप्य પામીને
अंत પારને
भवार्णव સંસાર રૂપી સમુદ્રના
यापति લેઇ જાય છે
शिवपुर મોક્ષનગર પ્રત્યે
कामदेवादिवत् કામદેવાદિ (શ્રા
વકોની) પેઠે
तत् તે કારણ માટે
मिथ्यात्वाधीश મિથ્યાત્વરૂપ ગ-
જના (બ્રહ્મા વિગેરેના)
शंकादिक શંકા, કાંક્ષાદિક
दयहरत અશ્વ ચોગેથી
यत्नतः યત્ને કરીને
रक्षणीय રક્ષણ કરવાયોગ્યછે ૩૦

श्लोक (३१) मो

अक्षुद्र બીજાના છીદ્રને નહીં
रूपसौम्य રૂપાળો [શોવનાર
विनय વિનય અને
नययुत ન્યાય યુક્ત
क्रूरताशल्यमुक्त ક્રુરતા અને મા
યાવીપણાથી રહીત
मध्यस्थ કદાગ્રહી નહીં
(ખોટા આગ્રહવાળો નહીં

દીર્ઘદર્શી આગળ સારૂ થવાના
વિચારવાળો
પરહિતનિરત બીજાના હિતમા
તત્પર
લબ્ધલક્ષ્ય અવસરનો જાણનાર
કૃતજ્ઞ કાર્યને જાણનાર
સદાક્ષિણ્ય સારા સરલ સ્વભાવ
વિશેષી વિશેષજ્ઞ [વાળો
સદયગુણરુચિઃ દયાવાળો અને
ગુણને વિષે રૂચિવાળો
સત્કથ સારી વાર્તા કરનારો
પક્ષયુક્ત બન્ને પક્ષવાળો
વૃદ્ધાર્હ વૃદ્ધ પુરૂષને યોગ્ય
લજ્જન લજ્જાવાળો ચ અને
શુભજનદયિત સત્પુરૂષોને વહાલો
ધર્મરત્નસ્ય ધર્મરૂપી રત્નને
યોગ્ય યોગ્ય છે ॥ ૨૧ ॥

શ્લોક (૨૨) મો

ધર્માણા ધર્મોની મધ્યે
ગુરુ મોટો એવ નક્કી
જંતુષુ પ્રાણીઓને વિષે
દયાધર્મ દયારૂપી ધર્મ
તત્ તે કારણ માટે
મસ્થિત રહેલો છે
શ્રીવજ્રાયુધચક્રવર્તિ શ્રીવજ્રાયુધ
સદશા જેવાની મ યે [ચક્રવર્તી
નો નહીં સતમાદે સઅમાદિના
હૃદિ હૃદયને વિષે [(નામ છે)
ચૂલયા ચૂલિકાને વિષે
કનકાચલસ્ય મેરૂ પર્વતની
રમતે રહે છે કલ્પદ્રુમ કલ્પવૃક્ષ
નો નહીં મરૌ મારવાડમા
કિમ્ શું ચ અને
ઐરાવણ ઐરાવત નામે
વારણ હાથી
કુનૃપતે હલકા રાજાના
દ્વારે બારણે અસ્તિ હોય છે
ય. જે સ્વ સ્વર્ગના
પત્યે પતિના (ઇંદ્રના) ॥૨૨॥

શ્લોક (૩૩) મો

एका એક એવી
जीवदया જીવદયા एव નિશ્ચે
नित्यसुखदा હમેશા સુખ આપ
सत् તે કારણ માટે [નારી છે
नेमिना નેમિ
स्वामिना સ્વામીએ कन्या કન્યા
राज्य ગજ धनादि ધન વિગેરેને
फल्गुतृणवत् તુચ્છ તરણાની પેઠે
सत्यज्य તજી દઇને
सा તે (દયા) ??
आदत्ता અંગીકાર કરી स તે
अर्हन् અરિહંત वा અથવા
अस्य એમને किम શું
उच्यते કહેવાય
निजहिते પોતાના હિતને માટે
न નહીં अन्य બીજો अपि પણ
मदायत्ते મદ આચરણ કરે છે
किम् શું कस्यापि કોઇને પણ
अजरामरत्व અજરામરપણું
अथवा અથવા નેષ્ટ નથી ઇચ્છ
सुख સુખ
शाश्वत શાશ્વત એવું ॥ ૩૩ ॥

શ્લોક (૩૪) મો

सकष्टेऽपि સંકટમા પણ
न નહીં महान મોટા પુરૂષ
मृषा મિથ્યા, અસત્ય
वदेत् બોલે
दत्त દત્ત નામે પુરોહિતના
मातुल મામા
कालिकायवत् કાલિકાચાર્યની પે'
चन्दन ચંદન सुरभि સુગંધ
अश्मघषणे પત્થર ઉપર ઘસે સતે
अपि પણ इक्षु શેલડી
अद्भुतरम અદ્ભુત(ઘણોમાઠો)રસ
अपि પણ
पील्ने પીને છને ॥ ૩૪ ॥

શ્લોક (૩૫) મો

ઘોરા ભયંકર એવી
दुर्गतिम् નરક ગતિને
गति પામે છે
अलीकवचम् થોડું જુઠું
जपि પણ
अभ्यर्थित પ્રાર્થના કરાયેલો
अपि પણ भुवन् બોલતો
वादे વિવાદમાં
नारद નારદ અને
पर्वतास्य પર્વત એ બે (નામ)
सुहृदो મિત્રને यत् જેની રીતે
वसु વસુ નામે भूपति રાજા
चक्रे કરાયો
अर्चानिधुर પૂજા રહિત
विरंचि બ્રહ્મા
अनृतात् જુઠાઈથી केतकी કેવડો
अनिष्टा પ્રીતિ રહીત
मृषा જુઠી साक्ष्यात् સાક્ષીથી
किं શું न નહીં हरि વિષ્ણુ
भवेन મહાદેવે महित પૂજનીક
सत्यात् સત્ય વચનથી
परिमाक्षणे પરિક્ષા વખતે ॥૩૫॥

શ્લોક (૩૬) મો

वैराग्यशस्त्र વૈરાગ્યરૂપી શસ્ત્રથી
हृतमोहतम હણ્યો છે મોહરૂપી અંધકાર જેણે
अमलातदृष्टया નિર્મલ દૃષ્ટિવડે
अपदिष्ट દેખાડ્યા છે અને
परिदृष्ट દીઠા છે
हिताहितार्थे હિત અને અહિત-નો અર્થ જેણે
चौर अपि ચોર પણ
शुध्यति શુદ્ધ થાય છે
शमेन શમ વડે
दृढप्रहारी દૃઢ પ્રહારીની
इव પેઠે अपैति નાશ પામે છે
वा અથવા

दवजव दावानवनो समुह
जल्देन मेघवडे किं शु
न नहि ॥ ३६ ॥

श्लोक (३७) मो

नानाकलाविन् घणी कलाओने
अपि पण [जाणनार
लाघवम् तुच्छपणाने
एति पामे छे चौर्यात् चोरीथी
विद्या विद्यावडे नत नमाव्यु छे
आग्रकर आज्ञानुकल जेणे एवे।
चौर चोर (नी) इव पेठे
प्रियार्थे प्रिया–स्त्रीने अर्थे
दोष दोष महान मोटा
अधिगुणे अधिक गुणवाळामा
अपि पण हि निश्चे
लाछनाय ढलकने माटे
रत्नाकर समुद्रमा
क्षुजलवतक्षनाव(खारापाणीनीपेठे
शशाकम् शशावाना लाछननी पेठे

सुधाशौ चन्द्रमामा ॥ ३७ ॥

श्लोक (३८) मो

स्यु होय महाणा ब्रह्मचर्यवडे
नृसुरलोक्ष्म मनुष्य देव अने
सुखानि सुखो [मोक्षना
किंतु केम (परंतु) तो ?
जबुमुने जबुस्वामीने
सुभगता सुभगता
अभिनवा नवी नवी ग्न मा
काचित् कोइक
भेजे भजती हवीओ
व्रतम व्रतने (दीक्षाने)
समम साथे
अनेन आ जबुस्वामी साथे
मुगा हर्षथी (राजीथी)
प्रिया स्त्रिओ ना ते
अन्यारता बीजाओने विषे प्रीति
सह साथे [रहित
जगाम जती हुवी च अने

केवलश्री केवળથી (તેપણ ગઇ)
ત્યારપછી કોઇને કેવળજ્ઞાન
થયુ નથી ॥ ૨૮ ॥

श्लोक (३९) मो

न નહી
ब्रह्मव्रत વ્રતથી (બ્રહ્મચર્યથી)
सरस्शर्मकृत સમગ્ર સુખને
फलति ઉત્પન્ન [કરનાર એના
धीरा ધીર પુરૂષો
सुदर्शन સુદર્શન શેઠની इव પેઠે
व्यसने સંકટમા घने ઘનમા
अपि પણ शेष શેષનાગ
अब्धि સમુદ્રની वृद्ध મોટી
लहरी લહેરોથી
चल ચલાયમાન એના
शैल પર્વતોથી
वलाद्, ભૂ ધ્રુજતી એવી પૃથ્વીથી
भुग्नमौलि વાંકો થયોછે મુગટજેનો
अपि એવોય પણ

विश्वभर જગતના ભારને
बिभर्त्ति ધારણ કરે છે ॥ ३९ ॥

श्लोक (४०) मो

विश्वोपकारि જગને ઉપકાર
धन ધન [કરનારૂ
अल्प થોડુ अपि પણ
प्रशस्य વખાણવા લાયક किम શુ
नद्वत् નદ ગંગાની પેઠે
फलम फल अमान અમાપ
परिग्रहेण પરિગ્રહથી
प्रित्यै પ્રિતિને માટે
यथा જેની રીતે
हिमरुचि ચંદ્રમા न નથી
तथा તેની રીતે
हिमौघ હિમનો સમુહ
स्यात् હોય वा અથવા
यथा જેની રીતે
अत्र અહિ (આ જગતમા)
जलद મેઘ जलधि સમુદ્ર

श्रीब्रह्मदत्तमरित्रि श्री ब्रह्मदत्तना मित्र
विप्रक्षुदुग्धवत आणा५ ુદ્ર मनीपेठे
स्यात् હોય पीताधिकेंदुरुचि પીની
છે અનીક ચદ્રમાની કાતિ જેણે
उन्नति तजे છે
सीम सीमाने (હદને)
सिंधु समुद्र मात्र अपि ,દ્ર પણ
गौतमकलत्ररत ગૌતમની સ્રીને
च અને [विषे प्रीतिवाळो
शाम શાપ પામ્યો ॥ ૪૫ ॥

श्लोक (४६ मो

न नथी अनर्थदंड અનર્થદંડને
अघद पापदायक એવા
दधते (न) ધારણ કરે)
महांत मोटा पुरुषो
एकेषुमात्र એક (इषु)બાણવડેકરી
विजयी જય પામનારો म ते
चेटभूप ચેટ રાજા
लोकस्य લોકને
आङ्यहतये ટાઢ ..ક ના માટે
तरणे સુર્યની प्रभा કાતિ (તાપ)
अह्नि दिवसे
तापच्छिदे તાપ દૂર કરના માટે
च અને शशिन ચદ્રની
निशि રાત્રીએ नो નહી
तदर्थ ते(नेकाने)मने पीडानेमाटे

श्लोक (४७) मो

मूढ मुर्ख मुधा ફોગટ
एति પામે છે
कुगतिं નરકની ગતિને
धिक धिक्कार
अनर्थदंडान અનર્થ દડવી
चक्रित्व ચક્રીપણાને
इच्छु इच्छा करनार(नी)
इव पेठे भूभृद् રાજા
अशोकचंद्र અશોક ચદ્ર નામે
किम् शु न नर्दा
अगमत्त અગના ભગને

अयते પામે છે शरमः સિંહ
अन्दम्‍द મેઘના શબ્દપ્રત્યે શ
अभ्युत्पतन् ઉછળતો [ब्दनीसामे
परिणमम દંત પ્રહાર કરતો
च અને गज હાથી
जनुशैलम् પર્વતે પર્વતે ॥૪૭॥

स्लोक (૪૮) मो

सामायिक સામાયક
द्विघटिक બે ઘડી પાળ્યુ હોય
चिरकर्मभेदि ઘણા કાળના સ
ચેલા કર્મને ભેદનારૂ
चन्द्रावतसस्वत् ચંદ્રાવતસક
રાજાની પેઠે
उच्चधिय ઉંચી બુદ્ધિવાળાને
अत्र અહીંઆ किंतु શુ
स्पर्शेऽवि સ્પર્શને વિષે પણ
सत्य સત્ય उदक પાણી
मलिनत्वनाशि મલીનપણાનો
નાશ કરનારૂ

घोरतमो ઘોર અંધકારને
हरवि હરણ કરે છે वा तथा
कृतएव કર્યો ज दीप' દીપક

स्लोक (૪૯) मो

सामायिक સામાયક કર્યું હોયતો
समतया સમભાવરૂપ
अरिसुहृत्सु શત્રુમિત્રોને વિષે
सिद्धये સિદ્ધિને માટે
प्रद्योतमुक्ति ચંડપ્રદ્યોત રાજાને
कृत् મુકનાર એવા [બંધનથી
उदायिनराजवत् ઉદાયિન રાજાની
स्यात् હોય [પેઠે
सचदनाशुक्तमिव સારૂ ચંદન ચો
પડવુ તે રૂપ વસ્ત્રની પેઠે
अपुष्टकुष्टमाज: નથીબહારપડયો
કુષ્ટ રોગનો વિકાર જેને
वस्तुर्वत તે કરનારને
कपटत्व' કપટ થકી

ाहिरगुद्ध्यै बहारना अगनी
शुद्धीने माटे ॥४९॥

श्लोक (५०) मो

देशावकाशिक देशावकाशिकव्रतने
अपास्य तजीने
सकाकजघ काकजंघ सहित
मौकाशवत् ढोकाशनी पेठे
विपद दु:ख ने एति पामे छे
जन माणस प्रमादी आळसु
धत्ते धारण करे छे प्रभा कातिने
दिनचर दिवसे विचरनार
न नथी निशाकरोपि चंद्रमा पण
न स्तूयते वखणाय नहीं
अपि च पण, अने
पयोमृत मेघ
अकालवृष्ट अकाळे वरसे तो

श्लोक (५१) मो.

गुरुवचनवियोग गुरु वचनना
वियोगे करी

अज्ञातदेशावकाश नथी जाण्यु
देशावकासिक जेणे
विपदी विपत्तिने विषे
तरति त० छे पुण्यात् पुण्य थकी
चेत् जो यथा जेम
लोहजघ लोहजंघ
हयमयप्रमाता घोडा, ऊट, बळद
स्वामिना स्वामिये [ये सर्व
वाहनमाना वहन कर्या छता
सतत नि तर
अमितगत्या अप्रमित गतिये
किं हित शु हितने
स्वस्य पोताना कुर्यु करे

श्लोक (५२) मो

शुचिपौषधेन पवित्र पोषधे करी
मुनितुल्यता मुनिनु तुल्यपणु
इति ए प्रकारे किं शु कहेवु
जिनतापि तीर्थंकरपणु पण
मेघरथवत् मेघरथनी पेठे

मनेन् थाय क्रमात् अनुक्रमे
किमु शु निर्द्धनस्य गरीबने
मणिना चिंतामणीए करीने
इष्टदायिना इच्छितपदार्थनेदेनार
धनितुल्यताण्च धनवाननी तुल्य
नृपतुल्यता राजानीतुल्यता [ताज
किं न शु न होय ॥५२॥

श्लोक (५३) मो.

सत्तौषध उत्तम एवु पौषध व्रत
निविधसिद्धिद अनेक प्रकारनी
सिद्धिने देनार
औषधयत् जे औषध समान
तद्ध्यानवासमरस ते पौषधनी भा-
वना तेज शम ते रूप रस
आर्द्रहृदमिर्लीढ नम्र एवु जे हृदय
तेज अग्नि तेणेकरी आस्वादित
स्व स्वर्गने विषे
सागरेंदु सागरचंद्र नामा राजा
अजनि उत्पन्न थयो
स्फुटहेममूर्त्ति प्रगट छे सुवर्ण
सम देह जेनो
जैत्राग्नितप्तविमल वाडवाग्निना
तापेकरी निर्मळ थायछे तेनी पेठे
अद्रिरिव पर्वतनी पेठे
अद्रियमथा मेरु नामना ॥५३॥

श्लोक (५४) मो

किमपिफलम् काइक फळ
अपूर्व अपूर्व
सविभागस्य संविभाग व्रतनु
साधौ साधुने आपेना यत् जे
अभिलषितसिद्धये इच्छीतपदार्थ-
नी सिद्धिने माटे
मूलदेवेपि मुळदेवराजाने विषेपण
माषा अडदना बाकळा
स्तोकमपि थोडु पण हि निश्चे
सुपात्रे सुपात्रने विषे
न्यस्त आरोपण करेलु
उच्चैःफलर्द्धये उंचाफळनी ऋद्धिनेमाटे

ननु નિશ્ચે तृणमपि घास પણ
धेनोर्दुग्धपीयूषवृद्धयै ગાયને દુધ
રૂપ અમૃતની વૃદ્ધિને માટે

श्लोक (૫૫) મો

यत् જે असदपि અસત એવાપણ
ददौ આપતો હવો
प्राक् પૂર્વ ભવે
शालिभद्र શાલીભદ્રનો જીવ
अतिथये સાધુને स्व પોતાના
तत् તેથી असत् અસત સુખને
स लेभे તે પામતો હવો
क्वअमररिद्धि અમરનીસમૃદ્ધિક્યા
क्वमर्त्य' મનુષ્ય તે ક્યા
क्वभुविजलधि' ક્યા પૃથ્વીને વિષે
इंदु क्वअंबरे આકાશને [સમુદ્ર
વિષે ચંદ્રમા ક્યા
तत्सपुष्णाति તે ચંદ્ર પોષણ કરેછે
अमृतभृतपयोद જેણે પાણીએકરી
મેઘને પરિપૂર્ણ કર્યોછેએવો
शोषणेपि શોષણને વિષે પણ
और्वबन्हे વાડવાનળથીયતાએવા

श्लोक (૫૬) મો

क्षेत्रपुसप्तसुअपिसातक्षेत्रनेविषेपण
पुण्यवृद्धयै પુણ્યની વૃદ્ધિને માટે
वपेन्धन વનને વાવે
सम्प्रतिराजवत् સપ્રતિ રાજાની પેઠે
धनी ધનવાન પુરૂષ
कृषीवल' ખેડ કરનારો
केवलशालितदुलान् કેવળ શાલી
वपेत् વાવે [તંદુલનેજ
स किं च તે શુ જે
अखिलशस्यलाभस् સમગ્રધાન્ય
નો લાભવંત્રી હોય ॥૫૬॥

श्लोक (૫૭) મો

क्षेत्राणिसप्तापि સાત એવા
फलंति ફળદાયી થાય છે
सर्वमपि સર્વ પ્રકારના મોટા
ફળનુ આપનાર થાય છે

एकेक એકેક પણ
कल्किजवत् કલ્કિના પુત્રદત્તની પેઠે
सुजुष्ट સારી રીતે સેવન કરેલુ
यत्पुण्य જે પુણ્ય
आरार्त्तिकसप्तदीपै આર્ત્તિના
સાત દીવાએ કરીને
एकेनवत् તે એક વડે
मगलदीपकेन એક મગળ દીપક
કરીને પણ ॥ ૫૭ ॥

શ્લોક (૫૮) મો.

बिंब બિબ महत् અત્યુત્કૃષ્ટથી
પાચશે ધનુષ પ્રમાણ
रघु નાનુ અગુષ્ટ પર્વ સમાન
च વળી कारित કરાવેલુ હોય
अत्र આ ભવને વિષે
विद्युन्माल्यादिवत् વિદ્યુનમાનિ
દેવાદિકની પેઠે
परभवेऽपि પરભવને વિષે પણ
शुभाय શુભને માટે

जैन જિનનુ
ध्यातु ધ્યાન કરનારને
गुरु ગુરૂ रघु अपि લઘુએ પણ
इप्सितदायि ઈપ્સિત પદાર્થને
मत्र મત્ર જે છે તે [આપનારો
प्राग्दुः स्थमा [પૂર્વજન્મના કરેલા
निघनविघ्नभिदे [જે દુષ્કર્મ તેણેકરી
થએલા એવા જે નિવિડ વિઘ્નો
તેને ભેદવાને માટે
नकिंस्यात શુ ન થાય ? ॥૫૮॥

શ્લોક (૫૯) મો.

निर्माय નિર્માણ કરીને
आर्हतबिंब જિન બિબને
आर्हतपदस्थानामिम આર્હત્ પદવી
નુ સ્થાન જે મોક્ષ તેમા
धार्मिक ધાર્મિક [અર્થેમ પણાને
स्वात्मान પોતાના આત્માને
च पर વળી પરના આત્માને
च निर्मलयति અને નિર્મળ કરે છે

स्तुत्यचनार्चनैः जिन बिंबना
स्तुति, अर्चन, अने वंदने करी
मंत्रिश्रेणिकसूनुवत् श्रेणिकनो पुत्र
अभयकुमार मंत्री जे तेज जेम
आर्द्रकसुतं आर्द्रकुमारने
मोहाधकारस्थित मोहरूपअधकार
दीप दीवो निविष रहेला एवा
पुष्यति पोषण करे छे
कस्य कस्य केना केना
न मुद नहीं हर्षने
श्रेय श्रियामास्पदम् कल्याण अने
लक्ष्मीना स्थानक रूप

श्लोक (६०) मो

तीर्थं तीर्थं (भरुच)
मुदे हर्षने माटे
स्वपरयोरपि पोताने तथा परनेपण
कीर्तिपाल कीर्तिपाल
भूपाल राजाए
कारितं करावेला

तुरगमनोघवत् तुरंगमबोधनी पेठे
स्यात् थाय
उद्यानसारसहकारवन प्रधान एवा
आम्रना वृक्षनुं वन
फलद्धये फळनी समृद्धिने माटेज
किं शु वस्तुरेव वावनारनेज
नपुनं नथी थतु, वळी
तदुपास्कानाम ते सहकार वननी
उपासना करनार प्राणीओने

श्लोक (६१) मो

वित्त द्रव्य स्थिर स्थिर
सुकृतकीर्तिकर सुकृतने कीर्तिने
च तथा [करनारु
बाहुबल्यादिवत् बाहुबल्यादिकनी
विविधतीर्थे अनेक प्रकारना [पेठे
निवेशिकाना धनने [तीर्थमा
निवेश करनार पुरुषनुं
केतुहसद्भुरत केतुना मीषे करी
उल्लसित एवुं भ तराजनुं

पुण्यशौर्यवाद પુણ્ય તથા યશ તેની પ્રશસા કહેવાવાળુ એવુ
अष्टापद અષ્ટાપદ તીર્થને
क કયો પુરૂષ
इव અથ કાગના અર્થે
नअनमन् ન નમતો હવો
अद्ययावत् અધાપિ પર્યંત ॥ ६१ ॥

શ્લોક (६२) મો

ज्ञान જ્ઞાનને जगत्रयहित ત્રણ જગતના હિતને કરનાર
पुनरपि વળી પણ
अधीते ભણે છે
ज्ञोऽपि विद्वान એવો જન પણ
आर्यरक्षितइव શ્રીઆર્યરક્ષિતની
इतरशास्त्रपाठे અન્ય જૈન [નીપેઠે શાસ્ત્રના પાઠ કરવા
यस्वर्णधी જેઓ સોનાની બુદ્ધિએ
कनककाचइतादरा સોના [કરી ગમાન કાચને વિષે કર્યો છે
ते તે પુરૂષો [આદર જેણે
हेमैव સુવર્ણજ
सत्यम् સત્ય એવુજ
अधिगम्य પ્રાપ્ત થઇને
किमु શુ त्यजति ત્યાગ કરે છે

શ્લોક (६३) મો

पठ ભણ
पठति ભણેલા જનને વિષે
यतस्व યત્નકર
अन्नादिना અન્નાદિથી
लेखय જ્ઞાનને લખાવ
स्वै પોતાના स्मर સ્મરણકર
नितर ભણાવવા માટે યત્નકર
च વળી साधौ સુજનને વિષે
ज्ञानम् જ્ઞાનને एतत् એ
हि નિશ્ચે तत्त्व તત્ત્વ
श्रुतलवमपि શ્રુતનોલવજ
पुत्रे પુત્રને વિષે पश्य જુઓ
शय्यभव શ્રીશય્યભવ સ્વામી

अदात आपता हुवा
जगति जगतने विषे हि निश्चे
नसुधाया' नथी अमृतना
पानत पान थकी
पेय पान करवा लायक
अन्यत् बीजुं काइ ॥६३॥

* श्लोक (६४) मो
लोकेभ्य सर्व लोकोथी
नृपति राजा ततोपि तेथकी पण
हि निश्चे वर श्रेष्ट
चक्री चक्रवर्ती तत तेथकी पण
वासव इंद्र
सर्वेभ्योपि सर्व थकी पण
जिनेश्वर श्रीतीर्थंकर देव
समाधिक रुडे प्रकारे अधिक
त्रिभुवनयो त्रण जगतना
नायक नायक सोऽपि ते पण
ज्ञानमहोदधि ज्ञानरूप समुद्र छे
प्रतिदिन रातदहाडो [जेमा एवा

संघ चतुर्विध संघने
नमस्यति नमस्कार करे छे
अहो आश्चर्य
वैरस्वामिवत् वैर स्वामीनी पेठे
उन्नत्ति उन्नतिने
नयति पमाडे छे
स ते श्रीसंघने
य जे पुण्यवान पुरुष स ते
प्रशस्य प्रशंसा करवा लायक
क्षितौ पृथ्वीने विषे

श्लोक ६५) मो
कोपि कोईपण अन्य बीजो
महिमा महिमा अस्ति छे
अहो आश्चर्ये
भगवत समर्थ एवा
संघस्य चतुर्विध संघने
यस्य जे (श्रीसंघ) ना
स्फुरत्कार्योत्सर्गे प्रकाश थतुं एवुं
बलेन बळेकरीने [जेकायोत्सर्गेना

शासनसुरी शासननीअधिष्टायिका
सीमधरस्वामिन श्रीसीमधर [देवी
नीत्वा लेईजइने [स्वामिनी पासे
तत्कृतदोषशुद्धिमुदिता तेना दोषो
नी शुद्धीने इच्छती एवी
यक्षार्यिका यक्षासाध्वीने
आनयत् अने लई गयो
किंच शु वळी एतत् आ
ततु थोडा तत्प्रभावविभवै. तेना
प्रभावना विभवोए करी
तीर्थंकरत्व तीर्थंकरपणु
भवेत् होय ॥६५॥

श्लोक (६६) मो

भवति थाय छे हि निश्चे
भवपार संसारनो पार
शुद्धया शुद्ध एवी
साधुभक्त्या साधुनी भक्तीए करी
धनगृहपति धनसार्थवाहनो जीव
जीवानदवैद्येशवत् आदिनाथनो
जीव ने जीवानंद वैद्य तेनी पेठे
प्राक् पूर्व भवने विषे
प्रभुरपि मोटा एवो पण
हि निश्चे पयोधि समुद्र
तीर्यते तराय छे
चारुतर्या मनोहरएवीनौकाएकरी
तिमिरभरभृतोप्यंवा अंधकारे भरे
लो एवो रस्तो शुद्ध थायछे तेम
दीप्तया प्रकाशीत
दीपयष्टया दीप पक्तीए करी

श्लोक (६७) मो.

दानै दान देवे करी
प्रासुक भक्त प्रासुक एवो भात
पान जळ वसन वस्त्र
आवास उपाश्रय
औषधाना औषधोनो
मुने मुनिने
वैयावृत्यकृते वैयावच्च करवाथकी
च वळी

विस्मयकराः विस्मय करनारा
भोगा लोगो बल બળ च વળી
आप्यते प्राप्त थाय છે
श्रीमद्बाहुसुबाहुवत् સોભાયમાન
એવા બાહુ અને સુબાહુની પેઠે
परभवे પરભવને વિષે सा તે
कामगवीअपि કામધેનુ પણ
अहो આશ્ચર્યે
सधारीजलदानसाગરાचारो,જળપાન
कोमलकरस्पर्शैः કોમળ હાથે બ
જવાળવા વડે
अलतुष्यति પુર્ણ સંતોષ પામે છે
શ્લોક (૬૮) મો
धर्मं ધર્મ पुरुषभव પુરૂષ થકી છે
ઉત્પત્તિ જેની એવો
यत् જે કારણ માટે
एतत् એ વાત इदमेव એમજ છે
आर्यापि તપોવના પણ
पूज्या પૂજવા લાયક पुन પરંતુ

यस्या જે આર્યાની
धर्मसमुद्भवा धर्मथी ઉત્પન
गुरुजनेपुअपि ગુરૂજનને [વિષે]ની
समतिं ઉન્નતિ, ચઢતી [વિષે પણ
यत्पुरा જે કારણ માટે પૂર્વે
सौनन्दनमपि સુનંદાનો પુત્ર બાહુ
બળી રાજાને વિષે
अम्बिकासुतगुरौ અમ્બિકા પુત્ર
ગદાવરને વિષે
श्रीचन्द्रलाया श्रीच દનબાળામાંથીને
नहिं શું (મુક્તિનેમાટે)નથઇ [વિ ?
ब्राह्मी બ્રાહ્મી બેન
पुष्पवतीसुता પુષ્પવતીની પુત્રી
किल નિશ્ચે [પુષ્પચુના સાધવી
मृगावती મૃગાવતિ સાધ્વી
अपि પણ अभूत् થાતી હવી
मुक्तये મુક્તિને માટે ॥૬૮॥
શ્લોક (૬૯) મો.
किंपूज्यान શું પૂજવા લાયક નથી

श्रमणी ભાની મા શ્રુવરમા તે
ગાભછયો છે શાસ્ત્ર ્મ જેણે
दुर्वोधहन माहा मोवनेहुणकरनार
मोहहन् મોહને હરણ કરનાર
मात्रामक्त માતાનેવિષેઆસક્તએવો
दुवेरदत्तदयिता જે કુબેરદત્ત તેની
દયિતા એવી કુબેરદત્તા
साघवी इव સાધવીની પેઠે
जावावधि ઉત્પન્ન થયુ છે અ-
વધિ જ્ઞાન જેને
धन्या एव ધન્ય ! જાણવી
चिरतना ઘણા કાળની
व्रतघना' વ્રતરૂપધનછેએવીમાનવી
अपिआधुनिक्य પણ આધુનિક
शुभा પવિત્ર એવી [એવી
याकिन्या યાકિનીનામા સાધ્વીએ
हरिभद्रवादि વાદકરનારાઓનેવિષે
मुकुटः મુકુટ સમાન એવા જે
હરિભદ્રસરિ
स. बोधित' તે બોધ પમાડયો

वाङ्मात्रत' એકગાથામાત્રે કરીને

श्लोक (७०) मो.

अकृत કરતા હતા
भरतचक्री ભરતચક્રવર્તી
त्रिधसाधर्मीकार्चा સર્વ સાવર્મિક
कुरुत કરો (ભા.)ઓની અર્ચાને
तदनुमानात् તેના અનુમાનથી
श्रेयसे મોક્ષરૂપ કલ્યાણ માટે
अत्र અહીંયા उद्यम ઉદ્યમને
तत् તે માટે यदि જે
सकलधरित्री સર્વ પૃથ્વીને
प्रीणयति પૂરે છે અનુવાદ મેઘ
किमु શું नतन् ન ત્યારે
अरघट અર્હટ
क्षेत्रमात्र ક્ષેત્ર માત્રને
पृणातु પુર્ણ કરે ॥७०॥

श्लोक (७१) मो

श्राद्धाना શ્રાવકોને
सदुपासम શ્રેષ્ટ ઉપાસના કરનાર

बहुमताएच અતી અભીષ્ટ એવા
एकधर्मत्वत સાધર્મીપણાથી
साधुनामपि સાધુઓને પણ
जातु કોઈ સમયે
गौरवपद ગૌરવના સ્થાનરૂપ
वीतस्पृहाणाम् નિસ્પૃહ એવા
अमी આ (ઉપાસિકા)
रुग्नाशात् રોગને નાશ કરનાર
उपसर्गहृत्तवनत ઉપસર્ગહરસ્તો
ત્રથી ગૌરવતાના સ્થાનરૂપ થયા
श्रीमद्रबाहो શ્રીભદ્રબાહુના
यथा જેમ [(ઉપાસિકા
चन्द्रार्कोन्दवत् ચંદ્ર સૂર્ય અને
મેઘની પેઠે
उत्तमेपु ઉત્તમ પુરૂષોને વિષે
सहज સ્વાભાવિક
विश्वोपकारि વિશ્વનો ઉપકાર
व्रत વ્રત [કરનાર

શ્લોક (૭૨) મો.

स्त्रीपुसोपिअधिका સ્ત્રી પુરૂષ થકી
પણ અધિક એવી
त्रिपक्षविशदा માતૃપક્ષ, પિતૃપક્ષ
અને શ્વસુરપક્ષ એવા ત્રણે
પક્ષોએ કરી નિર્મળ
पुरत्नखानि પુરૂષરૂપ રત્નનીખાણ
स्वामिन्या સ્વામિની
मरुदेवया મરૂદેવા
तु सदृशी
सदृशी સરખી કોઈપણ
नभूता નથી થઇ
नभाविनीअपि થવાનીપણકોઇનથી
विश्वार्यो સર્વ વિશ્વમા આર્ય છે
जिनचक्रिणौ શ્રીરૂષભદેવજિનેશ્વર
થયાછે તથા શ્રીભરત ચક્રવર્તી
प्रथमत પેહેલેથી [થયાછે
यत्पुत्रपौत्रौ જે મરૂદેવનાપુત્ર રૂષભ
દેવ અને પાત્રા શ્રીભરત
अहो આશ્ચર્ય या જે
प्रागेव પ્રથમજ

શુભેહ્નિ શુભ દિવસને વિષે
અભૂત્ થતા હવા
શિવપુરપ્રસ્થાનકસ્યા શિવપુ પ્રત્યે
પ્રસ્થાનને વિષે રહેનારા
પ્રભો શ્રીઋષભદેવ તીર્થંકરની

શ્લોક (૭૩) મો

યા જે શ્રાવિકાઅપિ શ્રાવિકા પણ
અમલશીલપવિત્રિતાગાનિર્મળ એવા
શીળે કરી પવિત્રિતછે અંગજેનાં
સાશ્લાઘ્યતે તે વખણાય છે
ત્રિભુવનેપિ ત્રણભુવનને વિષે પણ
યથા સુભદ્રા જેમ સુભદ્રાશ્રાવિકા
યસ્યા॰ જે તે જેમ
ત્રિવારિચુલ્કાહિત પાણીની ત્રણ
અંજલીનેછાંટવેકરીનેકરીછેસર્વે
લોકતુષ્ટે લોકની તુષ્ટિ જેણે એવી
સ્રોત સહસ્રકવપ્રુત પોતાના હજારો
પાણીના પ્રવાહોએ કરી લોકોને
હર્ષ દેનારી થાય છે

સદ્દ્દશી સમાન
સગગા સગા જ્યાથી હોય

શ્લોક (૭૪) મો.

પુષ્પાક્ષતાદ્ભુત પુષ્પ,અક્ષત,અદ્
ગુણસ્તવનાદિભિદાત સ્તુત એવા ગુણ
સ્તવનાદિક તેના ભેદે કરીને
ત્રૈવિધ્યત ત્રણે પ્રકારે કરી કરવા
પ્રતિદિન પ્રતિ દિવસ
જિનપાદપૂજાજિનેશ્વરનીપગનીપૂજા
શ્રીશ્રેણિકાદિ શ્રીશ્રેણિકાદિ રાજા
જનવતજિનતાદિ ની પેઠે તીર્થંક-
દત્તે આપે છે [-ાદિક પદવીને
ચક્રાદય ચક્ર, લાકડી, દોરડી,
કુંભાર પ્રમુખ જે છે તે
કલશતામિવ કુંભાદિકનેજેમઆપેછે
મૃદ્દલસ્ય મૃત્તિકાના દલના ॥૭૪॥

શ્લોક (૭૫) મો.

સ્યાત્ હોય જિનાર્ચનકૃત જિનનુ
અર્ચન કરનારને

विशुद्धया मन वचन अने का
યાની શુદ્ધિયે કરી
श सुख विपदपि विपत्तिने विषे
यथा જેમ [પણ
दवदला દવદતીની પેઠે
स्वरत्न કલ્પવૃક્ષ
फलति किं नहि ફળેછે, શુ નથી
रोरे રોરમા न इंदु ચદ્રમા નહીં
अस्यति કે કે છે
तृष तृषाने, तृष्णाने
चपचोरे વળી ચકોર પક્ષીને વિષે

श्लोक (७६) मो

श्रीरामवत् શ્રીરામચદ્રની પેઠે
भो हे भव्य જનો
नय एव ન્યાય તેજ
सेव्य સેવવા યોગ્ય
प्रजानुराग પ્રજાને વિષે અનુરાગ
व्रत वित्तमूल પ્રતીતિ,વ્રત,આચાર
અને દ્રવ્યના મૂળરૂપ એવો
क કયો પુરૂષ
दक्षिणावर्त्त દક્ષિણાવર્ત્ત નામના
उपेत्य પામીને शख શખને
त्यजेत् ત્યાગ કરે
मुधा ખોટા એવા
श्यामलचित्रक કાળી ચિત્રવલ્લી
वा અથવા [રૂપ કોડાને

श्लोक (७७) मो

मनसि મનમા
वचसि વાણીને વિષે
शश्वत निरतर
न्यायव ન્યાયજ યોગ્ય
उत्तमाना ઉત્તમોને
यत् જે કારણ માટે
अमरवरलभ्या પ્રધાન દૈવતાની
પ્રાપ્તિએ કરી
पारदारिक्यचौर्ये પરદારાની ચો
રીના કાર્યને
अनुविषय देश દેશપ્રત્યે

अरातीन् निवारण करतो हतो
चक्रभृत्ब्रह्मदत्त ब्रह्मदत्त नामना
क थया [चक्रवर्ती
सुरसरिति स्वर्ग गंगाने विषे
पङ्क कचरो क थया
ईशचंद्रे शंकरना शिर उपर च-
वल्क* कल्क [द्रने विषे

श्लोक (७८) मो.

विद्याविभूतिमहिम विद्या, लक्ष्मी,
व्रतधर्ममोक्ष व्रत, धर्म [महिमा
सपक्षये स पत्तिनेमाटे [अनेमोक्ष
विनयएवविभु विनयतेजप्रमर्थछे
किमन्ये बीजाओए करीने शु
किं किं शु शु नामि नमि ते
सविनामि तेविनमीअमहितएवो
जिनत श्रीरीखवदेव तीर्थ करथी
नलेभे न पामतो हवो
पूज्याधिरेणुरपि पूज्यएवा तीर्थ-
करना चरणनी रज पण

पद्य जुओ
नमस्यएव नमन करवा योग्यज छे

श्लोक (७९) मो

किं मर्त्य माणसनुतो शु ज कहेवु
त्रिदशोपि देवता पण
अपास्तविनय त्याग कर्यो छे वि
नयने पराभवनु [नयजेणेएवा
सहाने हानियें सहित एवा
पद स्थानक यक्ष यक्ष तेने
वृद्धकर* वृद्धकर नामा
किंआर्यखपुटाचार्येण शु आर्य
खपुटाचार्ये
नाशिक्षित न शिक्षा कर्यो
किंवा विष्णुकुमारत वळी शु
विष्णुकुमार जे मुनीश्वर तेथकी
न नहीं नमुचि मृत्वा नमुचीमरीने
अगमन् पाम्यो दुर्गति दुर्गतिने
अघौघ नदीना जळनो समुह
वरुउत्रव ऊंचा एवा वृक्षने

रजति ભગ કરે છે
वा नम्र અથવા નમ્ર
तुनोवेतसम् વેતસ નામના વૃક્ષને
ભગ કરતો નથી ॥ ७९ ॥

श्लोक (८०) મો.

राज्य રાજ્ય शक्रकृताभिषेचन ઇંદ્રે
કર્યો છે અભિષેક જેનો
अहो આશ્ચર્ય रूप રૂપ
त्रिलोकेऽपि ત્રણ લોકને વિષે પણ
असत् નથી વિદ્યમાન
सारूप्य સમાનપણુ
च અને વળી
सनत्कुमारनृपतेः સનતકુમાર રાજાને
सोऽपि તે પણ [હતા
अगवैराग्यत અંગને વિષે વૈરા
ग्यं કર્યો [ત્યાંથી
चारुतप મનોહર તપને
मलग्निरपि તે લબ્ધિએ સહીત
तन् તે [થયો તો પણ
स्व પોતાના અંગને સારૂ કરવાનો
नाचिकित्सत् ઉપાય ન કરતો હતો
पुन ફરીને
रज्येह राજી થાય વાડ
प्रतिकर्मनिर्मलकृतौ પ્રતિકર્મે કરીને
છે નિર્મળ કાતી જેની
क કયો પુરૂષ
कुप्यपात्रे તામ્ર પાત્રને વિષે
सुधी રૂડી બુદ્ધિ ॥८०॥

श्लोक (८१) મો.

आजन्मात જન્મથી આરંભીને
अनन्तमुदि અનંતછે [મરણપર્યંત
દુઃખાદુઃખ જેમાં
भवे સંસારને વિષે
वैराग्य વૈરાગ્ય अल्पेव હોય છેજ
तद्व्यक्त તે સ્પષ્ટ દેખાય છે
हेतुषु વૃષભાદિ હેતુ છતે
सत्सु પ્રસિદ્ધ એવા
किन्तु કેમ મગતિ થયો

प्रत्येकबुद्धेष्विव प्રત્યેક બુદ્ધોને વિષે જેમ વૈરાગ્ય
सूर्यादमनि સૂર્યમણીને વિષે
अनल અગ્નિને पय અમૃતરૂપદુધને
शशिमणौ ચંદ્રમણીને વિષે
स्वर्ण સુવર્ણને
सुवर्णावनौ સુવર્ણની પૃથ્વીમા
कोऽद्राक्षीत् કોણ એતા હવો
पुन વળી [વિષે
अर्कचन्द्रहुतभुगृयोगान સૂર્યમણિ, ચંદ્રમણિ, સુવર્ણ તેને એટલે અનુક્રમે સૂર્યમણિને સૂર્યનો, ચદ્રમણિને ચંદ્રનો, તથા સ્વર્ણભૂમિને અગ્નિનો યોગ હોવાથી અગ્ની, દુધ, અને સુવર્ણ
कुतोपि ક્યારેપણ [ઉત્પન્ન થાય છે
पतिवा ઉત્પન્ન થાય છે તેમ

શ્લોક (૮૭) મો

सुप्राप પ્રાપ્ત થએલુ હોય
शुद्धपात्र શુદ્ધ પાત્ર
धनमपि દ્રવ્યપણ विशद શુદ્ધ
किंतु તો પણ
निष्पुण्यकामा પુણ્ય રહિત જીવોનુ
नो वित्त નથી દ્રવ્ય
पात्रदानप्रति પાત્રદાન પ્રત્યે
भवति થાય છે मति: બુદ્ધિ
यत्र જેને (વિત્તને) વિષે
शुद्धाशनाद्यै શુદ્ધ અશનાદિ વડે દાન દેવાની
आद्योऽर्हन् આદિનાથજીજેતીર્થંકર
वर्षमेक એક વર્ષ પર્યંત
प्रतिदिन દરરોજ अगमत् જતાહુવા
शुद्धभैक्ष्येऽपि શુદ્ધ છે અન્ન જેમા
देशे દેશને વિષે
श्रेयासस्तु શ્રેયાસ રાજા જે છે તેજ
मात्रएक અદન કરવા યોગ્ય એક
सुकृतिषु સુકૃતિજનનેવિષે [એવા
कृतवान् કૃતાર્થ એવો

स्व पोतानी पासे रहेवा शेव-
डीना रसने
प्रमो पारणेन श्री आदिनाथना
पारणाना करावने करीने

श्लोक (८३) मो

यद्यपि तद्यपि सरस विरस एवु
शुद्ध बेतालीसदोषरहितएवु दान
चदनात् चदन आडानी पेठे
प्रवृत्त दीधेलु झटिति उतावळथी
फलति फळे छे पात्र पात्रने
अन्यत्र कुपात्रने विषे नो नहीं
चार्नेपि सारू एवु
स्व पोतानु द्रव्य दीधु होय तोपण।
जलधिजल समुद्रनु खारू पाणीछे
वारिवाहे मेघने विषे
अमृतिस्यात अमृतवाळु थाय अ-
थवा अमृत समान मिष्ट थाय
मधुरमपि मधुर एवु पण
हि निश्चे दुग्ध दुधछे तोपण

पन्नगास्ये सर्पना मुखने विषे
विषीस्यात् विषवाळु थायछे।।८३।।

श्लोक (८४) मो

स्त्रीविभ्रमै स्त्रीना हावभाव कटा-
क्षादिके करी
चलति चलायमान थाय छे
ऽल्पमना चचळ छे मन जेनु
एवो पुरुष
न धीर धीर पुरुष चलायमान
श्रीस्थुलीभद्रवत् श्रीस्थूलिभद्रनीपेठे
तादृग्भगमकटेपि तेवा प्रकारना सक-
टने विषे प।।
चूर्णीभवेत चूनो थइ जाय छे
दृषद् पाषाण अयोपि लोहुपण।
निलीयते विशेषे करी लय पामेछे
च अने वैडूर्य वैडूर्यनामनुरत्न
रति पामेछे विदलति विकाने
ज्वलनात् अग्नि थकी
पुन न परतु नथी ।८४।।

શ્લોક (૮૫) મો

सद्रूपयौवन સારૂ રૂપ અને સારૂ
गुण સારા ગુણોએ કરી [યૌવન
आगतसानुराग આવ્યો છે અત્યંત
સ્નેહ જેને
विसेशदत्ततनया ધનદત્ત નામના
વ્યવહારીની કન્યા તેના
પિતાએ આપી
नयनेष्वभेदान् તો પણ તેના(કન્યા
ના)નયણ બાણે કરી ન ભેદાણા
वज्रेण વજ્ર સમાન
वज्रमुनिना વજ્રમુનીએ
स्वयशोऽर्णसा પોતાના યશ રૂપ
જળે કરી
असत्सगाशुचि અસત્સંગ થકી
અપવિત્ર થએલુ એવુ
क्वचित् કોઇ વખત
अपूयत પવિત્ર કરતા હવા
शीलमेर શીલનેજ ॥૮૫॥

શ્લોક (૮૬) મો.

तप તપને
शिवकुमारवन् શિવકુમારની પેઠે
चरति આચરણ કરે છે
मंदिरस्योऽपि મંદિરને વિષે રહ્યો
य જે પુરૂષ [છતો પણ
स તે પુરૂષ
देवपरिषद्यपि દેવતાઓની સભાને
વિષે પણ
सुविमहत्त्वविस्फूर्त्तिभृत् તેજનામહ-
ત્વની વિસ્ફૂર્તિને ધારણ કરનારો
कृशान्वरुशतापनोल्लसितवर्णिक અ
ગ્નિના મોટા તાપે કરી પ્રકા
શીત છે વર્ણ જેનો
काचन સોનુ જે છે તે
नधातुपु નથી ધાતુઓને વિષે
विशिष्टता વિશેષપણાને શુ
नृपति मौलिता રાજાના મુકુટ
પણાને શુ નથી પામતો

एति च વળી પામે છે ॥૮૬॥

શ્લોક (૮૭) મો

तप तप

सकलकर्मभिद् સકળ કર્મને ભેદનારૂ

विविधलब्धिकृत् અનેક પ્રકારની

निश्चित નિશ્ચે છે [લબ્ધીને કરનારૂ

गृहे ઘરને વિષે

पुरे च પુરને વિષે વળી

दुर्भगोपि દુર્ભાગ્ય એવો પણ

अहह ખેદે

नदिषेणोद्विज: નદિષેણ નામા

व्रते વ્રતને વિષે [બ્રાહ્મણ

शमतप: પર શમ અને તપને વિષે તત્પર છતો

सुरनरैकवश: દેવતાને અને મનુષ્ય

अभवत् થતો હતો નિવારવા યોગ્ય

रविगदलनतापित સૂર્ય અને અગ્નિ એણે તાપ પમ ડયા છતા

श्रयति આશ્રય કરે છે

दीप्तिं દીપ્તિને

आमोघट આદીનો કાચો ઘડો

શ્લોક (૮૮) મો

दान દાન

वित्तव्ययन દ્રવ્યના વ્યયે કરી

अपरयुवतिरतित्यागत પરસ્રીને વિષે રતીના ત્યાગ થકી

शीललीला શીળની લીલા પ્રાપ્ત થાય છે

नानाहारपरिहारत નાના પ્રકારના આહારના પરિત્યાગથકી

तप, इह આ લોકને વિષે તપ

तत् તે માટે [થાય છે

अहो આશ્ચર્યે છે ભવ્ય જનો

हृदि હૃદયને વિષે

अपध्यानहीना દુષ્ટ ધ્યાન રહિત

भावनं तु ભાવને કરો [છતા

येन જે ભાવે કરી અપિ પણ

अखिलसुरभृता ભમઅસુખને નાર-
ણ કરનાર એવા પુરૂષોની મધ્યે
बलकलस्यइव વલ્કલ મુનિની પેઠે
मुक्ति મુક્તિ થઈ
मिष्टास्वादै: મિષ્ટ ભોજનાએ કરી
यदि જો स्यात् થાય
ननुमनुपद्रुता वितर्के શરીર પટુ
क न કયો પુરૂષ નહીં [તાને
ता ते कारयेत्तन ્રે ॥૮૮॥

શ્લોક (૮૯) મો

य જે (ઇલાપુત્ર) दान દાનને
नददौ આપતો ન હતો
तथैव તેમજ न तप તપ ન હતુ
शीलार्हदर्चागमे શીલ અને જિનની
પૂજા તથાઆગમ શ્રવણને
प्रस नेनामा [વિષે
अनार्ययुज, અનાર્યલોકાનેયોજના
अत्र અહીંઆ [ક તા એવા
केवल કેવળ જ્ઞાન अमून् હોતુહવું
भावात् ભાવના ભાવવા થકી
इलानदने ઇલાનદનને વિષે
स्वर्णाद्रौ સુવર્ણાદ્રિને વિષે
ज्वलनेन અગ્નિએ કરી
वन्हिदपदो ચકમકનાપાષાણનેવિષે
गाढमियोघट्टनै અત્યંત પરસ્પર
ઘસવાથકી પ્રકાશ ઉત્પન્ન થાય છે
आदर्शे દર્પણને વિષે
रविणा સૂર્ય થકી (કાંતી ઉત્પન
થાય છે)
महौषधिवने મહૌષધિના વનનેવિષે
किंतु શું स्वभावेन સ્વભાવે કરીને
भा કાંતિ ॥ ૮૯ ॥

શ્લોક (૯૦) મો

मातु માતાના
गर्भावतारे ગર્ભાવતારને વિષે
चतुरधिकदशस्वप्न सत्सुचितो ચૌદ
સ્વપ્ને કરી ભાગ્ય ગોપત્તિ
प्राक् પહેલા [વાળાએવા

जातौ ઉત્પન્નથયા ચો જે એ
एक रात्रौ એક રાત્રીને વિષે
अजितसगरयो શ્રી અજિત નાથ
તીથંકર અને સગર ચક્રીની
पुण्ययौ પુણ્યશાળી એવા
पश्य જુઓ आर्ति અતીને
आगर्भोत्पाद ગર્ભે રહેવાના આર-
ભથી તે ઉત્પત્તિ પર્યંત
इंद्रै ઇંદ્રોએ असुरसुरनरै અસુર
દેવો તથા મનુષ્યોએ
सेवनीय· સેવન કરવા યોગ્ય
त्रिलोकिनाथः ત્રણ લોકના નાથ
अर्हन् તીર્થંકર एक એક
आसीद् થયા
भरतनृपनत· ભરત એનના રાજા-
ઓને નમસ્કાર કરવા લાયક
अन्य બીજા કોઇ च અને
चक्री ચક્રવર્તી द्वितीय બીજા
श्लोक (૯૧) મો

तुल्य તુલ્ય
तीर्थाधिपत्य તીર્થાધિપતિ પણુ
चलमपि બળપણ(સર્વ તીર્થંકરોનું)
सदृश સરખુ सर्व तीर्थकराणा સર્વ
किंतु તોપણ [તીર્થંકરોનુ
श्रीमल्लिनाथ શ્રી મલ્લીનાથ
प्रथयति વિસ્તાર કરે છે
सुकृतै સુકૃતોએ કરી
किंचित् કાઇક आश्चर्य આશ્ચર્યને
उच्चै ઉત્તમ એવા
पूर्वाह्ने પૂર્વ પહોરને વિષે
यस्य જેને (મલ્લિનાથને)
जज्ञे ઉપન્યુ व्रतमपि વ્રતપણ
सुलभ સુલભએવુ केवल કેવળજ્ઞાન
च વળી अपराह्ने અપરાહ્ણ
ज्ञान જ્ઞાન [કાળને વિષે
नाभेयवीरप्रमृतिजिनपचे अपि ઋષભ
દેવથી વીરભગવાન પ્રમુખ જીન
अभूत् થયુ [પતિને પણ

यत् જે (કેવળ જ્ઞાન)
चिरेण ઘણા કાળે ॥ ९१ ॥

શ્લોક (૯૨) મો

श्रुत्वा શ્રવણ કરીને
आह्वान આહ્વાનને વિષે સ્ત્રીના
ता તેને (સ્ત્રીને)
अनुसरति અનુસરેછે રસ પામે
हसकोमलपादेन નેપુરે કરી અધિક
નાદ કરતા એવાસ્ત્રીના પગે
अशोक અશોક વૃક્ષ [કરીને
स्पृष्टमात्र સ્પર્શ કરાણો એવો
तिलककुरवकौ તિલક અને કુર-
બકનો વૃક્ષ
सुवनालिंगनाभ्या સ્ત્રીનાચુબનઅને
આલિગનથકીપોષણુનેપ્રાપ્તથાયછે
पुष्पेत् પોષણુને પ્રાપ્ત થાય છે
वक्त्रान्नवासाधिकरससुरया કામિ
નીના મુખ કમળનાપરિમળેકરી
અધિકછેરસજેમાએવીમદિરાએ
કરી છાટયો એવો
केसर કેસર વૃક્ષ પોષણ થાયછે
चेत् એવળી વિકાર વિષયવિકાર
अपि પણ [ઉત્પન્ન થાયછે
णपाम એ પૂર્વોક્ત વૃક્ષ વિગેરે
तत् તો [એકેંદ્રિ જીવોને
सत्यकीव સત્યકીની પેઠે
अधिकविषयरति અધિકછેવિષયમા
यातु પામે [પ્રીતિજેને એવોજીવ
किं કેમ નો નહીં
भवार्त्ति ભ સારના દુ ખનો॥९२॥

શ્લોક (૯૩) મો

ससारारण्यमध्ये ભ મારરૂપ વગ
ડાને વિષે
मधुरसुरसकटुप्रातभृत् પ્રથમ મધુર
અને અ તે કડવા ફળનો દેનાર
कामधूर्त्ते કામ રૂપ ધૂર્ત [એવો
दक्षान् ડાહ્યા એવા
मूढान् च મૂઢો અને વળી

तत्तत्सुखल्यमजनै तेतु विनि
श्वर એવાલવમાનસુખનાભોગ-
प्राणिन प्राणीઓને [વાએકરીને
निष्प्रतार्य છેતરીને हत्वा હરણકરીને
तत्पुण्य वित्त તેના પુણ્યરૂપ વિત્તને
पमयति પમાડે છે
दुर्गतिं નરક ગતિ પ્રત્યે
ब्रह्मदत्तयथा બ્રહ્મદત્તને જેમ તેમ
तत् તે पूर्व ભ્રાતાઇન (બ્રહ્મદત્તનો)
પૂર્વ જન્મનો ભાઇ જેમ
धीर ધીર એવો शिव મોક્ષ પ્રત્યે
अटति અટન કરે છે
पुन त વળી તે કામદેવને
तपोऽस्त्रेण તપ રૂપ અસ્ત્રે કરીને
भित्वा ભેદીને ॥ ९३ ॥

શ્લોક (૯૪) મો

गीथामृताविरतिकर्णपुट गीत રૂપ
અમૃતને વિષે છે અત્યંત પ્રીતિ
જેને એવા છે કર્ણપુટ જેના

त्रिपृष्ठ पर्यङ्क पाल्इव त्रिपृष्ठ ગજાનો
कष्ट કષ્ટને [शय्यापालकतेजन्म
उवैति પ્રાપ્ત થયો घोर ઘોર
सच्छद्मलुब्धकक्तृ तादृभुतगीतलुब्ध
છળયુક્ત એવા પારધીએ કરેના
અદ્ભુત ગીતનેવિષે લોભાએલો
એવો અને તે ગાને કરી
बद्ध બંધાએલો विलोक्य જુઓ
मृग મૃગને भयनिहूणगम् ભયેકરી
કંપાયમાનજેનુ અંગછે॥९४॥

શ્લોક (૯૫) મો

स्यात् હોય
क्षुल्लकाभिधकुमारवत् ક્ષુલ્લકનામા
કુમારની પેઠે
अस्थिरेषु અસ્થિર પદાર્થોને વિષે
स्थैर्याय સ્થૈર્યને માટે
गीतमपि ગીત પણ
बोधकर બોધ કરનાર
कदाचित् ક્યારેક

बालोपि બાલક પણ
निर्वृतिं નિર્વૃતિને
उपैति પ્રાપ્તથાય નિશમ્ય સાંભળીને
सम्यक् રૂડે પ્રકારે
मात्रोन्निताति માતાએ કહેવા
कलमन्मथगीतकानि મનોહર કામ
ગીતોને ॥ ૬૫ ॥

श्लोक (૯૬) મો

नोविंदति જાણતો નથી
वाणशीतानपि ઉષ્ણ શીતાદિકને
न मद् નથી મારૂ [પણ
असनअपि ખરાબપણ વસ્ત્ર કહેલુ
आविष्करोति પ્રગટ કરે છે
द्धु सद्गघान् સુગંધ દુર્ગંધને
नवेत्ति જાણતો નથી
प्रथयति વિસ્તાર કરે છે
न रसान् રસોને નહીં
रूपनिर्मग्नदृष्टि રૂપને વિષેજ છે
નિમગ્ન દૃષ્ટી જેની એવો પુરૂષ
तद्दृष्ट्वा તે રૂપ જોઇને
एकेंद्रिये એકચક્ષુ ઇંદ્રીયના વ્યાપા
अस्मिन આ [ગ્માઆસક્તહોવાથી
अहितहितमति: અહિત અને હિ
त ज्ञान [તની મતિવાળો
कुमाराप्रनष्टौ કુમારાગ્ર નષ્ટી
चपापु स्वर्णकारे च પાપુરીનોગ્મોની
विवशहारि પરવશ દ્રષ્ટી થએ છને
यथा જેમ
पचशैलेशदेव्यो પંચ શૈલ દ્વીપની
(હાસા પ્રહાસા નામની દેવી
ઓનુ રૂપ જોઇને) ॥ ૯૬ ॥

श्लोक (૯૭) મો

आस्ता રહો सत्तरूपम् પ્રગટ રૂપ
आलेख्यचित्रस्य ચિત્રિતએવારૂપના
आलोकेऽपि જોવાને વિષે પણ
क्लेशएव કલેશ એજ
अनिरागात् અસંત રાગથી
सुज्येष्टा સુજ્યેષ્ટા સ્ત્રીની

श्रीश्रेणिकक्ष्मापवत् શ્રીશ્રેણિકરાજા
स्यात् હોય [ની પેઠે
नणशाति હરણને થાક નથી
भ्रातर्वारीक्षणात् જળ જોવાના
किम् શું ? ॥૯૭॥ [લેવાથી

શ્લોક (૯૮) મો

स्यात् હોય यद्यपि ગવ પણ
यत तत अपि જ્યાથી ત્યાથી પણ
अधिगत આવ્યો એવો
क्लेशाय ક્લેશને માટે
नाशाय નાશને માટે च વળી
तत्चाणाक्यधियाऽतुरः તેતો ચાણા
ક્યની બુદ્ધિએ કરી આતુર
થકો ક્લેશને પ્રાપ્ત થએલો
श्रुतिमगात् શું તમારા કાને ન
આવ્યો
मंत्रीसुबधु સુબધુ નામા મંત્રી
किं શું पश्य જુઓ [તે હે ભવ્યો
क्लिश्यति ક્લેશ પામે છે

पुष्पसौरमभृत પુષ્પ સૌરભને
ધારણ કરતો એવો
सर्प सदर्पोपिसन् અહંકાર યુક્ત
એવો છતો ગર્વ
साय સાયકાળને વિષે
चलयुक्तकोशग्रथन અને કમળ
કોશના બંધનને
अलि प्राप्नोति ભમરો પામે છે
गरातितृट् ગવને વિષે અસ તઝે
તૃષ્ણા જેને એવો ॥૯૮॥

શ્લોક (૯૯) મો

विस्रे બીભત્સ એવા
धातुभि સાત ધાતુએ કરી
अग અંગ एतत् આ
अघटि બનેલુ છે प्रागेव પૂર્વેજ
तत्रापि વળી તે અંગને વિષે પણ
अहो આશ્ચર્ય दुर्गंध દુર્ગંધ થાય છે
प्रतिक्रमेणापि દુર્ગંધ મટાડવાને માટે
हि નિશ્ચે (દુર્ગંધજ નિકળે છે)

यदि बाह्य કૃત્રિમ આનાદિ
મુનુષાયે કરીને શુદ્ધ કરે છે
प्राक्संत પૂર્વ કર્મના યોગથી
यश्चन ગાઢ
दुर्गंधेव દુર્ગધાનામા નારીની પેઠે
मृगातनूजवत् મૃગાપુત્ર લોઢ્યની
अत' એકારણ માટે [પેઠે
मौरभ्ययत्न સુગંધનો યત્ન
अत्र એ પૂર્વોક્ત અંગને વિષે
क શો કરવો
गधद्रव्यचयै ગંધ દ્રવ્યના સમૂ
निवोध જાણો [હોયે પણ
शुचिता પવિત્રના કાશી
नीलिमाभाजने ગળીના પાત્રને વિ

શ્લોક (૧૦૦) મો.

स्पर्शेतिगृध्नु સ્પર્શને વિષે અતિ ગૃ
अविरलीअपि અત્યંત તપવાન એવો
याति પ્રાપ્ત થાય છે [પણ મૃગ
दुःख અત્યંત દુઃખને

स्रोतमूपइव પ્રદ્યોતનામા રાજાની પેઠે
मन्यमयेन (અભય કુમાર નામા)
મંત્રીના ભય વડે
यद्ध બાધેલો એવો કોવા કયો પુરૂષ
जमगाव्यन् ગ્રહણ કરી શકને
इम હસ્તીને પણ આ (પ્રત્યક્ષ
જગતમા પ્રસિદ્ધ એવો હસ્તી)
नचेत् એ નહીં
करेणुस्पर्शागधी હાથણીના સ્પર્શને
વિષે છે અંધ બુદ્ધિ જેની
खगिनगर्तमतो તૃણથી ઢાંકેલા ખા
ममविष्यत् પડશે તો [ડાને વિષે પ્રાપ્ત

શ્લોક (૧૦૧) મો.

य જે स्पर्शमौरयुल्व સ્પર્શ ઇદ્રિય
इठवि ઇચ્છે છે [રૂપ સુખને રત
मूढबुद्धि મૂઢ છે બુદ્ધિ જેની
એવો પુરૂષ
सिद्धिप्रदेन સિદ્ધિને દેનાર એવા
तपसा તપે કરીને

।
१
મા
વો
ણે
આ
ળી
ર
॥
રતો
હવો
રતી
નારા

સુકુમારિકાઇવ સુકુમારિકાનીપેઠે
ચિંતામણ. ચિંતામણીથી
સકલભૂતલરાજ્યદાતુ'નમસ્કૃ'ની
ના રાજ્યને દેનારા એવા
યાલ ભૂર્ખ જન સ તે
ભૂગ્ગણવાન જુઝવા યા ાને
ધુર્ણુતે માગેછે સુધારતે ભમ્યાકનો

શ્લોક (૧૦૦) મો

ી મત્ત નિ નત્ત્વપણુ
નિરયત્વ નિર્દયપણુ
વિવિધવિનગ્ના વિવિધપ્રકારની
જીવોને વિડબના તે ગર્વ
શૌચનાશાત્મહાનિ પવિત્રતાનો
નાશ તથા આત્માની હાની
અપ્રત્યય અન્વનેપણુ
વૈરવૃદ્ધિ વે ની વૃદ્ધિ
વ્યસનાપર ડુવ્યસનના ગ્જ
ઇહ આલોકમા અમુત્ર પરલોકમા
દુર્ગતિર્વાતિ દુર્ગતિની પ્રાપ્તિ

ચૌર્યસ્યઃસ્માપવત્ ચૌરવ્યસનની
તત્ તે માટે [પેઠે
વ્યસનવિરમણે વ્યસનના વિરમ
કિં શુ [ાને વિષે
દક્ષા ડાહ્યા પુરૂષો
નયતાય્વ યત્ન નથી કરતા
જાનત જાણતા છતા
અધકૂપે આંધળા કુવાને વિષે
મા પતત મા પડો ચલતમા માથાનો
દગવિષાદે દૃષ્ટિમાત્ર જેને વિષ
પથા માર્ગે રહ્યુછે એવા સર્પના
દે દે (દક્ષા) ॥ ૧૦૨ ॥

શ્લોક (૧૦૩) મો

રુક રોગ પથ્ય પથ્ય
ચ વજી રમૈઃ ગ્મોએ કરી
યથા જેમ બહુતયા ઘણીરીતે
સસેવિતૈ સેવન કરેલા
લોલુપૈ ગ્ગ લોલુપ એવા પુરૂષોએ
ધીરૈ ધીર પુરૂષોએ યા ન

विधिना विधिએ કરીને સેવન
भवेत् થાય [કરેલા એ કરીને
अपि પણ પાઠાંતરે પાઠાત્થી
बहुतयाशूनेन અત્યંત ભોજનના
[પ્રીતિવાળાને
सतोविणा રસોથી એવા પુરૂષે
योग्यायोग्यतयाऽशितैः યોગ્યાયો
इह અહિં [ગ્ય ભોજનથી
तथा તેમ ससारमोक्षावपि સંસાર
અને મોક્ષપણ પ્રાપ્ત થાય છે
यत् જે કારણ માટે
नानारसलालस નાના પ્રકારના
સ તે [રસમાં લોલુપ એવો
मथुरामगु મથુરા મંગુ નામે
भव સંસાર પ્રતે [આચાર્ય
भ्रांतवान् ભમતો હવો
यत् જે કારણ માટે
तीर्णं સંસારથી તરી ગયો
च વળી सुढढण સુઢઢણ મુનિ
समम्अघै પાપ સહીત

सन्मोदकमोक्र सारा લાડુને
ચુરણ કરીપરઠવનારા૧૦૩॥

श्लोक(१०४)मो

किं શું जय જીવતા યોગ્ય
रसनेंद्रियेण રસના ઇંદ્રિયે કરીને
स તે પુરૂષ महान् મોટો પુરૂષ
य જે सत्वरक्षारुचि જીવરક્ષાણમાં
यद्वत् જેવીરીતે [રૂચીછેજેનેએવો
धमरुचि धर्मरुचीनामा साधुतेणे
कुतुवक કડવા તુંબડાને अलौ આ
पकान्नवत् પાકેલી કરીની પેઠે
भक्षयेत् ભક્ષણ કર્યું किंवा શું વળી
विश्वहिताय વિશ્વના હિત માટે
न उदरगत ન ઉદરમાં રહેલા
सिंधु સમુદ્ર दधौ धारण કરતો
वाडव વડવાનળને [હવો
सारमादिसुरा સમુદ્રમંથનકરતી
વખતે સાર ગ્રહણ કરનાર
દેવનાઓનો થયા

તથાપ તે જલદી નરિષ વિષને નહી
કિં શુ નીલકંઠ મહાદેવ
પપૌ પાન કરતા હવા ॥૧૦૪॥

શ્લોક (૧૦૫) મો

સપ્તાપિ સાત એવા પણ
વ્યસનાનિ વ્યસનો
પાપસદનાનિ પાપનાઘર એતાનિ એ
વ ર્યાનિ વર્જવા યોગ્ય
યત્ જે કારણ માટે
સત્કર્મોપિ મારા કર્મને કરનારો
ન નથી [હોય તો પણ
શસ્યતે વખણાતો વ્યસન દુ ખ
અત્યાસેવયા અતિ સેવનાએ
સ્યાત હોય યથા જેમ
સ્નેહોપિ સ્નેહપણ અર્હતિ અરિહ ત
ભગવાનને વિષે પણ
ગૌતમસ્ય ગૌતમને
ગણના પૂર્વની ગણના
અકાલે ચ અકાળને વિષે વળી

કોશાગુહે ચૂલિભદ્રને
ગ્લાનિ વ્યસન રૂપ
પાત્માત્રિતે પારા માથે અત્યત
હિ નિશ્ચે [ભાવના કરેના
કનકે સુવર્ણને વિષે
અરિષ્ટ અ ષ્ટ થાય છે
ફલે ફળને વિષે અનાર્તવે રૂતુ વિ-
નાના સમયમા ઉત્પન્ન થએલા

શ્લોક (૧૦૬) ઠો

ઘુતેન ઘુતે કરીને
અર્થ ધન અથવા શાસ્ત્રના અર્થ
યશ યશ કુલક્રમ કુલાચાર
કલા બોતેરકળા સૌંદર્ય સુંદરપણુ
તેજ તેજ સુહૃત સુમિત્ર
સાધૂપાસન ગુરૂ પર્યુપાન્તિ
ધર્મચિંતન દાન શીલાદિ ધર્મચિંતા
ગુણા ગુણો નશ્યતિ નાશ પામેછે
સતઅપિ વિદ્યમાન એવા પણ
હિ નિશ્ચે યદ્વત્ જેમ

पाडुसुतेषु પાચ પાડવોને વિષે
तद्युतसुधीपु તે ઘુત થકી ભ્રષ્ટ
થઇ છે બુદ્ધિ જેની એવા
आग्निभावर्जित्ते આદિત્યની કાંતી
निश्चे વિશ્વને વિષે [થી રહિતએવા
किंतमसा શુ અંધકારે કરી
स्फुट પ્રગટપણે
घटपटस्तभादि ઘટ,પટ,સ્તભાદિક
वा लक्ष्यते અથવા લક્ષ્ય થાય છે

શ્લોક (૧૦૭) મો

नूत्त ઘૃતને ન નથી કિં શા માટે
तनत ત્યાગ કરતા કિં શા માટે
दद्दत ખાણીઠા स्वदेह પોતાનાદેહને
छाग બકરાને च અને
मूत्रयसि મૂત્રાવોઠા કિં શા માટે
वद्ने મુખને વિષે स्वकीये પોતાના
तन् તે માટે तादृशी તેવી
प्रियतमा પોતાની સ્રી દમયતી
सहित સહીત

नल अपि નળ રાજા પણ
जानीत તમેજાણો कोरडव દગિદ્રીની
राज्यसुखात् રાજ્ય સુખથી [પેઠે
निरस्त ભ્રષ્ટ થયો છેને॥૧૦૭॥

શ્લોક (૧૦૮) મો

मासाशनात् માસ ખાવા થકી
न नरकत्व નરક ન હોય એમ
तत ते માટે [બનતુજ નથી
स त्वेव तदेव तल्लोलुप તે માસના
અશનમા લોલુપ એવો
हरिनृप હરિ નામના રાજાને
कृतवान् કરતો હવો
सरोप રોષ યુક્ત એવો કિં શુ
पाकपेशलतराशनदत्ततृष्णे પાકે કરી
ને અત્યત મનોહર એવુ છે
અશન જેનુ એવા પદાર્થને
વિષે દીધી છે તૃષ્ણા જેણે એવા
किंपाकभोजिनि વિષ વૃક્ષના ફળનુ
ભોજન કરનારને વિષે

मृतेरपि मरणनो पण
सहायोस्ति म देह छे ॥१०८॥

श्लोक (१०९) मो.

स्नेह स्नेह दयापि दया पण
हृदि हृदयने विषे का शी
आमिषलोलुपाना आमिषने विषे
लोलुप एवा प्राणीयोना
किं शु चिह्णापि चिह्णा पण
पवित्मासदलानि पति श्रेणिक रा
जना मारना कडकाने
नैच्छत् न ईच्छती हती
नाम्नाति किं शु नथी खाती
निजकुटुम्बमपि पोताना कुटुंबने
द्विजिव्ही सर्पिणी [पण
स्थान स्थानने स्व पोतानु
अन्यत्अपि बीजा स्थानने पण
किं शु दहतिइह अहीं बाळे छे
न अग्नि नथी अग्नि ॥ १०८॥

श्लोक (११०) मो.

न नथी अकृत्यकृत्यवित् अकृत्यअने
अर पूरी रीते [कृत्यने जाणनारो
मधुपानमत मधु पानथी मदो
न्मत थएलो
मूलाभिभूतइव मूल प्रेतादिके प्रा
भव पमाडेलो होय नहीं शु ?
शुन्यमनोवचोंग शुन्यछे मन वचन
किं शु [अनेकायाजेनीएवोछतो
देवकीपरिणये देवकीनापरिणयनेविषे
मदपारवश्यात् मदनापरवशपणाथी
नआरेपि न आविगणु कर्यो
जीवयशसा कंसनीस्त्रीजीवयशाए
अपि पण अपिमुक्तर्षि अति
मुक्त नामना रुपीने ॥११०॥

श्लोक (१११) मो.

मधु मधने, दारुने मधुरवचोभि
मधुर एवा वचनोए करी
प्रेयसीप्रेरित प्रियाए प्रेर्यो एवो
य जे पुरुष पिबति पीए छे

निजकुलोचिताचारचिंता પોતાના કુ-
ળના ઉચ્ચ આચારની ચિંતાને
विमुच्य મુકીને
घरगंचिवत् વર રૂચિની પેઠે
इहापि આલોકને વિષે પણ
प्रेक्षते જુએ છે दुर्गर्ति દુર્ગતિને
ना તે પુરૂષ क्ष्व અને જ્યાથી
तनुदृढता શરીરની દ્રઢતા
स्यात् હોય भोगिमुखाज्यमोगे સર્પે
ગેરેલા ઘૃતથી ॥ ૧૧૧॥

શ્લોક (૧૧૨) મો.

वेश्या વેશ્યા
निखिलजन આખા વિશ્વની એઠે
अत्र આ સંસારને વિષે
तत् તે કારણ માટ अहो આશ્ચર્યે
पानीयशालाजले પાણીની પરબના
यद्वत् જેમ [જળને વિષે
यादविकाशने કદૈઇના ભોજન
च વળી [ગૃહને વિષે

शुचिता પવિત્રતા का શી
प्रायश प्राये બહુ પ્રકારે કરી
तादृशी તેવીજ [વેશ્યા પણ
तस्मात् તે કારણ માટે सा તે
कृतपुण्यवत् કૃત પુણ્ય નામા
શેઠની પેઠે
कृतकमुच्छोकोदया પહેલા કર્યાછે
મોદ એટલે હર્ષ આણંદ જેણે
અને પછી કર્યો છે શોકનો
ઉદય જેણે એવી વેશ્યા
किं प्रिया શુ મનો વાંચ્છીત થાય
पूर्णे પૂર્ણ [ના નજ થાય
अल અસત વિશદ નિર્મળ
स्वभावकलुषा સ્વભાવથીજ મેલી
दोषापि રાત્રી પણ इंदौ નહીં ચંદ્ર
क्षीणे ક્ષીણ થયે છતે [છતે

શ્લોક (૧૧૩) મો

क શા માટે स्तुति હવકા એવા
गणिकाना વેશ્યાઓના

हृदि હૃદયને વિષે अनेके અનેક
गवाक्षा ગોખના જેવા છિદ્રો
दधति ધારણ કરે છે यत् જે કારણ
अनुवेल પ્રતિ સમય [માટે
शा તે (વેશ્યાઓ) रस રસને
नव्यन य નવીન નવીન એવા
तत् તે માટે अजनि થયો
हृतवृत्त હરણ કરીછે વૃત્તિ જેની
कूलवालोऽपि કુળવાળ નામના
તપસ્ની પણ
तामि તેમણે (તે વેશ્યાઓએ)
गलति ગળેછે हिमगिरि હેમાચ-
ળા જેમ [ળગિરિ હીમમય છે તે
भानुभामि સૂર્યના કિરણોએ કરી
दृढामि દૃઢ એવી ॥૧૧૩॥

શ્લોક (૧૧૪) મો

व्याध પારધિ अन्यहिताय અન્યના
सत्य એ વાતતો સતછે [હિત માટે
असकृत् વરવાર

निस्वस्तजतून् मृगादिज तुओनेमाटे
तुदन् દુખ દેતો એવો न નથી
स्वस्मिन् अपि પોતાને વિષે પણ
तुष्टये તુષ્ટિને માટે
च्युतशरश्नेोहादित પોતાના હા-
થથી છોડેલા એવા બાણો તે
अत અ તને [શુકરાદિકને લાગ્યા
व्रजन् પ્રાપ્ત થયો એવો
मृत्यौ મરણથયેછતે दुर्गतिं દુર્ગતિને
आप्तवान् પામતો હવો च વળી
मृगया શીકાર કરવો
लोकद्वयार्तौ બને લોકમા દુખને
तत તે માટે, તે થકી [અર્થે
गागेयन ભીષ્મ પીતામહે स તે
शान्तनुक्षितिपति શાતનુ રાજાને
तस्या· તે (મૃગયા) થકી निषिद्ध
तत તે (હિંસા) થકી [નિષેધ કર્યો

શ્લોક (૧૧૫) મો

पापर्द्धौ હિંસા રૂપ ઋદ્ધિને વિષે

तनुमन શરીરનારી
चयोज्झितघृण· પ્રાણીના વધને વિષે
ત્યાગ કરી છે દયા જેણે એવો
पुत्रेपि પુત્રને વિષેપણ दुष्टाशय· દુષ્ટ
चण्ड તીક્ષણ [છે અંતઃકરણ જેનુ
दाडवपावकमपि ખાડવ વન બા
ળવા મુકેલા અગ્નિ થકી પણ
मुधा વિનાપ્રયોજન वध કયા કયા
न हन्यात् ન હણતો હતો [પ્રાણીને
जड જડ किं શુ याणेन બાણે
जरासुतो જરા પુત્ર [કરીને
वनगत· વનને વિષે ગએલો
निर्व्याधनो ન મારતો હવો
बाधन પોતાના ભાઇ કૃષ્ણને
प्राप પામતોહવો उच्चै અત્યંતપણે
मुनिघातपातकभर મુનિ ઘાતના
किं શુ न નથી [પાતક ભારને
अजगजागज અજ રાજાનો પુત્ર
દશરથ ગજા ॥ ૧૧૫ ॥

શ્લોક (૧૧૬) મો

चौर ચોર દુ:ખ દુખને
उपैति પામે છે
नारकसम નારકી સમાન
सत्योपि ચૌર્ય કર્મ રહિત એવો
સાચો પુરૂષ પણ
तत्सनिधे તેના સહવાસ થકી
शुष्के સુકુ प्रज्ज्वालिते સળગે છતે
हि सार्द्रमपि લીલુ કાષ્ટ પણ
किंनोवन्हिनादह्यते શુ અગ્નિ વડે
નથી બળતુ ના બળેછેજ
सपोलुदन મધના લુટવામા
सज्ज સજ્જી ભૂત થયા
दग्ध चरटग्रामे બાળેલા છે ચોર
જેમા એવા ગામમા
अमितसप्रजामध्योप्रापिभवेतेचोरोनी
મધ્યે અગ્નિથી તપીને પ્રજા લોક
પણ બળી ગયા તે સાઠ હજાર
ચોરોની ઉત્પતિ કેટલાક ભવે

समगरजैः सगर राजाना पुत्र
पणे सर्वनी साथेज थइ
त्रिं किं शुशु नलेभे (ल्य) न पाभे
तथा ते प्रकारे ॥ ११६॥

श्लोक (११७) मो

चौर्यं चौर्य स्तेन पोताना च अने
घणकेन च अने पोतानी अती-
दृत्त कर्युं [वाळा सबधीओ
मूढा हे मूढजनो दुरत दुरत
भवे भवने विषे राज्ञा राजाओ
महिम्शाल्कोपि चोरी करनारो
मडिक नामनो पोतानो शालक
न हत' न मार्यो
त्रिं मूलेनैव शु मुगदेवे स ते
किं शु चैत वळी आ
त्रिजगत्प्रियोपि त्रण जगतने वा
मन्न कामदेव [हतो अेनो
तच्चित्तचौर्योद्यत तेना चितनेचो
रवामा उद्युक्त अेनो

शाप शापने प्राप पामतो हतो
न किं शु नहीं
प्रजापतिगिरा ब्रह्मानी वाणीथी
दाहच अने दाहने
रौद्राग्निना (शकरना त्रीजा लोच
नमाथी नीकळेल अग्नि वडे)

श्लोक (११८) मो.

पुण्यापुण्यचयेन पुण्य तथा अपु
शुद्धि बुद्धि [णयना समुहे करी
अमला निर्मळ स्यात् होय
कश्मलाऽपि पापीष्ट पण
अगिना सर्व प्राणीयोनी
वातेन वायुओ करी इव जेम
युगधरी युगधरी सदमता सान
अने नरसा वायुओ करी
मुक्ताफल मुक्ता फळनी
अगारभा अगारनी कातीने
रम्रेश रावा।
नलकुबरप्रियतमा नलकुबरनी प्रीया

नाम्नोपरमा ઉપરભા નામે હતી
रता આસક્ત એની [તેને
अत्याक्षीत् ત્યાગ કરતો હવો
अरता च વળી આસક્ત નહીં
रामवनिता રામની સ્ત્રી [એવી
सीता સીતાને जहार હરણ કરતો
आशुरत् શીઘ્રતાની પેઠે [હવો

श्लोक (११९) मो

मूढ॰ મુઢ પુરૂષ परस्त्रिय પરસ્ત્રીને
उपेत्य પ્રાપ્ત થઇને कुवाक्य દુર્યશ
वध રોધનાદિ ઘાત તાડન
अपकीर्ति અપકીર્તિ मृति મરણ
दुर्गति દુર્ગતિ दुःखपात्र દુઃખનુ
स्यात् હોય [પાત્ર
ब्रह्मरानचुलणीरतदीर्घवत् બ્રહ્મરાજા
નીચુલણીનામેસ્ત્રીનેવિષેઆસક્ત
એવા દીર્ઘરાજાને પેઠે થાય છે
किं शु ऌद्मक्षयादिन કળાના ક્ષય
विधो ચ દ્રમાને [થાય જેમ દુઃખ

गुरुतल्पगस्य ગુરૂપત્નિની સ્ત્રી
સાથે વ્યભિચારને કરતા એવા

श्लोक (१२०) मो

सुभूमजमदग्निजप्रतिमपुद्गमाघपजे
સુભુમ રાજા અને જમદગ્નિ પુત્ર
પરશુરામ તેના સરખા પુરૂષ
રૂપ ઝાડના ઘસાવા થકી
ઉત્પન્ન થએનો એવો
कषायदवपावके કષાય રૂપ દાવા
ગ્નિને વિષે
विषयवात्ययार्पिते વિષયરૂપ વટો-
ળીયા વાયુએ કરી પ્રદીપ્ત એવો
महद्गुणवन મોટા ગુણરૂપ વન
दहति બાળે છે अहह અરેરે
पुण्यकल्पद्रुम પુણ્યરૂપ કલ્પદ્રુમ
चत आस्ति તે ત્યાં રહે છે [જે છે તે
यदि જો दैवत ભાગ્ય થકી
शमघनाघन શમ રૂપ મેઘ
वर्षति વરસે છે ॥ १२० ॥

श्लोक (१२१) मो

जीवा जीवो कषायविवशा कषा
यथी विवश एवा
नविधारयति विचार करता नथी
चाणाक्यवत् चाणाक्यनी पेठे
किमपि काई पण कृत्यमकृत्यम्
अत्र अहिं [कृत्यने अपकृत्यने
कल्पान्तवातविततिक्षुभितम्य कल्पा
तकाळनो जे पवन तेनो जे वि
स्तार तेणे करी क्षुभित एवो
पूर्णरोदोऽन्तरस्य पूर्ण छे पृथ्वी आ
काशनो अन्तर जेने विषे एवा
जलधे समुद्रने ननु निश्चे
कोविवेक शु विवेक होय ?

श्लोक (१२२) मो

मिष्टान्न मिष्टान्न भोजनने
सुस्त्व जम हद आणंद करनार
पिव पी जलमपि जळने पण
तान् ते षड् रसान् छ रसोने
मा च नही वळी कदि रोक
कायक्लेश कायक्लेशने
त्यज त्याग कर अग अगने
निर्मल्य निर्मळ कर
सुरर रूडी रीते थाय
मूरकुर्मपिणा कूरगडु ऋषिए
उक्त कहेलो मोक्षोपाय मोक्षनो
अस्ति छे कोप क्रोधने [उपाय
जय जीत भज भज
शिवज मोक्षथी थएला एवा
शर्म सुखने साधो हे साधु
निर्दोष आण द्राक्षेक्षु द्राक्षा, इक्षुरस
क्षीररस दुध खाड प्रभृति प्रमुख
रसप्लात् रस बळथी
सन्निपातेऽपि सन्नीपात थयो होय
अदृष्ट अदृष्ट ॥ १२२ ॥

श्लोक (१२३) मो.

यदि जो शिवगति मोक्ष गति
इष्टा इच्छित सा ते

आयमेतार्यवत् મેતાર્ય મુનીનીપેઠે
सन्नय તો જીત રૂપ ગોપને
उपसर्गोपि ઉપસર્ગમા પણ
इमिता ધ્રુગછીત હોય તો
दुर्गति દુર્ગતિ ચેત્ એ
करडकुरडवा કરડ કુરડની પેઠે
तमोघ તે ક્રોધ તેને હણી નીને
निधेया કરવો। सुराइरूनपन्द्रो ક-
લ્પ વક્ષ અને ચતુનાના મધે
य मन्नत જો મનમા માનેનો
भजस्व मेव [હોય તેને

શ્લોક (૧૨૪) મો

मानी અભિમાની
तप श्रुतदानमवतधर्महीन તપ, શા
સ્ત્રાધ્યયન, સમતા વ્રત અને
ત્યાગ્ થાયછે [ધર્મ તે થી હીન
नदिषेणइव નદિષેણ મુની તેમ
पण्यवधूपदासे वेश्याએ [થયા તેમ
કરેના ઉપહાસ્યને વિષે

किं तारक, શુ તારકાસુર દૈત્ય
यमलभूवरदुद्धरोऽपि બ્રહ્માના વર
દાન થવી દુર્ધર એવો પણ
न भूकारि न કર્યો નમુનિગુના શિવ
પુત્ર કાર્તીક સ્વામી તેણે
हतसर्वगर्वं હર્યો છે સર્વ ગર્વ
જેનો એવો ॥ ૧૨૪ ॥

શ્લોક (૧૨૫) મો

स्वस्य પાતાના અપરસ્ય પરના
च વળી बलादि શસ્ત્રાદિકને
अविचित्यमान નચિંતનકરતોજનો
शक्राश्रमित સાર્ભ સુરેન્દ્રની
પાસે ગએના
चमरेंद्रवत् એવા ચમરેન્દ્રની પેઠે
आपदे આપદને માટે સ્યાત્ હોય
शुभ શુભનુ (તારાનુ)
कदाचित् ક્યારેક इह અહિ
चततनुते વિસ્તારે છે પણ। પરંતુ
प्रथासलेन લેશ માત્ર પ્રકાશને

तत तेथी ग्यगयति ढांकी शके छे
इदुमह च द्रमाना तेजने
महत् किं मोटा एवाशु

श्लोक (१२६) मो. •

माया माया दुगतये दुर्गति माटे
परत्र परलोकने विषे विपदे विप
च तथा अरिमन् आ [तिने माटे
भवे भवने विषे समवेन् शभावे
श्री वीरेण श्री वीर भगवाने
सुर अपि देव पण वैत्तवमत्ता क
पटथी थएलो सखा
कु जीकृतो कुब्जो करी नाख्यो
मुष्टिना मुष्टीए करी
[ि शु कर्णस्य करण राजानी
ननिष्फला निष्फळ न थई
युधि युद्ध कला कळा
विप्रच्छलात्ता ब्रह्मणनो वेश लेइने
छळ करवाथी लीधेली
अभवत् थइ किं शु

श्रीश लक्ष्मीपति जे विष्णुने
न जगाम न पामतादवा वामनतनु
वामनरूप धारण करनारएवा
दैन्य दीनपणाने, भिक्षावृत्तीने
वले: बळीराजाना घवन ब'ननने

श्लोक (१२७) मो

सवे गर्व, ग्याए अपि पण त्वे ए
कषाया कषायो समुत्सवस्मृत
किंतु तोपण [समान बळवाळा
तीवेव तीव्र एवी माया माया
जित्वा जीतीने या जे
आपाढमूर्ति आषाढभूति मुनीने
नटमिव नटनी पेठे
नटयामास नचावती हवी
गौरी पार्वती (पोतानी आगळ)
इवकरम् रुद्रनेजेम नचावती हती
स्त्रीत्व स्त्रीपणु करवाने [तेम
स्त्रीलींगमावान् स्त्रीलींगना भाव
इन आपे [थकी

नृपु पुरुषोने विषे न ना
न्दौ देती हवी महिसुरेषु मही
नाथ तीर्थंकर प्रमुखने विषे
या के किं शु सत्य सत्यवान
दुर्दांतदैत्य दुर्दांत नामे दैत्यने
कपटसुरमणीरूप कपटे करी रम-
णीय स्त्रीनु रूप लेनार
विष्णु विष्णु जयान मागता हवा

श्लोक (१२८) मो

लोभी लोभी प्राणी तृप्यति तृप्ति
नो नथी [पामे छे
घनै अपि घणा एवा पण
धनै धनेकरी इन्धन् ईन्धणाकरतो
ननस्य नवा धननी
नवादपि नवा एवा द्रव्य ध्याव
आद्य आध [वाथी
पितृकलितानुजपद पोताना पि
ताए आपेला एवा पोताना
किंवा शु [नाना भाइओना पदने

आप्रमि ऋषभ देवजीना पुत्र
भरत चक्रवर्ती
नाच्छिदत् नहीं छीनवी लेतो हवो
अश्रात निरंतर सरिता नदिओना
शतै शेकडाओए करी अपिभृत
किंवा शु [पुरायो छतो पण
अंबुधि समुद्र पूर्यते पुराय छे
किंवा शु शाम्यति शात थाय छे
काष्टकोटिमि अपि क्रोडो काष्टोए
करीने पण
ज्वालाकराल ज्वाळाए विकराळ
अनल अग्नि [एवो

श्लोक (१२९) मो

चित्तानन्या चित्तरूप अवनीने
जनाना जनोनी [विषे
कपिलसमाधिया कपिल ब्राह्मण
समान बुद्धिवाळा
वित्तलेशाप्तमूल प्राप्त छे वित्तना
लेशरूप मुळ जेना एवो

प्रत्याशावारिसिक्त आશા અને
પ્રત્યાશા તે રૂપ જે જળ તેણે
કરી શીંચાએલો એવો
धनिविविधधनप्रार्थनाभोगवल्गु
અનેક ધનવાનની વિવિધ પ્ર
કારની પ્રાર્થનાનો જે વિસ્તાર
તેણે કરી મનોહર
भूपेंद्रत्यादिसंपत्तिकुसुमततिं
મોટા મોટા રાજાદિકની જે
સંપત્તિ તેને વિષે મતિ રૂપ

જે કુસુમનો વિસ્તાર જેમાં
भोगचिंताफलाधि ભોગની જે
ચિંતા તે રૂપ જે ફળ તેની જે
સંપતિ જેને વિષે એવો
लोभवृक्षा લોભરૂપ, સંતોષરૂપ,
अजस्या નદીએ કરી
अनतु ताणाइ जओ।
वलितरु ભયંકર વૃક્ષ
यमु अपि રોપનારને પણ
आर्त्तिहेतु પીડાનું કારણ

॥ श्री कस्तूरी प्रकरणं ॥

॥ श्लोक १ ॥

कस्तुरीप्रकर કસ્તુરીનાસમુહમરખો

श्पाकमलम्गालच्छले દયા રૂપી

કમળનોચનીના ગાત્ર ઉપર

पट्पत्रमात ભ્રમરનાસમુહસરખો

मातमरोजसुन्दररसे સુખરૂપી કમ

ળીના મુદર રસ પ્રત્યે

मरहम तरવાર સરખુ स्मरध्वमनं

કામદેવનો નાશ કરવામા

कल्याणद्रुमसेचने કલ્યાણ રૂપ

વૃક્ષને સીંચવામા

घनचयो વરસાદના સમુહ સરખો

लावण्यवल्ल्यङ्कुर લાવણ્ય રૂપી

વેલડીના અંકુરા સરખો

केशाना કેશોનો निचय સમુહ

पुनातु પવિત્ર કરો भुवन ભુવનને

श्रीनाभिसूनोर्लसन् નાભી રાજાના

દીકરા ઋષભદેવજીનો ઉલ-

સાયમાન થતો

॥ श्लोक २ ॥

वाग्देवीगरविद्यानिधिपदय સરસ્વ-

તીના વરદાન રૂપી નનથી

કુબેર જેવા

कारुण्यपण्यापणप्राविण्यप्रसिता

દયારૂપી દ્રવ્યની દુકાનમા પ્રવી-

प्रमत्ति ध्यान દમા [ણતાને પામેલા

पदव લીન થયેના તે તે એવા

सन्तु થાઓ सन्त॰ સજ્જનો

मयि મા । વિષે आमोद સુગન્ધ

सरसीरुहाम् કમળોનો इव જેમ

मन्त्रपुरैः मायरा ના સમુહ વડે

प्रथाम् વિસ્તારને प्राप्यते પમાપડે

याचा वाणीयोनो
विश्वसमासु समग्र जगतमा
यै जे सज्जनो वडे अहमुगाम्
अपि पण [जड माणसोनी
उल्लसद्धि आनंदवाळा गुण गुण

॥ श्लोक ३ ॥

अमृतम् अमृत अब्धिसुता लक्ष्मी
दृशो द्रष्टिमा मताम् सज्जनोना
वसति वसे छे चेतसि चित्तमा
निश्चय निश्चय एव एवो
न अमारो निपुणता पण्डित
पणु (देवपाणु)
पुरुषोत्तमता भुवमा उत्तमपणु
यत् केमके ['श्रीकृष्णपाणु'
स्थितिम् स्थितिने उपैति पामे छे
नरो माणस तत् ते
उरीकृते स्वीकार करवाथी

॥ श्लोक ४ ॥

सौरभ्यात सुगंधीथी इव जेम
सुमनःपुष्प ओदनम भात इव जेम
स्वादप्रमादात् स्वादिष्ट पणाथी
इव अहीं स्निग्धत्वात् चिकाशथी
इव जेम गोरसम् दुध, दहीं, घी
विस्युवा जुवान डोयन [विगेरे
मोस्तरुस्तान् मधुर कंठ थकी
इव जेम वाजिराजिः घोडानी
जवात् इव वेग थकी जेम [श्रेणी
औषधरस औषधी रस
दुर्व्याधिरोगान् इव खराब रोगने
शमम् प्रशमाने [ोकवाथीजेम
पैति पामे छे जन माणस
जनेषु माणसोमा नितराम् अत्यंत
पुण्यप्रभाव पुण्यना प्रभावनी
उन्नात् उदयथी

॥ श्लोक ५ ॥

तापै इव पाणी वडे जेम
पयोमुचाम् वरसादना
भजति थाय छे यत् जे

नीरन्ध्रनीरम् संपूर्ण જલવાળુ
सर સરોવર पादै एव કિરણોથી
नभोमणे. સૂર્યના [જેમ
भवति થાય છે લોક જગત્
सदा હમેશા आलोकवान् પ્રકાશ-
तैरेव તેનવડે भवेत् થાય [વાળો
अभङ्गुरतर અખંડિત
ज्योतिर्मणि दीपक सद्मन ધરપ્રત્યે
पुण्यैरेव પુણ્યો વડે भवेत् થાય
अभङ्ग પૂર્ણ વિભવ વૈભવથી
भ्राजिष्णु શોભાવાળો आत्मा આત્મા
अत्र આ જગતમા सत् તે

॥ श्लोक ६ ॥

न नहि बहुधर्मविनिर्मितिक्षमठे ઘ-
ણા ધર્મની કરવાને મજબુત
मनुजजनमनि મનુષ્ય જન્મમા
यै જે માણસોએ सुकृतम् પુણ્ય
कृतम् કર્યું गृहम् ઘર પ્રત્યે
उपेयुषि પ્રાપ્ત થયેલો

तै તે માણસોએ अधनै નિર્ધન
स्थितम् રહેવાયુ [એવા
त्रिदशशासिनि દેવોનુ વૃક્ષ (કલ્પ
वाञ्छितदायिनि ઇચ્છિત [વૃક્ષ)
વસ્તુ આપનાર

॥ श्लोक ७ ॥

भोज्ये ખાવાના પદાર્થમા
निर्जरराज ઈન્દ્રવડે भोज्य ખાવા
मधुरे મીઠા એવા [યોગ્ય
हालाहल. ઝેર अक्षेपि નાખ્યુ છે
तै તે માણસોએ दुग्धे દુધમા
स्निग्धरसे સ્નિગ્ધ રસવાળા
रसेन સ્વાદની ઇચ્છાથી
निदघे નાખ્યુ तै તે માણસોએ
आलनालम् હરતાલનુ
जलम् પાણી क्षिप्ता નાખી
उच्चै ઊંચે પ્રકારે शिशिरे ઠંડા
चदनरसे ચદનના રસમા [એના
तै તે માણસોએ

आत्मगुणा કીવચનુ રૂપ
जडै જડ માણસોએ યે જે
धर्मे મર્મને વિષે [માણસોએ
अनवधानता प्रमाद પ્રવિદધે કર્યો છે
स्वर्गापवर्गप्रदं સ્વર્ગ તથા મોક્ષ
ને આપનાર

॥ श्लोक ८ ॥

माल्टूम् વૃક્ષને (કલ્પવૃક્ષને)
स्वगसदा દેવોના छिनत्ति કાપે છે
समिधे લાકડામાટે चूर्णाय ચુના
चिंतामणिम् રત્નને [માટે
वह्नौ અગ્નિમા प्रक्षिपति નાખે છે
क्षिणोति નાશ કરે છે
तरणीम् હોડીને एकत्व એકએવા
शलौ कृते ખુટા માટે
दत्ते આપેછે देवगवीम् કામધેનુને
स તે માણસ
गर्दभवधूमाहाय ગધેડી લેવા માટે
गर्हागृहम् નિન્દાનુ સ્થાન

य જે માણસ
मसारसुखाय મ સારના સુખ માટે
सुत्रिवर्गविम् મોક્ષને આપનાર
धर्मम् ધર્મને पुमान् પુરૂષ
उज्झति तजे છે

॥ श्लोक ९ ॥

मूयास थ...प्रमदाकटाक्षविशिखैः
જુવાન સ્રીયોના કટાક્ષ રૂપી
विद्धा વિંધાયેલા [બાણો વડે
स्मरासक्तिन કામમા આસક્ત
सन्ति છે एके કેટલાક सहस्रश
श्रिवधना ધનવાળા [હજારો
सक्षोभलोभाकुला લોભ સહિત
લોભ પામેલા
एतद्दानमनिदानम् એ તેનુ આપવુ
अत्र આ લોકમા [કારણ
सुकृतम् ધર્મને मत्वा માનીને
सृजन्ति કરે છે त्रिधा ત્રણ પ્રકારે
ये જે માણસો अत्यर्थम् અતિશય

पुरुषार्थम् पुरुषार्थने
अनिशम् निरन्तर ते, के ते कोइ
अमरेतरा विरला?

॥ श्लोक १० ॥

मणि इव मणी जेम
रज पुञ्जे धुळना ढगनामा
कुज गुंजमा घनेचर वनेचर
गहर क्षय कर [प्राणीथी
पुरमइव नगरनी पेठे तरुच्छाया
अनच्छा घाटी [झाडोनी छाया
मरौइव मरु देशमा जेम
निस्तरौ झाड विनाना
जडिम जडता रुपी कुसुम पुष्पोना
आरामे बगीचा रुप ग्रामे गाम
सभाइव सभा जेम [डाभा
वचस्विनाम् पण्डितोनी कथमपि
भंवे मनारमा [महा दुःखे
क्लेशावेशे दुःखना आवेश रुप
मति बुद्धि शुचि पवित्र

आप्यत प्राप्त थाय छे

॥ श्लोक ११ ॥

क्षानायम् दानविगेरे सुकृतम् पुण्य
कषायविजय कषायोनी जीत
पूजाप पूजने पित्रो मातापितानी
गुरा गुरुनी देवानाम देवोनी
विनयम् विनयने नयम् न्यायने
विशुनता चुगलीयोने।
त्याग तजवु सताम् सज्जनोना
सगतम मेळवतने
हृदशुद्धिम मननी शुद्धि
व्यसनक्षति व्यसनोनी क्षति
इन्द्रियदम इन्द्रियोनु दमन
अहिंसा दया आदिधर्मान् विगेरे
गुणान आग गुणो [धर्मने
वैराग्यम वैराग्यने विदग्धताम् च
कुरु धारण कर [तुरांने
चेत् जो मोक्तुम भोगवावाने
विमुक्तिम् मोक्षना सुखने

मन मन છે

॥ श्लोक १२ ॥

स्यातिम् કીર્તિને पुष्यति પોષે છે
कौमुदीम् ચાદનીને इव જેમ
शशी ચદ્રમા सूते પેદા કરે છે
पूतात्मताम् પવિત્ર આત્મા પણાને
उद्योतम् ઉદ્યોતને द्युतिमान् સૂર્ય
इव જેમ अवति રક્ષણ કરે છે
मुदम् સુખને लोयम જતને
तडित्वान् મેઘ इव જેમ
चातुर्यम् ચતુરાઇને चिनोति એ-
यौवनवय' જુવાની [કઠી કરે છે
सौभाग्य સૌભાગ્યની
शोमाइव શોભાને જેમ
क्षेत्र ક્ષેત્રમાં बीजमिव બીજની
अनघे પવિત્ર [પેઠે
विनिहितम् આપેલુ पात्रे સુપા
धनम् ધન [ત્રને વિષે
धीधनैः બુદ્ધિ રૂપ ધનવાળા

॥ श्लोक १३ ॥

ये જે ભાણસો शीलम् શીલને
परिशीलयन्ति પાલન કરે છે
लक्ष्मिम् મનોહર ते તે માણસો
सन्ति છે भूयस्तरा ઘણાઓ
तप्यन्ते તપે છે ननु નિશ્ચય
ये જે માણસો सुदुस्तर આકરૂ
तप તપને ते તે માણસો
सन्ति છે अनल्प ઘણાઓ
व તેઓ सन्ति છે प्रचुरा ઘણાઓ
भासुरतरम् દેદીપ્યમાન
ये જે માણસો भावम् ભાવને
आबिभ्रते ધારણ કરે છે
ये જે માણસો दानम् દાનને
वितरन्ति આપે છે भूरि અતિશય
करिवत् હાથીની માફક
केचिद्दृष्व થોડાજ अचनौ પૃથ્વીમાં

॥ श्लोक १४ ॥

सजात ઉત્પન્ન થયેલ

आत्मज पुत्रना सम्भनानइव વનાથી
महादेवी મોટી દેવીના [જેમ
प्रमादात् इव મદેન્માનીથી જેમ
प्राप्त भगेषु ऐश्वर्यपदाम् इव ઐશ્
ર્યસ્થાનથી જેમ
स्थिरतर श्री સ્થિર લક્ષ્મીના
भागयोगात् ભોગના યોગથી
इव જેમ सुवर्ण મળેલાઓનાના
रसायनात् इव રસાયણથી જેમ
सदा હમેશ सगात्‌इव સોબતથી
प्रेयसाम् વહાલા માણસોના [જેમ
देहि આપ इति એ પ્રમાણે
अक्षरयो બે અક્ષરોના
श्रुते अपि સાંભળવાથી પણ
भवेत् થાય नाम દાતાર
अवनत પ્રફુલ્લિત आनन મુખવાળો

॥ श्लोक १५ ॥

धैर्यम् ધીરજપણું यातु જાઓ
दूरत' इव प्रविशतु પેસો
ध्यानम् ધ્યાન धूमध्वजे અગ્નિમા
गौयम् નુરતા जजरताम् જર્જ..
प्रयातु પામો [પણાને
पटुता ચતુરાઈ दुष्टादरीम् ભય ડર
टीक्ताम् ચાલીજાઓ [નિગળપ્રત્યે
रूपम् રૂપ कृपम् કુવામા
उपैतु પડો मूर्छतु મુર્છા પામો
मति બુદ્ધિ वश अपि વશ પણ
विध्वसताम् નાશ પામો
त्याग દાન तिष्ठतु રહો
येन જે દાન વડે सर्वम् બધુ
अचिरात् તુરત प्रादुर्भवन् પ્રગટ થાય
अपि પણ असन् અછતા

॥ श्लोक १६ ॥

काव्यम् કાવ્ય
काव्यस्त्रा કાવ્યોની કથાના
कलापकुशलान् ગમ્મતમા કુશળ
गीतम् ગીત
गीतप्रियान् ગીતો પ્રિય છે એવા

स्मेराक्षी प्रफुल्ल नेत्र वाळी
स्मर कामनो घस्मर तापनी
आर्ति पीडाथी विधुरान् व्याकुळ
वार्ता वात [एवा
वार्तारतान् वातोमां प्रिय
चातुर्यम् चतुराई चिरम् निरन्तर
विचारचतुरान् विचारमां चतुर
तृप्णोति खुश करे छे वानपुन वळी
सर्वेभ्य अपि सर्व थकीपण [दानतो
अधिकम् अतिशय जगति जगतता
युगपत् एकी वखते
प्रीणाति खुश करे छे यत् जे
त्रिणिअपि त्रणे पण

॥ श्लोक १७ ॥

शीलात्एव शीन थकीज
भवन्ति थाय छे मानर मनुष्य
मरुद्र देव संबंधी
सपत्तय संपदाओ पत्तय पाळा
शीलात्एव शीन थकीज

मुनि पूंगीभा भवन्ति पथराय छे
शशभृत् चंद्र जेनी विस्फुर्तय
कीर्तय कीर्तियो [स्फुराय मान
शीलात्एव शीव थकीज
पतन्ति पडे छे पादपुरत पगनी
सद्गतय सर्वथीउत्तम [आगळ
शक्तय शक्तियो शीलात्एव शीन
पुनन्ति पवित्र करे छे [थकीज
पाणिपुटकम् हस्त पुटने
सर्वर्द्धय सघळी ऋद्धियो
सिद्धय सिद्धियो

॥ श्लोक १८ ॥

वाहभ्यम् प्रेमने नितनोति विस्तार
यच्छति आपे छे [करे छे
यश जश पुष्णाति पोषे छे
पुण्यप्रथाम् पुण्यनी प्रथाने
सौन्दर्यम् सुन्दरताने
सृजति पेदाकरेछे प्रभाम् कान्तिने
प्रथयति विस्तारे छे

શ્રેય શ્રિયમ્ કલ્યાણની શોભાને
મિંચતિ ભરે છે પ્રીણાતિ આપેછે
પ્રભુતામ્ ઐશ્વર્યપણુ
વિનોતિ આપે છે ધૃતિમ ધીરજને
સૂતે ઉત્પન્ન કરે છે સુરૌક સ્વર્ગની
સ્થિતિમ્ સ્થિતિને કૈવલ્યમ્ કેવ
ળમાર્ગ હાથોહાથ [જ્ઞાનને
કરોતિ કરે છે સુભગમ્ સુન્દર
શીલમ્ શીલને નૃણામ મનુષ્યોનુ
શાલિત્વમ પાળેલુ

॥ શ્લોક ૧૯ ॥

તાવત્ ત્યા સુધી
વ્યાલબલમ્ હાથીયોનુ બળ
કેસરિકુલ સિંહનો સમૂહ
તાવત્ ત્યા સુધી ક્રુધા ક્રોધવડે
વ્યાકુલમ ગભરાયલુ તાવત્ ત્યા
ભોગિભયમ્ સર્પનો ભય [સુધી
જલ પાણી જલધે, સમુદ્રના
તાવત્ ત્યા સુધી ભૃશમ્ અત્યન્ત
ભીષણમ્ ભયાનક તાવત્ ત્યા સુધી
આમય રોગ ચૌર ચોર ઘધ બન્ધનો
રણ રણ સંગ્રામની ભી બીક
તાવત્ ત્યા સુધી રસન્તિ રોમે છે
અગ્નય અગ્નિયો યાવત્ જ્યાસુધી
ન એતિ નથી આવતો
જગજ્જયી જગતને જીતનારો
હૃદિ હૃદયને વિષે મહાન્ મોટો
શ્રીશીલ શ્રી શીલરૂપી
મન્ત્રાધિપ મોટો મંત્ર

॥ શ્લોક ૨૦ ॥

ન્યસ્તા સ્થાપન કરી છે
યેન જે પુરૂષે કુલપ્રશસ્તિ કુળના
અમલા નિર્મળ [પ્રશંસા પત્ર
શીતગુવે ચંદ્રના મણ્ડલે મંડળમા
આત્મન કેનાનો યેન તે માણસે
નભસ્વતામ્ વાયુનો સહચર સોબતી
ચક્રે કરાયો સ્વકીર્તિ પોતાની
ભર ભાર [કીર્તિનો સમૂહ]

तेन ते पुरुषे अलेरिा लच्छुं छे
निज पोतानु अभिधान नाम
अनघम् पापरहित बिम्बे बिम्बमा
गोचिप्मत सूर्यना काममअत्यन्त
कामित इच्छित काम अर्थ
कामकलश काम कुंभ सरखु
य जे माणस शीलम् शीलने
आसेवते सेवन करे छे

॥ श्लोक २१ ॥

न नहि स्वभोज्यमिव दिव्य भो
त्यजन्ति तजे छे [जननी पेठे
वदनात् मुख थी
स्वर्योषित देवागनाओ
तद्यश तेना यशने
नएव नथीज उज्झति तजे छे
तदह्रिरेणुम् तेना चरणुनी रजने
अमरा देवो मौले मुकुटनी
मालामिव माळानी पेठे
सिद्धध्यानमिव सिद्धोनाध्याननीपेठे

उद्वहन्ति वहन करे छे
हृदये हृदयमा तन्नाम तेना नामने
योगीश्वरा महा योगीओ
शीलालङ्कृतिम् शील रूपी अलकारने
अगसगतिम् अगना रागने
येजन्तव जे माणसो कुर्वंत करे छे

॥ श्लोक २२ ॥

नोभूयात् थतो नथी
ज्वलनै विना अग्नि विना
रसवतीपाक रसोईनो पाक
यथा जेम कर्हिचित् कोइपणवखते
सजायेत उत्पन्न थाय यथा जेम
मृदुसृक्षा कोमल माटीना
पिण्डमविना गोळा विना न नहि
कुंभ घडो कचित् क्यारे पण
ततूनाम् तातणाओना
निचयाद्विना समूह विना
सुवासनम् सुन्दरवस्त्र नस्यात् नथाय
यथा जेम जातुचित् कोइपण वखते

ન ગ્લનેત ન થાય ગ્લઅન ઉથ
તપસા તો વડે નાશ નારા
તથા તે પ્રમાણે કમણામ કર્મોનો

॥ શ્લોક ૨૩ ॥

મુખકમલ કુશ ન રૂપી કમળોને
વિકસ્વ કરવામા
મૂરય સૂર્ય જેવો માલમાર શીન
રૂપી વૃક્ષને વધારવામા
અમુદ્રસ્ય પાણીના સમુદ્ર જેવો
વિષયવિદ્દગ વિષય રૂપી પક્ષીને
પાશમ પાશ જેવો [પકડવામા
દુષ્પ્રમથી ક્લેશ રૂપી વનને ।। ॥
હુતાશમ અગ્નિના જેવો [વામા
મન્મથમુખ કામદેવના મુખને
વિધાન આચ્છાદિત કરના ।
સ્વર્ગમાર્ગ સ્વર્ગ માર્ગમા જવાને
પ્રયાન વાહન જેવો કુન્ત કરે
નિર્વાણદાર મોક્ષનુ ન ।।
સદ્ગુણ શુદ્ધ તપ

નિર્વાણમ કા ।। રટિન

॥ શ્લોક ૨૪ ॥

મર્મણ જ્ઞાને મહેમ્મમ્ સુન્દર
અપાસ્ય તજીને
યથાભિલાષમ ઇચ્છા પ્રમાણે
અક્ષદ્વિપ ઇન્દ્રિયો રૂપી હાથીઓ
વિચરત્સુ વિચરે છે ત્યારે
તપ તપશ્ચર્યા શક્તિ અકુશ રૂપ
સ્યાત્ થાય તન તેટના માટે
તન્દ્દમાય તે ઇન્દ્રિયો દમવા માટે
મહનીય મોટા પદમદાય મોક્ષ સ્થા-
નમિત્ત ત તપને વિષે [નને માટે
યતધ્વમ્ યત્ન કરો અપહાય તજીને
સ્મપુ શ્રમમા મૂર્છાળ મુ ઝેને

॥ શ્લોક ૨૫ ॥

નાર્ય સ્ત્રીઓ યુવાનમ યુવાન પ્રત્યે
ઇવ જેમ યાદિમરૂર નમુદ્રપ્રત્યે જેમ
અભિપલ્ય સમુદ્ર ની આવે
દિશા દિશા [(નદીઓ)

विनीतमइव विनयवाळा प्रत्ये जेम
बालुमइव मूर्ख प्रत्ये जेम
अगर किरणो वस्त्र वेवाओ
भमात्हमिव वृक्ष प्रत्ये जेम
इदुम् चद्र प्रत्ये जेम
उडव तारायो
साल्हयय' उत्तम लब्धियो
ससुपयान्ति प्राप्तथायछे तप' तपने
चरन्तम आचरता माणसने

॥ श्लोक २६ ॥

क्षारे खार थी इव जेम
अम्बरम् वस्त्र अपाम् जलना
भरनै, समुद्र वडे अङ्गमइव शरीर
शाणे इव सराणथी जेम [जेम
अक्रम शस्त्र अनलै इव देवता वडे
जातरूपम् सुवर्ण [जेम
भू पृथ्वी मार्जनै इव मार्जनथी
नैर्मल्यम् स्वच्छ पणाने [जेम
आवहति प्राप्त थाय छे

तीव्रतपोभि तीव्र तपवी
आत्मा आत्मा दत्ते दान करवाथी

॥ श्लोक २७ ॥

येनविना जे भाव विना
घनेपि पुष्कळ पण घने द्रव्य जे ते
स्यात् थाय दु सह नगदुन थाय
तद्वयय ते वनना नाश [एवे।
चीर्णे पाळवाथी यनानना जे
अभिकाम इष्टि छत [भावना विना
विमले स्वच्छ शील शीव
भोगद्वय भोगनोज क्षय
तसे तपवाथी येनविना जे भावना
दुस्तरतप आकरा तपनो [विना
स्तोमे समूह कार्श्यदय कृशतानो
कार्य' करवो एइष्टे [उदय
तत्फलम् ते कार्यना फळने
इच्छुभि' इच्छा करनारे
शुमतरे शुभ एवा
भावे भावने विषे अत्र अहीं

भव्यै ભવ્ય લોકાએ
लय આગળ પણ

॥ श्लोक २८ ॥

श्री લક્ષ્મી हानिम् નાશને
दन्ताम् દેનારાઓની उपैति પામે
दधताम् ધારણ કરનારાનું [?
शीलम् શીયળ भोगक्षय ભોગને।
सद्देन કરેશ [क्षय
तन्वताम् કરનારાઓની तप તપને
पठताम् ભણનારાઓના
यन्ते ગળામા भवेम् થાય
कुठता કુણ્ઠિતપણું पूज्यता પૂજ્ય
नमतां નમવાથી [માણસોને
मानमथनम् માનની હાની
दु खम् દુ ખ धृतम् ધૃતને
बिभ्रताम् ધારણ કરનારાઓને
मत्वा માનીને एव એ પ્રમાણે
कथनकरोपि કેમ નથી કરતો
सुकरे સુખે કરવા યોગ્ય

भावे ભાવને વિષે मनस्विन् હે
मन મનને [બુદ્ધિવાન

॥ श्लोक २९ ॥

नीरणइव પાણી વડે જેમ
सर ગરોવર सरोरुहमुइव કમળ
आमोदन સુગન્ધ વડે [જેમ
सीतांशुना ચદ્રમા વડે
तुर्गाइव રાત્રીની પેઠે
अम्बुनयशुना કમળનો બન્ધુ(સૂર્ય)
इव જેમ दिवस દિવસ
कुम्भीइव હાથી જેમ
दानाम्बुना મ० જળ વડે
पुत्रेणइव પુત્ર વડે જેમ कुलम् કુળ
कुरङ्गनयना મૃગ જેવા નેત્રવાળી
मर्त्राइव ધણી વડે જેમ [(સ્રી)
धत्ते ધારણ કરે છે श्रियम् શોભાને
भावेन સારા ભાવથી
प्रघुरापि ઘણી એવી પણ
पुण्यपटुता પુણ્યની

प्रोद्दामम् અતિશય પણાને
इता પામે છે ક્રિયા શુભ ક્રિયાઓ

॥ श्लोक ३० ॥

केचित् કેટલાકોએ दानम् દાન
अदायि અપાયું शीलम् સારૂ શીલ
अमलम् સ્વચ્છ अपालि રક્ષણ કર્યું
केचित् કેટલાકોએ
निरागः રહેઠાણ
अनिशम् નિરંતર
केचित् કેટલાકોએ तप તપશ્ચર્યા
कष्टम् દુખ अधायि ધારણ કર્યું
अकारि કરાયો निधिने અરણ્યમાં
ध्यान ધ્યાન अधारि ધારણ કર્યું
अनघम् નિર્મળ अपूजि પુજાયો
देवव्रज દેવોનો સમૂહ यत् પણ
तेषा તે બધાનું फलम् ફળ
आपि મેળવ્યું अपर नरैः બીજા
तद्भाव તેમાં ભાવનું [નરોએ
निस्फुर्नितम् પ્રબળ પણું

॥ श्लोक ३१ ॥

सिद्धाजनम् ભાવ રૂપી અંજન
जनित ઉત્પન્ન કર્યું છે
योगिजन યોગી જનો પ્રત્યે
प्रभावम् પ્રભાવતે જેણે
भावम् ભાવને वदन्ति કહે છે
विदुषाम् પણ્ડિતોના
निरद्दा અભૂતનવીનમ્ નવાએવા
सिद्ध સિદ્ધ भवेत થાય मनसि મ
सनिहिते ધારણ કરવાથી [નમા
अस्मिन् ભાવ રૂપી અંજન જેતે
पश्यन् જોતો એવો चगन्ति જગ
मनुज મનુષ્ય [તોને
जगताम् જગતોને
अद्रश्य અદ્રશ્ય થાય છે

॥ श्लोक ३२ ॥

स्वच થઇ સરખો
युद्धमहीम्हस्य યુદ્ધ રૂપી વૃક્ષના
कुमते દુષ્ટ મતિનો

મોઘ મહેય નો તિન્ ય' કાન
અહમામ પાપોનો ઘોર યુદ્ધો
દુર્નયભૂપતે અન્યાયરૂપી ગજાનો
કૃતકૃપારોર દયાને ોડનારા
અપ્રબોધ' ગોર ન આપનારો
ક્ષમામ હૃદયને વાગ ા ધીનેનો
ધર્મમૂગે ધર્મરૂપી મૃગને મારવામા
વધ વ ન કરનારો
ધૃતિધિયામ ધીરજ અને બુદ્ધિના
ગધ' ગ ન સર મો
વિપાદ્રિરવામ આપત્તિરૂપીનેનોનો
અધ અ ર સગ્મો
દુર્ગતિપદ્ધતૌ દુર્ગતિના રસ્તે ના
મસુચિત યોગ્ય છે [ખવામા
ક્રોધ ક્રો ર વિદ્યાતુમ તજવાને
સવામ્ સજ્જનોને

॥ શ્લોક ૩૩ ॥

વાયુ વાયરો યથા જેમ
જલમુચામ્ મેઘોનો નાશ ક વામાં
સમિધામ કાષ્ટોનો નાશ કરવામા
યથા જેમ અગ્નિઃ દેવતા
સિંહ સિ, યથા જેમ
કરટિનામ હાથીઓનોનાશકરવામા
તમસામ અ ધકાર છેદવામા
યથા જેમ અર્ક સુર્ય
ક્ષ્રતી હાથી યથા જેમ
અવનિરુહામ વૃક્ષોને હાાવામા
પયસા પાણીનો નાશ કરવામા
યથા જેમ ણ ઉનાળો
ક્રુત્ત નમર્થ છે તથા ને પ્રમાણે
પ્રશમાય નાશ કરવામા
શમ શમતા કષાણામ ક્રો ધનો

॥ શ્લોક ૩૪ ॥

સપ પૂરમ તપના સમુદ્રને
પાથોમુચમિવ મેઘને જેમ
મરુન્ પવન સહરતિ નાશ કરે
ય જે કોપ,
કૃપાકેલિમ્ દયાની ક્રીડાને -

स्थैर्याय स्थिरतानु अेव
निकेतनम् स्थान रूप
म ते मानन
सुभटश्रेणिषु योद्धाओनी पक्तिमा
चूडामणि अग्रसर स ते माणस
प्रागल्भ्य मोटाइना
परानुभाव उंचा भाववी
सुभग मनोहर ध्यानपुर यान
धुर्यः समर्थं [रूपी पुरुषीने
स श्रेष्ठ ते माणस श्रेष्ठ ,
स पुण्यवान ते पुण्यशाली छे
स शुचि ते पवित्र ,
स श्लाघनीय ते वखाणवा या
सताम् उत्तम जनोने [ग्य छे
येन जे माणसे अगण्य धन
गुणालि गुणना समूह रूपी
वल्लि वेलोना नाशमा
कलभ हाथी जेवो लोभ लोभ
भृशम् अतिशय

मथित भटकाव्यो छे

॥ श्लोक ४९ ॥

मैत्रीम मित्राइने
विमुञ्चति तजी दे छे सुहृद मित्र
विनयम विवेकने विनय शिष्य
सेवाम सेवाने
सेवकजन नोकर वर्ग
प्रणयम् स्नेहने पुत्र छोकरो
नीतिम् नीतिने नृप राजा
व्रतम् व्रतने ऋषि, यति
तप तपने तपस्वी तपस्वी
लोभाभिभूतहृदय जेनु मन ना
भथी पराभव पाम्यु छे अेवो
कुलज अपि कुलीन माणस पण
लज्जाम शरमने

॥ श्लोक ५० ॥

लोभाम्भोज लोभ रूपी कमलनी
आतिं शोगीने नाश करवामा
शीतद्युति चन्द्रमा जेवो

अहिमरुचि સૂર્ય જેવો
पुण्यपायोज પુણ્ય રૂપી કમળોના
पुञ्ज સમૂહમાં (વિકસ્વર કરવામાં)
शुद्धध्यान શુદ્ધ ધ્યાનમાં
एकसौध એક મહેલ જેવો
अगुणगुण ઉત્તમ ગુણો રૂપી
मणिश्रेणि મણિની શ્રેણીઓને
ઉત્પન્ન કરવામાં
माणिक्यखानि માણેકની ખાણ જેવો
श्रेयोवल्लि કલ્યાણ રૂપી વેલને વિષે
आलवाल બગીચા જેવો
कलिमल કળીયોઅનેમલીનતારૂપી
कमलाराम કમળના બગીચાનો
संहार નાશ કરવામાં
हस्ती હાથી જેવો तृष्णा તૃષ્ણા રૂપી
कृष्णाहि કાળા સર્પને વશ કર
मन्त्र મન્ત્ર સરખો [વામાં
विशतु પ્રવેશ કરો हृदि હૃદયમાં
सताम् ઉત્તમ જનોના

एष, એનો આ
सन्तोषपोष સંતોષની પુષ્ટિ

॥ श्लोक ५२ ॥

येन તે માણસે अवादि વગાડયો છે
यशः प्रसिद्धि કીર્તિની પ્રસિદ્ધીનો
पटह ડંકો प्रासादि કર્યો છે
यात्रोत्सव યાત્રાનો ઉત્સવ
तीर्थानाम तीर्थोनो
सताम ઉત્તમ જનોના
अमोदि આનંદ કર્યો हृदयम હૃદયને
प्राणोदि નાશ કરી
पापप्रथा પાપોના વિસ્તારને
श्रेय श्रेणि કલ્યાણની શ્રેણિને
अवापि મેળવી છે
यशसद्मे યશ રૂપી ઘરમાં
आरोपि આરોપણ કર્યો છે
धर्मध्वज ધર્મની ધ્વજા
येन જે માણસે अपूजि પૂજ્યા છે
पदद्वयी બન્ને ચરણોને

हितकरी હિતકારક
पित्रो માતા પિતાના
पवित्रात्मनो પવિત્ર સ્વરૂપ

॥ श्लोक ૫૨ ॥

लक्ष्मी લક્ષ્મી तत्र ત્યાં
पयोनिधौ સમુદ્રમાં इव જેમ
सरित्श्रेणि નદીયોની પંક્તિ
समेति આવે છે
स्वयं પોતાની મેળે भोगा ભોગો
तत्रवसन्ति ત્યાં વસે છે
शाखिशिखर वृक्षनी टोच रूपी
आवासे સ્થાનમાં
विहङ्गाइव પક્ષિયો જેમ
पूजास्फातिम् માન્યના વિસ્તાર
उपैति પામે છે तत्र ત્યાં [પણાને
सालिले જલમાં वीथीइव શ્રેણિ જેમ
पाथोरुहाम् કમળોની भक्ति ભક્તિ
यत्र જ્યાં पवित्रपुण्यपरयो પવિત્ર
પુણ્યમાં તત્પર

पित्रो માતા પિતાની
अनुष्ठीयते કરાય છે

॥ श्लोक ૫૩ ॥

नस्नानै अपि સ્નાન કરવાવડે પણ
तीर्थपूत तीथा વડે પવિત્ર [नहि
पयसा પાણીના शुद्धे શુદ્ધ એવા
सिद्धात्मन સિદ્ધ પ્રભુના
नोजापै अपि જપ વડે પણ નહિ
नअपि પણ નહિ
चारुचरितै મનોહર આચરણથી
नअपि પણનહિ श्रुतानाम् શાસ્ત્રોના
श्रमै પરિશ્રમો વડે
नत्यागै अपि દાન વડે પણ નહિ
सपदाम् લક્ષ્મીના भवति થાય છે
सा તે शुद्धि नअपि પણ નહિ
व्रतानाम् વ્રતોના व्रजै સમૂહ વડે
या જે शुद्धि पित्रौ માતા પિતાના
पत्पूजनै પગ પૂજવા વડે
सुभगयो મનોહર એવા

शुद्धि शुद्धि भृशम् अतिशय
तमने थाय छे

॥ श्लोक ५४ ॥

विन्म जाणीए छीए
स्वर्गतरंगिणी स्वर्गगंगा
प्रकटिता प्रगट थइ छे ता ते
नागले जगतना मण्डले देशमां
हु स्मस्य दरिद्रीना
प्रविवेश प्रवेश कर्यो छे
वेश्मनि मकानमां
मन कामप्रद इच्छित फळ आप
स्वगवी कामधेनु [नारी
प्रादुर्भावम् उत्पत्तिने
उपेयिवान पाम्यो छे
मरुभूमि मारवाडमां
अनिमुख वृक्ष स्वर्गिणाम देवोनो
यत् जे पित्रो माता पितानी
प्रविधीयते कराय छे प्रतिदिनम् रोज
भक्ति भक्ति शुभा शुभ

अस्मिन युगोमां युगमां

॥ श्लोक ५५ ॥

यत्प्रसाद जे मात पितानी मदे-
वशात् वश होवाथी [ज्ञानीने
कल्लिलाम हाथीना जेवी चालनी
पूतप्रतिमित पूरा सरखो
अपि पण उपयाति पामे छे
पादयो बे चरणनी
न, प्रतिस्थित न करे
पित्रो मात पितानी
किम शा माटे तयो ते एवा
स तनय ते पुत्र समुपास्तिम सेवाने

॥ श्लोक ५६ ॥

किम् शा माटे पाथसाम् जळोना
मथनवत् मथननी पेठे क्रुरपे करे छे
सुखेच्छु सुखनी इच्छावाळो
हेव धो हे बन्धु [एवो
सुधाएव कैकटज
विविधम् जुदी जुदी ...

निकरम समूहने
क्रियाणाम् क्रियाओना
वस्तुप्रकाशन वस्तुओने प्रकाश
पटु समर्थ एवा [करवामा
प्रकटप्रभाव प्रगट प्रभाववाळा
एवा
दीप्रप्रदीप्त प्रकाशित दीवानी
इव पेठे चेत् जो गुरु गुरु
न, आद्दत न सेव्या

॥ श्लोक ५७ ॥

ध्वसम् हत्याने
नविदधाति करता नथी य जे गुरु
तनुमताम् जीवोनी भूत थाने छे
न नहि भाषाम् भाषाने
मृषा असत्य स्तेयम् चोरीने
नवितनोति करता नथी
नप्रकुरुते भोगवता नथी
वरभ्रुवाम् स्त्रीओना भोगान् भोगो
स्वर्णादि सोनु विगेरे

परिग्रह परिग्रहनी
ग्रहिलताम् मोह पणाने
धत्ते धारण करे छे चित्ते मनमा
काचित् कोइपण वखते
सप्तव्य सारी रीते सेवना जो
गुरु एव ए गुरु [इच्छे
दोषविमुक्त निर्दोष एवा
मसारपार ससारना छेडाने
इच्छुभि इच्छनाराओए

॥ श्लोक ५८ ॥

ये जे गुरुओ
विश्रामपदम् विश्रामनु स्थान
प्रतिमुक्त आप्ति रूप
निर्वाणशर्म मोक्षना सुखने
अर्पणे अर्पण करवामा
अधोगति नर्क गतिना
दुर्गमार्ग विषम मार्गमा
गमनद्वार गमन करवाना द्वार प्र
प्रवश प्रवेश करवामा

अर्गला भूगळ जेना
धर्मअधर्म धर्म अने अधर्म
हितअहित हित तथा अहितने
प्रकटन प्रकट करवामां
प्रामप्रमोदा हर्षने मेळवना ।
ये जे गुरुओ
तैसव्या ते गुरुओ सेववा जोइए
भववारिधौ संसार समुद्रमां
सुगुरव सा । गुरुओ
निश्छिद्रप्रोता इव अखंड वहाण जेवा

॥ श्लोक ५८ ॥

य जे कुगुरुओ
व्यापारपरायणा व्यापारमां तत्पर
प्रणयिनीप्रेम स्त्रीओना प्रेममां
प्रवीणा च प्रवीण थाय छे
ये जे कुगुरुओ
धान्यादिपरिग्रह धान्य विगेरे परिग्रहना
आग्रहगृहम् आग्रहमां स्थान तुल्य
सर्वाभिलाषा च सर्व वस्तुना अ
ये जे कुगुरुओ [वस्तु
मिथ्यावचन मिथ्यावादना
प्रपचचतुरा प्रपंचमां चतुर एवा
ये जे कुगुरुओ
अहर्निशम रात्री दिवस
भोजिन भोजनमां आशक्त
ते तेवा प्रकारना [एवा
सेव्या न सेववा न जोइए
भवोदधौ संसार समुद्रमां
कुगुरव निन्दित गुरुओ
साच्छिद्र छिद्रवाळा
पाता वहाण इव जेम

॥ श्लोक ५९ ॥

चेत् जो दानशीलतपसा दान शील
फलम् फळने [अने तपना
आतुम् मेळववाने
ईहा इच्छा होय तो

स्वगअपवग स्वर्ग तथा मोक्षना	तन सहचरी तेनी सहचरी
पुरयो नगरना	ज्योत्स्ना चांदनी
पथि, ते मार्गमा जे	सुधाश इव चंद्रनी जेम
यियासा जवानी इच्छा होय ते	सौभाग्यम सौभाग्य
वाछा, चेत् इच्छा होय तो	समुपैति तेनी पासे आवे छे
सुकृतदु कृतयो पुण्य पापना	नायम धणीने, (राजाने)
निरेके तफावतमा	अयने पृथ्वीना
सख्य मेळवा जोइए	सेनाइव सेना जेम तम तेने
समाधिनिधि समाधिना भडार	कामति इच्छा करे छे
त्वपुर ते गुरु तदा तो [३५	इत स्वर्गनी मध्य मोक्षनी
आर्ये उत्तम पुरुषो वडे	अभिसुता लक्ष्मी वधाइव श्रीजेम
॥ श्लोक ६० ॥	तरुणम जुवान पुरुषने
ज्योतिर्जालम् ज्योतिनो समुह	य जे माणस अर्चाम् पूजाने
इव जेम अब्जिनी कमलिनी	निधत्ते करे छे
प्रियतमम् पतिने (सूर्य)	अर्हताम् अरिहन्त प्रभुनी
प्रीति प्रीति	॥ श्लोक ६१ ॥
तनमुश्चति तेने छोडती नथी	स जे माणस
श्रेय श्री कल्याणनी लक्ष्मी	श्लाघ्य वखाणवा लायक छे
भवति थाय छे इह अहींया	कृतिनाम् कृतार्थ जनोमा

तति श्रेणि
सुकृतिनाम् પુણ્યવન્તોની
तम् તે માણસને
स्तौति સ્તુતિ કરેછે तेन ને માણસે
आत्मन પોતાનુ वश કુલ
अगोभि શોભાવ્યુછે नमन्ति નમેછે
योजततरा' હાથ જોડનારા
तस्मै તેને प्रजा સમૂહ
भूभुजा રાજાઓના तस्मात् તેનાથી
नप्रथित પ્રસિદ્ધિ પામેલો નથી
पर' બીજો માણસ अस्ति છે
भुवने જગતમા जागर्ति જાગે છે
चित्तार्त्तिहर् મનની પીડાને હરે
कीर्ति યશ નારી
तस्य તે માણસની वसति રહે છે
भोगनिवहा ભોગના સમૂહો
तस्मिन તે પુરૂષને વિષે
जिनम् જીનેશ્વરને य જે માણસ
अर्चति પૂજે છે

॥ श्लोक ६२ ॥

तस्मात् તે પુરૂષથી दूरम દૂર
उपैति જાય છે दु खम દુ ખ
अखिलम् સમગ્ર
सिंहात्इव સિહથી જેમ
इभव्रज હાથીયોનો સમૂહ
विघ्नौघ વિઘ્નોનો સમૂહ
बिभेति બીયે છે
सर्पनिकर સર્પોના સમૂહ
कंसारि કંશના શત્રુનુ (કૃષ્ણ)
यानात्इव ગરૂડ થકી જેમ
बिम्बात् બિબ થકી
पद्मिनीपते સૂર્યના इव જેમ
निशा રાત્રી नश्यति નાશ પામે છે
अनर्हागति અશુભ ગતિ
पूज्यते પૂજાય છે
जिनमूर्तय જીનની મૂર્તિયો
प्रतिदिनम् હમેશ
यद्वाम्नि જેના મકાનિ

सम्पूर्णेव સંપૂર્ણમાન એવીયે

॥ श्लोक ६३ ॥

घने નજની ધારાધારા ધારા સરખી
व्यमनशिरशिरणि ૯ખ રૂપી ૫
                              વર્તમા
उत्सवरने ઉત્સવ રૂપી વનમા
वसन्त વસન્ત ઋતુ જેની
मनेत ાકેત જેની ત્રિષ્ઠિ સ્વર્ગ
शिव મોક્ષની સપત્તિ સપત્તિ રૂપ
युनसे જુવાન સ્રીને ભોળાનવામા
भवाम्नाधौ સંસાર સમુદ્રને તર
पोत નાવના જેની [વામા
सुकृत પુણ્ય રૂપી
कमलानाम् કમળોને ઉત્પન્ન કર
सरसी તળાવ સરખી [વામા
जिनेन्द्राणाम् જીન પ્રભુઓની
अर्चा પૂજા
प्रथितमहिमाना ફેલાયેલા મહિ-
सदनम् સ્થાન ભમાન [માના

॥ श्लोक ६४ ॥

न નહિ भ्रू ભ્રુકુટિ
सागेपकोपा આરોપ્યતિત પવાળી
करयुगलम् બન્ને હાથો चाप ધનુષ્
चक्राग्नि ચક્ર વગેરેથી
चिह्नम् ચિન્હવાળા
कान्ताका स સ્રો મનોહર
न, अङ्क નહિ—ખોળો
मुखकमल મુખ કમળ
सप्रकोप કોપ નવા
प्रसादम પ્રસન્નતાવાળુ
यान आसीना વાહન પર બેઠેલી
मूर्त्ति न મૂર્તિ નથી એમતી
नयनयुगम બન્ને આખો
कामकाम કામની ઇચ્છાથી
अभिरामम् મનોહર એવુ
हास्य હાસ્યથી उत्फुल्लो પ્રફુલ્લિત
न,गते ગાનનથી समय ભયયુક્ત
भयाभिद ભયને ભેદનારા

यस्य જે દેવની स देव તે દેવ
सेव्य સેવવા જોઇએ

॥ श्लोक ६६ ॥

केन કયા પુરૂષે अकारि કરેલી છે
प्रशस्या વખાણવાં લાયક
शशिनि ચન્દ્રમામા
धवलिमा ધવલપણુ
बर्हिणाम् મોરના प्रबर्हे મનોહર
बर्हे પીંછામા चित्रम् ચિત્ર
विचित्रम् જુદી જાતનુ
जलरुहपटले કમલોના સમૂહમા
सारसौरभ्य મનોહર સુગન્ધિની
सपद् સપદા दुग्धे દૂધમા
स्नैग्ध्यम ચીકાશ
सितायाम् સાકરમા
असममधुरिमा અતિશય મીઠાશ
पद्मपाणौ સૂર્યમા प्रताप અતાપ
नैर्मल्यम् નિર્મલતા
मानुकूल्यम् અનુકુલતાવાળી
पयसि પાણીમા विनय, विवेक
पुंसि પુરૂષમા
सद्वंशजाते સારા વશમા જન્મેલ

॥ श्लोक ६७ ॥

विष्णयानाम् તારાઓનુ
गगन ગગન पयोनिधि સમુદ્ર
अपाम જલોનુ अम्भोजबन्धु સૂર્ય
त्विषाम् કાન્તિનુ
देवानाम દેવતાઓનુ
त्रिनिम स्वर्ग नृणाम મનુષ્યોનુ
वसुमती પૃથ્વી
विंध्याचल તે નામનો પર્વત
कुम्भिनाम હાથીઓનુ
आराम બગીચો
पृथिवीरुहाम् વૃક્ષોનુ
कुमुदिनीप्रेयान् ચદ્રમા
कलानाम् કળાઓનુ यत्र જેમ
कासार તળાવ
सरसीरुहाम् કમળોનુ

त्रिनय विवेक स्थानम् સ્થાન
गुणानाम् ગુણોનુ
तथा તે પ્રમાણે

॥ श्लोक ६८ ॥

न નહિ स्वर्णाभरणै સોનાના
આભૂષણથી
विभूषितवपु શોભિત શરીરવાળો
सुरभि પુષ્પની માળાઓથી
भ्राजित પ્રકાશ થયેલો ने નહિ
मुक्ताफल મોતીયોના હાર વગેરે વડે
हारिहृदय મનોહર હૃદયવાળો
नो નથી શોભતો
दिव्यवासोऽवृत દિવ્ય વસ્ત્રોવાળો
रुपोपचित અતિશય રૂપવાળો
सिंधुरवर ઉત્તમ હાથીના
स्कंधाधिरुढ સ્કન્ધ રૂપ બેઠેલો
तत्सौभाग्यम् તે શોભાને
समुपैति પામે છે यत् જે શોભાને
विनयिता વિનય રૂપી

મૂણ અલંકારથી
अभिराम મનોહર એવો
पुमान પુરૂષ

॥ श्लोक ६९ ॥

अन्यै બીજાં એવા
गुणै ગુણો રૂપી અલંકારણે છે
अलंकरणै આભૂષણો વડે
नराणाम મનુષ્યોને
यदि,अस्ति,चेत જો છે તો
विनयमंडनम् વિનય રૂપ અલંકાર
तत् ફક્ત अङ्गे શરીરમાં
आयाति આવે છે
नायकम् इव સેનાપતિને જેમ
ध्वजिनीजना સેનાના માણસો
यत् જે सर्वे गुणा સમગ્ર ગુણો
स्वयम् પોતાની મેળે
इदम् તે વિનયને हृदये હૃદયમાં
वहन्तम् ધારણા કરનારને

॥ श्लोक ७० ॥

प्रमपात्रम् પ્રેમના પાત્રરૂપ
प्रजायन्ते થાય છે
विनीता વિનયવાળા
पशव अपि પશુઓ પણ
तस्मात् તેટલા માટે
विनय एव વિનયજ अयम् આ
स्वीकार्य સ્વીકારવો જોઇએ
कार्यवेदिदे કાર્યમા ચતુર મા
ણસોએ

॥ શ્લોક ૭૧ ॥

प्राणा પ્રાણો यान्तु ચાલ્યા જાઓ
सुरेन्द्रचापचपल ઇન્દ્રધનુષ્ જેની
सम्पत्तय સંપત્તિયો [કાન્તિવાળા
अचिरा ચંચલ એવીઓ
सचारा સચારો पितृ પિતા
पुत्र છોકરો मित्र ભાઈબન્ધ
रमणीमुख्या स्त्री વિગેરે
समा સરખા बुद्बुदै પરપોટાની
तारुण्यादि જુવાની વિગેરે

वपुर्गुणा શરીરના ગુણો
गिरिनदी પર્વતની નદીના
वेगैक वेग સરખા
पारिप्लवा ચંચલ એવા
कीर्ति यशनी
केलिगृहम् ક્રીડાનુ સ્થાન
नीतिवनितासङ्ग न्यायरूपीस्त्रीनो
चिरम् નિરન્તર तिष्ठतु રહો [સગ

॥ શ્લોક ૭૨ ॥

यथा જેમ उपायै विना ઉપાયવિના
निम्नावनीम् નીચી જમીન પ્રત્યે
एति જાયછે नदीरय નદીનો પ્રવાહ
स्वयम् પોતેજ
नयवत ન્યાય વાળાની
अभ्यर्णम् સમીપમા
तथा તે પ્રમાણે अभ्येति પામેછે
श्रियम् લક્ષ્મીનો भर સમૂહ

॥ શ્લોક ૭૩ ॥

सबन्धी સબધવાળો

प्रणयै પ્રીતિથી सर સરોવર
कुवलयै કમળો વડે सेना લશ્કર
रगदूह्यै ઉછળતા ઘોડાઓ વડે
स्त्रीवाहु સ્ત્રીનો હાથ
वलयै કંકણોથી पुरी નગરી
निलयै મહેલોથી नृत्यम् નાચ
तातालयैः "તાતાથ"શબ્દોવડે
गन्धर्वै ઘોડે रयैः વેગ વડે
सभा સભા सहृदयै વિદ્વાનોથી
आसन्नत' મુનિ
वाङ्मयै શાસ્ત્રો વડે
शिष्यौघ (શિષ્યોનો સમૂહ)
विनयैः વિનયો વડે कुलम् કુળ
तनयै પુત્રો વડે आभाति શોભે છે
भूप રાજા नयै ન્યાય વડે

॥ श्लोक ७४ ॥

नीति ન્યાય
कीर्तिवधू કીર્તિ રૂપી સ્ત્રીને
विलाससदन વિલાસ કરવાનું સ્થાન
प्रसिद्धे પ્રસિદ્ધીને
धुरा વાહન કરનારી
पुण्यधराधपे પુણ્ય રૂપી રાજાની
प्रियतमा વહાલી સ્ત્રીના જેની
श्रियाम् લક્ષ્મીનો
संगम' સંગ કરાવનારી
सद्गतिमार्गे સદ્ગતિના માર્ગમાં
दीपकलिका દીવાની કલી સરખી
सखी સખી જેવી
श्रेयसाम् કલ્યાણોની
प्रीतिपरंपरा પ્રીતિની પરંપરાને
प्रसविनी ઉત્પન્ન કરનારી
प्रतीते पदम् વિશ્વાસનું સ્થાન છે

॥ श्लोक ७५ ॥

पूज्योपास्ति પૂજ્યોની સેવા
अनादर આદર નહીં
अधमजने નીચા માણસમાં
नोवचना ન ઠગવાપણું
धर्मिणाम् ધર્મીજનોને

सत्यावाक् सत्य वाणी
पुरत आगळ प्रमो अधिकारिनी
अनुचितत्याग अयोग्यनो त्याग
अनुराग स्नेह
निजैः सगाओ साथे
सग सोबत साधुसु साधुओनी
नित्यकृत्यकरण नित्य कर्मोनु कर
स्नेह प्रेम सह साथे [वापसु
ओजस्विभि प्रतापीयोना
दीन अनाथ गरीब अने अनाथ
जनेषु माणसोमा [एवा
उपकरणम् उपकार
न्याय्य न्यायनो अयम् आ
अध्वा मार्ग सताम् सज्जनोनो

॥ श्लोक ७६ ॥

चेत् जो पापापचयम् पापनानाशने
चिकीर्षसि करवानी इच्छा छे तो
रिपो' शत्रुना मुर्ध्नि मस्तकमा
क्रमौ बन्ने चरणने
धित्ससि मुकवाने इच्छे छे तो
क्लेशध्वसम् क्लेशना नाशने
अभीप्ससि इच्छा छे तो
प्रवसनम् प्रवास
सर्वांगसाम सर्व अपराधोने
दु कीर्तिम् अपकीर्तिने
प्रजिहीर्षसि हरवाने इच्छे छे तो
प्रतिपदम् पगले पगले
प्रेत्य बीजा भवमा श्रियम लक्ष्मीने
लिप्ससे मेळववा इच्छा छे तो
सर्वत्र सर्व जगाए प्रविधेहि कर
तत् तो हेप्रियसखे हे प्रिय मित्र
पैशुन्य यम चाडी विनानु
मन मनने

॥ श्लोक ७७ ॥

न नहि अग्नौ अग्निमा
नीरकहम् कमळ
सर्पस्यपने सर्पनी जीभमा
पीयूषमर अमृतनो समूह

प्रभामतु મય નો
न, अभ्युन्य ઉદય થતો નથી
पश्चिमगिरौ અસ્તાચલની ઉપર
रक्ती, न વેનદી, નથી
व्योमनि આકાશમાં
न, स्थैर्यम् સ્થિરતા, નથી
पवने પવનને વિષે
मरौ મારવાડમાં मन्ताम દેવોનો
उर्वीरुह, વૃક્ષ (કલ્પવૃક્ષ)
न, स्यात् થતો નથી यथा જેમ
दौर्जन्ये દુર્જનતામાં
यशसाम કીર્તિનો तथा ને પ્રમાણે
नहि નથી भर મમહ
सोमत्विषाम् ચન્દ્રની કાન્તિના
सौन्द સમાન

॥ श्लोक ७८ ॥

तत् ते सपत्तिम સંપત્તિને
अनुद्यमम् ઉદ્યમ વિના
प्रकटयन् પ્રગટ કરતો

कीर्तिम यशने कुर्वन કરતો એવો
कल्मि કળ્યાને प्राणान प्राणोने
प्राणभृताम् પ્રાણીયોના
हरन હરણ કરતો એવો
सुरत्वम् પુણ્યને नृत्यम् નાચને
वितन्वन् વિસ્તાર કરતો
तृपाम લજ્જાને
आरोग्यम् નિરોગી પણાને
गिलन કરતો अपथ्यम् કુભોજનને
अशनम् ભોજનને विद्याम् વિદ્યાને
निद्राम् નિદ્રાને दधत् ધારણ કરતો
काक्षति ઈચ્છા કરે છે ગ્ય એ
यत्स्पृहयते જે ઈચ્છે છે
सुभगताम् સૌભાગ્ય પણાને
पैशुन्यताम् પિશુનતાને
आसूत्रयन् કરતો એવો

॥ श्लोक ७९ ॥

धर्मम् ધર્મને घुनोति નાશ કરે છે
विधुनोति ?? કરે છે

धियाम् બુદ્ધિના समृद्धिम् સમૃદ્ધિને
श्रियाम् કીર્તિને
सिनोति નાશ કરે છે
दुनाति ડુબાવે છે
दयाविलासम् દયાના વિલાસને
चिताम् ચિંતાને
चिनोति ઉત્પન્ન કરે છે
तनोति વિસ્તારે છે
तनूप्रतापम् શરીરના તાપને
क्रोधम् ક્રોધને चिनोति વધારે છે
नृणाम् મનુષ્યોને
पिशुनत्वम् પિશુનપણાને

॥ श्लोक ८० ॥

सौभाग्यातइव સૌભાગ્યથી જેમ
सुंदरी સુન્દરી
सुविनयात् સારા વિનયથી
विद्याइव વિદ્યા જેમ
वीथिश्रिया લક્ષ્મીની શ્રેણિ
उद्योगातइव ઉદ્યોગ થકી જેમ

साहसानइव સાહસ થકી જેમ
महामंत्रादिसिद्धि મહા મંત્ર વિ
पुन વળી [ગેરેની સિદ્ધિ
पीयूषानइव અમૃત થકી જેમ
नीरजत्वम् ન રોગીપણું
अचिरात् તુરન્ત પૂજા મોટાઇ
पुण्यानइव પુણ્ય થકી જેમ
स्फुर्जत् સ્ફુરાયમાન
कीर्तिभर કીર્તિનો સમૂહ
नरम् માણસ પ્રત્યે
पिशुनतात्यागात् પિશુનતાને ત્યા-
उपागच्छति પામે છે [ગથી

॥ श्लोक ८१ ॥

यत् જે एक अपि કાદવ પણ
नरेन्द्रभालफलके રાજાના લલાટ
कस्तूरिका કસ્તુરીના [સ્થલમા
भावमाक ભાવને ભજનારો
काच अपि કાચ પણ
आभरणेषु ઘરેણામાં

भपसुदनाम् गर्णुयोना
हीरोपमाम् हीरानी उपमाने
याति पामे छे यन् जेम
काक अपि कागडो पण
गमालशाल आम्बाना वृक्षनी
शिरसे टोच पर
ताम्राभ्रतम् शायन पणाने
अश्नुते पामे छे तन् ते प्रमाणे
सगात् सोबत थकी
महताम् मोटा पुरुषोनी
भवन्तिअपि थाय छे
गुणै हीनाअपि गुण वगरना पण
गुणानाम् गुणोनु सुरम स्थानरूप

॥ श्लोक ८२ ॥

पाप, अपाप पाप अने धर्म
हित, अहित हित अने अहित
प्रियतम प्रिय अप्रेय अप्रिय
अभिधेय अभिधेय
इतर, अन्य (अनभिधेय)

ध्येय ध्यान करवा योग्य
अध्येय न ध्यान करवा योग्य
शुभअशुभ शुभ तथा अशुभने
प्रकटनछेते प्रगट करवाथी ज
विवेके विवेकमा [णातो
रति प्रीति यूनाम युवानजनोना
चेतासि चित्तमा
कान्शिक हिमूढ थयेली
हरिणीनेत्राइव मृगना जेवा नेन
चेम, व जे तमोने [वाणीश्री
प्रिया प्रिय होय तत् तो
समगम् सज्जनोनी सोबत
असङ्गरङ्ग असग रगमा
रमिका रसवाळा सेवावम सेवो
आत्मप्रिया आत्मा प्रियछे एवा

॥ श्लोक ८३ ॥

कीर्तिम् कीर्तिने
कदलयति मूल रोपेछे अघम् पापने
दलयति दळी नाखे छे

प्रहाग्रम् હર્ષને
उद्भामयति ઉપજાવે છે
आयासम् પરિશ્રમને
निम्नन्ति રોકે છે
बुद्धिविभवम् બુદ્ધિના વિભવને
मूते ઉત્પન્ન કરે છે
निम्नेते નાશ કરે છે
रिपून् શત્રુઓને श्रेय કલ્યાણને
मचिनुते એકઠું કરે છે
मधुरधियम् મનોહર બુદ્ધિને
धत्ते આપે છે विग्नते ઢાંકે છે
भयम् ભયને किकिम શું શું
कल्पलताइव કલ્પવલ્લીની પેઠે
नएवतनुते નથી વિસ્તારતી
सद्य તુરત
सतासगति સજ્જનોની સોબત

॥ श्लोक ८४ ॥

सगात् સોબતથી
सताम् સજ્જનોની
प्रथित વિસ્તાર કરેલ છે
बुद्धिसमृद्धि બુદ્ધિની સંપત્
सिद्ध सिद्धि જેણે
उच्चै पदम् ઉંચા સ્થાનને
ममुपयान्ति પામે છે
अपमाननीया નીચ માણસો પણ
यन् જે
सूत्रतन्तुमपि સૂત્રના તારને પણ
सौरभसार સુગન્ધિવાળા ઉત્તમ
पुष्पसगात् પુષ્પના સંગથી
वहन्ति વહન કરે છે
मुकुटेषु મુકુટોમાં
नराधिपा રાજાઓ

॥ श्लोक ८५ ॥

दत्तेवेन આપે જો रसना જીભોને
पति સ્વામી (શેષ)
फणाभृताम् નાગદેવોના
आयु આયુષ્ય पाथोजभू બ્રહ્મા
स्थैर्यम् સ્થિરતાને

निर्जरभूधर મેરૂ પર્વત
सुरगुरु બૃહસ્પતિ
गीं कौशल्यम् વાણીની કુશળતા
अतुलम અતિશય
सर्वज्ञत्वम सर्वज्ञपाणुं
उमापति મહાદેવ
रजनीराज ચન્દ્રમા
कला કલાઓને
पेशला મનોહર એવીઓ
स्तोतुम સ્તુતિ કરવાને
तान् તે ગુણોને तदयम ता આ
क्षमेत સમર્થ થાય
महताम મોટા પુરૂષોના
ये જે એવા सगत મોબતથી
स्यु થાય गुणा ગુણો

॥ श्लोक ८६ ॥

चेत्त જો वाच વાણી
निर्विकारा વિકાર રહિત એવી
यदि જો शमनिभृते શમતાના ગા

नेत्रपत्रे નેત્ર રૂપી પત્રો
पवित्रे પવિત્ર હોય
गात्रे શરીરમા (મુખમા)
सध्यानमुद्रा ધ્યાનની મુદ્રાહોય
यत्रि જો गति ગમન
मदमदप्रचारा મદમદ પ્રચારવાળી
क्रोधाग्नीनाम् ક્રોધ વિગેરેનો
निरोध રોકાવ यत्रि જો
वने વનને વિષે अवस्थिति રહેઠાણ
प्रीतिपूर्णा પ્રીતિપૂર્વક
क्लेशावेश ક્લેશના આવેશના
प्रवेशच्छिद् પ્રવેશને છેદ કનારી
इह અહી हृदि હૃદયમા तदा તો
स्वैरम् ઈચ્છા પ્રમાણે
अभ्येति આવે છે शुद्धि શુદ્ધિ

॥ श्लोक ८७ ॥

असौ આ એવો
भस्माख्यम ભસ્મને ચોળવાથી
किमु શું किमुत શુ થવાનુ છે

भूमौ पृथ्वीमां विलुठनम् आळोटवुं
नटाटोप नटानो आडंबर
च अयम् शा कामनो छे
किमु शा माटे वपु इदम् आशरीर
निर्विवसनम् वस्त्र विनानुं
कचालोच केशनो लोच
च अयम् शु करवानो छे
प्रचुरतपसाम् घणा तपोनुं
किम्, तपनम् शा माटे तप
यदि न नथी तो
चेतःशुद्धि' मननी शुद्धि
सुकृत पुण्यने
सफलीकार सफल करवामां
करणम् कारण भूत एवी

॥ श्लोक ८८ ॥

यैरम् इच्छा प्रमाणे
भ्रमन् भमतो एवो
जगति जगतमां
चित्तनिशाकर मन रूपी राक्षस
अयम् आ ये क्रमणे
यन्त्रित बांधनो छे
सुकृतकृत्य पुण्यनी क्रिया रूपी
मनोज्ञमन्त्रे' मनोहर मन्त्रे करे
तेषाम् ते माणसोने
अशेषसुख समग्र सुखोने
पोषिणि पोषण करनारा
सिद्धिसौधे मोक्ष रूपी महेलमां
वास स्थान सदा हमेश
समजनिष्ट थयेलो छे
समाधिभाजाम् समाधिवाळाओने।

॥ श्लोक ८९ ॥

विना मन शुद्धिम मननीशुद्धिविना
अशेषधर्म समग्र धर्मना
कर्माणि कर्मोने
कुर्वन्नपि करतो एवो पण
नाप्नोतिसिद्धिम् मोक्षने पामतो नथी
दृग्भ्यामृविना नेत्रो विना
किम् शु मुकुरम् दर्पणने

करेण હાથ વડે
वहनअपि ફરતો પણ
इक्षेत જોઈ શકે છે जन: માણસ
स्वरुपम् પોતાના રૂપને

॥ श्लोक ९० ॥

दूतीम् દૂતીની સમાન
मुक्तिमृगीदृश. મુક્તિ રૂપી સ્ત્રીને
यदि જો [(વશ કરવામાં)
मन शुद्धिम् મનની શુદ્ધિને
निधातुम् નાખવું કરવાને
वांते ઇચ્છા હોય तद् તો
स्वर्णे સુવર્ણમાં
रमणीजने સ્ત્રી વર્ગમા ह्दयम હૃદય
रक्ष्यम् રક્ષણ કરવુ જોઇએ
प्रलुभ्यन् લોભાતુ हे सखे હે મિત્ર
एतद्लोभभर એ વિષયક લો
ભના સમુહથી
अभिभूतहदये પરાભવ પામેલા
न નથી [હૃદયમા

स्वार्थमार्थ સ્વાર્થના સમૂહનો
प्रथा વિસ્તાર प्रादुर्भावम् ઉત્પત્તિને
उपैति પામે છે
शशरसहाम કમલોનુ रोह ઉગવુ
शिलायामृइव પથ્થરમા જેમ

॥ श्लोक ९१ ॥

भक्तिम् ભક્તિને
मनक्ति તોડી નાખે છે
विनयम् વિવેકને
निनिहन्ति નાશ કરે છે
तृष्णाम् તૃષ્ણાને पुष्णाति પુષ્ટિ કરે
तजयति તર્જના કરે
नयम् મનોહર એવા
अजर्यनीयम् ની બિડ વીર્યની
पूजामपगमवति કીર્તિનો નાશ
नीतिम् નીતિને [કરે છે
अपाक्रोति દૂર કરે છે
युतम् જુગારને निदूरयत દૂર કરો
तद्व्यसनध्व તે દુ ખના માર્ગને

सूतम् ઉત્પન્ન કરનાર

॥ श्लोक ९२ ॥

वन्ध्याम् વાંઝણી धाम्नि ઘરમા
वधूम् વહુને विधाय રાખીને
स. તે એવો
कुधीधुर्य, મુર્ખનો સરદાર
सुतान् પુત્રોને ईहते ઈચ્છા કરે છે
समापातम् ઝભા પાતને
उपेत्य પામીને
पर्वतपते મેરૂ પર્વતથી
प्राणान्स તે માણસ પ્રાણોને
प्रेप्सयति મેળવવા ઇચ્છે છે
सच्छिद्राम् છિદ્રવાળી
अधिरुह्य બેશીને नावम् નાડીમા
उदधे સમુદ્રના कूलम् કિનારાને
काक्षति ઇચ્છા કરે છે
असौ એ માણસ कृत्वा કરીને
कैतवकौतुकम् જુગારનુ કૌતક
प्रकुरुते કરે છે

वित्तस्पृहाम धननी સ્પૃહાને
य जड જે મુર્ખ

॥ श्लोक ९३ ॥

भ्रातॄन् ભાઇઓને
भूतभर ભૂતોના સમૂહથી
अभिभूत इव પરાભવ પામેલો
હોય તેમ
यद्दुष જે જુગારમા આશક્ત
दृशा नेत्र વડે [થયેલો
नईक्षते જોતો નથી
सचडक्तिम सेवकની વાણીને
शृणुते न સાભળતો નથી
ज्वरितवत् તાવ ચડેલાની માફક
यद्दत्तचित જુગારમા આપેલા
पुमान પુરૂષ [ચિત્તવાળો
लज्जाम् લાજને उज्याति તજી દે છે
मद्यमूर्च्छित મદિરાથી મૂર્છિત
इव થયેલો હોય તેના પેઠે
आसक्त પ્રીતિવાળો

यत्र જે જુગટામાં तूनम तुरन्त
द्युतम જુગારને
वित्तविनाशिनम ધનનો નાશ કર
त्यज તજી દે [નાર
हे मरने હે મિત્ર तत् તે જુગટાને
मुखमैत्रीमिव મુખની મિત્રા (પેઠે

॥ श्लोक ९४ ॥

यत्र જે જુગારમાં
आपदाम આપત્તિયોનું
वृन्दम સમૂહ उपैति પામે છે
वृद्धिम् વૃદ્ધિને कन्द મૂળ
तरूणामइन વૃક્ષોનું જેમ
नारिभूमौ જનની ભૂમિમાં
त्यजन्ति તજે છે
तत्, किम्, न તે જુગટું, કેમ, નથી
मनीषिमुख्या પંડિત મુખ્યો
द्युतम् જુગટાને
दुराकूतम् દુષ્ટ આશયવાળા
अनूतम् नहि स्तुति કરવા

आर्य उत्तम જનોએ

॥ श्लोक ९५ ॥

स्थानम स्थानक
शून्यगृहम ઉજ્જડ ઘર
चिटा લફંગાઓ
सहचरा મોબતીયા સ્નિગ્ધ મૈત્રી
वेश्यानन वेश्याઓનો સમૂહ
पार्श्वगा પાસે રહેનારા
परमोषिण પરાયાને ઠગનારા
परिजना પરિવાર
कादम्बरीपायिन મદિરાપાન કર
व्यापार क्रिया [નાર
परप्रियापरिचय (બીજાની સ્ત્રીયો
ख्याति પ્રસિદ્ધ, [નો પરિચય
वित्तव्यय ધનનો નાશ
येषाम् છે એવા
द्युतकृताम् જુગારીયાઓનું
कथामपि કથાને પણ
कथकुर्यात् કેમ કરે समम સાથે

तै ને જુગારીયાની
સુધી કાઢ્યો મારામ

॥ श्लोक ९६ ॥

नि र्गुणेषुइव બહેરા જનોમા જેમ
गीतिरीति ગાયનની રચના
अफला निष्फन सद्ध्यानगाढ ध्यान
धीरयवा अभसगपणु
रारण्यस्य ढ्यानी
कथा,वृथा કથા, નિષ્ફળ છે
मृगदृशाम् સ્ત્રીયોના
रक्वेलि કટાક્ષની ક્રીડા
नधेषु अ आंधળाઓને વિષે
निर्जीवेषु મડદાને વિષે इव જેમ
नम्तंनपरचना वस्रना देखावनी
રચના
वैगध्यवुद्धि ચતુરાઈની બુદ્ધિ
सुधा નિષ્ફળ
मासाम्यान्पु માસ ખાના (એવા
रहितु प्राणीयोमा

प्रणयिता स्नेही पणु
यथा निष्फળ છે
स्ताम्र वेनना भाष्ठ
अग्निषु દેવનાઓમા

॥ श्लोक ९७ ॥

हित्वा तजीने हारम हारने
उदारमौक्तिकमय મોતીનો મનો-
तै ने भालामो वडे [हर એના
धीयते [ग्रहण थाय छे अहि गर्भ
गल ગળામા त्यक्त्वा तजीने
श्रीरम् ?नने
अनुणग्रामधवलम् ચન્દ્રના જેવા
मूलम सुनर [रोगा
तै पीयते तेमणे पीवाय छे
मुक्त्वा तजीने चन्दनम चंदनने
इन्दु ચન્દ્રમા
कुन्दनिरम्भं कुन्द पुष्प जेवु
तै ते पुरुषोએ मूति भस्म
अभ्यग्यते लेप कराय छे

मन्त्यज्य तजने
अपरभाग्यम बीजु भोजन
अद्भुततरम् मनोहर एवा
यै जे माणसोए आमिषम् भाग
भुज्यते खवाय छे

॥ श्लोक ९८ ॥

स्वम् पोताना आत्माने
ज्वालाजटिले ज्वालाओथी आकुल
अनल अग्निमा स ते माणस
महले मोटा एवा मिष्टा नाखीने
ईहते इच्छा करे छे
पीततास् ठ ठकने उरमङ्के मोळामा
भुजङ्गम सर्पने
निधाय धारण करीने
सविषम् जेर्वाळा म ते माणस
प्राणितम जीतने
काक्षति इच्छा करे छे
कीर्तिम् कीर्तिने अङ्गसाम् अतिशय
कृपणताम् कंजुसाइने

आमृत्य गणीने स ते एवो
जस्तधी बुद्धि विनानो
य जे माणस कर्तुम् करवाने
करुणाम् दयाने
अभीप्स्यति इच्छा करे छे
जड मुर्ख जगच्चा खाइने
पलम् मासने प्राणिनाम् प्राणीयोना

॥ श्लोक ९८ ॥

चैतन्यम् चैतन्य
निमक्षणानइव जेर खावाथी जेम
मद्यो मदिराना
पानानइव पान थकी जेम
प्राज्ञता डाहापण विद्या विद्या
आलस्य आळसना
समागमानइव आववाथी जेम
गुणग्राम गुणनो समूह
अभिमानातइव अभिमानथी जेम
शीलम् शील स्त्रीजन स्त्री वर्गना
सस्तवातइव परिचय थकी जेम

मन क्लेशातइव मनना क्लेश थकी
ध्यानधी ध्याननी शुद्धि [जेम
देवार्चा देवोनु पूजन
शुचिता पवित्र पणु
आदिपुण्यम् विगेरे पुण्य
अखिलम् समग्र
मांसाशनान् मांस खावाथी
नश्यति नाश पामे छे

॥ श्लोक १०० ॥

पारदारिकनर' पर स्त्रीनो लोभी
परपत्नीम् बीजानी स्त्रीने [माणस
तस्कर च अने, चोर
परकीयविभूतिं पगयानी सम्पत्तिने
भोक्तुम् भोगववाने
इच्छति इच्छा करे छे यथा जेम
इह अहीं तथा ते प्रमाणे
असौ ए माणस
आमिषउपचित मांसथी पुष्ट पशुने
आमिषलुब्ध. मांसनो लोभीयो

॥ श्लोक १०१ ॥

स्वामित्वम् शेठ पणाने
समुपैति पामे छे
किंकरनर' नोकर माणस
प्रेष्यत्वम् नोकर पणाने
ननि पामे छे प्रभु शेठ शत्रु' शत्रु
सोदरताम् भाई पणाने
उपैति पामे छे भजते माने छे
प्रत्यर्थिताम् शत्रु पणाने
सोदर भाई जायात्वम् स्त्री पणाने
जननी माता प्रयाति पामे छे
जननीभावम् माता पणाने
जायानन स्त्री जन
धर्मध्वंस धर्मना नाश रूपी
धुराधुरीण. धुसरी धरवामा बळद
मधुन अर्हिगना [सरखो
पान पीवाथी
अभिभूत पराभव पामेला
आत्मनाम् स्वरूपवाळो

॥ श्लोक १०२ ॥
ददाति આપે છે
अदेयम् ન આપવા યોગ્ય
दधाति વારણ કરે છે
अधेयम् ધારણ ન કરવા લાયક
गायति ગાયન કરે છે
अगेयम ન ગાવા યોગ્ય
पिबति પીયે છે
अपेयम् ન પીવા યોગ્ય
जयति જીતે છે
अजेयम् ન જીતવા યોગ્ય
नयति લેઇ જાય છે
अनेयम ન લેવા યોગ્ય
न,किम् શું નથી
सुरापानकर મદિરા પાન કરનારો
करोति કરે છે

॥ श्लोक १०३ ॥
यत्भ्राम्यन्ति જે ભમે છે
गृहेगृहे દરેક ઘેર
विवसना॰ વસ્ત્ર વગરના
चत्वरे ચોટામા शेरते સુઇ રહે છે
यत्भूमौ જે જમીનપર
निपतन्ति પડે છે
अमुद्रितमुखा ઉઘાડા મુખવાળા
यत्आरटन्ति બરાડા પાડે છે
स्फुटम् પ્રગટ રીતે
यत्वीथीषु જે ગલીયોમા
विशन्ति પ્રવેશ કરે છે
कोणितदृश ભીચેલી આખોવાળા
जल्पन्ति બબડે છે
अजस्त्यम् અપ શબ્દોને
यत्वादम् જે અતિશય
रुदन्ति રૂએછે मूढमतय મુર્ખાઓ
यत्मद्यविस्फुर्जितम् તે મદિરાનુ
પરિણામ છે

॥ श्लोक १०४ ॥
व्याधीनाम् દુ ખોની
अवधिम् સીમા સરખી

पदम् સ્થાન સરખી
विपदाम् આપત્તિયોના
उन्माद ઉન્માદ
मायतधिया પ્રમાદની બુદ્ધિના
धाम સ્થાન સરખી
अवन्यतीराम् અગાધ વચનોની
गुहाम् ગુફા સરખી
अयशसाम् અપયશના
स्थानम् સ્થાન સરખી
खनिम् ખાણ સરખી
एनसाम् પાપોની
आधारम् આધાર રૂપ
युधाम् લડાઇની क्रुधाम् ક્રોધની
परिषदम् સભા સરખી
सम्भोगभूमिम् ભોગના સ્થાન જેવી
भियाम् ભયોને મુખ્ય તજી દે
आचारविचार આચાર વિચારની
चारुरचना સુન્દર રચનાને
निर्जरिणीम् અટકાવનારી

वारुणीम् મદિરાને

॥ શ્લોક ૧૦૫ ॥

मतिकमलिनी મતિરૂપીકમલિનીનો
नागम् નાશ કરવામાં હાથી જેવા
दुरूहहुतभुज કુતર્ક રૂપી અગ્નિને
छागम् બકરા જેવા
प्रकटित પ્રકટ કરી છે
दयादैन्यम् દયાપ્રત્યે દીનતા જેણે
सैन्यम् સૈન્ય સરખા
प्रमादमहीपते પ્રમાદ રૂપી રાજાના
व्यसनपयसाम् આપદા રૂપી પા [ણીના
सिन्धुम् સમુદ્ર સરખા
बन्धुम् બન્ધુ સરખા
कषायधराधृता કષાયરૂપી પ્રાણી- [ઓના
परिहर ત્યાગ કર
सुरापानम् મદિરા પાનને
यानम् વાહન સરખા
विपत्पुर વિપત્તિ રૂપી
वर्त्मनि માર્ગમાં

॥ श्लोक १०६ ॥

यद्वक्त्रम् જે શ્રીનુ મુખ
विटकोटि કરોડો લફંગાઓના
वक्त्रनिपतत् મુખમાથી પડતા
निष्ठीवनानाम् થુંકની
घटी કુંડી સરખી
यद्वक्ष જે વેશ્યાની છાતી
जनगमादि च ढાલ વગેરે
जनता મનુષ્યોના
पाणिप्रहार હાથના પ્રહારનુ
आस्पदम् સ્થાન રૂપ
यद्गात्रम् જે વેશ્યાનુ શરીર
बहुबाहुदण्ड ઘણાના બાહુ દંડથી
निविडक्रोडी અતિશય આલિંગન
कृतिप्रशिथिल શિથિલ થયેલુ [લી
प्रेम સ્નેહને एतासु એ એવીયો
दधाति धारण કરે घातक ધોબીની
शिलातुल्यासु શિલા સરખી
वेश्यासु વેશ્યાઓમા

क કયો માણસ

॥ श्लोक १०७ ॥

रत्याइव રતિવડે જેમ
असमसायक વિષમ બાણવાળો
पशुपति· મહાદેવ { (કામ)
पुत्र्याइव પુત્રી (પાર્વતી)વડે જેમ
भूमिभृत હિમાલયની
शच्याइव ઇન્દ્રાણીથી જેમ
अप्सरसापति ઇન્દ્ર सुररिपु વિષ્ણુ
पुत्र्याइव પુત્રી (લક્ષ્મી)વડે જેમ
पाथोनिधे સમુદ્રની
रोहिण्याइव રોહિણીવડે જેમ
सुधामरीचि ચન્દ્રમા જેમ
अवने पुत्र्याइव પૃથ્વીની પુત્રી
पौलस्त्यजित् રામ [(ગીતા)વડેજેમ
बाहुभ्याम् બે બાહુઓ વડે
परिरभ्यते આલિંગન કરાય છે
गणिकया વેશ્યા વડે
वित्तइच्छया ધનની ઇચ્છાથી

सुर्पीअपि ओडी पण

॥ श्लोक १०८ ॥

यासु જે વેશ્યાઓમા
प्रनव ગમન કરનારો
याति પામે કે જન માણસ
कदाचित् કોઈક વખત
जान्याम् બેહેન વિષે
मातरिअपि માતાને વિષે પા।
मोहमूढ' મોહથી મૂઢ થયેલ
अनकलोकै ઘણા લોકોએ
प्रनिसेवितासु સેવાએલી એની
निम शु तासुवेश्यासु તે વેશ્યાઓમા
रतिः प्रीति शुभाय કલ્યાણ માટે

॥ श्लोक १०९ ॥

धनम् દ્રવ્યજ છે प्रीति પ્રેમ
यासा જે વેશ્યાઓની
धनमपि ધન પણ रूपम રૂપ
निरुपमम् અતિશય
चारआचार સુન્દર આચાર

धनम्अपि ધન પણ बुद्धि' બુદ્ધિ
निरवधि અતિશય देव દેવ પા।
यासाम् જે વેશ્યાઓને
धनमपि ધન પણ
यासाम् જે વેશ્યાઓને
गुरु ગુરૂ પણ इह અહીયા
निधत्ते ધારણ કરે
वेश्यासु વેશ્યાઓમા
प्रणयम સ્નેહને इह આ જગતમા
क કયો तासु તે એનીયે
मतिमान ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ११० ॥

मास्मस्मर ન સ્મરણ કર
स्मरजरेण કામદેવ રૂપી ગજાની
वन्धिनीनाम् મેના સમાન
तासाम् તે એનીઓ
पणाम्बुजदृशा વેશ્યાઓની
दृशाम् નેત્રોના विलासान् કટાક્ષાને
यद्रूपदीपजेवेश्यानारूपरूपीदीवानी

कलिकासु शिखाओमा
मनोहरासु मनोहर एवीओ
स्नेहमयासु तेलने क्षय करनारी
बहव घणा आप्यो [(स्नेह)
शलभीभवन्ति पतंगीया पणाने
पामे छे

॥ श्लोक १११ ॥

तेभ्य ते माणसोथी
श्वापदपेटकै वनना प्राणीओ
सह साथे सुखै सुखो वडे
सर्वे अपि सर्व एवा पण
त्रस्यते त्रास पामे छे
तै सार्धम् तेओनी साथे
सपणा कुतराओ भ्रमन्ति भमे छे
विपदाम् आपत्तीयोना
पुराद्रवप्रोमुखा अति वेगवाळा
विष्यन्ते विधाय छे
विविधायुधै अनेक प्रकारना
पशव पशुओ [आयुधोवाळा

पुण्यै पुण्यो वडे समम् साथे
ते ते माणसोनी साथे
समे बनाओवा येमूढा जमुर्धाओ
अटवीम् जंगल प्रत्ये
अटन्ति भटके छे
विकटाम भयंकर एवी
प्रारब्ध आरंभेली छे
पापर्द्धय पापनी संपत्ती जेणे

॥ श्लोक ११२ ॥

सपर्वम् सबवने
नरकै नरकनी साथे कलिम् क्लेशने
सुशलै पुण्योनी साथे
वैरम् शत्रुताने सताम् सज्जनोना
सगमै सोबतसाथे प्रीतिम् प्रीतिने
भीतिभिः भयना समूह साथे
अघै पापोनी साथे
परिचयम् परिचयने करवा
आपदाम् दुःखोने
प्रेम स्नेह करवाने

प्रापणे આપનાર વસ્તુ સાથે
उद्वेगम् ઉદ્વેગ કરવાને
विनयै વિનયમાર્ગે નમ્ર ન્યાયમાર્ગે
अभिलाष् નષ્ટ કરવાને
चेद्ईहसे જો ઇચ્છા છે તો
हे सखे હે મિત્ર
सत्वप्रात પ્રાણીયોના સમુહને
भयकरम् ભય આપનાર કુરુ કર
सदा તોજ साटोपम् આડમ્બર
आस्फोटनम् શિકારને [સહિત

॥ श्लोक ११३ ॥

आक्रन्दा રોદનના શબ્દો
वनवासिनाम् વનમા રહેનારા
असुमताम् પ્રાણીયોના
गीतानि ગીતા છે
तेषाम् તે પ્રાણીયોની
असृक्कुल्या' લોહીની નદીયો
कुकुमहस्तका કંકુવાળા હાથના
છાપા

अनुचरा સોબતીઓ (અનૈયા) છે
क्रूरा ક્રૂર એવા
शुनाम કુતરાઓના રાશય' સમુહ
जन्तुव्रातयत्नानि પ્રાણીયોના મ
अहो ખેદ [મૂલના માસની
रसवती રસોઇ यस्मिन् જે
मृगव्यामहे શિકાર રૂપી મહોત્સ-
श्वभ्री નરક રૂપી સ્ત્રી [વમા
परिरभ्यते આલિંગન કરાય છે
मृगयुभि શિકાર કરનાઓ
क કયા માણુસ [વડે
तत्रगन्छेम् તે ઉત્સવમા જાય
સુધી ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ११४ ॥

ये જેઓ नीरम् પાણીને
विपिबन्ति પીયે છે
निर्झरभवम् ઝરણમાથી ઉત્પન્ન
कुजे ઝાડીમા [થયેલુ
ये शेरते જે જીવો સુએ છે

चेचअन्नन्ति जे मारे छे
तृणानि घासने
काननभुवि जंगलनी भूमिमां
भ्राम्यन्ति भमे छे य जे प्राणीयो
अहर्निशम् रात्रि दिवस
स्वैर मरजी प्रमाणे
विहारसार मनोहर विहारथी
सुखिता सुखी थयेला
निमन्तव अपराध वगरना
जन्तव प्राणीयो हत्वा हणीने
तान ते प्राणीयोने
मृगयासु शिकारमां
क थयो माणस सममवस् थयो
श्वभ्रेषु नरकमां न नथी
अभ्यागत अतिथि

॥ श्लोक ११५ ॥

जीवान् प्राणीयोने
घ्नताम् मारनार प्राणीयोनी
यत्र जे शिकारमां
नम आकाश अवु पाणी
भूगान् पृथ्वीमां फरनार
मवाप्रयमर्थ त्रण पुरुषार्थ
ममुपैति पामे छे हानिम् हानिने
आखेटकम् शिकारने
पेटकम् समूह रूप
आपदाम् दुःखोना क कयो माणस
कौतूहलेनापि कौतुकथी पण
करोति करे धीमान् डाह्यो माणस

॥ श्लोक ११६ ॥

प्रहार मार
यष्ट्याद्यैः लाकडी विगेरेथी
तदनु त्यार पछी शिरस मस्तकनुं
मुण्डनम् मुंडाववुं अथो त्यार पछी
रासारोप गधेडापर बेसवानो
आटोप आडम्बर तदनु त्यार पछी
जगद्गालिसहनम् जगतनी गाळो
तत त्यार पछी सहन करवी
शूलारोह शूळीपर चढवुं

भगति थाय छे तत त्यार पछी
दुर्गतिगति नरकनी गति
विचार्य विचारीने एतत् ए भधणु
योगाचरणं योगीने आचरवानु
चरितम् आचरण
मुष्णाति तजी दे छे न क कोण नथी

॥ श्लोक ११७ ॥

नृणाम् मनुष्योना प्राणा प्राणो
बाह्या' बहारना यद् जे धन
अनपयश निर्दोष जश
यन्यत् जे धन अमल निर्मळ
कुलाचार कुळनो आचार
यत् जे धन
अनुपममहिमा मोटा महिमा
यत्,च जे धन, अने
गरिमा मोटाइ छे
कलानाम् कळाओनु
यत् केलि जे धन क्रीडा छे
असमतमा तृष्णा न अपार एवु
रूपरचना रूपनी रचना छे
धनम् तत् ते धन
ये आत्तम् जेओए लई लीधु
निखिलम् समग्रम् अपि पण
ते ते माणसोए
सहृतम् हरण करेलु छे
इदम् आ बधु

॥ श्लोक ११८ ॥

वैरम शत्रुता
विश्वजने जगतना लोको साथे
अकारि करेलु छे
कलह कजीयो कर्यो छे
कीर्त्या कीर्ति साथे
लोकद्वयीकृत्ये बन्ने लोकोना का
मत्सर मत्सर [र्यो साथे
उत्सवैः उत्सवो साथे
विरह' वियोग करेलो छे
सौख्यै सुखो साथे
असूयोदय अदेख

प्राणैं प्राणो साथे
अप्रियता અપ્રીતિ કરેલી છે
प्रियैं સ્નેહીયો સાથે
अल्पनम् અમોલા કરેના છે
द्रोह દ્રોહ કરેલે છે
धर्मच्छया ધર્મની ઈચ્છાથી સાથે
विश्रम्भेन વિશ્વાસ સાથે
हठ હઠ કરેલી છે तैः તે માણસોએ
अतिशठैं અતિ દુષ્ટ એવા
यै જે દુષ્ટોએ चौरिका ચોરી
निर्मिमे નકી કરી છે

॥ શ્લોક ૧૧૯ ॥

तत्कीर्ति તેમની કીર્તિ
कुमुद ચન્દ્ર વિકાસી કમલ
न्दु ચન્દ્રમા
कुन्दकलिका કુન્દ પુષ્પની કળી
कर्पूरपूर કપૂરના સમૂહની
उपमा ઉપમાવાળી
तत्स्फुर्ति તેમની સ્ફુર્તિ

परमप्रमोद ઘણા હર્ષથી
विरसत्पावित्र्य કેનાતુ પવિત્ર
પણુ રૂપી
पाथ प्रपा પાણીના પરબ જેની
स्मूर्ति તેઓની મૂર્તિ
स्मरपार्थिव કામદેવ રૂપી રાજાના
स्मरशशि કામરૂપી ચન્દ્રને ગળ
स्वर्भानु રાહુ જેવી [વામા
उद्भ्राजते શોભે છે यौयम् ચોગીને
यै જેઓએ मुमुचे તજીદીધી છે
त्सद्गुणगण ઉત્તમ ગુણોના સ
મૂહ રૂપી
आराम બગીચાને બાનવામા
एकदावानलम् દાવાનલ સરખી

॥ શ્લોક ૧૨૦ ॥

श्रीकीर्ति અપકીર્તિના
विस्फुर्ति કેનાવા રૂપી
लताम्बुवाहम् વેલડીને વધારવામા
મેઘ સરખી

दौर्भाग्य દુર્ભાગી પણુ
दैन्यअम्बुज દીનતા રૂપી કમલોને
विकस्वर કરવામાં
सहस्रगहम् સૂર્ય સરખી
विश्रम्भ વિશ્વાસ રૂપી
गराधर મેઘને નાશ કરવામાં
गन्धवाहम् પવન સરખી
निमुच्य તજી દે चौयम् ચોરીને
दुरितप्रवाहम् પાપોના પ્રવાહ જેવી

॥ શ્લોક ૧૨૧ ॥

नोहास्यम् હાસ્ય કરી શકતો નથી
सुरतप्रपञ्च સંભોગના પ્રપંચમાં
चतुरम् યોગ્ય એવું
न आलिंगन આલિંગન નથી
निर्भरम् અતિશય [કરતો
न एव નથીજ उरोज સ્તન રૂપી
सरोजयुग्मम् કમલના જોડવાને
अलुठत् ફેરવતો નથી
पाणिम् હાથને
प्रमीलयम् આંખો મીચીને
अलम् બગાબગ નથી કરતો ના નહિ
विनाधरचुम्बनम् બિ બજેવા ઓષ્ઠનું
स्थिरतया શાન્તિથી [ચુંબન
कुर्यान् કરી શકતો पुमान् પુરૂષ
प्रेयसीम् પ્રીયાને
अन्येषाम् પગયાની
रमयन् વિલાસ કરતો
निरागमचक्रिवः ધણી બીકનો માર્યો
इति એટલા માટે
काम्या° ઇચ્છા કરવા યોગ્ય
न, वा તે ઓયો નથી

॥ શ્લોક ૧૨૨ ॥

पौवाणाम् નગરના લોકોની
पुरत સમક્ષ प्रपच्य વિસ્તારીને
महिमाम् ઉત્સવને दत्त° આપેલો છે
पितृभ्याम् માત પિતાએ
स्वयम् પોતે य. જે પતિ
दत्वा આપીને

स्वकरम પોતાના હાથને
करेण હાથ વડે વૃત વરેલો છે
सप्ताचिषाम् અગ્નિની
साक्षिकम् સમક્ષ तम् તેવા પ્રકારના
हित्वा તજીને पतिम् ધણીને
इच्छते ઇચ્છા કરે છે
यन् इतरम् જે બીજાને
या कामिनी જે સ્ત્રી
कामिनम् કામી પુરૂષને
तन्नूतम् તે નિશ્ચય कथम् કેવીરીતે
आत्मसात् પોતાની મનતિ થાય?
स्वच्छन्द મન પ્રમાણે
सचारिणीम् ચાલનારી

॥ श्लोक १२३ ॥

पूण अपि પૂર્ણ એવો પણ
अन्यपराभव ગહુના પરાભવ રૂપી
एकतमसा અ ધકારથી
यन् सगत જે સ્ત્રીના સગથી
ग्रस्यते ખવાઈ જાય છે
प्रादुर्भूतकलङ्क ઉત્પન્ન થયેલા ક
લક રૂપી
पङ्कस्थलित કાદવથી છવાયેલો
मुख्येवशीतद्युति પ્રખ્યાત ચદ્રમા
नीचाचारविधौ નીચના આચારની
વિધિમા
महानहन મોટા માણસ જેમ
भवेत् થાય
आपातमात्रप्रीये આરભમાજ વહાલો
क કોણ अस्मिन् આ એના
स्वैरविहारकारिणि ઇચ્છા પ્રમાણે
વિહાર કરનાર
सुधी ડાહ્યો માણસ
प्रीत પ્રીતિવાળો
परस्त्रीजने પરાયા સ્ત્રી વર્ગમા

॥ श्लोक १२४ ॥

घोषेषु ગોકુળમા
स्थितिमईहते રહેવાને ઇચ્છે છે
न विमाति તે બુદ્ધિવગરનો માણસ

मुक्त्वा तजीने
अमराणापुरीम् देवोनी नगरीने
त्यक्त्वा तजीने
मदरमेन्गिनीम् म दरायननी भमिने
अत्रकरान् उकरडाने
उत्तरातुम् खोदवाने
उत्क , म ते उत्साह करे छे
पातुम पीवाने वाञ्छति इच्छा करे छे
मुक्तनिर्मलजल निर्मल जल तजीने
स ते मुर्ख
माममार्गोद्वम गामडाना गटरनु
त्यक्त्वा तजीने [पाणी
आत्मप्रमदा' पोताी स्त्रीयोने
परप्रियतमा बीजानी स्त्रीयोने
य जे मूर्ख सेवितुम् सेववाने
वाञ्छति इच्छा करे छे

॥ श्लोक १२५ ॥

निजअङ्गनामङ्ग पोतानी स्त्रीना
अगने

अनगरगात् कामदेवना रग थकी
अन्येषु बीजा पुरुषो
वाछन्तु इच्छा करता यथा जेम
आत्मकोप आपणने कान
तथा ते प्रमाणे परेषा बीजाने
इतिमन्यमाना' एम माननारा
त्यजन्ति तजी दे छे सन्त सज्जनो
परकीयपत्नी बीजानी स्त्रीयोने

॥ श्लोक १२६ ॥

सारङ्गान् हरिणोने
भ्रमरान भमराओने
इभान् हाथीयोने
शलभान् पतगीयाओने
मृत्युगतान् मृत्यु पामेला
कर्ण कान घ्राण नासिका
शरीर स्पर्श इन्द्रिय नेत्र आख
रसनाकामे जीभनी इच्छाथी
प्रकामोत्सुक घणो उत्सुक एवो
दृष्ट्वा जोईने

शिष्टपथ उत्तम मार्गमा
प्रवृत्ति प्रवृत्ति रूपी
विपिनश्रेणी वननी पंक्तिना
समुत्पाटने नाश करवामा
मान्योपद्विपम् उद्धत हाथी जेवा
इन्द्रियव्रजम् इन्द्रियोना समूहने
इमम् आवा प्रकारना
धीमान डाह्या माणसो
निषेधे वारण करे छे
वशे आधिनतामा

॥ श्लोक १२७ ॥

दम्भअम्भोरुहिणी कपटरूपी कमलनीने
विकाशनविधौ विकस्वर करवामा
य जे इन्द्रियोनो समूह
अम्भोजिनीवल्लभ सूर्यना जेवो
य जे इन्द्रियोनो समूह
लापत्य लंपटतानी
वल्लीकलाप वेलाना समूह रूपी
जलधौ समुद्रने विषे
पीयूषपादउपम चन्द्रमानी उपमा
स्पर्द्धा स्पर्धा रूपी [वाळो
प्रमुधारुह वृक्षानी श्रालि पंक्तिमा
जलद मेघ जेवो
य जे इन्द्रिय गण
उत्पथप्रस्थितौ कुमार्गमा जवाने
पारीण पार पामेलो
तम् तेवा प्रकारना
उद्धूरम उद्धत एवा
विषयिणाम इन्द्रियो ग्रामम समूहने
जयन् जीतता एवा
भद्रभाक् कल्याण भजनारो

॥ श्लोक १२८ ॥

स ते एवो भाग्यै दे दीप्यमान
ज्वलनैर्विना अग्निविना [एवा
रसवतीपाक रसोईना पाकने
चिकीर्षु करवानी इच्छावाळो
कुधी मुर्ख माणस

त्यक्त्वा तजीने पोतम वहालाने
अगाधसांवितरणम अगाध समुद्र
दार्भ्याम् भुजाओ वडे [तरवाने
विविसु करनारा
स ते मुर्ख माणस
धीनानाम् बीजोना
वपनं विना वावेतर विना
इच्छति इच्छा करे छे
स ते मुर्ख क्षेत्रेषु खेतरोमा
धान्योद्गमम् धान्यनी उत्पत्तिने
य जे मुर्ख अक्षाणाम् इन्द्रियोना
विजयैर्विना विजय वगर
स्पृहयति स्पृहा करे छे
ध्यान निधातु ध्यान करवाने
शुभम् सुन्दर

॥ श्लोक १२९ ॥

रागद्वेष राग तथा द्वेषना
विनिर्जय विजय रुपी
अम्बुजवने कमळोना वनमा
य जे इन्द्रियोनो जय
पद्मिनीनामपति सूर्य जेवो
कृत्याकृत्य करवा न करवा योग्यनो
विवेकज्ञानने विवेक रुपी वनमा
पयोवाहप्रवाह वरसादना प्रवाह
य जे इन्द्रियोनो जय [जेवा
सद्बोध उत्तम बोधना
निरोध विरोध रुपी
भूधरशिर पर्वतना शिखरने
भेदवामा
दम्भप्रवाह वज्रना प्रहारनी
उपम उपमावाळो
साम्योल्लाससमयम समताना उल्लास
तम तेवा प्रकारनो [वाळो
इन्द्रियजयम् इन्द्रियोना जयने
कृत्वा करीने भव्य था
आनन्दवान् आनन्दवाळो

॥ ॥

विचारवचनै વિચારવાળા વચ
चेत ચિત્તને [નોથી
चमत्कारिण॰ આશ્ચર્ય કારક
शूरा શૂરવીર પુરૂષો सन्ति છે
सहस्रश હજારો
समरव्यापार સંગ્રામના કાયમા
बद्धादरा આદર રાખનાર
दातार अपि દાન આપનારા પણ
पदेपदे પગને પગલે
घनधनै ઘણા ધનથી
कल्पद्रुकल्पा કલ્પવૃક્ષ જેવા
कलौ કલિયુગમા
ते,के,अपि તેવા વિરલાજ છે
इन्द्रियतस्करै ઇન્દ્રિયોરૂપીચોરોએ
अपहृतम् ચોરી લીધુ
येषा જે માણસોનુ न નથી
पुण्यम्धनम् પુણ્યરૂપી ધન

॥ श्लोक १३१ ॥

शक्रस्यएव ઇન્દ્રનુજ જેમ
सुरद्विप. ઐરાવત હાથી
मधुरिपो ,एव વિષ્ણુનુ,જ
अडजानाम પક્ષીયોનો
पति સ્વામી (ગરૂડ)
श्रीदस्यएव કુબેરનુ જેમ
पुष्पकम पुष्पक વિમાન
पशुपत एव મહાદેવનુજ જેમ
उक्षचूडामणि બળદ
स्कन्धस्यएव કાર્તિક સ્વામીનુજ
भुजगभुक् મયૂર
गणपते एव ગણપતિનુ જેમ
उन्दर वाहन ઉંદરજ વાહન છે
धन्यस्यएव ધન્ય માણસનુજ જેમ
शिवाध्वनि મોક્ષ માર્ગમા
प्रविदिता કહેલીછે यानम् વાહન
कृपा દયા कोविदै॰ પંડિતોએ

॥ श्लोक १३२ ॥

गाम्भिर्यम् ગમ્ભીરતાને
जलधै સમુદ્રની घनम धन

धनपते કુબેરથી ऐश्वर्यम ઐશ્વર્યને
त्र्यंबकात् મહાદેવ પાસેથી
सौन्दर्यम् સુન્દરતાને
स्मरत કામ દેવથી श्रियम् લક્ષ્મીને
जलशयात् વિષ્ણુ થકી
आयु આયુષ્ દીર્घम् લાંબુ
ध्रुवात् ધ્રુવ થકી
सौभाग्यम् સૌભાગ્યને
शुभम् મનોહર એવુ
अश्विनीसुत અશ્વિની કુમારના
युगात् જોડયાથી शक्ति શક્તિને
सत्या સત્યવતીના
सुवात् પુત્ર (વ્યાસ) થકી
लात्वा લઇને यम्, विदधे તેને
विधि બ્રહ્માએ [બનાવ્યો છે
विधिमना વિધિમાં મન વાળો
चक्रे કરી છે कृपाम् દયાને
य જે માણસે अखिलेषु પ્રાણીયોમાં

॥ श्लोक १३३ ॥

नाना मौक्तिक અનેક પ્રકારના
મોતીને
हेम, विद्रुम, સુવર્ણ, પરવાળા,
मणिगुल्मालय મણિ તથા વન રૂપી
गोमयम् છાણને दुग्धम् દુધને
दुग्ध पयोधि ક્ષીર સાગરની
हारिलहरी સુન્દર મોજા સરખા
शुभ्रम् વવ એવા
यश सचय યશના સમૂહરૂપી
विश्वम् જગત્
विश्वजन સમગ્ર જનોને
हृद्नीयमहस સુન્દર પ્રભાવવાળા
स्वर्गअपवर्ग સ્વર્ગ તથા મોક્ષના
उदयम् ઉદય રૂપી વત્સને या જે
यच्छति આપે છે अनिशम् નિરન્તર
दयासरणी દયારૂપી કામધેનુ
सा તે દયા રૂપી ધેનુ
रक्षयताम् રક્ષણ કરતુ
अक्षयम् નાશ ન થાય તે

॥ श्लोक १३४ ॥

अस्ताद्रेः અસ્તાચલ થકી
उदयम् ઉદયને रवे સૂર્યના
स તે મુર્ષ लवणात् લવણ થકી
माधुर्यम् મીઠાશને
आस्यात् મુખ થકી अहे સર્પના
पीयूषम् અમૃતને
कुहो અમાવાસ્યા થકી
अनुष्णकिरण ચન્દ્રમાને
हानिम् ક્ષયને
कुपथ्यात् અપથ્ય ભોજનથી
रुजाम् રોગોના
पावित्र्यम् પવિત્ર પણાને
श्वपचात् ચંડાલ થકી
दिनम् દિવસને रजने રાત્રિ થકી
दीक्षाम् દીક્ષાને श्रियाम् લક્ષ્મીના
सग्रहात् સંગ્રહ થકી
कातारान् જંગલથકી नगरम् નગરને
काक्षति ઇચ્છા કરે છે
वधात् વધ થકી य જે
धर्मम् ધર્મને इच्छति ઇચ્છા કરે છે
अधी બુદ્ધિ વગરનો

॥ श्लोक १३५ ॥

धर्माणाम् ધર્મોના निधि ભંડારરૂપ
आस्पदम् સ્થાનરૂપ यशसाम् યશોના
समोगभूमि સંયોગના સ્થાન રૂપ
श्रियाम् લક્ષ્મીયોના
आस्थानम् સભારૂપ
महसाम् પ્રભાવોની મૂ ભૂમિરૂપ
अनिपदाम् સુખોની यानम् વહાણ
भवाम्भोधौ સંસાર સમુદ્રમાં [રૂપ
स्कन्ध સ્કન્ધરૂપ
सन्मतिविरुधा સારી મતિરૂપી
વૃક્ષોના
प्रियसखी વહાલી સખીરૂપ
स्वर्गापवर्गश्रिया સ્વર્ગ અને મોક્ષ
धन्यानाम् ધન્ય પુરૂષોને [લક્ષ્મીની
दयिता વહાલી दया દયારૂપી

अस्तु थाओ। दर्शिवा श्री
ईंट्रै कलेशे। थी
अशेषैः समग्र ओवा अल्म सर्यु

॥ श्लोक १३६ ॥

कीर्तौ कीर्तिमा
कज्जलकूर्चकम काजलनी पींछी
सरखा

हलमुखम् हळना मुख जेवु
निश्वासनिश्वा विश्वास रूपी पृथ्वी
तले तलमा
नानानर्थ अनेकप्रकारनाअनर्थोनी
कदर्थनावन कदर्थना रूपी वनमा
घनम् मेघ सरखा
गौलीन दुष्ट कार्योने
केलिगृहम् क्रीडाना घर सरखा
प्रेमप्रौढ प्रेमरूपी मोटा
पयोदपूर मेघना समूह प्रत्ये
पवनम् वायु सरखा
सन्मान सन्मानरूपी
मुस्ताङ्कुरे मोथना अंकुरामा
कोलम् सुअर सरखा
क कयो माणस
लसदाशय स्वच्छ आशय वाळो
अद्भुतमति श्रेष्ठमति वाळो
मापाम् वाणीने भूपाम् जुदी
मापवे ओवे छे ?

॥ श्लोक १३७ ॥

सिन्दूर सिन्दूर
करिमूर्ध्नि हाथीना मस्तक उपर
मन्दिरमणि दीपक गेहे घरमा
देहे शरीरमा असुमान् जीव
तारुण्यम् तरुणता
चलचक्षुषि स्त्रीने विषे
द्युतिपति सूर्य व्योम्नि आकाशमा
द्विजेश चन्द्र निशि रात्रीमा
प्रासादे,देवालयमा प्रतिमा प्रतिमा
तिलकम् तिलक

यथाजायते જેમ થાય છે
कीर्तिं કીર્તિને
केलिगृहम् ક્રીડાના ઘર સરખા
तथा તે પ્રમાણે
तनुमताम् પ્રાણીયોના
वक्त्रे મુખમાં वच વચન
सूनृतम् સત્ય વચન

॥ श्लोक १३८ ॥

हानिम् હાનિને एति પામે છે
ददताम् દાન દેનારાઓનુ
धनम् ધન उच्चै ઘણુ એવુ
शीलत શીલ પાલવાથી
भवति થાય છે
भोगवियोग ભોગનો વિયોગ
जायते થાય છે तपसा તપવડે
तनुकार्श्यम् શરીરની દુબળાઇ
हीयते નાશ પામે છે
किमपि न કાંઇ પણ નહિ
अनघवाक्यैः સત્ય વચનોથી

॥ श्लोक १३९ ॥

अग्नि દેવતા शाम्यति શાન્તથાયછે
मुञ्चति મુકે છે
अम्बु अपाम् સ્વામી,જલનો(સમુદ્ર)
औद्धत्यम् ઉદ્ધતાઇને
ओघ સમૂહ रुजाम् રોગોનો
याति,अस्तम् અસ્તને પામે છે
विकटा ભયંકર घटा સમૂહો
करटिनाम् હાથિયોના
आटीकते,न આવતી નથી
अन्तिकम् નજીકમાં
शैथिल्यम् શિથિલ પણાને
समुपैति પામે છે सिन्धुररिपुः સિંહ
सर्प अपि સર્પ પણ
न,उत्सर्पति નજીક આવતો નથી
द्राक् તુરતજ दूरात् દૂર
उपयाति ચાલી જાય છે
दस्युरणर्मा. ચોરી અને સંગ્રામની
सत्यम् वच સત્ય વચનને [બીક

जल्पताम् બોલનારા પ્રત્યે

॥ श्लोक १४० ॥

तस्मात् તે પુરૂષ થકી
वैरम् વેર उपैतिदूरम् દૂર જાય છે
उरगश्रेणि સર્પોની શ્રેણિ
सुपर्णादिव ગરૂડ થકી જેમ
क्लेश नश्यति કલેશ નાશ પામે છે
भास्करादिव સૂર્ય થકી જેમ
तम, અન્ધકાર
तस्मात् તે પુરૂષ થકી
अकस्मात् અચાનક भव થયેલો
तस्मात् તે પુરૂષ થકી भी બીક
तुहिनादिव હિમ થકી જેમ
अब्जकदिणी કમળિની
सजायते થાય છે नश्यत નષ્ટ
सत्या સત્ય એવી
उद्गच्छति નીકળે છે गी વાણી
यदीयवदनात् જે માણસના મુખથી
गङ्गाइव ગંગા જેમ

गौरीगुरो હિમાલયમાથી

॥ श्लोक १४१ ॥

अप्रेम અપ્રીતિ રૂપ
पकरहिणीपति સૂર્યને (ઉદય માટે)
पूर्वशैलम् ઉદયાચલ સમાન
धर्मअर्थकाम ધર્મ અર્થ અને
કામ રૂપી
कमलाकर કમળોના સમૂહને
(નાશ કરવામા)
शर्वरीशम् ચન્દ્ર સમાન
स्वर्गअपवर्ग સ્વર્ગ તથા મોક્ષ રૂપી
पुरमार्गनिरोध નગરીના માર્ગને
योधम् સુભટ સમાન [રોકવામા
स्तेयम् ચોરીને निराकुरुत દૂર કરો
कीर्तिवल्ली કીર્તિ રૂપી વેલડીને
(કાપવામા)
कुठारम् કોવાડા જેવી

॥ श्लोक १४२ ॥

कीर्तिम् કીર્તિને हन्ति નાશ કરે છે

खल दुर्जन माणस
बालमिलनम् मुर्ख मायेनो मेळाप
माहात्म्यम् मोटाईनो
अङ्गम् शरीरने
महाव्याधि मोटा रोग
दुस्तनय कुपुत्र कुल्म वंशने
विमलम् निर्मळ एवी
चिन्ता चिंता
मनश्चान्ताम् मनना मनोहरताने
स्त्रीशीलम् स्त्रीना शीलने
स्मरलम्पट कामी माणस
कपट कपट पुण्यम् पुण्यने
गुणान् गुणोने नीचता नीच पणु
मर्त्य माणसोए वित्तम् धन
अदत्तम् चोरीनु आत्तम् मेळव्यु छे
इह आलोकमा ये जेमणे
सर्वम् सर्व वस्तुने हतम् हणी छे
ते ते माणसोए इदम् आ

॥ श्लोक १४३ ॥

मुक्त्वा मुकीने उच्चै अतिशय
विषमम् आकरु विषम् झेरने
विषमृताम् अर्थोनु
ते ते माणसोए
वाञ्छितम् इच्छेलु छे
जीवितम् जीवितने
ते ते माणसोए अब्धे समुद्रनु
अतुलम् अतिशय
निपीय पान करीने सलिलम् जळने
तृष्णाक्षय तृष्णानो क्षय
अभीप्सित इच्छेलो छे
क्षिप्त्वा नाखीने
कुन्तमुखम् भालानी अणी
ते ते माणसोए
नयनयो आंखोमा
कण्डुक्षति खरजनो नाश
काङ्क्षिता ईच्छेली छे
ये जे माणसोए आदाय लइने
परर्धिम् पारकानी ऋद्धिने

आत्ममन्ने पोताना धरमा
पृत्ति पूर्णता
श्रियाईहिता लक्ष्मीने [ग्र] डी छे

॥ श्लोक १४४ ॥

स्त्रीणाम् स्त्रीयोना
हार इव हार जेम
अतिपीनकुचयो अति कठीन स्त
काचीइव क दोरो जेम [नो उपर
काचीपदे केड उपर गळे गाल उपर
पत्रलताइव पीन जेम
कज्जलमिव काजळ जेम
अलङ्कारकृत् अनकार रूप
चक्षुषो नेत्रोने विषे रेणु ...
भूमिविभूषण पृथ्वीना आभूषण
चरणयो बन्ने चरणना [रूप
पुण्यात्मना पवित्र माणसोना
जायते थाय छे अन्येषाम् पारकाना
वित्तम् धनने अदत्तम् नहिदीधेना
अत्र आ जगतमा

जहताम् त्याग करना ।
पुसाम् माणसोना
प्रशसापदम् प्रशसानु पात्र

॥ श्लोक १४५ ॥

अदत्तादान चोरीनु
महात्म्यम् माहात्म्य
अहो आश्चर्य छे के
वाचामगोचरम् वाणीने अविषय छे
यम् शाथी के अर्थम् धनने
आददानाम् चोरी करनाराओना
अनर्थ दुःख अभ्येति आवे छे
सद्मनि धरमा

॥ श्लोक १४६ ॥

दोर्भ्याम् बन्ने हाथ थकी
ये जे माणसो जल्धे समुद्रना
तरन्ति तरे छे सलिलम् जळने
पद्भ्याम् बे पग वडे
नभ प्रागणे आकाशनाआगणामा
ये, जेओ भमे छे

वारबाणरहिता બખ્તર વિનાના
कुर्वन्ति કરે છે ये જે માણસો
आहवम् સંગ્રામને
दुष्टाम् ભયંકર એવી
अटवीम् જંગલમાં अटन्ति ભટકે છે
पटव: ચાલાક માણસો
ते, मन्ति તેવા છે
मख्यातिगा સંખ્યા વગરના
ते, केचित् તેવા કોઈકજ છે
चलचक्षुपा ચપલ નેત્રવાળી સ્ત્રી
परिचये સોબત વડે [જેના
चित्तम् મન यदीयम् જેમનું
शुचि પવિત્ર છે

॥ श्लोक १४७ ॥

खद्योतै इव પતંગીયાથી જેમ
भानुमान् સૂર્ય मषणै કુતરાઓથી
कुम्भिव હાથી જેમ
जम्भद्विप ઇન્દ્રનો
मारङ्गै इव હરિણોથી જેમ
केसरी સિંહ मरसुजा દેવોના
मर्त्याद्रिन ધણી (ઇન્દ્ર) જેમ
दैत्यनजै દૈત્યોના સમૂહોથી
सौपर्णेय इव ગરૂડ જેમ
उरगै સર્પોવડે मरुताम् પવનોના
स्तोमै इव સમૂહો થકી જેમ
स्वर्गिरि મેરૂ પર્વત न નહિ
स्त्रीभि: સ્રીયોથકી विभिदे ભેદાયું
यदीयहृदय જેનું હૃદય
शूराय શુરવીર એવા
तस्मै તે માણસને
नम નમસ્કાર થાઓ

॥ श्लोक १४८ ॥

गुह्यम् ગુહ્ય વાત
दुर्जनचेतसीव દુર્જનના મનમાં
सलिलम् પાણી [જેમ
सुभिइव શિખરમાં જેમ
धात्रीभृत: પર્વતના
युद्धोर्व्यामइव ભમરાગણમાં જેમ

कातर' કાયર માણસ
कलिमल કલિકાલના મેલ
स्वान्ते ચિત્તમા
सुसाधो इव ઉત્તમ મુનિના જેમ
दौर्गन्त्यम् ઉદ્ધતપણુ
धरणीरुहीव પર્વતમા જેમ (વૃક્ષ)
मरुताम् દેવોના મેજે, ન નથીરહેતુ
चेतोऽम्बुजे ચિત્તરૂપી કમલમા
स्थैर्यम् સ્થિર પણુ
यस्य જે માણસના
मृगीदृशाम् સ્ત્રીયોના
विलसितम् વિલાસ
धन्याय ધન્ય એવા तस्मै તે પુરૂષને
नम' નમસ્કાર થાઓ

॥ श्लोक १४९ ॥

भ्रूभङ्गभोगै ભ્રકુટીના ભાગ રૂપી ફેણાવાળા
लसदन्तरालैः અદર ઉલ્લાસમાન
न नहि [એવા
एणीदृशाम् સ્ત્રીયોના
देहसर्पसर्पै शरीररूपी ઉદ્ધત સર્પોએ
सद्ध्यानदीप ઉત્તમ ધ્યાનરૂપી [દીપક
समियाय પ્રાપ્ત થયો
शान्तिम् શાન્તિને
तस्मै તેવા પ્રકારના
नम નમસ્કાર થાઓ
मयमिकुञ्जराय મુનિઓમા શ્રેષ્ઠ

॥ श्लोक १५० ॥

भूयोभारभर ઘણાભારનાસમૂહથી
अभिभूततरणी ડુબનાર વહાણ
वार्धाविव સમુદ્રમા જેમ [જેવી
उदूर्मिपंणे ક્ષય કર એવા
ससारे સસારમા
सपरिग्रहा પરિગ્રહવાળી
तनुजुषा માણસોની राजि શ્રેણી
निमज्जति ડુબે છે
अध નીચે (નરકાદિ ગતિમા)

तन् तेटला माटे कांक्षन्ति इच्छे छे
परिग्रहम् परिग्रहने
जपतपश्चारित्र जप, तपअनेचारित्र
पावित्र्यर्धी पवित्रता अने शुद्धि
शुक्लध्यान शुद्ध ध्यानरूपी
विधौ चन्द्रमामां
विधुंतुदम् राहु जेवा
अमुम् आ परिग्रहने
मोक्तुम् तजीदेवाने
विमुक्तौ मुक्ति मार्गमां
रताः प्रेमवाळा

॥ श्लोक १५१ ॥

प्रद्वेषबन्धु द्वेषना बन्धु सरखो
कलहैकसिन्धु क्लेशसमुद्रसरखो
प्रमादपीन प्रमादथी पुष्ट थयेलो
कुमताध्वलीनः कुमतमांदोरीजनारो
औद्धत्यहेतुः उद्धतपणाना हेतुरूप
धृतिधुमकेतुः धीरज प्रत्ये अग्नि
परिग्रह परिग्रह अयम् आ [जेनो
दुरितप्लुत पापथी उपद्रव वाळो
अयम आ परिग्रह

॥ श्लोक १५२ ॥

पित्रो मा बापनी
उपासितम् सेवाने सुकृत पुण्यनी
अनुशासितम् शिखामणने
प्राज्ञैः विद्वानो साथे
प्रसङ्गम् नजवने
गुणवत्सु गुणवाळा जनोमां
रागम् अभिलाषाने
परिग्रहप्रेरित परिग्रहथी प्रेरायली
चित्तवृत्ति मननी वृत्ति जेनी [ऐ
जहाति तजे छे
चैतन्यमइव चैतन्यने जेम
ममीत, मृत्यु पामेलो जन

॥ श्लोक १५३ ॥

न नथी आदित्यात् सूर्य थकी
अपर बीजो कोइ
प्रतापनपटुः ताप आपवामां चतुर

न नहि अब्धेःपर समुद्र थकी बीजो
तोयवान् જળ વાળો
न,परं,अन्य બીજો નથીજ
पवमानत च પવન થકી
चटुल, ચપળ એવો દુષ્ટ न દુષ્ટનથી
मृत्यो पर મૃત્યુ થકી બીજો
नएव નથીજ
अग्ने इतर અગ્નિ થકી બીજો
क्षुधाक्षुभितथी, ભૂખ થકી ક્ષુધી
चौर ચૌર [વાળો (ભુખાવશે)
स्मरात काम थकी
न,इतर બીજો નથી
दोषाढ्यात् દોષ થકી ભરેલા એવા
न नहि परिग्रहात् પરિગ્રહ થકી
परम् બીજુ अघ स्थानम् પાપનુ
तथा તે પ્રમાણે [સ્થાન
सर्वथा સર્વ પ્રકારે

॥ श्लोक १५४ ॥

धर्मध्यानम् ધર્મ ધ્યાનને
अधीरयन् ચલિત કરતો
तरुमिव વૃક્ષને જેમ
प्रोत्सर्पि ચલાયમાન એવો
कल्पानिल કલ્પ કાળનો વાયુ જેમ
प्रीतिम् પ્રીતિને
पङ्कजिनीमिव કમળનીને જેમ
द्विपपति ઉન્મત હાથી
निर्मूलम् મુળમાથી
उन्मूलयन् ઉખેડી કહાડતો
प्राविण्यम् પંડિતાઇને
पयोजिनीपतिमिव સૂર્યને જેમ
स्वर्भाणु રાહુ
आच्छादयन આચ્છાદિત કરતો
श्लाघाम પ્રશંસાને एति પામે છે
परिग्रह પરિગ્રહ किंतु શું ?
कदा ક્યારે પણ
कादम्बरीपानवत् મદિરાપાનની પેઠે

॥ श्लोक १५५ ॥

तुम्बेषु તુંબડાઓમાં

चापेषु धनुषोमा
मौक्तिकेषु मोतीयोमा
गुणाधिरोपात गुणोना आरोपथी
महिमानम् महिमाने
उदीस्य जोइने काय क नो जेओ
कदर्ये इव लोभी जनोओ जेम
काचनेषु द्रव्यमा यत्न प्रयास
गुणेषुएव गुणोमाज
मनस्वि पण्डितोमा
मान्यै उत्तम जनोओ

॥ श्लोक १५६ ॥

सौजन्यसज्जे दुर्जनताथी भ ना
मनुजे मनुष्यमा वसन्त रहेनारा
गुणा गुणो भवेयु थाय नहि नहि
गौरवाय मोटाइ माटे
गुणाधिरोप, दोरीनु आरोपण
परपीडनाय बीजाने पीडा करवा
कदापि कोइ वखत पण [माटे
चापेषुइव धनुषोमा जेम

किं,न दृष्टः शु नथी जोया ?

॥ श्लोक १५७ ॥

वेषच्युति वेशनी रचना
विशदवसनानण्ण निर्मल वस्त्रथीज
साध्यति थइ शके छे
मेध्या पवित्र ओवी विद्या विद्या
हृद्या मनोहर ओवी
स्वमनि पोतानी बुद्धिना
विभवान्एव वैभव थकीज
लभ्या मळी शके छे
अतिसभ्या शोभा वाळी
वित्तावाप्ति धननी प्राप्ति
भवति थाय छे बहो घणु
उद्यमात्एव उद्योगथीज
दिव्या दिव्य ओवी
वस्त्रप्रज्ञ वस्त्र अने बुद्धि
उद्यमपरिचये उद्योगना परिच-
प्राप्यते प्राप्त कराय छे [यथी
नो नहि गुणौघ, गु...

॥ श्लोक १५८ ॥

पाषाणखण्डानि પથ્થરના ટુકડાઓ

अपि પણ मौक्तिकानि મોતી રૂપે

वनसम्मान જે ગુણના અક્રમણથી

लोलविलोचनानाम् ચપલ નેત્ર
વાળી (સ્રીયો)ને

वक्षःस्थले હૃદય સ્થનમા

अलङ्करणीभवन्ति આભૂષણ તરીકે
થાય છે

तथा,गुणानाम् તેવા ગુણોનો

महिमा પ્રભાવ महीयान् મોટાજ

॥ श्लोक १५९ ॥

जाति ઉત્તમ અતિ

शारद શરદ ઋતુના

शर्वरीश्वर ચન્દ્રમાની

रुचाम् કાન્તિયોના

सौन्दर्यसंहारिणी સુન્દરતાને હર-

बुद्धि બુદ્ધિ [નારી

बद्द અતિશય અસમાન અતુલ

वाङ्मय વિદ્યારૂપી

सरिन्नाथ સમુદ્રને

प्रमाथ મન્થન કરવામા

अद्रिराट् મન્થાદ્રિના જેની

दर्पकदर्प કામદેવના અહંકારરૂપી

सर्प સર્પને फणभृत सर्पोंના

प्रत्यर्थी શત્રુ (ગરૂડ)ની

तुल्यम् સમાન पुन વળી, કેની

तादृक् તેવા પ્રકારનુ

गौरवभाजन સત્કારનુ પાત્ર

भवति,नो, નથી થતુ

यादृक् જે પ્રમાણે

गुणानाम् ગુણોનો ગણ સમૂહ

॥ श्लोक १६० ॥

ग्रामीणेषुइव ગામડીઆઓમા જેમ

नागर નગરનો રહેવાસી

अर्ककुसुम આકડાના પુષ્પના

स्तोमेषुइव સમૂહમા જેમ

अलि ભ્રમર युवा જુવાન

मातङ्ग' હાથી मरु મારવાડની
सद्गिनीपुइव ભમિમા જેમ
मृग હરિણ दग्धेषु બળગતા
दावेषु દાવાનળના વનમા
चक्र ચક્રવાક
चद्रिरदीधितिष्विव ચન્દ્રના કિર
ણોમા જેમ
शमीगर्भेपुइव અગ્નિમા જેમ
जमङ्गर જન્યાગ પ્રાણી
नो नहि भोगेषु ભોગોમા
रतिंकरोति પ્રીતિ કરેછે हृदयम હૃદય
नैराग्यभाजा વૈરાગ્યવાળાઓનુ
क्वचित् કદીપણ

॥ श्लोक १६१ ॥

यद्वाछन्ति જે ઇચ્છા કરે છે न નહિ
दुर्भगामइव દુર્ભાગિણીની પેઠે
वधूम् સ્ત્રીને
प्रोत्तुगपीनस्तर्नीम ઊચા અને કઠીન
સ્તન વાળી

यनस्निह्यति,न, જેનથી-નેહક તા
तस्करै इव ચોરો સાથે જેમ
सदा હમેશ
सुत्सुन्दरै હર્ષથી પ્રફુલિનત
सोदरै ભાઇઓ સાથે
नो, मुह्यन्ति નથી મુઝાતા
पन्नगेपुइव સર્પોમા જેમ
मणिहारेषु મણીયોના હારોમા
अपारेषु ઘણા એના
योगउद्योग યોગના ઉદ્યોગમા
नियोगिन જોડાયલા
प्रशमिन શમતાવાળા
तन् તે સઘળુ
साम्य સમતા (વૈરાગ્ય)નુ
लीलायितम् મહાત્મ્ય છે

॥ श्लोक १६२ ॥

यत् જે વૈરાગ્ય
ससारसरोज સસારરૂપી કમળને
નષ્ટ કરવામ

मामसदृशम् ચન્દ્ર સરખો છે
यन् જે વૈરાગ્ય
दम्भदीपद्युतौ કપટરૂપી દીપકની
કાન્તિ "દૂર કરવામાં"
सप સર્પ જેવો
सूर्यकशत्रु શબ્દનો અરિ (કામ)
दर्पमूलने અહકારને દળવામાં [તેના
यन् જે વૈરાગ્ય
चन्द्रचूडामणि' મહાદેવ સરખો
सद्बुद्धिवधू ઉત્તમ બુદ્ધિરૂપી સ્ત્રીને
विनोदमदन ક્રીડાનું ઘર સરખો
साम्यसजीवनम् સમતાને જીવાડ
नैराग्यम वैराग्यने [નાગ
एमदात्मने નિર્મલ આત્માને માટે
प्रियसुहृद् પ્રિય મિત્ર સરખો
सद्देहि તેવો વૈરાગ્ય આપો
देहिप्रियम प्राणीयोने પ્રિય એવો

॥ શ્લોક १६३ ॥

यन् જે પ્રાણીયોનું હૃદય
कान्ताकेलिकुठ સ્ત્રીયોની ક્રીડામાં
यन् જે હૃદય [કુંઠિત થયું છે
अमृतमधुरे અમૃત જેવા મધુર
भोजने ભોજનમાં
भग्नभावम ભાવ વગરનું થયું છે
यन् જે माल्यामोदमदम् પુષ્પોના
સુગંધમાં મન્દ થયું છે
अनघनिनदे ઉત્તમ શબ્દવાળા
वाद्यवृन्दे વાજીંત્રના સમૂહમાં
सनिद्रम् મન્દ થયેલ છે
सद्रूपस्वरूपे સારા રૂપને જોવામાં
क्षणसुखावेसुखम् ક્ષણીક સુખથી
यन् જે [વિમુખ થયેલું
क्षणे ઉત્સવમાં
क्षीणकाङ्क्षम वाछा रहित
यन् जे वित्ते वनमा
वीतवाञ्छम् ઈચ્છા વગરનું
हृदयम् હૃદય इदम् , अमृत आयथु छे
तत् તે સઘળું विरक्तत्व वैराग्यनु

चिह्नम् નિશાણ છે

॥ श्लोक १६८ ॥

हेमन्ते હેમન્ત ઋતુમા
हिमवात ઠંડા પવનથી
वेल्लितवने વિટાયેલા વનમા
वस्त्रै विना વસ્ત્રો વિના
यत्स्थितिं જે રહેઠાણ
ग्रीष्मे ગ્રીષ્મ ઋતુમા
भीष्मखराशु ભયકર સૂર્યના
कर्कश કિરણોથી તપેના
रज पुंजेषु રેતીના ઢગનામા
शय्या શયન यत् જે
वर्षासु વર્ષા ઋતુમા
गिरि પર્વતની गुहासु ગુફાઓમા
वसति વાસ કરવો
एकाकिनाम् એકાકી રહેતા
योगिनाम યોગીયોના सद्ते સત્ત્વ
दुर्ध्याननिबधनै દુષ્ટ ધ્યાનના
કારણોથી

अविजितम नहीं જીતાયેલુ
वैराग्य વૈરાગ્યનુ
विस्फुर्जितम् માહાત્મ્ય છે

॥ श्लोक १६५ ॥

काव्यानाम् કાવ્યોના
करणे કવા વડે कृतम યશ છે
सुरुचिरै મનોહર એવા
वाचाम् વાણીના
प्रपंचै વિસ્તારથી सृतम् શયુ
बाहुबले ભુજાઓના બળથી
अलम् યશ છે
तपसापुरै તપના સમૂહથી
प्रसिद्धि કીર્તિના
अंकुरै અકુર સરખા
एक ફક્ત એક
छेकजन ઉત્તમ માણસોના
प्रमोदविपणि હર્ષની દુકાનસમ્બે
सेव्य સેવવો જોઇએ
विवेकः વિવેક सखे હે મિત્ર

सर्वा મઘળી
येनविना જે વિવેક વિના
इन्दुनाइव ચન્દ્ર વિના જેમ
रजनि રાત્રી श्रेणि પંક્તિ,સમૂહ
गुणानाम् તે ગુણોની
मुधा નિષ્ફલ છે

॥ શ્લોક ૧૬૬ ॥

यस्मिन् જે વિવેક રૂપી ક્ષીર
સમુદ્રમાથી
रम्यरूचे સુન્દર કાન્તિવાળા
यश कुमुदिनीभर्तु યશરૂપીચન્દ્રનો
भवेत् થાય છે સભવ ઉત્પત્તિ
तमाप्त्यै પ્રાપ્તીને માટે
विबुधेश्वरै પંડિતોએ (ઇન્દ્રાદિ)
इह આ લોકમા [એ
गवाम् કીર્તિની (પાણીની)
य જે વિવેક રૂપી સમુદ્ર
सेव्यते સેવાય છે
रत्नम् રત્નની ભૂમિરૂપ

येन જે વિવેકરૂપી સમુદ્ર વડે
उद्यन् ઉત્પન્ન થતી
कति કેટલાક हारिणी મનોહર
गुणमणिश्रेणि ગુણોરૂપી મણી
યોની પંક્તિ
विश्राण्यते મેલવી શકાય છે
दत्ते આપે છે कस्य કયા માણસને
हरे इव વિષ્ણુ ભગવાનને જેમ
एष એવો તે વિવેકરૂપી સમુદ્ર
न નહિ रमाम् લક્ષ્મીને
वैदग्ध्यदुग्धोदधि વિવેકરૂપી ક્ષીર
સમુદ્ર

॥ શ્લોક ૧૬૭ ॥

वैराग्यम् વૈરાગ્યને
सुभगम् મનોહર જાણવો
तदेव તેજ यशसाम् યશનો
राशि સમૂહ स एव તેજ
उल्लसन् ઉલ્લાસમાન
स्फूर्ति नीति

शुभा મનોહર છે સાત્વ તેજ
गुणश्रेणि ગુણોની પંકિત
मनोहरिणी મનોહર એવી
ध्यानम् ધ્યાનને
धन्यसमम વના- વન્ય જાણવુ
सदैव તેજ वचसाओघ વાણીનો
स एव તેજ [સમૂહ
अनघ નિર્મળ જાણવો
तारासु તારાઓમા इन्दु॰ ચન્દ્રજેમ
अमदभदमवन અતિશય પૂજાના
यत्र જેમાં [સ્થાનક રૂપ
औचिति વિવેક
चचति શોભી રહેલો છે

॥ श्लोक १६८ ॥

धर्मानु સર્વ
महघोरणीपुइव ગ્રહોની શ્રેણી
ચોમા જેમ
करिव्रातेपुइव હાથીયોના ટોળામા
ऐरावण એરાવત હાથી [જેમ
कल्पद्रु॰ કલ્પ વૃક્ષ
प्रथिवीरुहेपुइव વૃક્ષોમા જેમ
फणिश्रेणिपुइव સર્પોની શ્રેણિમા
अहीश्वर શેષ નાગ [જેમ
स्व शैल મેરૂ પર્વત
धरणीधरेपुइव પર્વતોમા જેમ
हयस्तोमेपुइव ઘોડાઓના સમૂહ-
उच्चै श्रवा ઇન્દ્રનો ઘોડો [મા જેમ
भाति શોભે છે
ख्यातिगृहम् કીર્તિના સ્થાન રૂપએ
गुणेपु સઘળા ગુણોમા
विल्सन् ઉલ્લાસમાન એવો
एक ફકત
विवेकोदय॰ વિવેકનોજ ઉદય

॥ श्लोक १६९ ॥

यस्मात् જે વિનયરૂપી ચિંતામણિ
याचल्लोक યાચક લોકરૂપી [થી
कोश ચંડાર પ્રત્યે
रुचिमान् ચન્દ્ર સરખો

अर्थ અર્થ समर्योदय અમર્થ
काम કામ [Cદય વાનો
इन्द्रियचित्तवृत्ति ઇન્દ્રિયોને ચિ
ત્તની વૃત્તિરૂપ
तन्नीप्रोत्कर्ष નદીને વધારવામા
घर्षागम વરસાદના આવવારૂપ
धर्म च અને ધર્મ त्रिदिव સ્વર્ગનો
अपुनर्भव મોક્ષનો
भव ઉત્પન્ન કરનારા
प्रादुर्भवति ઉત્પન્ન કરે છે
अजस्रा તુરન્ત
नव्य अयम् નવીન, આ
सुखम् હર્ષને आतनोतु વિસ્તાર કરો
महताम् મોટા પુરૂષોના
औचित्य વિવેકરૂપી
चिन्तामणि ચિંતામણિ રત્ન

॥ श्लोक १७० ॥

भक्ति સેવા तीर्थकृताम् તીર્થકરોની
नति નમસ્કાર
प्रणमिनाम् મુનીયોનો
जैनागमानाम् જૈન સિદ્ધાન્તોનુ
श्रुति શ્રવણ मुक्ति॰ ત્યાગ
मत्सरिणाम् મત્સરીઓનો
पुन॰ વળી परिचिति સંગ
नैपुण्य ડાહાપણથી
पुण्यात्मनाम् પવિત્ર માણસોનો
अन्येषाम् બીજા માણસોના
गुणसस्तुति ગુણના વખાણ
परहृति પરિહાર, ત્યાગ
क्रोधादि ક્રોધ વિગેરે
विद्वेषिणाम् શત્રુઓનો
पापानाम् પાપોની विरति વિરામ
रति પ્રેમ
स्वसुदृशाम् પોતાની સ્રીયો પ્રત્યે
एवागति॰ એવી રીતની ગતિ
धर्मिणाम् ધર્મી માણસોની

॥ श्लोक १७१ ॥

सौजन्यम् સજ્જનતા રૂપી

जनक पिता प्रसू माता
उपशमः शान्ति रुपी
त्यागादर दानना आदर रुपी
सोदर भाई पत्नी श्री
पुण्यमतिः पुण्यनी बुद्धिरुपी
सुहृद मित्र गुणगण गुणोना
पुत्रः छोकरो [समूह रुपी
प्रपासंगम सज्जनना संग रुपी
नैर्दम्भ्यम् निर्दम्भता रुपी
भगिनी बेन दया दयारुपी
दुहिता दीकरी प्रीति प्रीतिरुपी
मातृष्वसा मासी
सान्द्रानदकुटम् अति आनंदना
कुटुम्बकम् कुटुंबने [समूहरुप
इदम् आवा प्रकारना
प्राहु कहे छे सताम् सज्जनोनु
धीधना, बुद्धिने धन माननारा

॥ श्लोक १७२ ॥

अर्चा पूजा
अर्हताम अरिहन्त प्रभुओनी
सयमिनाम् संयमवाळाओने
नमस्या नमस्कार सग मेळवत
सताम् सज्जनोनी सश्रुति श्रवण
आगमानाम् आगमोनु दानम् दान
धनानाम् द्रव्योनु करुणा दया -
अगमाजाम् प्राणीओ उपर
मार्ग अयम् आ मार्ग
आर्यै उत्तम जनोए
उदित, कहेलो छे शिवस्य मोक्षनो

॥ श्लोक १७३ ॥

विस्फुर्जित् स्फुरायमान थती
कीर्ति कीर्ति
अनिंद्यविद्या पवित्र विद्या
समृद्धि संपत इच्छा वृद्धिपामेली
रमणीयरुपम् मनोहर रुप
सौभाग्यसिद्धि सौभाग्यनी सिद्धि
विमलकुलम् निर्मल कुळ
फलानि फळो छे धर्मस्य धर्मना

वरअपि છ એવા અમૂર્તિ આ એવા

॥ श्लोक १७४ ॥

मौहार्द्रदृष्टि પ્રેમવાળી દ્રષ્ટિ
सुकृतैकपुष्टि પુણ્યની પુષ્ટિ
परोपकार બીજાને ઉપકાર
करुणाधिकार દયાળુ પણુ
विवेकयोग વિવેકનો સયોગ
समताभियोग સમતાનુ ધારવુ
सतोषवृत्ति સંતોષ વૃત્તિ
कृतिनाम् પુણ્યશાળીયોની
प्रवृत्ति પ્રવૃત્તિ

॥ श्लोक १७५ ॥

ज्ञानी જ્ઞાની થઇને
विनीत વિનયવાળો
सुभगः સૌભાગ્યવાનો થઇને
सुशील ઉત્તમશીલવાળો
प्रभुत्ववान् હોદ્દાવાળો થઇને
न्यायपथप्रवृत्त ન્યાયમાર્ગે ચાલ-
त्यागी દાનેશ્વરી [નારો

धनाढ्य धनाढ्य थइने
प्रशमी શાન્ત સ્વભાવવાળો
समर्थः સત્તાવાળો થઇને
पचअपि પાચપણ અમી આ
मूर्तिषु જગતમા
कल्पवृक्षा કલ્પવૃક્ષ જેવા છે

॥ श्लोक १७६ ॥

दुःस्थ अपि દરિદ્રી છતા પણ
य જે માણસ पापक પાપ થકી
भीतचेता બીતામનવાળો
युवाअपि યુવાન્ પણ માર કામદેવના
विकारहीन વિકાર વગરનો
आढ्य अपि સમર્થ ધના પણ
य જે માણસ
नीतिमताम् ન્યાયી જનોમા
धुरीण અગ્રેસર ?
त्रय अपि ત્રણ પણ આવા તેઓ
देवनदीप्रवाहा ગ

जनक पिता प्रसू माता
उपशमः शान्ति रूपी
त्यागादर' दानना आदर रूपी
सोदर भाइ पत्नी श्री
पुण्यमति' पुण्यनी बुद्धिरूपी
सुहृद् मित्र गुणगण गुणोना
पुत्र छोकरो [समूह रूपी
उपासगम सज्जनना संग रूपी
नैर्दम्भ्यम् निर्दम्भता रूपी
भगिनी बेन दया दयारूपी
दुहिता दीकरी प्रीति' प्रीतिरूपी
मातृस्वसा मासी
सान्द्रानदकुटुम् अति आनंदना
कुटुम्बकम् कुटुंबने [समूहरूप
इदम् आवा प्रकारना
प्राहु' कहे छे सताम् सज्जनोनुं
धीधना बुद्धिने धन माननारा

॥ श्लोक १७२ ॥

अर्चा पूजा

अर्हताम् अरिहन्त प्रभुओनी
संयमिनाम् संयमवाळाओने
नमस्या नमस्कार सग चोभत
सताम् सज्जनोनी सगुति श्रवण
आगमानाम् आगमोनुं दानम् दान
धनानाम् द्रव्योनुं करुणा दया
अगमाजाम् प्राणीओ उपर
मार्ग अयम् आ मार्ग
आर्यै उत्तम जनोए
उदित कहेलो छे शिवस्य मोक्षनो।

॥ श्लोक १७३ ॥

विस्फुर्तिमत् स्फुरायमान थती
कीर्ति कीर्ति
अतिपविद्या पवित्र विद्या
समृद्धि' संपत् इच्छा वृद्धिपामेली
रमणीयरूपम् मनोहर रूप
सौभाग्यसिद्धि सौभाग्यनी सिद्धि
विमलकुलम् निर्मल कुल -
फलानि फळो छे धर्मस्य धर्मना

षड्मपि छ एवा अमूनि आ एवा

॥ श्लोक १७४ ॥

सौहार्दद्राष्टि, प्रेमवाळी द्रष्टि
सुहृत्वैक्यपुष्टि पुण्यनी पुष्टि
परोपकार बीजाने उपकार
करुणाधिकार दयाळु पण
विवेकयोग विवेकनो संयोग
समताभियोग समतानु धारवु
मनोषवृत्ति संतोष वृत्ति
कृतिनाम् पुण्यशाळीओनी
प्रवृत्ति प्रवृत्ति

॥ श्लोक १७५ ॥

ज्ञानी ज्ञानी थइने
विनीत विनयवाळो
सुभग सौभाग्यवाळो थइने
सुशील उत्तमशीलवाळो
सुत्त्ववान् होदावाळो थइने
न्यायपथप्रवृत्त न्यायमार्गे चाल-
नारो दानेश्वरी [नागे

धनाढ्य धनाढ्य थइने
प्रशमी शान्त स्वभाववाळो
समय सत्तावाळो थइने
यद्यपि पात्रपत् प्रमा आ
भूमीषु जगत्मां
कल्पवृक्षाः कल्पवृक्ष जेवा छे

॥ श्लोक १७६ ॥

दुःस्थ अपि दरिद्री होय पण
य जे मालुम पडे पाप थी
भीतचेता भीतमनवाळा
युवा अपि युवान पुरुष कामदेवना
विकारहीन विकार रहित
आढ्य अपि धनवान होय पण
य जे मालुम
नीतिमताम् न्यायी पुरुषोमां
धुरीण अग्रेसर
त्रय अपि त्रणे [illegible] तेओ
देवनरीपत्वास्य [illegible] प्रव
[illegible]

॥ श्लोक १७७ ॥

वृत्ति मनोवृत्ति
नीतिमती नीतीवाळी रमा लक्ष्मी
परमा अतिशय शश्वत् निरन्तर
विनीता विनयवाळा
सुता पुत्रो बन्धु भाई
मधुरधी मनोहर बुद्धिवाळो
मति बुद्धि स्मृतिमती स्मरण
वश वश [करनारी
प्रशसास्पदम् प्रशसाने योग्य
वीर्यम् शकित वर्यतरम् उत्तम
वच वचन मधुरम् मीठु
मूर्ति मूर्ति
विस्फुर्तिमान् देदीप्यमान
सानन्दम् आनद सहित
विदुरै पडितोए
इदम् आ, ए प्रमाणे
निगदितम् कहेलु छे धर्मस्य धर्मनो
लीलायितम् महिमा छे

॥ श्लोक १७८ ॥

शास्त्रै शास्त्रो वडे
शास्त्रवताम् शास्त्रवाळाओना
धनै धन वडे
धनभृताम् धनवाळाओना
श्रीभि लक्ष्मी वडे
श्रियाशालिना लक्ष्मी वाळाना
शीलै शील वडे
शीलजुषाम् शील वारीयोमा
गुणै गुणो वडे
गुणजुषाम् गुणीजनोना
धीभि बुद्धि वडे
धीमालिनाम् बुद्धिवानोना
सर्वेषाम् सर्वना गुरुःअस्ति गुरु
अमी आ मम मारा पुन व
मत्वा मानीने इति ए प्रमाण
येषाम् जेओनी व्यधात् करेली
विश्वानन्दकरीम् जगतमा आन
जगद्गुरुः जगत्नागुरु [करन

इति એ પ્રમાણે ख्यातिम् કિર્તિને
हुमाउ હુમાયુને।
सुत પુત્ર (અકબર)

॥ श्लोक १७९ ॥

तेषाम् તે એવા चन्दन ચંદન સરખી
चन्द्र ચન્દ્ર સરખી
मौक्तिक મોતી સરખી
कुमुद ચંદ્ર વિકાશી કમલ સરખી
कैलासशैल કૈલાસ પર્વત જેવી
उल्लसत् ઉલ્લાસ પામતી
कीर्ति કીર્તિના स्फीत વિકસ્વર
मरीचि કિરણોથી [એવા
मण्डित સુશોભિત કરી છે
दिशाम् દિશાએ જેમણે એવા
प्रौढप्रतिष्ठा મોટી કીર્તિને
स्पृशाम् સ્પર્શ કરનાર
सुधिणाम् મુનિયો
मुनिहीर મુનિયોમાં હિરા જેવા
हीरविजयाह्वानाम् હીરવિજયસુરીના

शिवश्रीमनाक् મોક્ષરુપી લક્ષ્મી
राज्य રાજ્યમાં [વાળા
मानिनि મનોહર એવા
विमलहर्षविजय પંડિતહેમવિજય
सूक्तावलिम् કસ્તુરી પ્રકરણને
निमम રચી છે

॥ श्लोक १८० ॥

कमलविजय કમલ વિજય
सञ्ज्ञ નામ
शास्त्रपारीन्द्र મહા પંડિતના
पादद्वयकमल બન્ને ચરણ કમલના
विलासे વિલાસમાં
भृङ्गताम् ભ્રમર તુલ્ય એવાને
सगवेन પ્રાપ્ત થયેના
रसिकजनविनोदा રસિક જનોને
આનંદ આપનારી
सूरिना બનાવેલી
सूक्तिमाला આ કસ્તુરી
श्रियम् લક્ષ્મીને अयनं

नानाम् माणुसोने
ठपीठे कंठ-थयमां
ठी रहेली एवी

॥ श्लोक १८१ ॥

सत्सूत्र उत्तम सूत्ररूपी
मौक्तिक मोतीयोना
महोदधितुल्य समुद्र जेवी
गुम्फ रचना
प्राज्ञहृद्यः विद्वानोना मनहर जेवा

॥ श्लोक १ ॥

गच्छतः मार्गे चालनारने
स्खलनम् स्खलना कांइ क्षति
भवत्येव थायछेज
प्रमादतः प्रमादथी हसन्ति हसेछे
दुर्जनाः दुर्जन माणसो
तत्र ते वखते
समादधति समाधान करे छे
सज्जनाः डाह्या माणसो

हेमविनयन हेम विजय
विनिर्मित मनाइल छे
यः जे प्रकरण आ
सूक्तजल सुन्दर रूपी पाणी(पान कर्यो)
अबुधरा इव मेघ जेम उत्तम
जस्मात आ रचना प्रसाद प्रव
व्याख्याजुष व्याख्यान श्लोक २ ॥
क्षितितलम् पृथ्वी तनपर इहतु मन मार
सुखयतु सुखी थाओ एवा तत् तेवा
सन्त सज्जनो

॥ श्लोक १ ॥

कृत्वा प्रणामकरीने यस्य
चरणाम्बुज चरण कम
तत्त्वसारम उत्तम तत्वने
स्याद्व्छटा स्यादनी
अयरित हवेछे
ह

कर्ता निश्चय करता
नाइव भ्रमर જેવા
पी यो (पान કર્યો)
मे प्रवर ઉત્તમ
तत्त्वज्ञाननोरस प्रवाह प्रवाह

॥ श्लोक २ ॥

व दन કરૂં मम भाग
गुरु એવા तम् तेवा
चारित्र्य ચારિત્ર વિજય
नम् नाभवाળા
धारिणा परोपकारीयोमा
प्रथम એવા

दत्तआनन्द આપ્યો છે આનંદનો
कदम्बकम् समूह જેણે

॥ श्लोक १ ॥

हीनपुण्या पुण्य वगरना
नपश्यन्ति જોતા નથી
रागान्धा अनुरागमा अन्ध
तत्वसंस्थितिम् તત્વની સ્થિતિને
लाभे લાભમા
अलाभफल અલાભના ફળને
स्वत्र निश्चय स्मरत मेળवे છે
ते ते એવા
नराधमा अधम माणसो

समाप्तमिदम्

